

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ**

**ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» 2014-2020**

2ο ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ

«Ενότητα ΣΤ κεφαλαίου αξιολογικών ερωτημάτων»

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2018

Το παρόν παραδοτέο του συγκεκριμένου υποέργου χρηματοδοτείται από εθνικούς πόρους και από πόρους του ΕΤΠΑ στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ / ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
I. ΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΕΝΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΕΠ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΑΥΤΕΣ	3
1. ΒΑΣΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ	4
1.1. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΗΣ / ΣΤΟΧΟΣ – ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ	4
1.2. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΑ ΕΙΔΗ / ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ	6
1.2.1. Αξιολόγηση επιπτώσεων βασιζόμενη στη θεωρία (theory - based)	6
1.2.2. Αξιολόγηση επιπτώσεων με τη χρήση αντιπαραδειγμάτων (counterfactual)	7
1.2.3. Επιλογή μεθοδολογίας / συνδυασμός μεθοδολογιών.....	7
2. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ Η/ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΕ ΆΛΛΑ ΕΙΔΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» .	8
2.1. ΑΜΙΓΕΙΣ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ.....	12
2.1.1. Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα του περιβάλλοντος στο ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» (α/α 13)	12
2.1.2. Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα της επιχειρηματικότητας στο ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-2020 (α/α 14)	13
2.1.3. Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα των κοινωνικών υποδομών στο ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-2020 (α/α 15)	15
2.1.4. Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα μεταφορικών υποδομών στο ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-2020 (α/α 16)	16
2.1.5. Αξιολόγηση Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) στο ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-2020 (α/α 17)	17
2.2. ΛΟΙΠΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΜΕ ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ	19
2.2.1. Αξιολόγηση της λειτουργίας των δομών υποστήριξης των γυναικών θυμάτων βίας στα ΠΕΠ και στο ΕΠΜΔΤ (α/α 5)	19
2.2.2. Αξιολόγηση δράσεων Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας στο ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-2020 (Επ.Πρ. 9iv) (α/α 10).....	20
2.2.3. Αξιολόγηση των επιπτώσεων της δράσης «Λειτουργία Περιφερειακών Μηχανισμών Υποστήριξης της ανάπτυξης και προώθησης των	

Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων (Κοιν.Σ.Επ) και ευρύτερα των πρωτοβουλιών της Κοινωνικής Οικονομίας στο ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-2020 (Επ.Πρ. 9ν) (α/α 11)	21
2.2.4. Αξιολόγηση της εφαρμογής των δράσεων καθολικής πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας σε τοπικό επίπεδο (α/α 12)	22
2.2.5. Αξιολόγηση αποδοτικότητας, αποτελεσματικότητας του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-2020 (α/α 20)	23
II. ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠ ΣΤΟΥΣ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΟΥ	25
1. ΑΜΙΓΕΙΣ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ	26
1.1. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (Α/Α 13)	26
1.1.1. Ειδικός Στόχος: «Μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας του κτιριακού αποθέματος στην Περιφέρεια», (κωδικός 4c1)	28
1.1.2. Ειδικός Στόχος: «Βελτίωση / διεύρυνση του βαθμού προστασίας του πληθυσμού των νησιών της Περιφέρειας και της παρουσίας του από φυσικές καταστροφές», (κωδικοί 5a1 και 5b1)	29
1.1.3. Ειδικός Στόχος: «Συμβολή στην ολοκληρωμένη διαχείριση αστικών και ειδικών αποβλήτων (απορριμμάτων)», (κωδικός 6a1)	31
1.1.4. Ειδικός Στόχος: «Προστασία των οικολογικά ευαίσθητων ή/και των τουριστικών περιοχών από λύματα», (κωδικός 6b1)	32
1.1.5. Ειδικός Στόχος: «Βελτίωση της διαχείρισης πόσιμου ύδατος», (κωδικός 6b2)	33
1.1.6. Ειδικός Στόχος: «Βελτίωση της ελκυστικότητας των φυσικών και πολιτιστικών πόρων της Περιφέρειας», (κωδικός 6c1)	35
1.1.7. Ειδικός Στόχος: «Διεύρυνση των παρεμβάσεων προστασίας και ανάδειξης των οικοτόπων της Περιφέρειας», (κωδικός 6d1)	36
1.1.8. Ειδικός Στόχος: «Αύξηση της λειτουργικότητας των αστικών κέντρων και βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος», (κωδικός 6e1)	38
1.2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (Α/Α 14)	40
1.2.1. Ειδικός Στόχος: «Αύξηση των επιχειρηματικών δαπανών για τεχνολογική και μη τεχνολογική καινοτομία», (κωδικός 1b1)	42
1.2.2. Ειδικός Στόχος: «Αξιοποίηση της έρευνας / τεχνολογίας και της καινοτομίας από τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας, ιδιαίτερα για την αύξηση των εξαγωγών», (κωδικός 3d1)	42
1.2.3. Λοιποί Ειδικοί Στόχοι	43

1.3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΣΤΟ ΕΠ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» (Α/Α 15)	43
1.3.1 Ειδικός Στόχος: «Επέκταση και βελτίωση των υποδομών υγείας και πρόνοιας και εξασφάλιση συνθηκών πρόσβασης στους κατοίκους της Περιφέρειας», (κωδικός 9α1)	44
1.3.2 Ειδικός Στόχος: «Αύξηση της ελκυστικότητας και της προσβασιμότητας του μαθητικού και φοιτητικού πληθυσμού στις σχολικές και πανεπιστημιακές μονάδες, αντίστοιχα», (κωδικός 10α1)	47
1.4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΣΤΟ ΕΠ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» 2014-2020 (Α/Α 16)	48
1.4.1. Ειδικός Στόχος: «Συμβολή στην ολοκλήρωση έργων ΔΕΔ-Μ», (κωδικός 7α1)	50
1.4.2. Ειδικός Στόχος: «Λειτουργική αναβάθμιση / επέκταση των διανησιωτικών (ενδοπεριφερειακών) και διαπεριφερειακών λιμενικών - θαλάσσιων συνδέσεων», (κωδικός 7b1)	52
1.4.3. Ειδικός Στόχος: «Ασφαλής σύνδεση της ενδοχώρας κάθε νησιού με τις πύλες εισόδου-εξόδου και κατ' ακολουθία με τα εθνικά και διεθνή εμπορικά, παραγωγικά και αστικά κέντρα», (κωδικός 7b2)	54
1.5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΧΩΡΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (ΟΧΕ) ΣΤΟ ΕΠ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» 2014-2020 (Α/Α 17)	57
1.5.1. Ειδικοί Στόχοι ΕΤΠΑ	58
1.5.2. Ειδικοί Στόχοι ΕΚΤ	59
2. ΛΟΙΠΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΜΕ ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ	60
2.1. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΔΟΜΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ ΒΙΑΣ ΣΤΑ ΠΕΠ ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΠΜΔΤ (Α/Α 5)	60
2.2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΔΟΜΩΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΠ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» 2014-2020 (ΕΠ 9iv) (Α/Α 10)	63
2.3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ «ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΡΩΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ)» ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΟ ΕΠ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» 2014-2020 (ΕΠ 9v) (Α/Α 11)	65
2.4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ ΣΕ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ (Α/Α 12)	66
2.5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΕΠ "ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ" 2014-2020. (Α/Α 20)	67
2.5.1. Αξιολογικό ερώτημα γ. «Αμβλυνση των προβλημάτων φτώχειας»	69

- 2.5.1.1. Ειδικός Στόχος: «Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες» (κωδικός 9ii1) 69
- 2.5.2. Αξιολογικό ερώτημα δ. «Κοινωνική ένταξη και πρόληψη του κοινωνικού αποκλεισμού» 70**
- 2.5.2.1. Ειδικός Στόχος: «Αύξηση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται ή κινδυνεύουν από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό» (κωδικός 9i1)..... 71
- 2.5.2.2. Ειδικός Στόχος: «Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες» (κωδικός 9ii1) 72
- 2.5.2.3. Ειδικός Στόχος: «Ενίσχυση των ατόμων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά, για την εργασιακή και κοινωνική τους ένταξη (κωδικός 9ii2).. 73
- 2.5.2.4. Ειδικός Στόχος: «Αύξηση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται ή κινδυνεύουν από φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό.» (κωδικός 9iii1) 73
- 2.5.2.5. Βελτίωση της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών εκπαιδευτικής υποστήριξης σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες (ΑΜΕΑ, μαθητές με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κακοποιημένες γυναίκες) (κωδικός 9iii2).. 74

ΙΙΙ.ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ..... 77

- 1. ΑΜΙΓΕΙΣ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ 77**
- 1.1. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΟ ΕΠ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» (Α/Α 13) 77**
- 1.2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΕΠ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» 2014-2020 (Α/Α 14).... 82**
- 1.3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΣΤΟ ΕΠ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» 2014-2020 (Α/Α 15) 86**
- 1.4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΣΤΟ ΕΠ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» 2014-2020 (Α/Α 16) 89**
- 1.5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΧΩΡΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (ΟΧΕ) ΣΤΟ ΕΠ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» 2014-2020 (Α/Α 17) 92**
- 2. ΛΟΙΠΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΜΕ ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ 96**
- 2.1. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΔΟΜΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ ΒΙΑΣ ΣΤΑ ΠΕΠ ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΠΜΔΤ (Α/Α 5) 96**
- 2.2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΔΟΜΩΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΠ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» 2014-2020 (ΕΠ 9iv) (Α/Α 10) 97**

2.3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ «ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ)» ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΟ ΕΠ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» 2014-2020 (ΕΠ 9ν) (Α/Α 11).....	98
2.4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ ΣΕ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ (Α/Α 12).....	99
2.5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΠ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» 2014-2020 (Α/Α 20).....	100

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ : ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤ.1α:** ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΑΠ'Ο ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠ, ΣΧΕΔΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
- **ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤ.1β:** ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΑΠ2α ΟΠΩΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΘΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 1η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΕΠ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΜΕ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΑΠ'Ο ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 2ης ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠ
- **ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤ.2α:** ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΠ ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΥΣ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΟΥ ΕΠ
- **ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤ.2β1:** ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΕΚΤ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΠ
- **ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤ.2β2:** ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΕΤΠΑ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΠ
- **ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤ.3:** ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΠ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΑ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΟΥ ΕΠ
- **ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤ.4:** ΕΞΩΓΕΝΕΙΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΣΥΜΒΑΛΛΟΥΝ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΥΣ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΟΥ ΕΠ
- **ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤ.5:** ΒΑΘΜΟΣ/ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΚΡΩΝ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΟΥ ΕΠ

- **ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤ.6:** ΠΗΓΕΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ ΣΤΟΧΟ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ / ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα Έκθεση του Συμβούλου Αξιολόγησης του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-2020, αποτελεί το δεύτερο παραδοτέο με τίτλο: «Ενότητα ΣΤ Κεφαλαίου αξιολογικών ερωτημάτων», σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2, της από 28 Σεπτεμβρίου 2017 υπογραφείσας σύμβασης μεταξύ της ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου και της ΟΜΑΣ ΑΕ, για το συμβατικό υποέργο «Αξιολόγηση του σχεδιασμού και της πορείας εφαρμογής του Επιχειρησιακού Προγράμματος “Βόρειο Αιγαίο” 2014-2020», κατόπιν και της τροποποίησης της σχετικής σύμβασης για το άρθρο 2, σύμφωνα με την υπ’ αριθμ. πρ. 163/31-01-2018 απόφαση της Περιφερειάρχη Βορείου Αιγαίου.

Σύμφωνα με τους όρους της σχετικής σύμβασης, το παρόν παραδοτέο είναι η έκθεση του Συμβούλου Αξιολόγησης, η οποία αναφέρεται στην προετοιμασία για τις αξιολογήσεις επιπτώσεων που περιλαμβάνονται στο εγκεκριμένο από την Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο», Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠ.

Συγκεκριμένα, τα ζητούμενα από τη σύμβαση, αναφέρονται στα εξής:

- α) Εκτίμηση της συμβολής του Επιχειρησιακού Προγράμματος στους Ειδικούς Στόχους του ΕΠ, μέσω της συμβολής του στους δείκτες αποτελέσματος, σύμφωνα με το επίπεδο εφαρμογής του ΕΠ και με το διαμορφούμενο μακροοικονομικό κοινωνικό και περιβαλλοντικό πλαίσιο.
- β) Εξέταση της δυνατότητας εξασφάλισης δεδομένων αναγκαίων για την διενέργεια / εκπόνηση των Αξιολογήσεων Επιπτώσεων.
- γ) Διατύπωση προτάσεων για την έγκαιρη και πλήρη κάλυψη των απαιτήσεων εξασφάλισης αυτών των δεδομένων.

Στη βάση αυτών των συμβατικών απαιτήσεων, η παρούσα έκθεση, η οποία αποτελεί το 2ο παραδοτέο του έργου του Συμβούλου Αξιολόγησης του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» και για την εξασφάλιση της πληρότητάς του και της αξιοπιστίας του έναντι του 1ου παραδοτέου, του οποίου αποτελεί συνέχεια, διαρθρώνεται ως εξής:

- Στο πρώτο μέρος (I), παρουσιάζονται πολύ συνοπτικά:
 - α) Οι βασικές κατευθύνσεις θεωρητικής και πρακτικής προσέγγισης των αξιολογικών επιπτώσεων, σύμφωνα με ενωσιακά και εθνικά (ελληνικά) σχετικά καθοδηγητικά έγγραφα.
 - β) Τα περιεχόμενα των Δελτίων Ταυτότητας Αξιολόγησης για τις Αξιολογήσεις επιπτώσεων του Σχεδίου Αξιολόγησης του ΕΠ, καθώς και τα αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων που εμπεριέχονται σε άλλου είδους αξιολογήσεις του ΕΠ.
- Στο δεύτερο μέρος (II) επιχειρείται η εκτίμηση της επίτευξης των Ειδικών Στόχων του ΕΠ, σύμφωνα με το επίπεδο υλοποίησης των αντίστοιχων δράσεων του ΕΠ
- Στο τρίτο μέρος (III), γίνεται αναλυτική αναφορά στα απαραίτητα / αναγκαία στοιχεία για την διενέργεια της αξιολόγησης, επισημαίνοντας και τον τρόπο εξασφάλισής τους από τις κατάλληλες πηγές.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφερθεί ότι, για την εκπόνηση της παρούσας Έκθεσης ελήφθησαν υπ' όψη οι προτεινόμενοι, από την αξιολόγηση του ΕΠ προς τροποποίηση Ειδικοί Στόχοι και δείκτες, ενώ τα περιεχόμενα των Δελτίων Ταυτότητας Αξιολόγησης του Σχεδίου Αξιολόγησης του ΕΠ έχουν λάβει υπ' όψη τους τα αρχικά αντίστοιχα στοιχεία του ΕΠ, μη συμπεριλαμβανομένων και εκείνων των τροποποιήσεων που έγιναν στον ΑΠ2α κατά την 1η Αναθεώρηση του ΕΠ.

Λαμβάνοντας υπ' όψη ότι, στο πλαίσιο της εκπόνησης του παρόντος παραδοτέου απαιτήθηκε στενή και αποτελεσματική συνεργασία της Αναθέτουσας Αρχής (ΕΥΔ) και της Ομάδας Αξιολόγησης, η ανάδοχος Εταιρεία και η Ομάδα Αξιολόγησης, θέλουν να εκφράσουν τις ευχαριστίες τους στα στελέχη της ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου και ιδιαίτερα στον προϊστάμενο της ΕΥΔ, στον προϊστάμενο της Μονάδας Α', καθώς και στα στελέχη της, για την άψογη συνεργασία τους και υποστήριξη της Ομάδας Αξιολόγησης κατά την διενέργεια Αξιολόγησης του Προγράμματος.

I. ΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΕΝΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΕΠ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΑΥΤΕΣ

Στον Κ(ΕΕ) 1303/2013 και όσον αφορά στις αξιολογήσεις επιπτώσεων γίνονται οι εξής αναφορές:

- α) Στο άρθρο 54, παρ. 1, αναφέρεται ότι, «Ο αντίκτυπος των προγραμμάτων αξιολογείται σύμφωνα με την αποστολή κάθε ΕΔΕΤ σε σχέση με τους ειδικούς στόχους της στρατηγικής της Ένωσης για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης και, ανάλογα με το μέγεθος του προγράμματος σε σχέση με το ΑΕγχΠ και την ανεργία στην οικεία περιοχή προγράμματος, κατά περίπτωση».
- β) Στο άρθρο 56, παρ. 3, αναφέρεται ότι, «Κατά την περίοδο προγραμματισμού, η διαχειριστική αρχή διασφαλίζει ότι πραγματοποιούνται αξιολογήσεις, συμπεριλαμβανομένων των αξιολογήσεων για την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας της απόδοσης και των επιπτώσεων για κάθε πρόγραμμα βάσει του σχεδίου αξιολόγησης και ότι κάθε αξιολόγηση υπόκειται σε κατάλληλη παρακολούθηση σύμφωνα με τους ειδικούς κανόνες για κάθε Ταμείο. Τουλάχιστον μια φορά κατά τη διάρκεια προγραμματισμού μια αξιολόγηση εκτιμά τον τρόπο με τον οποίο η υποστήριξη από τα ΕΔΕΤ έχει συμβάλει στην επίτευξη των στόχων για κάθε πρόγραμμα».

Στη βάση των παραπάνω και σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 56 του Κ (ΕΕ) 1303/2013, κατόπιν σχετικών οδηγιών της ΕΥΣΣΑ και της ΕΥΣΕΚΤ (έγγραφο εργασίας 1), η ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου κατήρτισε το Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠ, το οποίο εγκρίθηκε από την Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΠ κατά τη 2η συνεδρίασή της, το Οκτώβριο 2016. Το Σχέδιο Αξιολόγησης για το ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο», σύμφωνα με τον πίνακα ΣΤ.1 του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας έκθεσης, περιλαμβάνει πέντε (5) Αξιολογήσεις Επιπτώσεων (με αύξοντες αριθμούς 13-17) και άλλες πέντε (5) Αξιολογήσεις, οι οποίες χαρακτηρίζονται, είτε Αξιολογήσεις Αποδοτικότητας/Αποτελεσματικότητας, είτε Αξιολογήσεις Εφαρμογής (με αύξοντες αριθμούς 5, 10, 11, 12 και 20), αλλά εμπεριέχουν αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων. Αυτές οι πέντε (5) τελευταίες αξιολογήσεις μπορούν να χαρακτηρισθούν ως Ανακεφαλαιωτικές Αξιολογήσεις, όπως αναφέρονται στο έγγραφο εργασίας 1 της ΕΑΣ. Συγκεκριμένα, η Ανακεφαλαιωτική Αξιολόγηση λαμβάνει χώρα κατά τη διάρκεια μιας ώριμης παρέμβασης ή/και μετά την υλοποίηση μιας παρέμβασης, προκειμένου να καθορισθεί κατά πόσο παράχθηκαν τα επιθυμητά αποτελέσματα, και δίνει τη δυνατότητα να ληφθούν αποφάσεις σχετικά με τη συνέχιση, την επανάληψη, τη μεγέθυνση ή τον τερματισμό μιας παρέμβασης.

Η ανακεφαλαιωτική αξιολόγηση χρησιμοποιείται για να μετρήσει τις επιπτώσεις μιας παρέμβασης, προκειμένου να πληροφορήσει τα ενδιαφερόμενα μέρη για το κατά πόσο η παρέμβαση δημιούργησε (είχε σαν αποτέλεσμα) τις επιθυμητές αλλαγές και να εξετάσει πώς

έγιναν αυτές οι αλλαγές, ή αν είναι αποτέλεσμα της παρέμβασης ή άλλων συγκυριακών παραγόντων.

1. ΒΑΣΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Με δεδομένο ότι, η παρούσα έκθεση έχει ως αντικείμενο την προετοιμασία για τις αξιολογήσεις επιπτώσεων, είναι σκόπιμο να αναφερθούν, πολύ συνοπτικά, ορισμένα στοιχεία / κατευθύνσεις διαφόρων εγγράφων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της ΕΑΣ¹ (τα κείμενα των οποίων, όπως είναι φυσικό παρουσιάζουν επικαλύψεις), περί των αξιολογήσεων επιπτώσεων, βασιζόμενα τόσο στη θεωρία περί της αξιολόγησης επιπτώσεων, όσο και στις σχετικές αναφορές του Κ (ΕΕ) 1303/2013. Συγκεκριμένα, αναφέρονται τα παρακάτω:

1.1. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΗΣ / ΣΤΟΧΟΣ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Η αναμενόμενη επίτευξη των επί μέρους (ειδικών) στόχων κάθε Επιχειρησιακού Προγράμματος (Ε.Π.), θα πρέπει να μετράται με τους δείκτες αποτελέσματος, ενώ ο βαθμός επίδρασης του Ε.Π. στην επίτευξη αυτή προσδιορίζεται με τις αξιολογήσεις επιπτώσεων. Συγκεκριμένα, ο προγραμματισμός των αξιολογήσεων επιπτώσεων πρέπει να βασισθεί σε περιορισμένο αριθμό στόχων των Ε.Π., οι οποίοι προσδιορίζουν σαφώς την προσδοκώμενη αλλαγή. Η λογική αυτή θα συμβάλλει στον περιορισμό των αξιολογήσεων επιπτώσεων και θα εξασφαλίσει ότι, οι εν λόγω αξιολογήσεις διενεργούνται σύμφωνα με την διαθέσιμη χρηματοδότηση.

Η συμβολή του Προγράμματος στην επίτευξη των αποτελεσμάτων, όπως μετρώνται από τους δείκτες αποτελέσματος προσδιορίζοντας, σ' ένα βαθμό, τα επιτεύγματα κάθε Ειδικού Στόχου, αξιολογείται από τις αξιολογήσεις επιπτώσεων που θα πρέπει να καλύπτουν κάθε Άξονα Προτεραιότητας του Ε.Π. Αυτός ο αντίκτυπος του Προγράμματος, αξιολογείται σύμφωνα με την αποστολή κάθε ΕΔΕΤ, σε σχέση με το ΑΕγχΠ και την ανεργία στην οικεία περιοχή του Προγράμματος, κατά περίπτωση [άρθρο 54, παράγρ. 1 του Κ (ΕΕ) 1303/2013].

Ο βαθμός εμπάθυνσης των αξιολογήσεων επιπτώσεων προσδιορίζεται από το Σχέδιο Αξιολόγησης, που συντάσσεται για κάθε Ε.Π., με βάση τη φύση και τις ιδιαιτερότητες του αποτελέσματος, τη διαθέσιμη πληροφορία / γνώση στο αντίστοιχο πεδίο / τομέα των παρεμβάσεων και τέλος στη σπουδαιότητα των ευρημάτων / συμπερασμάτων των αξιολογήσεων επιπτώσεων συγκεκριμένων παρεμβάσεων, ως προς την άσκηση / διαμόρφωση πολιτικής.

Συνεπώς, με βάση τον Κ (ΕΕ) 1303/2013, δεν απαιτείται η αξιολόγηση κάθε παρέμβασης, καθώς επίσης δεν είναι απαραίτητη η χρήση κοινής προσέγγισης σε όλες τις αξιολογήσεις. Ωστόσο, συνολικά κάθε Ειδικός Στόχος θα πρέπει να καλύπτεται από τις αξιολογήσεις επιπτώσεων, χωρίς να είναι δεδομένη η ίδια έκταση για κάθε αξιολόγηση.

¹ Έγγραφο Εργασίας 1, Αρ. Πρ. 128776 / ΕΑΣ 971 / 11-12-2015.

Οι προγραμματιζόμενες αξιολογήσεις πρέπει επίσης να παρέχουν πληροφόρηση για τις επιπτώσεις του Προγράμματος, σε σχέση με τους στόχους της στρατηγικής της Ένωσης για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.²

Πέραν αυτών, στο έγγραφο καθοδήγησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αξιολόγηση για το Ταμείο Συνοχής και το ΕΤΠΑ, αναφέρονται τα παρακάτω, ως προς την αξιολόγηση των επιπτώσεων.

Η επίπτωση είναι η αλλαγή που μπορεί να αποδοθεί σε μία παρέμβαση. «Επίδραση μιας παρέμβασης» ή «συμβολή μιας παρέμβασης» είναι εναλλακτικές εκφράσεις γι' αυτή την έννοια. Ο διαχωρισμός των επιπτώσεων της παρέμβασης από την συνεισφορά άλλων παραγόντων και η κατανόηση της λειτουργίας ενός Προγράμματος, αποτελούν αντικείμενο της αξιολόγησης των επιπτώσεων.

Με δεδομένο ότι, οι μεταβολές στους δείκτες αποτελέσματος οφείλονται στις δράσεις που συγχρηματοδοτήθηκαν από τη δημόσια παρέμβαση, από τα Ταμεία, καθώς και από άλλους παράγοντες, η διαφορά μεταξύ της κατάστασης πριν και μετά τη δημόσια παρέμβαση δεν ισούται με το αποτέλεσμα της δημόσιας παρέμβασης. Ως εκ τούτου, ο διαχωρισμός της συμβολής της δημόσιας παρέμβασης και των Ταμείων, από την συνεισφορά άλλων παραγόντων στις μεταβολές στους δείκτες αποτελεσμάτων και η κατανόηση της λειτουργίας ενός συγχρηματοδοτούμενου Προγράμματος, αποτελούν αντικείμενο της αξιολόγησης επιπτώσεων.

Με την αξιολόγηση επιπτώσεων θα πρέπει να δοθούν απαντήσεις σε δύο διακριτά ερωτήματα:

- α) Εάν η δημόσια παρέμβαση είχε κάποιο αποτέλεσμα και αν ναι, πόσο θετικό ή αρνητικό ήταν αυτό. Το ερώτημα είναι: Λειτουργεί; Υπάρχει αιτιώδης σχέση (causal link);
- β) Γιατί μια παρέμβαση παράγει επιδιωκόμενα (εκούσια) και μη επιδιωκόμενα (ακούσια) αποτελέσματα; Στόχος είναι να απαντηθεί το ερώτημα «γιατί και πως λειτουργεί»; (η συγκεκριμένη παρέμβαση)

Αξίζει να σημειωθεί, ότι και τα δύο ερωτήματα δεν είναι απολύτως απομονωμένα μεταξύ τους. Η απάντηση σε κάθε αξιολογικό ερώτημα του τύπου «Λειτουργεί»; πρέπει να λάβει βασικά στοιχεία μιας θεωρίας της αλλαγής (πώς και γιατί;), προκειμένου να καθορισθεί ποιες αλλαγές πρέπει να εξετασθούν και να αποδοθούν σε μια αιτία. Ομοίως, κάθε αξιολογικό ερώτημα του τύπου «γιατί λειτουργεί;» θα υποθέσει (ίσως σιωπηρά) μια αντίθετη κατάσταση (χωρίς την συγκεκριμένη παρέμβαση).

Αυτά τα δύο διαφορετικά ερωτήματα, τα οποία αν και έχουν ορισμένα κοινά χαρακτηριστικά, απαιτούν αντίστοιχα διαφορετικές απαντήσεις, οι οποίες είναι αντικείμενο και αποτέλεσμα δύο διαφορετικών τύπων / μεθοδολογιών αξιολόγησης. Ο ένας τύπος / μεθοδολογία αξιολόγησης επιπτώσεων που απαντά στο ερώτημα «Λειτουργεί / Υπάρχει αιτιώδης σχέση (causal link)»

² Όλα τα παραπάνω, αναφέρονται στο έγγραφο καθοδήγησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα Σχέδια Αξιολόγησης.

βασίζεται στη θεωρία (theory - based). Ο δεύτερος τύπος / μεθοδολογία αξιολόγησης επιπτώσεων που απαντά στο ερώτημα «γιατί και πώς λειτουργεί» βασίζεται στη χρήση αντιπαραδειγμάτων (counterfactual).

1.2. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΑ ΕΙΔΗ / ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Αμέσως πιο κάτω, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο έγγραφο καθοδήγησης της Επιτροπής για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση για το Ταμείο Συνοχής και το ΕΤΠΑ, παρουσιάζονται οι βασικές μεθοδολογίες / είδη αξιολόγησης των επιπτώσεων.³

1.2.1. Αξιολόγηση επιπτώσεων βασιζόμενη στη θεωρία (theory - based)

Η σημασία των αξιολογήσεων επιπτώσεων που βασίζονται στη θεωρία (theory-based) οφείλεται στο γεγονός ότι ένας μεγάλος όγκος άλλων πληροφοριών, εκτός από την ποσοτικοποιημένη αιτιώδη επίδραση (effect), είναι χρήσιμες για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής για να αποφασίσουν ποια πολιτική πρόκειται να εφαρμόζουν και να είναι υπεύθυνοι απέναντι στους πολίτες. Τα ερωτήματα «γιατί ένα σύνολο παρεμβάσεων παράγει επιπτώσεις (effects)», «πώς, για ποιον και υπό ποιες συνθήκες», «εκούσια και ακούσια», είναι σχετικά, σημαντικά και εξίσου δύσκολα να απαντηθούν, αν όχι περισσότερο, από το ερώτημα "έκανε τη διαφορά;". Αυτή η προσέγγιση δεν παράγει κατά βάση μια ποσοτικοποιημένη εκτίμηση των επιπτώσεων (impact), αλλά παράγει ένα αφήγημα. Οι theory based αξιολογήσεις μπορούν να παρέχουν ένα πολύτιμο και σπάνιο προϊόν, που είναι η κατανόηση στο «γιατί λειτουργούν τα πράγματα;» ή όχι και υπό ποιες συνθήκες. Η βασική εστίαση δεν είναι μια αντίθεση («πώς θα ήταν τα πράγματα χωρίς...;») αλλά περισσότερο μια θεωρία της αλλαγής («τα πράγματα λειτούργησαν όπως αναμενόταν προκειμένου να παράγουν την επιθυμητή αλλαγή;»). Η κεντρική ιδέα της θεωρίας της αλλαγής δικαιολογεί την ονομασία αυτής της προσέγγισης με βάση την θεωρία.

Οι τυπικές μέθοδοι περιλαμβάνουν ανασκοπήσεις βιβλιογραφίας, ανάλυση διοικητικών δεδομένων, μελέτες περιπτώσεων, συνεντεύξεις και ερωτηματολόγια με σκοπό την αναδημιουργία και επαλήθευση της λογικής παρέμβασης. Συχνά αναφερόμενες προσεγγίσεις είναι η «ρεαλιστική αξιολόγηση», η γενική μεθοδολογία εξάλειψης, η ανάλυση συμβολής και η συμμετοχική αξιολόγηση. Μια καλή αξιολόγηση αυτού του είδους θα πρέπει να είναι πάντοτε ανοικτή στην επισήμανση ανεπιθύμητων αποτελεσμάτων. Τα αποτελέσματα (effects) αυτά και η κατανόηση των μηχανισμών τους μπορεί να είναι εξίσου σημαντική με την επιδιωκόμενη λογική παρέμβασης.

³ Αντίστοιχες αναφορές γίνονται τόσο στο «έγγραφο καθοδήγησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα Σχέδια Αξιολόγησης», όσο και στο «έγγραφο εργασίας 1 της ΕΑΣ για την Αξιολόγηση και τα Σχέδια Αξιολόγησης στην προγραμματική περίοδο 2014-2020».

1.2.2. Αξιολόγηση επιπτώσεων με τη χρήση αντιπαραδειγμάτων (counterfactual)

Η αξιολόγηση επιπτώσεων με χρήση αντιπαραδειγμάτων (counterfactual) είναι ένα σύνολο τεχνικών δανεισμένων από τη στατιστική και την ιατρική επιστήμη. Οι τεχνικές αυτές έχουν τη δυνατότητα να παράσχουν μια αξιόπιστη απάντηση στο ερώτημα «Λειτουργεί;». Το κεντρικό ζήτημα των αξιολογήσεων με χρήση αντιπαραδείγματος είναι μάλλον στενό - πόση διαφορά κάνει η θεραπεία - και παράγει απαντήσεις που είναι τυπικά αριθμοί, ή πιο συχνά διαφορές, στις οποίες είναι εύλογο να δοθεί αιτιώδης ερμηνεία, με βάση εμπειρικά στοιχεία και ορισμένες παραδοχές. Η διαφορά που παρατηρείται στο αποτέλεσμα μετά την υλοποίηση της παρέμβασης, προκαλείται από την ίδια την παρέμβαση, ή από κάτι άλλο; Οι αξιολογήσεις αυτού του τύπου βασίζονται σε σχέσεις αιτίου και αιτιατού και απαιτούν αξιόπιστα και αυστηρά καθορισμένα αντιπαραδείγματα για τον έλεγχο άλλων παραγόντων, πλην της παρέμβασης αυτής, που πιθανώς συμβάλλουν στην παρατηρούμενη αλλαγή.

Τυπικές μέθοδοι είναι η διαφορά-σε-διαφορά (difference-in-difference), ο σχεδιασμός ασυνέχειας, η αντιστοιχιστική σκοπιμότητας, οι οργανικές μεταβλητές και οι τυχαίες ελεγχόμενες δοκιμές. Η ύπαρξη βασικών δεδομένων και πληροφοριών σχετικά με την κατάσταση των στηριζόμενων δικαιούχων και αυτών που δεν στηρίζονται σε συγκεκριμένο χρονικό σημείο μετά την δημόσια παρέμβαση, αποτελεί βασική προϋπόθεση για την εφαρμογή μεθόδων αντιπαραδείγματος. Οι απλοϊκές συγκρίσεις «πριν / μετά», που χρησιμοποιούνται συχνά στην πράξη, υποθέτουν ότι η επίδραση άλλων παραγόντων είναι αμελητέα. Με βάση αυτή την παραδοχή γίνεται σαφές και αποδεκτό ως «κανόνας προσέγγισης» σε μερικές περιπτώσεις, παραδείγματος χάριν στην περίπτωση της σύνδεσης των νοικοκυριών με την επεξεργασία λυμάτων.

Σημειωτέον δε, ότι οι μέθοδοι με αντιπαραδείγματα μπορούν τυπικά να εφαρμοστούν μόνο σε μερικές παρεμβάσεις (π.χ. κατάρτιση, στήριξη επιχειρήσεων), δηλαδή σχετικά ομοιογενείς παρεμβάσεις με μεγάλο αριθμό δικαιούχων. Αν μία δημόσια αρχή επιθυμεί να εκτιμήσει τις επιπτώσεις (effects) παρεμβάσεων για τις οποίες οι μέθοδοι με αντιπαραδείγματα είναι ακατάλληλες (για παράδειγμα, για μεγάλες υποδομές), μπορούν να χρησιμοποιηθούν άλλες μέθοδοι. Για παράδειγμα, για ένα οδικό έργο, η κατάλληλη μέθοδος θα μπορούσε να είναι μια εκ των υστέρων ανάλυση κόστους-οφέλους (ex post cost – benefit analysis) ή ένα μοντέλο τομεακών μεταφορών.

1.2.3. Επιλογή μεθοδολογίας / συνδυασμός μεθοδολογιών

Στην ιδανική περίπτωση, οι μέθοδοι αξιολογήσεων επιπτώσεων με αντιπαραδείγματα και οι theory based προσεγγίσεις πρέπει να αλληλοσυμπληρώνονται. Οι φορείς χάραξης πολιτικής θα πρέπει να χρησιμοποιούν τα αποτελέσματα και των δύο συνόλων μεθόδων όπως κρίνουν κατάλληλα. Ακόμα και αν υποθεθεί ότι οι μέθοδοι με αντιπαραδείγματα απέδειξαν ότι μια συγκεκριμένη παρέμβαση λειτούργησε και το αποτέλεσμά της μπορεί να ποσοτικοποιηθεί, αυτό

εξακολουθεί να αποτελεί μια διαπίστωση/εύρημα για αυτήν την παρέμβαση υπό συγκεκριμένες συνθήκες. Οι τεχνικές ποιοτικής αξιολόγησης προσδιορίζουν για ποιες παρεμβάσεις και σε ποιο βαθμό μπορούν υιοθετηθούν οι συγκεκριμένες διαπιστώσεις /ευρήματα.

Τέλος, συνοψίζεται ότι, η επιλογή και ο συνδυασμός των διαθέσιμων μεθόδων πρέπει να αποφασίζονται κατά περίπτωση, ενώ επίσης διευκρινίζεται ότι δεν υπάρχει «καλύτερη» μέθοδος για όλες τις περιστάσεις.

Οι αξιολογήσεις των επιπτώσεων και των δύο τύπων θα εξετάσουν κατ' αρχάς αν και πώς η υπό εξέταση δημόσια παρέμβαση «έκανε τη διαφορά» για τους ωφελούμενους/δικαιούχους. Ωστόσο, μια καλή αξιολόγηση, πρέπει να συσχετίσει τα ευρήματά της (π.χ., οι επιπτώσεις στους ωφελούμενους/δικαιούχους) με την παρακολούθηση της πολιτικής που εξετάζει το σύνολο των πιθανών ωφελούμενων/δικαιούχων. Ο λόγος για αυτό είναι ότι, η πραγματοποίηση της παρέμβασης αφορά στην κάλυψη μιας διαπιστωμένης ανάγκης μιας περιοχής, ενός τομέα ή μιας ομάδας ανθρώπων. Έτσι, μετά από κατάλληλο χρονικό διάστημα, οι αρχές θα πρέπει να ρωτήσουν εάν η διαπιστωμένη ανάγκη/πρόβλημα έχει καλυφθεί/λυθεί. Ήταν η επίδραση (effect) της παρέμβασης αρκετά μεγάλη ώστε να έχει σημασία; Με άλλο λόγια, ήταν η παρέμβαση χρήσιμη;

2. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ Η/ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΕ ΑΛΛΑ ΕΙΔΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ»

Όπως έχει ήδη αναφερθεί στην αρχή αυτής της ενότητας της παρούσας Έκθεσης, το Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο», από τις είκοσι (20) αξιολογήσεις που περιλαμβάνονται σ' αυτό (συμπεριλαμβανομένης και της ex - ante αξιολόγησης του ΕΠ), πέντε (5) είναι θεματικές αξιολογήσεις επιπτώσεων (όπως χαρακτηρίζονται στον συνημμένο σχετικό πίνακα του Σχεδίου Αξιολόγησης), ενώ άλλες πέντε (5) αξιολογήσεις, χαρακτηριζόμενες στο σχετικό πίνακα, ως αξιολογήσεις αποδοτικότητας / αποτελεσματικότητας ή εφαρμογής, περιλαμβάνουν αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων. Αυτές οι τελευταίες πέντε (5) αξιολογήσεις μπορούν να χαρακτηρισθούν ως Ανακεφαλαιωτικές Αξιολογήσεις.

Όλα τα αναλυτικά στοιχεία κάθε αξιολόγησης περιλαμβάνονται στα αντίστοιχα Δελτία Ταυτότητας Αξιολογήσεων, ενώ πρόσθετα στοιχεία για κάθε αξιολόγηση, όπως ο χαρακτηρισμός του είδους της αξιολόγησης, ο Άξονας Προτεραιότητας στον οποίο αναφέρεται η Αξιολόγηση καθώς και ο εκτιμώμενος προϋπολογισμός διενέργειας της αξιολόγησης περιέχονται στον

συνοπτικό σχετικό πίνακα με τον οποίο «κλείνει» το, εγκεκριμένο από την Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΠ, Σχέδιο Αξιολόγησης.⁴

Όλα αυτά τα στοιχεία, παρουσιάζονται στον Πίνακα ΣΤ.1α του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας Έκθεσης, ενώ στον Πίνακα ΣΤ.1β του παραρτήματος, παρουσιάζονται τα στοιχεία των αντίστοιχων αξιολογήσεων του Σχεδίου Αξιολόγησης του ΕΠ, αφ' ενός όπως διαφοροποιήθηκαν στον Άξονα Προτεραιότητας 2α με την πρώτη (1η) Αναθεώρηση του ΕΠ (κατά βάση οι Ειδικοί Στόχοι του Άξονα Προτεραιότητας), αφ' ετέρου, οι νέοι ή διαφοροποιημένοι Ειδικοί Στόχοι, σύμφωνα με την πρόταση αναθεώρησης του Συμβούλου Αξιολόγησης του ΕΠ, στο παρόν έργο της Αξιολόγησης.

Με βάση τους εν λόγω πίνακες, αλλά κυρίως με βάση τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.2α του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας Έκθεσης, ως προς τις αξιολογήσεις επιπτώσεων, είτε για εκείνες που αποκλειστικά στο σύνολό τους πραγματοποιούνται επιπτώσεις, είτε για εκείνες που ένα μέρος τους περιλαμβάνει αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων και ως εκ τούτου αποτελούν την ύλη της παρούσας έκθεσης,⁵ διαπιστώνονται τα εξής:

α) Αμιγείς / αυτοτελείς θεματικές αξιολογήσεις επιπτώσεων προβλέπονται για όλους τους Άξονες Προτεραιότητας του ΕΠ που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, ήτοι, για τους Άξονες Προτεραιότητας 1,2β,3 & 4. Γι' αυτούς τους Άξονες Προτεραιότητας προβλέπεται από μία θεματική αξιολόγηση επιπτώσεων για κάθε Άξονα Προτεραιότητας, με βάση τα παρακάτω κριτήρια επιλογής των αξιολογούμενων δράσεων ως προς τις επιπτώσεις τους, όπως αναφέρεται στο σχετικό μέρος του Σχεδίου Αξιολόγησης του ΕΠ.

- Το αντικείμενο των δράσεων, σε σχέση με την πρόβλεψη ή όχι αντίστοιχων ομοειδών δράσεων που συγχρηματοδοτούνται στο πλαίσιο Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και θα υλοποιηθούν εν δυνάμει στην Περιφέρεια. Στην περίπτωση που σημαντικός όγκος ομοειδών δράσεων χρηματοδοτούνται από τα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, τότε είναι σκόπιμη η αξιολόγηση των επιπτώσεων αυτών των παρεμβάσεων στο πλαίσιο των αντίστοιχων Τομεακών ΕΠ, με δεδομένη την πολύ μικρή βαρύτητα που έχουν οι αντίστοιχες δράσεις τόσο στον προϋπολογισμό του ΠΕΠ, όσο και στην ένταση της παρέμβασης στην Περιφέρεια.
- Το αντικείμενο των δράσεων, είτε σε σχέση με την αναπτυξιακή τους σημασία, είτε σε σχέση με την μοναδικότητά τους στο ΠΕΠ, ως προς το ΕΣΠΑ 2014-2020 (π.χ. μεταφορικές υποδομές, πολιτισμός κλπ). Σ' αυτές τις περιπτώσεις επιλέγονται αυτές οι δράσεις για την αξιολόγηση επιπτώσεων.

⁴ Επειδή ορισμένα στοιχεία των αξιολογήσεων διαφοροποιούνται μεταξύ εκείνων που αναφέρονται στα Δελτία Ταυτότητας Αξιολογήσεων και εκείνων που περιλαμβάνονται σ' αυτόν τον Πίνακα του Σχεδίου Αξιολόγησης στη παρούσα Έκθεση, λαμβάνονται υπ' όψη εκείνα του συνοπτικού πίνακα.

⁵ Στην «Αξιολόγηση Στρατηγικής Επικοινωνίας ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014 – 2020», με Α/Α 19 στο Σχέδιο Αξιολόγησης και όσον αφορά στα «δεδομένα» του Δελτίου Ταυτότητας Αξιολόγησης, αναφέρονται «Δείκτες Επιπτώσεων». Με δεδομένο, όμως, ότι αυτή η Αξιολόγηση αναφέρεται στους Άξονες Προτεραιότητας της Τεχνικής Βοήθειας, οι οποίοι δεν περιλαμβάνουν δείκτες αποτελέσματος, δεν περιλαμβάνονται στην ύλη της παρούσας Έκθεσης.

- β) Για δράσεις του Άξονα Προτεραιότητας 2α δεν προβλέπεται αμιγής / αυτοτελής αξιολόγηση επιπτώσεων, αλλά κάποιες δράσεις του σε σχέση με τους αντίστοιχους Ειδικούς Στόχους αξιολογούνται, είτε στο πλαίσιο της αξιολόγησης επιπτώσεων των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) τόσο ΒΑΑ, όσο και εκτός ΒΑΑ, (Α/Α 17 του Σχεδίου Αξιολόγησης του ΕΠ), είτε στο πλαίσιο τεσσάρων (4) Ανακεφαλαιωτικών Αξιολογήσεων (Α/Α 5,10,11 και 12 του Σχεδίου Αξιολόγησης του ΕΠ). Αυτές οι αξιολογήσεις θα εκπονηθούν, είτε με πρωτοβουλία της ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, είτε της ΕΥΣΕΚΤ. Επίσης, για δράσεις του ΑΠ 2α θα εκπονηθεί αξιολόγηση επιπτώσεων στο πλαίσιο της οριζόντιας ανακεφαλαιωτικής αξιολόγησης όλου του ΕΠ, με Α/Α 20 του Σχεδίου Αξιολόγησης.
- γ) Όσον αφορά στους Άξονες Προτεραιότητας του ΕΠ που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, στο πλαίσιο της αξιολόγησης επιπτώσεων για δράσεις ΟΧΕ καλύπτονται οι ΑΠ1,3 και 4, ενώ στο πλαίσιο της οριζόντιας ανακεφαλαιωτικής αξιολόγησης όλου του ΕΠ καλύπτονται όλοι οι Άξονες Προτεραιότητας του ΕΠ που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, ήτοι οι ΑΠ 1,2β,3 και 4.
- δ) Με αυτά τα δεδομένα του Σχεδίου Αξιολόγησης του ΕΠ, φαίνεται ότι υπερκαλύπτονται οι απαιτήσεις του Κ (ΕΕ) 1303/2013 και των Οδηγιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ως προς τις αξιολογήσεις επιπτώσεων για κάθε Άξονα Προτεραιότητας, με μόνη επιφύλαξη την αμιγή αξιολόγηση επιπτώσεων προς το τέλος της προγραμματικής περιόδου για δράσεις του ΑΠ2α. Αυτό δε, με δεδομένο ότι τέτοιου είδους δράσεις (του ΑΠ2α) στη Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου υλοποιούνται σχεδόν αποκλειστικά στο πλαίσιο του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο», όπως και σε όλα τα ΠΕΠ, για τις αντίστοιχες Περιφέρειες.
- ε) Από τα στοιχεία των πινάκων ΣΤ.2α, ΣΤ.2β1 και ΣΤ.2β2 του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας έκθεσης, ως προς την κάλυψη των Ειδικών Στόχων του ΕΠ και έχοντας υπ' όψη τα προαναφερόμενα κριτήρια επιλογής των αξιολογήσεων επιπτώσεων για το ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο», διαπιστώνεται ότι:
- Από αμιγείς θεματικές αξιολογήσεις επιπτώσεων (συμπεριλαμβανομένης και της αξιολόγησης επιπτώσεων για δράσεις ΟΧΕ)⁶ καλύπτονται εικοσιτέσσερις (24) από τους τριάντα (30) Ειδικούς Στόχους του ΕΠ.
 - Από τις λοιπές αξιολογήσεις (αποτελεσματικότητας / αποδοτικότητας ή/και ανακεφαλαιωτικές), οι οποίες περιλαμβάνουν και αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων, καλύπτονται και οι τριάντα (30) Ειδικοί Στόχοι του ΕΠ. Για το γεγονός αυτό θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψη, αφ' ενός η αναφορά του Κ (ΕΕ) 1303/2013, άρθρο 54, παρ. 1 «... και ανάλογα με το μέγεθος του Προγράμματος σε σχέση με το Α Εγχ. Πρ. και την ανεργία στην οικεία περιοχή προγράμματος, κατά περίπτωση», αφ' ετέρου και κυρίως, η αναφορά του εγγράφου καθοδήγησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα Σχέδια

⁶ Για τη συγκεκριμένη αξιολόγηση επιπτώσεων στους πίνακες ΣΤ.2α, ΣΤ.2β1 και ΣΤ.1β2 του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας Έκθεσης, αναφέρονται οι Ειδικοί Στόχοι που καλύπτονται σύμφωνα με τις αντίστοιχες εγκεκριμένες στρατηγικές και όχι εκείνοι που αναφέρονται στο Σχέδιο Αξιολόγησης.

Αξιολόγησης, ότι «...κάθε Ειδικός Στόχος θα πρέπει να καλύπτεται από τις αξιολογήσεις επιπτώσεων, χωρίς να είναι δεδομένη η έκταση κάθε αξιολόγησης».

- Ο προϋπολογισμός σε συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που αντιστοιχεί στους Ειδικούς Στόχους, οι οποίοι καλύπτονται από αμιγείς αξιολογήσεις επιπτώσεων για τον Άξονα Προτεραιότητας 2α⁷, ο οποίος συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ, ανέρχεται σε 5,9 εκατ. € (το 14,6% του προϋπολογισμού του ΑΠ).

Οι υπόλοιπες τέσσερις (4) θεματικές αξιολογήσεις (αποτελεσματικότητας / αποδοτικότητας ή/και ανακεφαλαιωτικές), για αντίστοιχες δράσεις του ΑΠ2α, καλύπτουν με αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων Ειδικούς Στόχους, στους οποίους αντιστοιχεί προϋπολογισμός 13,28 εκατ. € (32,8% του προϋπολογισμού του ΑΠ).

Τέλος, ως προς τον ΑΠ2α, από την οριζόντια ανακεφαλαιωτική αξιολόγηση του ΕΠ (με Α/Α 20 στο Σχέδιο Αξιολόγησης), καλύπτεται το σύνολο των Ειδικών Στόχων του ΑΠ2α.

- Αντίστοιχα, ο προϋπολογισμός σε συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που αντιστοιχεί στους Ειδικούς Στόχους, οι οποίοι καλύπτονται από αμιγείς θεματικές αξιολογήσεις επιπτώσεων (συμπεριλαμβανομένης και εκείνης για δράσεις ΟΧΕ) στο σύνολο των Αξόνων Προτεραιότητας του ΕΠ που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, ήτοι ΑΠ1, 2β, 3 και 4, καλύπτει το σύνολο του προϋπολογισμού των τεσσάρων Αξόνων Προτεραιότητας.

Επιπρόσθετα, από την οριζόντια ανακεφαλαιωτική αξιολόγηση του ΕΠ καλύπτονται όλοι οι Ειδικοί Στόχοι των τεσσάρων Αξόνων Προτεραιότητας, ήτοι το σύνολο του προϋπολογισμού τους.

Φαίνεται, δηλαδή, υπερκάλυψη των Ειδικών Στόχων των Αξόνων Προτεραιότητας που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, με θεματικές ή/και οριζόντιες αξιολογήσεις επιπτώσεων.

στ) Ως προς τον χρονοπρογραμματισμό διενέργειας των αξιολογήσεων, για μεν τις αμιγείς θεματικές αξιολογήσεις επιπτώσεων, τέσσερις (4) απ' αυτές θα ολοκληρωθούν τον Φεβρουάριο του έτους 2022 και μια τον Μάιο του έτους 2022.

Από τις υπόλοιπες πέντε (5) αξιολογήσεις αποτελεσματικότητας / αποδοτικότητας, εφαρμογής ή/και ανακεφαλαιωτικές, μία (1) προγραμματίζεται να ολοκληρωθεί τον Ιούλιο 2018, δύο (2) τον Δεκέμβριο 2019, μία (1) τον Δεκέμβριο 2021 (όλες για δράσεις ΕΚΤ στον ΑΠ2α) και η οριζόντια ανακεφαλαιωτική για το σύνολο του ΕΠ, προγραμματίζεται να ολοκληρωθεί τον Μάρτιο 2022.

ζ) Ως προς τη μεθοδολογία διενέργειας των αξιολογήσεων, για τις μεν αμιγείς θεματικές αξιολογήσεις επιπτώσεων, αναφέρεται ότι τέσσερις από τις πέντε θα διενεργηθούν με theory based μεθοδολογία, ενώ για την πέμπτη, η οποία αφορά στην αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων ΟΧΕ, αναφέρεται όχι σαφώς, αλλά τεκμαίρεται ότι θα διενεργηθεί με counterfactual μέθοδο.

⁷ Μόνο εκείνη που αφορά στις δράσεις ΟΧΕ.

Για τις υπόλοιπες πέντε (5), οι οποίες δεν είναι αμιγείς αξιολογήσεις επιπτώσεων, αλλά περιλαμβάνουν αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων, κατά κανόνα προβλέπεται συνδυασμός και των δύο μεθόδων αξιολόγησης (theory-based και counterfactual), εκτός από μία (με Α/Α 12) για την οποία αναφέρεται μόνο η theory – based μεθοδολογία.

η) Τέλος, ως προς τον υπεύθυνο φορέα για τη διενέργεια των δέκα (10) αξιολογήσεων, για μεν τις πέντε (5) αμιγείς θεματικές αξιολογήσεις επιπτώσεων, σε όλες υπεύθυνος φορέας είναι η ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, από δε τις υπόλοιπες πέντε (5), για δύο (2) είναι η ΕΥΣΕΚΤ και για τις άλλες τρεις (3) η ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.

Κατόπιν των παραπάνω γενικών / συνοπτικών χαρακτηριστικών των αξιολογήσεων επιπτώσεων, είτε αμιγείς αξιολογήσεις επιπτώσεων, είτε άλλου είδους, αλλά με αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων, αμέσως πιο κάτω γίνεται πολύ συνοπτική παρουσίαση των περιεχομένων κάθε αξιολόγησης, η οποία αποτελεί την ύλη της παρούσας έκθεσης.

2.1. ΑΜΙΓΕΙΣ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ⁸

2.1.1. Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα του περιβάλλοντος στο ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» (α/α 13)

Η συγκεκριμένη αξιολόγηση, αφορά στην εκτίμηση των επιπτώσεων από την υλοποίηση των δράσεων προστασίας, ανάδειξης και αξιοποίησης του περιβάλλοντος που περιλαμβάνονται στον ΑΠ3. Η αναφερόμενη μεθοδολογία αξιολόγησης είναι “theory based”. Οι δράσεις που συνδέονται με τη συγκεκριμένη αξιολόγηση επιπτώσεων αναφέρονται σε στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, στήριξη των επενδύσεων για προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επενδύσεις στον τομέα των αποβλήτων, επενδύσεις στον τομέα των υδάτων, προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας, διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, για την ανάπλαση των πόλεων.

Οι αντίστοιχοι Ειδικοί Στόχοι του Άξονα Προτεραιότητας είναι οι εξής:

- 4γ1. «Μείωση της ετήσιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας του κτιριακού αποθέματος στην Περιφέρεια
- 5α1. «Βελτίωση / διεύρυνση του βαθμού προστασίας του πληθυσμού των νησιών της Περιφέρειας και της περιουσίας του από φυσικές καταστροφές»
- 5β1. «Βελτίωση / διεύρυνση του βαθμού προστασίας του πληθυσμού των νησιών της Περιφέρειας και της περιουσίας του από φυσικές καταστροφές»
- 6α1. Συμβολή στην ολοκληρωμένη διαχείριση αστικών και ειδικών αποβλήτων (απορριμμάτων)

⁸ Παρά του ότι η αξιολόγηση επιπτώσεων των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ), αφ’ ενός περιλαμβάνει και ερωτήματα πέραν των επιπτώσεων, αφ’ ετέρου δεν είναι θεματική υπό την έννοια κάποιου τομέα, περιλαμβάνεται σ’ αυτήν την κατηγορία, λόγω του ότι στο Σχέδιο Αξιολόγησης χαρακτηρίζεται ως αξιολόγηση επιπτώσεων.

- 6β1. «Προστασία των οικολογικά ευαίσθητων ή/και τουριστικών περιοχών από λύματα»
- 6β2. «Βελτίωση της διαχείρισης πόσιμου ύδατος»
- 6γ1. «Βελτίωση της ελκυστικότητας των φυσικών και πολιτιστικών πόρων της Περιφέρειας»
- 6δ1. «Διεύρυνση των παρεμβάσεων προστασίας και ανάδειξης των οικοτόπων της Περιφέρειας»
- 6ε1. «Αύξηση της λειτουργικότητας των αστικών κέντρων και βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος»

Τα βασικά ερωτήματα στα οποία καλείται να απαντήσει η συγκεκριμένη αξιολόγηση είναι τα ακόλουθα:

- Μειώθηκε η ετήσια κατανάλωση ενέργειας στη Περιφέρεια;
- Πως βελτιώθηκε ο βαθμός προστασίας των κατοίκων από φυσικές καταστροφές;
- Αυξήθηκε ο όγκος απορριμμάτων που οδηγείται σε ανακύκλωση;
- Επηρέαστηκε θετικά η ποιότητα ζωής από δράσεις προστασίας περιβάλλοντος;
- Βελτιώθηκε η ποιότητα ζωής των κατοίκων και αναβαθμίστηκε το περιβάλλον στα αστικά κέντρα;
- Βελτιώθηκε η ποιότητα των υδάτων από τις παρεμβάσεις του ΕΠ και προστατεύθηκε ο υδροφόρος ορίζοντας και οι παράκτιες τουριστικές περιοχές από διαχείριση λυμάτων;
- Προστατεύθηκαν μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς και αυξήθηκε ο αριθμός επισκεπτών;
- Σε ποιο βαθμό η βελτίωση του περιβάλλοντος γενικά οφείλεται σε παρεμβάσεις του ΕΠ

Η εν λόγω αξιολόγηση προγραμματίζεται να προκηρυχθεί τον Ιούνιο 2021, προκειμένου να έχει ολοκληρωθεί τον Φεβρουάριο 2022, ώστε να τροφοδοτήσει εγκαίρως τόσο την Ετήσια Έκθεση Υλοποίησης 2021, που θα υποβληθεί το 2022, όσο και τον σχεδιασμό του Προγράμματος για την επόμενη προγραμματική περίοδο.

2.1.2. Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα της επιχειρηματικότητας στο ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-2020 (α/α 14)

Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης αξιολόγησης, εκτιμώνται οι επιπτώσεις από τις δράσεις που προβλέπονται στον Άξονα 1 του ΕΠ στο πλαίσιο των Θεματικών Στόχων 1, 2 και 3 και εκτιμάται η συμβολή της «Εξυπνης Εξειδίκευσης» στην Περιφέρεια για την ανάπτυξη καινοτομικής επιχειρηματικότητας, ή/και την εφαρμογή προϊόντων έρευνας/ τεχνολογίας στον επιχειρηματικό ιστό της Περιφέρειας. Ως μεθοδολογία αξιολόγησης αναφέρεται η "theory based".

Οι δράσεις του ΑΠ1, οι οποίες καλούνται να συμβάλλουν στα αναμενόμενα αποτελέσματα του Άξονα Προτεραιότητας αναφέρονται:

- α) στην προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων με την αξιοποίηση της έρευνας /τεχνολογίας και καινοτομίας,
- β) στην ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, κυρίως στην εφαρμογή ηλεκτρονικού εμπορίου και στην αύξηση της ζήτησης από τις επιχειρήσεις για ΤΠΕ,

γ) στην προώθηση της επιχειρηματικότητας με την εκμετάλλευση νέων/ καινοτομικών ιδεών και

δ) στη στήριξη των ΜΜΕ να αναπτυχθούν στις αγορές (κυρίως στις ξένες).

Με την υλοποίηση των προαναφερόμενων δράσεων, θα αποτιμηθεί η συμβολή τους στην επίτευξη των παρακάτω ειδικών στόχων:

- 1α1. «Αναβάθμιση και διεύρυνση του ισχνού ερευνητικού ιστού της Περιφέρειας, για ερευνητική δραστηριότητα, που κατά κύριο λόγο θα εξυπηρετεί τις αναπτυξιακές ανάγκες της Περιφέρειας, σύμφωνα με τη Περιφερειακή Στρατηγική RIS3»
- 1β1. «Αύξηση των επιχειρηματικών δαπανών για τεχνολογική και μη τεχνολογική καινοτομία»
- 2β1. «Διεύρυνση της ανάπτυξης και χρήσης ΤΠΕ, συμπεριλαμβανομένου και του ηλεκτρονικού εμπορίου από τις επιχειρήσεις»
- 2γ1. «Αύξηση των παρεχόμενων υπηρεσιών ΤΠΕ από τους δημόσιους φορείς της Περιφέρειας»
- 3α1. «Επιχειρηματική εκμετάλλευση προϊόντων E&T και καινοτομιών από υφιστάμενες και νεοϊδρυόμενες ΜΜΕ για αύξηση της παραγωγικότητας των ΜΜΕ»
- 3δ1. «Αξιοποίηση της έρευνας / τεχνολογίας και της καινοτομίας από τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας, ιδιαίτερα για την αύξηση των εξαγωγών».

Η συγκεκριμένη αξιολόγηση επιπτώσεων καλείται να δώσει απαντήσεις στα εξής αξιολογικά ερωτήματα:

- Συνέβαλε η υλοποίηση των δράσεων στην αύξηση της εξωστρέφειας και ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων;
- Συνέβαλλε η χρηματοδότηση των δράσεων στη δημιουργία απασχόλησης;
- Προσεγγίστηκαν ικανοποιητικά οι στόχοι της Περιφερειακής RIS3;
- Συνέβαλλε η διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης στο πλαίσιο της RIS3 στην στοχευμένη επιλογή δράσεων;
- Βελτιώθηκε η συνεργασία επιχειρηματικού κόσμου και ερευνητικών ιδρυμάτων στη κατεύθυνση δημιουργίας νέων προϊόντων ή βελτίωσης υπαρχόντων;
- Αυξήθηκε ο βαθμός χρήσης ΤΠΕ στη Περιφέρεια από επιχειρήσεις και ευρύτερο κοινό;
- Πως κρίνεται η συμβολή της Περιφερειακής RIS3 στη βελτίωση των ποιοτικών χαρακτηριστικών της επιχειρηματικότητας στη Περιφέρεια, σε σχέση με τις δράσεις που χρηματοδοτήθηκαν εκτός αυτού του σχεδιασμού;

Σύμφωνα με το εγκεκριμένο Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠ, η εν λόγω αξιολόγηση προγραμματίζεται να προκηρυχθεί τον Ιούνιο του έτους 2021 και να έχει ολοκληρωθεί μέχρι τον Φεβρουάριο του 2022, προκειμένου να τροφοδοτήσει, τόσο την Ετήσια Έκθεση Υλοποίησης του

2021 (υποβάλλεται τον Ιούνιο του 2022), όσο και τον σχεδιασμό του Προγράμματος για την επόμενη προγραμματική περίοδο.

2.1.3. Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα των κοινωνικών υποδομών στο ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-2020 (α/α 15)

Αντικείμενο της εν λόγω αξιολόγησης είναι η εκτίμηση των επιπτώσεων των παρεμβάσεων αναβάθμισης ή/και επέκτασης των κοινωνικών υποδομών, ήτοι υποδομών υγείας, πρόνοιας (επενδυτική προτεραιότητα 9α) και υποδομών εκπαίδευσης (επενδυτική προτεραιότητα 10α). Ως μεθοδολογία αξιολόγησης αναφέρεται η “theory based”.

Οι Ειδικοί Στόχοι επί των οποίων εστιάζει η συγκεκριμένη αξιολόγηση επιπτώσεων είναι οι εξής:

- 9α1: «Επέκταση και βελτίωση των υποδομών υγείας και πρόνοιας και εξασφάλιση συνθηκών πρόσβασης στους κατοίκους της Περιφέρειας».
- 10α1: «Αύξηση της ελκυστικότητας και της προσβασιμότητας του μαθητικού και φοιτητικού πληθυσμού στις σχολικές και πανεπιστημιακές μονάδες, αντίστοιχα».

Τα δε αξιολογικά ερωτήματα, τα οποία πρέπει να απαντηθούν με την συγκεκριμένη αξιολόγηση, είναι τα ακόλουθα:

- Ποίος ο βαθμός συμβολής των συγκεκριμένων αντίστοιχων δράσεων του Προγράμματος στη πρόσβαση, κατά κύριο λόγο των κοινωνικά ευπαθών ομάδων, σε υποδομές υγείας και πρόνοιας;
- Ποίος ο βαθμός συμβολής των συγκεκριμένων αντίστοιχων δράσεων του Προγράμματος στη πρόσβαση, για το σύνολο του πληθυσμού της Περιφέρειας, σε υποδομές εκπαίδευσης;
- Ποίος ο βαθμός μείωσης /άμβλυνσης των προβλημάτων φτώχειας στη Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου από την υλοποίηση των πράξεων κοινωνικών υποδομών (παρεχόμενες κοινωνικές υπηρεσίες σε ισοδύναμο εισόδημα κλπ);
- Ποίος ο βαθμός βελτίωσης των κοινωνικοοικονομικών δεικτών της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου από την υλοποίηση των πράξεων κοινωνικών υποδομών (πχ μείωση της σχολικής διαρροής, αύξηση της πρόσβασης και ολοκλήρωσης των σπουδών σε μέση, ανώτερη και ανώτατη βαθμίδα εκπαίδευσης, αύξηση των ευκαιριών δημιουργίας εισοδήματος κλπ);

Σύμφωνα με το εγκεκριμένο Σχέδιο Αξιολόγησης, ο προσδιορισμός και η ανάλυση των επιπτώσεων των δράσεων και η συμβολή στους ειδικούς στόχους του ΕΠ, γίνεται, αφ’ ενός μέσω των δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων που συνδέονται με τις δράσεις αναβάθμισης ή/και επέκτασης των κοινωνικών υποδομών, υποδομές υγείας, πρόνοιας και υποδομές εκπαίδευσης, αφ’ ετέρου μέσω δευτερογενών δεδομένων προερχόμενων από case studies ή/και έρευνες πεδίου του αξιολογητή.

Η εν λόγω αξιολόγηση προγραμματίζεται να προκηρυχθεί τον Ιούνιο 2021, προκειμένου να έχει ολοκληρωθεί τον Φεβρουάριο 2022, ώστε να τροφοδοτήσει εγκαίρως τόσο την Ετήσια Έκθεση Υλοποίησης 2021, που θα υποβληθεί το 2022, όσο και τον σχεδιασμό του Προγράμματος για την επόμενη προγραμματική περίοδο.

2.1.4. Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα μεταφορικών υποδομών στο ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-2020 (α/α 16)

Η συγκεκριμένη αξιολόγηση αφορά στην αποτίμηση / εκτίμηση των επιπτώσεων στον κοινωνικοοικονομικό και επιχειρηματικό ιστό της Περιφέρειας, από τις υλοποιηθείσες ή/και υλοποιούμενες πράξεις μεταφορικών υποδομών (οδικών και λιμενικών) στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 4, ο οποίος περιλαμβάνει τις Επενδυτικές Προτεραιότητες 7α και 7β του Θεματικού Στόχου 7. Οι Ειδικοί Στόχοι, στη βάση των οποίων γίνεται η παραπάνω αποτίμηση / εκτίμηση είναι οι εξής:

- 7α1: «Συμβολή στην ολοκλήρωση έργων ΔΕΔ-Μ».
- 7β1: «Λειτουργική αναβάθμιση / επέκταση των διανησιωτικών (ενδοπεριφερειακών και διαπεριφερειακών) λιμενικών θαλάσσιων συνδέσεων».
- 7β2: «Σύνδεση της ενδοχώρας κάθε νησιού με τις πύλες εισόδου – εξόδου και κατ' ακολουθία με τα εθνικά και διεθνή εμπορικά, παραγωγικά και αστικά κέντρα».

Στο πλαίσιο της παρούσας αξιολόγησης επιπτώσεων θα διερευνηθεί:

- Η εκτίμηση του βαθμού συμβολής των υλοποιηθεισών ή/και υλοποιούμενων πράξεων μεταφορικών υποδομών του Προγράμματος στα κοινωνικοοικονομικά και επιχειρηματικά / παραγωγικά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας, υπό την έννοια της μεταβολής τους πριν και μετά την υλοποίηση των συγκεκριμένων πράξεων.
- Η εκτίμηση του βαθμού βελτίωσης της προσπελασιμότητας της Περιφέρειας μέσω της αντίστοιχης και ανάλογης βελτίωσης του μεταφορικού ισοδύναμου.
- Η εκτίμηση του βαθμού βελτίωσης συνθηκών οδικής ασφάλειας.
- Η εκτίμηση του βαθμού βελτίωσης της ελκυστικότητας των νησιών της Περιφέρειας με την υλοποίηση των συγκεκριμένων πράξεων μεταφορικών υποδομών.

Η αναφερόμενη μεθοδολογία για την εν λόγω αξιολόγηση είναι «theory based», ενώ αναφορικά με το χρονοδιάγραμμα διενέργειάς της, προγραμματίζεται η προκήρυξη της συγκεκριμένης αξιολόγησης τον Ιούνιο 2021, ούτως ώστε να έχει ολοκληρωθεί έως τον Φεβρουάριο του 2022, τροφοδοτώντας εγκαίρως, τόσο την Ετήσια Έκθεση Υλοποίησης 2021, που θα υποβληθεί το 2022, όσο και τον σχεδιασμό της επόμενης προγραμματικής περιόδου.

2.1.5. Αξιολόγηση Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) στο ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-2020 (α/α 17)

Η συγκεκριμένη αξιολόγηση χαρακτηρίζεται στο Σχέδιο Αξιολόγησης ως αξιολόγηση επιπτώσεων και αναφέρεται στην εκτίμηση των επιπτώσεων που προέρχονται από την υλοποίηση δράσεων στο πλαίσιο των Στρατηγικών ΟΧΕ και ΟΧΕ-ΒΑΑ στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου. Στόχος της αξιολόγησης είναι να εκτιμηθεί η συμβολή των Στρατηγικών ΒΑΑ και ΟΧΕ στους Ειδικούς Στόχους του ΕΠ. Επιπλέον, θα αξιολογηθούν ενδεικτικά οι διαδικασίες προετοιμασίας και σχεδιασμού, οι τρόποι και οι προϋποθέσεις επιλογής των περιοχών και υλοποίησης των παρεμβάσεων, καθώς και η προστιθέμενη αξία των παρεμβάσεων που υλοποιήθηκαν βάσει μίας στρατηγικής Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης σε σχέση με μεμονωμένες αντίστοιχες παρεμβάσεις. Παράλληλα, θα αξιολογηθεί η συνάφεια των Στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης με τους Στόχους του ΕΠ, καθώς και οι παράγοντες στους οποίους οφείλεται η επιτυχία ή αποτυχία της υλοποίησης. Στο Σχέδιο Αξιολόγησης αναφέρεται ότι, η παρούσα αξιολόγηση θα πραγματοποιηθεί μέσω ανάλυσης στοιχείων του Συστήματος Παρακολούθησης, καθώς επίσης και μέσω ερευνών πεδίου.

Όσον αφορά στους Ειδικούς Στόχους που θα προσεγγισθούν από την αξιολόγηση επιπτώσεων, σύμφωνα με το Σχέδιο Αξιολόγησης είναι οι εξής:

- 3d1 «Αξιοποίηση της έρευνας / τεχνολογίας και της καινοτομίας από τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας, ιδιαίτερα για την αύξηση των εξαγωγών»
- 4c1 «Μείωση της ετήσιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας των δημοσίων κτηρίων και των κατοικιών»
- 5a1 «Βελτίωση / διεύρυνση του βαθμού προστασίας του πληθυσμού των νησιών της Περιφέρειας και της περιουσίας του από φυσικές καταστροφές»
- 6c1 «Βελτίωση της ελκυστικότητας των φυσικών και πολιτιστικών πόρων της Περιφέρειας»
- 6d1 «Διεύρυνση των παρεμβάσεων προστασίας και ανάδειξης των οικοτόπων της Περιφέρειας»
- 6e1 «Αύξηση της λειτουργικότητας των αστικών κέντρων και βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος».
- 7b2 «Ασφαλής σύνδεση της ενδοχώρας κάθε νησιού με τις πύλες εισόδου-εξόδου και κατ' ακολουθία με τα εθνικά και διεθνή εμπορικά, παραγωγικά και αστικά κέντρα»

Σύμφωνα δε με τις εγκεκριμένες Στρατηγικές ΟΧΕ ΒΑΑ και ΟΧΕ εκτός ΒΑΑ, οι Ειδικόί Στόχοι του ΕΠ που συνδέονται με αντίστοιχες Επενδυτικές Προτεραιότητες και Κατηγορίες Παρέμβασης πέραν των Ειδικών Στόχων που αναφέρονται στο Σχέδιο Αξιολόγησης (εκτός εκείνων του 6d1) είναι οι εξής:

- 2c1 «Αύξηση των παρεχόμενων υπηρεσιών ΤΠΕ από τους δημόσιους φορείς της Περιφέρειας»

- 3a1 «Επιχειρηματική εκμετάλλευση προϊόντων Ε&Τ και καινοτομιών από υφιστάμενες και νεοϊδρυόμενες ΜΜΕ για αύξηση της παραγωγικότητας των ΜΜΕ»
- 8iii1 «Μεγέθυνση της επιχειρηματικής βάσης και αύξηση της απασχόλησης»
- 9i1 «Αύξηση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται ή κινδυνεύουν από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό»
- 9ii1 «Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες»
- 9iv2 «Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες»
- 6a1 «Συμβολή στη ολοκληρωμένη διαχείριση αστικών και ειδικών απόβλητων (απορριμμάτων)»
- 6b1 «Προστασία των οικολογικά ευαίσθητων ή / και τουριστικών περιοχών, από λύματα»
- 6b2 «Βελτίωση ελκυστικότητας των φυσικών και πολιτιστικών πόρων της Περιφέρειας»
- 7a1 «Συμβολή στην ολοκλήρωση έργων ΔΕΔ-Μ»
- 7b1 «Λειτουργική αναβάθμιση / επέκταση των διανοησιωτικών (ενδοπεριφερειακών) και διαπεριφερειακών λιμενικών - θαλάσσιων συνδέσεων»

Με δεδομένο ότι, η συγκεκριμένη αξιολόγηση παρά του ότι χαρακτηρίζεται ως αξιολόγηση επιπτώσεων, κατά βάση είναι Ανακεφαλαιωτική, τα αξιολογικά ερωτήματα που αναφέρονται σε επιπτώσεις είναι τα εξής:

Ερωτήματα που αφορούν στην ολοκληρωμένη χωρική στρατηγική του ΕΠ:

- Σε ποιο βαθμό επετεύχθησαν οι στόχοι της χωρικής στρατηγικής όπως περιγράφονται στο ΕΠ;
- Ποια είναι η προστιθέμενη αξία της επιλογής χρήσης του εργαλείου ΟΧΕ, σε σχέση με την υλοποίηση ανάλογων δράσεων εκτός ΟΧΕ για κάθε στρατηγική ΟΧΕ;

Ερωτήματα που αφορούν στις στρατηγικές Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης:

- Σε ποιο βαθμό επετεύχθησαν οι στόχοι του ΕΠ μέσω της υλοποίησης των στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης;
- Πώς συνέβαλαν οι δείκτες των σχεδίων δράσης της ΒΑΑ και ΟΧΕ στους δείκτες εκροών και αποτελέσματος του ΕΠ;

Σύμφωνα δε, με το εγκεκριμένο Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠ, η εν λόγω αξιολόγηση προγραμματίζεται να προκηρυχθεί τον Ιούνιο του 2021 και να έχει ολοκληρωθεί έως τον Μάιο 2022, προκειμένου να έχουν υλοποιηθεί σε έναν ικανοποιητικό βαθμό οι Στρατηγικές ΟΧΕ και ΒΑΑ στη Περιφέρεια. Υπεύθυνη δε, για την διενέργεια και την τήρηση της παρούσας αξιολόγησης, είναι η ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.

2.2. ΛΟΙΠΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΜΕ ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

2.2.1. Αξιολόγηση της λειτουργίας των δομών υποστήριξης των γυναικών θυμάτων βίας στα ΠΕΠ και στο ΕΠΜΔΤ (α/α 5)

Η συγκεκριμένη αξιολόγηση προβλέπεται να διενεργηθεί, από την ΕΥΣΕΚΤ, οριζόντια σε εθνικό επίπεδο και περιλαμβάνει την αξιολόγηση της λειτουργίας των δράσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο των ΠΕΠ και του ΕΠΜΔΤ κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, με στόχο την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Σκοπός της εν λόγω αξιολόγησης είναι, η αξιολόγηση των πράξεων που σχεδιάστηκαν για την τρέχουσα προγραμματική περίοδο 2014-2020, ώστε να διερευνηθεί η συμβολή της παρέμβασης στον αντίστοιχο Ειδικό Στόχο των Θεματικών Στόχων 9 στα ΠΕΠ και 11i στο ΕΠΜΔΤ αντίστοιχα. Ο αντίστοιχος Ειδικός Στόχος στο ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-2020, είναι ο 9iii2 «Βελτίωση της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών εκπαιδευτικής υποστήριξης σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες (ΑΜΕΑ, μαθητές με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κακοποιημένες γυναίκες)». Σύμφωνα με το Σχέδιο Αξιολόγησης, η παρούσα αξιολόγηση αποτελεί ενδιάμεση αξιολόγηση, στους 18 μήνες λειτουργίας των δομών, με στόχο τη βελτίωση του παραγόμενου έργου.

Συγκεκριμένα, η μελέτη θα αξιολογήσει τις πράξεις που αφορούν:

- α) λειτουργίας κέντρων συμβουλευτικής υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας σε τοπικό επίπεδο (ΟΤΑ)
- β) λειτουργίας κέντρων συμβουλευτικής υποστήριξης γυναικών θυμάτων βίας σε Περιφερειακό επίπεδο (ΚΕΘΙ)
- γ) λειτουργίας των δομών και υπηρεσιών τοπικής αυτοδιοίκησης προς όφελος των γυναικών για την καταπολέμηση της βίας/λειτουργίας ξενώνων φιλοξενίας (ΟΤΑ)
- δ) αναβάθμισης ξενώνων για γυναίκες – θύματα βίας (ΕΚΚΑ)
- ε) «οριζόντιες παρεμβάσεις εθνικής εμβέλειας» με στόχο την πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας που θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο του ΕΠΜΔΤ 2014-2020 και μεταξύ άλλων αφορά στη λειτουργία της τηλεφωνικής γραμμής υποστήριξης SOS καθώς και σε δράσεις εποπτείας και παρακολούθησης του Δικτύου των Δομών στο πλαίσιο ενίσχυσης της πολιτικής ισότητας των φύλων

Στο Σχέδιο Αξιολόγησης προτείνεται, η συγκεκριμένη αξιολόγηση να βασισθεί στη δευτερογενή ανάλυση των στοιχείων παρακολούθησης των δικαιούχων, στην πρωτογενή ποσοτική έρευνα με χρήση ερωτηματολογίων ή/και στην ποιοτική ανάλυση με ομάδες εστίασης (focus groups) ή case studies. Όσον αφορά στον προγραμματισμό της συγκεκριμένης αξιολόγησης, σύμφωνα με το εγκεκριμένο Σχέδιο Αξιολόγησης, η σχετική προκήρυξή της, είχε προβλεφθεί να

πραγματοποιηθεί τον Οκτώβριο του 2017, προκειμένου να έχει ολοκληρωθεί τον Ιούλιο του 2018.

Στο πλαίσιο της εν λόγω αξιολόγησης Αποδοτικότητας / Αποτελεσματικότητας εξετάζονται, μεταξύ άλλων, και αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων, στα οποία επικεντρώνεται η παρούσα έκθεση. Τα εν λόγω αξιολογικά ερωτήματα, τα οποία ενδεικτικά αναφέρονται στο Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-2020 είναι τα εξής:

- Σε ποιο βαθμό οι δομές υποστήριξης των γυναικών θυμάτων βίας παρείχαν βελτιωμένες / διευρυμένες υπηρεσίες προς τις γυναίκες ωφελούμενες των δράσεων;
- Σε ποιο βαθμό οι δομές για την καταπολέμηση της βίας συνέβαλαν στην προώθηση των ωφελούμενων στην απασχόληση;

2.2.2. Αξιολόγηση δράσεων Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας στο ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-2020 (Επ.Πρ. 9iv) (α/α 10)

Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Δελτίο Ταυτότητας Αξιολόγησης του Σχεδίου Αξιολόγησης του ΕΠ, τα περιεχόμενα των υπό αξιολόγηση πράξεων περιλαμβάνουν Δομές σίτισης και βασικών αγαθών όπου συλλειτουργούν δομές κοινωνικών παντοπωλείων με τις δομές παροχής συσσιτίων, κοινωνικά φαρμακεία, υπνωτήρια για άστεγους, καθώς και κέντρα ημέρας για άστεγους.

Η συγκεκριμένη αξιολόγηση, παρά το γεγονός ότι ο κύριος στόχος της έγκειται στην αξιολόγηση της εφαρμογής των δράσεων δομών αντιμετώπισης φτώχειας, ούτως ώστε να εξετασθεί η δυνατότητα ανασχεδιασμού και παράτασης της εφαρμογής τους, περιλαμβάνει και ορισμένα αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων, τα οποία σχετίζονται με τη διερεύνηση της συμβολής των αντίστοιχων παρεμβάσεων στον Ειδικό Στόχο 9iv2 του ΕΠ «Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες».

Τα εν λόγω αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων που διερευνώνται από τη συγκεκριμένη αξιολόγηση είναι τα ακόλουθα:

- Ποια ήταν η συνεισφορά των Δομών στην κοινωνική ενσωμάτωση των ευπαθών κοινωνικά ομάδων και ειδικότερα των αστέγων και των ατόμων ευρισκόμενων σε κατάσταση φτώχειας;
- Σε ποιο βαθμό συνεισέφεραν οι Κοινωνικές Δομές Άμεσης Αντιμετώπισης της Φτώχειας στην ανάπτυξη δικτύων κοινωνικής ασφάλειας μέσω της σύνδεσης, συνεργασίας, συνέργειας και συμπληρωματικότητας με δομές αντιμετώπισης της φτώχειας και με προγράμματα κοινωνικής προστασίας που υλοποιούνταν παράλληλα;

Τέλος, όσον αφορά στον χρονικό προγραμματισμό για την εκπόνηση της συγκεκριμένης αξιολόγησης επιπτώσεων σύμφωνα με το εγκεκριμένο Σχέδιο Αξιολόγησης προβλέπεται η προκήρυξή κατά το Α' τρίμηνο του 2019, ενώ η ολοκλήρωσή αναμένεται στο τέλος του έτους

2019. Υπεύθυνη για την διενέργεια της εν λόγω αξιολόγησης και την τήρηση του προαναφερθέντος χρονοδιαγράμματος, είναι η ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.

2.2.3. Αξιολόγηση των επιπτώσεων της δράσης «Λειτουργία Περιφερειακών Μηχανισμών Υποστήριξης της ανάπτυξης και προώθησης των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων (Κοιν.Σ.Επ) και ευρύτερα των πρωτοβουλιών της Κοινωνικής Οικονομίας στο ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-2020 (Επ.Πρ. 9ν) (α/α 11)

Η συγκεκριμένη αξιολόγηση, παρά το γεγονός ότι αναφέρεται στους σχετικούς πίνακες του Σχεδίου Αξιολόγησης, ως αξιολόγηση εφαρμογής, τόσο στον τίτλο της, όσο και στο περιεχόμενο του Δελτίου Ταυτότητάς της, γίνεται σαφής αναφορά σε αξιολόγηση επιπτώσεων. Ειδικότερα, η εν λόγω αξιολόγηση, όπως αναλύεται στο Δελτίο Ταυτότητας Αξιολόγησης, επικεντρώνεται στην αποτίμηση των επιπτώσεων από την εφαρμογή των πράξεων που αναφέρονται στον τίτλο της αξιολόγησης. Συγκεκριμένα, ως προς την ανάπτυξη της Κοινωνικής Οικονομίας και Επιχειρηματικότητας, τη δημιουργία νέων βιώσιμων κοινωνικών επιχειρήσεων και άλλων φορέων Κοινωνικής Οικονομίας και την ενίσχυση των υφισταμένων, τη δημιουργία απασχόλησης για ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού και τέλος ως προς την τοπική ανάπτυξη, εν γένει.

Ως εκ τούτου, σε σχέση με το ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο», η συγκεκριμένη αξιολόγηση, πέραν των ποιοτικών στοιχείων της, θα πρέπει να προσεγγίσει την συμβολή των δράσεων κοινωνικής οικονομίας στον Ειδικό Στόχο 9ν1 «προώθηση της ίδρυσης και της λειτουργίας κοινωνικών επιχειρήσεων» του ΑΠ2α. Σύμφωνα δε με την πρόσφατη αναθεώρηση του ΕΠ (12ος / 2017), οι ενδεικτικές δράσεις που περιλαμβάνονται στον ΑΠ2α, στο πλαίσιο της Επενδυτικής Προτεραιότητας 9ν, είναι οι εξής:

- Ευαισθητοποίηση, ενημέρωση και κατάρτιση σε θέματα κοινωνικής οικονομίας.
- Ενίσχυση της απασχόλησης κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε κοινωνικές επιχειρήσεις.
- Δράσεις δικτύωσης επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας.
- Ανάπτυξη θερμοκοιτίδας Κοινωνικών Επιχειρήσεων.
- Δράσεις κοινωνικής καινοτομίας.
- Κέντρα Στήριξης Κοινωνικής & Αλληλέγγυας Οικονομίας.

Συνεπώς, όπως γίνεται αντιληπτό, η αναφερόμενη, στον τίτλο της αξιολόγησης, δράση «λειτουργία περιφερειακών μηχανισμών υποστήριξης της ανάπτυξης και προώθησης των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων (Κοιν.Σ.Επ)», δεν περιλαμβάνεται στο ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο». Ωστόσο, η εν λόγω δράση σχετίζεται άμεσα με την δράση του ΕΠ, «Κέντρα Στήριξης Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας».

Η αναφερόμενη μεθοδολογία για τη συγκεκριμένη αξιολόγηση, περιλαμβάνει τόσο τη δευτερογενή ανάλυση στοιχείων παρακολούθησης των δικαιούχων, όσο και την πρωτογενή ποσοτική έρευνα με χρήση ερωτηματολογίων ή/και ποιοτική ανάλυση με ομάδες εστίασης (focus groups) ή case studies.

Τα δε βασικά αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων που καλείται να απαντήσει η συγκεκριμένη αξιολόγηση, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Δελτίο Ταυτότητας Αξιολόγησης του Σχεδίου Αξιολόγησης του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» και όσον αφορά στις επιπτώσεις, είναι τα εξής:

- Πόσες υφιστάμενες Κοιν.Σ.Επ. και άλλοι φορείς Κοινωνικής Οικονομίας υποστηρίχθηκαν και ποια τα απτά αποτελέσματα της υποστήριξης που έλαβαν σε όρους επιχειρηματικής ανάπτυξης σε βάθος χρόνου;
- Ποια η συμβολή της λειτουργίας των ΠΜΥ στην τοπική ανάπτυξη και απασχόληση και στην ανάπτυξη του τομέα της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας, εν γένει;
- Πόσο συνέβαλαν οι χρηματοδοτικές ενισχύσεις στη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης;

Όσον αφορά στον χρονικό προγραμματισμό για την εκπόνηση της συγκεκριμένης αξιολόγησης επιπτώσεων σύμφωνα με το εγκεκριμένο Σχέδιο Αξιολόγησης, προβλέπεται η προκήρυξή της κατά το Α' τρίμηνο του 2021, ενώ η ολοκλήρωσή της αναμένεται έως το τέλος του έτους 2021.

2.2.4. Αξιολόγηση της εφαρμογής των δράσεων καθολικής πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας σε τοπικό επίπεδο (α/α 12)

Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης αξιολόγησης εφαρμογής πραγματοποιείται, μεταξύ άλλων, εκτίμηση των επιπτώσεων των δράσεων καθολικής πρόσβασης σε υπηρεσίες Υγείας που σχεδιάστηκαν για την τρέχουσα προγραμματική περίοδο 2014-2020 και αποτελούν ένα ολοκληρωμένο πλέγμα πολιτικής που αφορά σε υπηρεσίες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, Δημόσιας Υγείας και Ψυχικής Υγείας, καθώς και συνολική αποτίμηση των επιπτώσεων της εφαρμογής της πολιτικής αυτής, σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Συγκεκριμένα, το περιεχόμενο των δράσεων, οι επιπτώσεις των οποίων διερευνώνται στο πλαίσιο της εν λόγω αξιολόγησης, αφορά στα παρακάτω:

- Εφαρμογή της πολιτικής των Το.Μ.Υ.
- Προγράμματα παρεμβάσεων πρόληψης – προαγωγής υγείας σε υφιστάμενα δίκτυα υγείας
- Εκστρατείες και δράσεις ενημέρωσης του πληθυσμού για την πρόληψη νοσημάτων κλπ
- Προγράμματα / δράσεις για την αγωγή και προαγωγή υγείας των χρηστών εξαρτησιογόνων ουσιών
- Προγράμματα πρόληψης και πρώιμης διάγνωσης παχυσαρκίας, ή εν γένει των διαταραχών πρόσληψης της τροφής
- Ενέργειες ενημέρωσης και υποστήριξης για την οργάνωση και υλοποίηση προγραμμάτων αγωγής υγείας για το κάπνισμα στα σχολεία

- Δράσεις παραγωγής υγείας για την πρόληψη και διακοπή της καπνιστικής συνήθειας
- Προγράμματα για την πρόληψη καρδιαγγειακών νοσημάτων και προαγωγής της υγείας των πολιτών
- Δράσεις πρόληψης από τις εξαρτήσεις
- Δράσεις Ψυχικής Υγείας

Ο Ειδικός Στόχος του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-2020, ο οποίος συνδέεται με τις παραπάνω δράσεις είναι ο 9ιν1 «Βελτίωση της παροχής υπηρεσιών υγείας σε άτομα που πλήττονται από τη φτώχεια και λοιπές ευπαθείς κοινωνικά ομάδες». Επίσης, η μεθοδολογία που αναφέρεται στο Σχέδιο Αξιολόγησης, για τη συγκεκριμένη αξιολόγηση, περιλαμβάνει τόσο τη δευτερογενή ανάλυση στοιχείων παρακολούθησης των δικαιούχων, όσο και την πρωτογενή ποσοτική έρευνα με χρήση ερωτηματολογίων ή/και ποιοτική ανάλυση με ομάδες εστίασης (focus groups) ή case studies.

Τα αξιολογικά ερωτήματα της εν λόγω αξιολόγησης που αφορούν στην εκτίμηση επιπτώσεων είναι τα παρακάτω:

- Υπήρξαν διαρθρωτικές επιπτώσεις;
- Υπήρξαν έως τώρα αλλαγές στις πολιτικές;
- Υπήρξαν ενδεχομένως μη αναμενόμενα αποτελέσματα;

Τέλος, σύμφωνα με το εγκεκριμένο Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠ, ο προγραμματισμός για τη συγκεκριμένη αξιολόγηση προϋποθέτει την προκήρυξη της μελέτης το πρώτο τρίμηνο του έτους 2019, ούτως ώστε να καταστεί δυνατή η ολοκλήρωση της αξιολόγησης στο τέταρτο τρίμηνο του έτους 2019.

2.2.5. Αξιολόγηση αποδοτικότητας, αποτελεσματικότητας του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-2020 (α/α 20)

Το αντικείμενο της συγκεκριμένης αξιολόγησης είναι η εκτίμηση της επίτευξης των στόχων του ΕΠ σε σχέση με τους στόχους που είχαν τεθεί, κυρίως σε επίπεδο δεικτών αποτελέσματος και ειδικών στόχων, ανά Επενδυτική Προτεραιότητα. Στο πλαίσιο αυτής της αξιολόγησης, θα διερευνηθεί και θα εκτιμηθεί ο βαθμός συνάφειας, συμπληρωματικότητας και συνέργειας των υλοποιηθεισών ή/και υλοποιούμενων πράξεων του Προγράμματος, τόσο μεταξύ τους, όσο και με άλλες δράσεις / πράξεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο άλλων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Τα συμπεράσματα της παρούσας αξιολόγησης θα αξιοποιηθούν / συμπεριληφθούν στην Ετήσια Έκθεση Υλοποίησης του ΕΠ, τους έτους 2021, η οποία υποβάλλεται το 2022.

Η αξιολόγηση θα αναφέρεται στο σύνολο των Ειδικών Στόχων του Προγράμματος ανά Άξονα Προτεραιότητας, σε σχέση με το βαθμό επίτευξης των στόχων των αντίστοιχων δεικτών αποτελέσματος. ενώ ιδιαίτερη αναφορά θα γίνεται στην εκτίμηση της συνεισφοράς του

Προγράμματος στους στόχους της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και της προστιθέμενης αξίας από τη συμβολή της Ένωσης στην υλοποίηση του Προγράμματος.

Επιπρόσθετα, στην παρούσα αξιολόγηση, διερευνώνται μέσω των αντίστοιχων αξιολογικών ερωτημάτων και οι επιπτώσεις εφαρμογής του ΕΠ, κατά το τελικό στάδιο εφαρμογής του. Η εν λόγω εκτίμηση των επιπτώσεων, σύμφωνα με το Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠ, θα πραγματοποιηθεί ανά Άξονα Προτεραιότητας, σε σχέση με τον βαθμό επίτευξης των Ειδικών Στόχων του ΑΠ.

Τα θεματικά πεδία της εκτίμησης των επιπτώσεων, ενδεικτικά, θα αναφέρονται στα εξής:

- Εξωστρέφεια και ελκυστικότητα της Περιφέρειας
- Επιχειρηματικότητα και ανταγωνιστικότητα της Περιφέρειας
- Άμβλυση των προβλημάτων φτώχειας
- Κοινωνική ένταξη και πρόληψη του κοινωνικού αποκλεισμού
- Προσβασιμότητα σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης
- Προστασία του περιβάλλοντος και των πόρων
- Ανάδειξη και αξιοποίηση των πολιτιστικών και φυσικών πόρων
- Προσπελασιμότητα και βελτίωση του μεταφορικού ισοδύναμου στη Περιφέρεια

Συμπληρωματικά προβλέπεται και η εκτίμηση των επιπτώσεων της εφαρμογής της Τεχνικής Βοήθειας ως προς τα εξής:

- Βελτίωση της λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης του Προγράμματος
- Ενδυνάμωση της ικανότητας των Δικαιούχων πράξεων του Προγράμματος
- Αποτελεσματικότητα των δράσεων επικοινωνίας και δημοσιότητας του Προγράμματος
- Βελτίωση του συστήματος αξιολόγησης του Προγράμματος
- Ελκυστικότητα/ συμμετοχή εν δυνάμει δικαιούχων στην εφαρμογή του Προγράμματος

Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο εγκεκριμένο Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠ η υπογραφή σύμβασης με τον ανάδοχο της συγκεκριμένης μελέτης αξιολόγησης προγραμματίζεται για το Σεπτέμβριο του έτους 2021, ενώ η ολοκλήρωση της αναμένεται έως το Μάρτιο του 2022, προκειμένου, αφ' ενός να τροφοδοτήσει την Ετήσια Έκθεση Υλοποίησης του 2021, που θα υποβληθεί το 2022, αφ' ετέρου να συμβάλει, με τα αποτελέσματά της, στο σχεδιασμό της επόμενης προγραμματικής περιόδου.

II. ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠ ΣΤΟΥΣ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΟΥ

Όπως έχει αναφερθεί στα προηγούμενα, οι επιπτώσεις της υλοποίησης ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος, είναι ο βαθμός επίτευξης των Ειδικών Στόχων του, μέσω της συμβολής του στην επίτευξη των στόχων των δεικτών αποτελέσματος. Ως εκ τούτου, προκειμένου να εκτιμηθεί η συμβολή του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» στους Ειδικούς Στόχους του, ήτοι ο βαθμός επίτευξης των Ειδικών Στόχων του, θα πρέπει να προσδιορισθεί η συμβολή / συμμετοχή του στην επίτευξη των στόχων των αντίστοιχων δεικτών αποτελέσματος, λαμβάνοντας υπ' όψη ορισμένες βασικές παραμέτρους όπως:

- α) Ο βαθμός (κλίμακα) συνάφειας των αξιολογικών ερωτημάτων κάθε αξιολόγησης επιπτώσεων, με τους δείκτες αποτελεσμάτων ανά Άξονα Προτεραιότητας.
- β) Ο βαθμός (κλίμακα) άμεσης συμβολής των δράσεων του ΕΠ στους ποσοτικοποιημένους στόχους των αντίστοιχων δεικτών αποτελέσματος ανά Επενδυτική Προτεραιότητα ή/και ανά Κατηγορία Παρέμβασης, σε σχέση με τον προϋπολογισμό αυτών των δράσεων.
- γ) Το επίπεδο υλοποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο», ως προς τις δράσεις (ανά Επενδυτική Προτεραιότητα ή/και ανά Κατηγορία Παρέμβασης) που συνδέονται με τους συγκεκριμένους δείκτες αποτελέσματος.
- δ) Η εξάρτηση των τιμών στόχων των δεικτών αποτελέσματος από εξωγενείς του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο», παράγοντες, όπως:
 - Ομοειδείς ή/και συναφείς δράσεις που υλοποιούνται στη συγκεκριμένη Περιφέρεια στο πλαίσιο Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.
 - Ομοειδείς ή/και συναφείς δράσεις που υλοποιούνται στη συγκεκριμένη Περιφέρεια από εθνικούς, δημόσιους ή/και ιδιωτικούς πόρους.
 - Μακροοικονομικές εθνικές ή/και υπερεθνικές συγκυρίες, οι οποίες επηρεάζουν το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον της συγκεκριμένης Περιφέρειας και κατ' επέκταση τις τιμές των δεικτών αποτελέσματος.
- ε) Η διαθεσιμότητα τιμών επίτευξης των στόχων των δεικτών αποτελέσματος, σε χρονολογική σειρά από το έτος βάσης μέχρι και το 2017. Η κύρια πηγή αυτών των στοιχείων, είναι οι αντίστοιχες Ετήσιες Εκθέσεις Υλοποίησης των ετών 2015, 2016 και 2017.⁹

Με βάση τα παραπάνω, αμέσως πιο κάτω, επιχειρείται η εκτίμηση του βαθμού επίτευξης των Ειδικών Στόχων του ΕΠ, βάσει του επιπέδου υλοποίησης των αντίστοιχων δράσεων που συμβάλλουν σ' αυτό, μέσω των αντίστοιχων δεικτών αποτελέσματος. Αυτό το αξιολογικό ερώτημα αντιμετωπίζεται ανά θεματική αξιολόγηση επιπτώσεων που προβλέπεται στο Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠ, η οποία κατά κανόνα συνδέεται με συγκεκριμένο Άξονα Προτεραιότητας και ως εκ τούτου, με συγκεκριμένους δείκτες αποτελέσματος και αντίστοιχους Ειδικούς Στόχους.

⁹ Η ετήσια Έκθεση Υλοποίησης 2017 θα καταρτισθεί εντός των δύο επόμενων μηνών (Μάρτιος – Απρίλιος 2018).

Εξαίρεση αποτελούν δύο αξιολογήσεις, οι οποίες αντιμετωπίζουν το ζήτημα των επιπτώσεων σε περισσότερους του ενός Άξονες Προτεραιότητας. Αυτές οι αξιολογήσεις, όπως έχει ήδη διαπιστωθεί στο προηγούμενο μέρος και σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.2α της παρούσας έκθεσης, είναι:

- i) Η αξιολόγηση Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) (α/α 17 του Σχεδίου Αξιολόγησης).
- ii) Η αξιολόγηση αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας του ΕΠ (α/α 20 του Σχεδίου Αξιολόγησης).

1. ΑΜΙΓΕΙΣ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Όπως έχει αναφερθεί στο προηγούμενο μέρος της παρούσας έκθεσης, σ' αυτή τη κατηγορία αξιολογήσεων περιλαμβάνεται και η αξιολόγηση επιπτώσεων Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) παρά του ότι, αφ' ενός δεν αναφέρεται σε μία θεματική περιοχή υπό την έννοια του τομέα, αφ' ετέρου περιλαμβάνει και ορισμένα αξιολογικά ερωτήματα τα οποία δεν αναφέρονται σε επιπτώσεις. Παρ' όλα αυτά, περιλαμβάνεται σ' αυτή τη κατηγορία αξιολογήσεων, επειδή στο Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠ χαρακτηρίζεται ως αξιολόγηση επιπτώσεων.

1.1. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (Α/Α 13)

Η συγκεκριμένη αξιολόγηση επιπτώσεων του ΕΠ αφορά στον Άξονα Προτεραιότητας 3, ο οποίος συνεχίζει να είναι ο μεγαλύτερος σε προϋπολογισμό Άξονας Προτεραιότητας του Προγράμματος και κατόπιν της μείωσης του προϋπολογισμού του σε 119,11 εκατ. € συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης, σύμφωνα με την πρόταση αναθεώρησης. Το ποσό αυτό αντιπροσωπεύει το 44,3% του αντίστοιχου προϋπολογισμού του ΕΠ, που συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ, ή το 38,4% του αντίστοιχου συνολικού προϋπολογισμού του ΕΠ, που συγχρηματοδοτείται και από τα δύο (2) Ταμεία (ΕΤΠΑ και ΕΚΤ).

Κατ' αναλογία με τον προϋπολογισμό του, ο Άξονας Προτεραιότητας έχει εννέα (9) Ειδικούς Στόχους, οι οποίοι αντιστοιχίζονται με οκτώ (8) δείκτες αποτελέσματος.

Με βάση τα αξιολογικά ερωτήματα, όπως αυτά αναφέρονται στο αντίστοιχο Δελτίο Ταυτότητας Αξιολόγησης του Σχεδίου Αξιολόγησης του ΕΠ, διαπιστώνεται ότι κάθε ερώτημα συνδέεται άμεσα με αντιστοιχία ένα προς ένα, με τους ειδικούς στόχους του Άξονα Προτεραιότητας, λαμβάνοντας υπ' όψη ότι οι ειδικοί στόχοι με κωδικούς 5a1 & 5b1 ταυτίζονται, ανταποκρινόμενοι σε δύο (2) διαφορετικές Επενδυτικές Προτεραιότητες (5a & 5b) και οι οποίοι συνδέονται με έναν δείκτη αποτελέσματος, εκείνον με κωδικό T2824.

Ως εκ τούτων, και σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.3 του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας έκθεσης, τα επτά (7) από τα οκτώ (8) αξιολογικά ερωτήματα της συγκεκριμένης αξιολόγησης έχουν άμεση συνάφεια με επτά (7) από τους οκτώ (8) δείκτες αποτελέσματος και

κατ' ακολουθία με τους επτά (7) από τους εννέα (9) Ειδικούς Στόχους του Άξονα Προτεραιότητας.

Παράλληλα, πέντε (5) από τα οκτώ (8) αξιολογικά ερωτήματα έχουν και έμμεση συνάφεια με περισσότερους του ενός δείκτες αποτελέσματος και αντίστοιχα με περισσότερους του ενός Ειδικούς Στόχους του Άξονα Προτεραιότητας.

Κατ' ακολουθία δε και σύμφωνα με τη Λογική της Παρέμβασης του ΕΠ για τον συγκεκριμένο Άξονα Προτεραιότητας, η επιτευξιμότητα των Ειδικών Στόχων εξαρτάται από την επιτευξιμότητα των στόχων των δεικτών εκροών, η οποία προσδιορίζει και την συμβολή του Προγράμματος, στους αντίστοιχους στόχους των δεικτών αποτελέσματος.

Πέραν αυτών των δεδομένων, μια άλλη παράμετρος του βαθμού επίτευξης των Ειδικών Στόχων του Άξονα Προτεραιότητας, μέσω της συμβολής του Προγράμματος στην επίτευξη των στόχων των αντίστοιχων δεικτών αποτελέσματος, είναι οι εξωγενείς παράγοντες που συμβάλλουν στη διαμόρφωση των στόχων των δεικτών αποτελέσματος του Άξονα Προτεραιότητας.

Από τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.4 του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας έκθεσης, φαίνεται ότι οι εξωγενείς παράγοντες, δηλαδή εκείνοι πέραν των αντίστοιχων δράσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 3 και επηρεάζουν τις τιμές στόχους των οκτώ (8) δεικτών αποτελέσματος του ΑΠ3, κατά κύριο λόγο, είναι οι εξής τρεις:

- α) Οι αντίστοιχες δράσεις του ΕΠΥΜΕΠΕΡΑΑ (Τομέας Περιβάλλοντος), αλλά και οι ενδεχόμενες δράσεις του ΕΠΑΝΕΚ για ενισχύσεις επιχειρήσεων για επενδύσεις με στόχο την εξοικονόμηση ενέργειας.
- β) Οι αμιγείς ιδιωτικές επενδύσεις για μείωση της κατανάλωσης ενέργειας.
- γ) Οι παρεμβάσεις με αμιγείς εθνικούς πόρους, είτε της Αυτοδιοίκησης, είτε και της Κεντρικής Κυβέρνησης για πρόληψη ή/και αποκατάσταση ζημιών από φυσικές καταστροφές και για διαχείριση πόσιμου νερού.

Σύμφωνα με τα προαναφερόμενα στοιχεία / δεδομένα διάρθρωσης και περιεχομένων του Άξονα Προτεραιότητας 3 του ΕΠ, ο οποίος στο σύνολό του αναφέρεται σε περιβαλλοντικές δράσεις σε όλο το εύρος της έννοιας του περιβάλλοντος, παρά τον ιδιαίτερα υψηλό προϋπολογισμό του, η επίτευξη των ειδικών στόχων του, εξαρτάται σε σχετικά μικρό βαθμό από την συμβολή του στις διαμορφούμενες τιμές των αντίστοιχων δεικτών αποτελέσματος. Αυτό οφείλεται στο ιδιαίτερα μεγάλο πλήθος και ενδεχόμενης μεγάλης έντασης των περιβαλλοντικών παρεμβάσεων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, με χρηματοδότησή τους από άλλες πηγές, εκτός του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο».

Λαμβανομένων υπ' όψη των παραπάνω στοιχείων, τα οποία αναφέρονται σε προγραμματικό επίπεδο, όταν προσεγγισθεί το ζήτημα επίτευξης των Ειδικών Στόχων του ΕΠ, στο πλαίσιο της συγκεκριμένης αξιολόγησης επιπτώσεων, σε σχέση με το επίπεδο υλοποίησης των αντίστοιχων δράσεων του Άξονα Προτεραιότητας 3, σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.5 του

παραρτήματος ΣΤ της παρούσας έκθεσης, διαπιστώνονται τα παρακάτω, ως προς την επίτευξη των Ειδικών Στόχων του ΕΠ, σε σχέση με τη συμβολή του στις τιμές στόχους των αντίστοιχων δεικτών αποτελέσματος.¹⁰

1.1.1. Ειδικός Στόχος: «Μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας του κτιριακού αποθέματος στην Περιφέρεια», (κωδικός 4c1)

Ο συγκεκριμένος Ειδικός Στόχος του ΑΠ3 αντιστοιχεί σε δράσεις προϋπολογισμού 20,00 εκατ. €, οι οποίες συμβάλλουν στην τιμή στόχο του δείκτη αποτελέσματος «Ετήσια εξοικονόμηση τελικής ενέργειας», με κωδικό Τ2823 και συνδέεται άμεσα με το αξιολογικό ερώτημα «Μειώθηκε η ετήσια κατανάλωση ενέργειας στην Περιφέρεια»; Σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.5 του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας έκθεσης, ο δείκτης αποτελέσματος Τ2823 συνδέεται με τους κοινούς δείκτες εκρών CO31, CO32 και CO34, λαμβανομένου υπ' όψη ότι οι δείκτες CO31 και CO32, παρά τη σημαντική διαφοροποίησή τους, συσχετίζονται απόλυτα με τον δείκτη CO34. Όσον αφορά στη διαμόρφωση της τιμής στόχο του συγκεκριμένου δείκτη αποτελέσματος, όπως φαίνεται στον πίνακα ΣΤ.4 του παραρτήματος ΣΤ, αυτή επηρεάζεται από εξωγενείς παράγοντες, εκτός ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο», κατά κύριο λόγο από δράσεις Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και από δράσεις με αμιγώς ιδιωτικούς πόρους. Να σημειωθεί δε ότι, μέχρι και την εκπόνηση / σύνταξη της παρούσας έκθεσης, υπάρχουν στοιχεία διαμόρφωσης της τιμής στόχο του συγκεκριμένου δείκτη αποτελέσματος μέχρι και για το έτος 2016, η οποία, σημειωτέον, αναφέρεται σε εθνικό επίπεδο (για το σύνολο της Χώρας). Η τιμή αυτή φαίνεται να αυξάνεται κατ' έτος από το 2013, αλλά με μεγάλες ετήσιες διακυμάνσεις, απέχοντας σημαντικά εκείνη του έτους 2016 από την τιμή στόχο για το 2023, αντιπροσωπεύοντας το 22,5%. Στη διαμόρφωση αυτών των τιμών του δείκτη αποτελέσματος, η συμβολή του Προγράμματος βάσει του επιπέδου / βαθμού υλοποίησής του είναι μηδενική, με δεδομένο ότι, μηδενική είναι η επίτευξη των τιμών στόχων και των τριών (3) δεικτών εκρών που συνδέονται με τον συγκεκριμένο δείκτη αποτελέσματος. Συγκεκριμένα, για μεν τον δείκτη CO32 δεν υφίστανται ούτε καν ενταγμένες πράξεις, ενώ για δε τους δείκτες CO31 και CO34, έχει ενταχθεί πρόσφατα μία (1) πράξη, η οποία αφορά στη δράση εξοικονόμησης ενέργειας στις κατοικίες με το «εξοικονόμηση κατ' οίκον». Η συγκεκριμένη πράξη, η οποία εντάχθηκε στο ΕΠ στο τέλος του έτους 2017 δεν έχει αποδώσει εισέτι σε αντίστοιχες συμβάσεις.

Ως εκ τούτου, ο βαθμός επίτευξης του Ειδικού Στόχου, βάσει του βαθμού υλοποίησης του ΕΠ ως προς τις αντίστοιχες δράσεις, μέχρι το τέλος του έτους 2017, είναι μηδενικός. Εάν θεωρηθούν δε, ως «ένδειξη ενδεχόμενης υλοποίησης» οι τιμές στόχοι των δεικτών εκρών CO31 και CO34 βάσει της ενταγμένης πράξης, η οποία δεσμεύει περίπου το 38% του προϋπολογισμού της

¹⁰ Επισημαίνεται ότι, στις Ετήσιες Εκθέσεις Υλοποίησης των ετών 2015 και 2016 για τους περισσότερους δείκτες αποτελέσματος του Άξονα Προτεραιότητας 3, στον οποίο αφορά η συγκεκριμένη αξιολόγηση επιπτώσεων, δεν υφίστανται τιμές επίτευξης στόχων γι' αυτά τα έτη. Για ορισμένους δείκτες συμπληρώθηκαν από τον Σύμβουλο Αξιολόγησης στους αντίστοιχους πίνακες τόσο του 1ου παραδοτέου (Πίνακας Δ.2α), όσο και του παρόντος 2ου παραδοτέου (Πίνακας ΣΤ.5), κατόπιν σχετικής διερεύνησης επί των αντίστοιχων πηγών των αναγκαίων στοιχείων, αλλά παραμένουν σε μεγάλο βαθμό τα κενά αυτά για τους περισσότερους δείκτες αποτελέσματος του ΑΠ3.

Επενδυτικής Προτεραιότητας, που συνδέεται με τον δείκτη αποτελέσματος T2823 και χωρίς να υπάρχει γραμμική αντιστοίχιση στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου με την μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας, ήτοι της ετήσιας εξοικονόμησης ενέργειας, φαίνεται ότι, θα υπάρξει μια συμβολή, χωρίς αυτή τη χρονική τομή να είναι δυνατό να υπολογισθεί ποσοτικά. Για να είναι εφικτό αυτό, θα πρέπει πρώτα να προσδιορισθούν οι συγκεκριμένες δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από το Πρόγραμμα και με βάση τα αντίστοιχα ενεργειακά πιστοποιητικά, να προσδιορισθεί ο βαθμός συμβολής των δράσεων αυτών στον δείκτη αποτελέσματος κατά τα έτη 2018/2019, όταν υπάρξουν από το Υπουργείο Ενέργειας οι αντίστοιχες τιμές του συγκεκριμένου δείκτη αποτελέσματος.

Ο άλλος δείκτη εκρών (CO₂), ο οποίος συνδέεται με τον δείκτη αποτελέσματος T2823 και αναφέρεται σε δράσεις για τη μείωση της ετήσιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας σε δημόσια κτήρια, δεν εμφανίζει καμία πρόοδο επίτευξης της τιμής στόχο, ούτε καν σε επίπεδο σχετικών προσκλήσεων.

Από τα παραπάνω στοιχεία υλοποίησης των προγραμματισμένων δράσεων που εξυπηρετούν τον συγκεκριμένο Ειδικό Στόχο, διαπιστώνεται ότι, η επίτευξη αυτού του στόχου, βάσει της μέχρι τέλος του έτους 2017 υλοποίησης του ΕΠ, αφ' ενός είναι μηδενική, αφ' ετέρου εμφανίζει χαμηλού βαθμού προοπτικές, εφ' όσον δεν επισπευθούν οι αναγκαίες διαχειριστικές ενέργειες για ενεργοποίηση και υλοποίηση των αντίστοιχων δράσεων.

1.1.2. Ειδικός Στόχος: «Βελτίωση / διεύρυνση του βαθμού προστασίας του πληθυσμού των νησιών της Περιφέρειας και της περιοχής του από φυσικές καταστροφές», (κωδικοί 5a1 και 5b1)

Ο συγκεκριμένος Ειδικός Στόχος είναι κοινός για δύο (2) Επενδυτικές Προτεραιότητες του ΑΠ3 του ΕΠ, σύμφωνα με την πρόταση αναθεώρηση του ΕΠ, ήτοι την 5a και την 5b του Θεματικού Στόχου 5, οι οποίες «δεσμεύουν» 15,00 εκατ. €. Επίσης, αυτός ο Ειδικός Στόχος και με τους αντίστοιχους διαφορετικούς κωδικούς του συνδέεται άμεσα, τόσο με τον δείκτη αποτελέσματος T2824 («Πληθυσμός που επωφελείται από μέτρα διαχείρισης κινδύνου»), ο οποίος αναφέρεται και στις δύο προαναφερόμενες Επενδυτικές Προτεραιότητες, όσο και με το αξιολογικό ερώτημα «Πώς βελτιώθηκε ο βαθμός προστασίας των κατοίκων από φυσικές καταστροφές»; Έμμεση δε σύνδεση εμφανίζεται στον πίνακα ΣΤ.3, του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου και κατ' ακολουθία του δείκτη αποτελέσματος T2824, με τα παρακάτω τέσσερα (4) αξιολογικά ερωτήματα της συγκεκριμένης αξιολόγησης επιπτώσεων, τα οποία συνδέονται έμμεσα επίσης και με τον προηγούμενο Ειδικό Στόχο του ΑΠ3.

- *Επηρεάστηκε θετικά η ποιότητα ζωής από δράσεις προστασίας του περιβάλλοντος;*
- *Βελτιώθηκε η ποιότητα ζωής των κατοίκων και αναβαθμίστηκε το περιβάλλον στα αστικά κέντρα;*
- *Προστατεύθηκαν μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς και αυξήθηκε ο βαθμός επισκεπτών;*
- *Σε ποιο βαθμό η βελτίωση του περιβάλλοντος, γενικά, οφείλεται σε παρεμβάσεις του ΕΠ;*

Αυτή η έμμεση σύνδεση του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου με τα παραπάνω αξιολογικά ερωτήματα είναι ποιοτική και δεν απαιτείται ή/και είναι πολύ δύσκολος ο ποσοτικός προσδιορισμός του βαθμού σύνδεσης, ώστε να είναι αναγκαία η συλλογή / συγκέντρωση των αντίστοιχων δεδομένων ανά αξιολογικό ερώτημα. Η έμμεση όμως διασύνδεση, οδηγεί στην ανάγκη «ανίχνευσης» της συμπληρωματικότητας και ενδεχόμενης συνέργειας των δράσεων του ΑΠ3. Ως εκ τούτου, με δεδομένη την άμεση σύνδεση / συνάφεια του κύριου αξιολογικού ερωτήματος με τον συγκεκριμένο Ειδικό Στόχο και τον αντίστοιχο δείκτη αποτελέσματος (T2824), για την ποσοτικοποίηση του βαθμού επίτευξης των στόχων τους με τη συμβολή του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο», είναι εφικτό μέσω του βαθμού επίτευξης των τιμών στόχων των τριών (3) δεικτών εκροών (CO20, CO21 και ένας νέος προτεινόμενος δείκτης στο πλαίσιο της επικείμενης 2ης αναθεώρησης του ΕΠ), οι οποίοι συνδέονται με τον δείκτη αποτελέσματος T2824. Θα πρέπει δε να ληφθεί υπ' όψη ότι, στη διαμόρφωση της τιμής στόχο του δείκτη αποτελέσματος T2824 συμβάλλουν και αντίστοιχες δράσεις προστασίας του πληθυσμού και των περιουσιών του από φυσικές καταστροφές, οι οποίες ενδεχομένως χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους της Αυτοδιοίκησης ή/και της Κεντρικής Κυβέρνησης.

Όσον αφορά στον, μέχρι την εκπόνηση της παρούσας έκθεσης, βαθμό / επίπεδο επίτευξης των στόχων των τριών (3) δεικτών εκροών που συνδέονται με τον δείκτη αποτελέσματος, έχει ως εξής:

- Δείκτης CO20: «Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά μέτρα»
Έχουν ενταχθεί πράξεις προϋπολογισμού 7,9 εκατ. € με τιμή στόχο 20.000 (το 33% της τιμής στόχο του δείκτη), ενώ οι συμβάσεις που έχουν υπογραφεί και οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί είναι αντίστοιχα μικρού και πολύ μικρού ύψους. Δηλαδή, η συμβολή του Προγράμματος, στην τιμή του δείκτη αποτελέσματος, μέσω του συγκεκριμένου δείκτη εκροών, στην παρούσα χρονική στιγμή είναι ελάχιστη.
- Δείκτης CO21: «Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα δασικής πυροπροστασίας»
Έχει ενταχθεί πράξη προϋπολογισμού 1,0 εκατ. €, με τιμή στόχο 48.612 (το 81% της τιμής στόχο του δείκτη). Δεν έχουν υπογραφεί οι αντίστοιχες συμβάσεις και κατ' ακολουθία δεν υφίσταται υλοποίηση. Ως εκ τούτου, η συμβολή του ΕΠ στον δείκτη αποτελέσματος T2824 είναι μηδενική.
- Νέος (προτεινόμενος) Δείκτης: «Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα φυσικών καταστροφών (εκτός πλημμυρών και δασικών πυρκαγιών)»
Ο συγκεκριμένος δείκτης προτείνεται εν όψει της επικείμενης 2ης αναθεώρησης του ΕΠ και κατά κύριο λόγο αναφέρεται σε προβλεπόμενες δράσεις αντιμετώπισης κινδύνων από σεισμό. Δεν έχει στοχοθετηθεί μέχρι την εκπόνηση / σύνταξη της παρούσας έκθεσης και ως

εκ τούτων, η αντίστοιχη συμβολή του στον δείκτη αποτελέσματος, δεν μπορεί παρά να είναι μηδενική ως προς την μέχρι σήμερα υλοποίηση του ΕΠ.

Συμπερασματικά, ως προς την επίτευξη του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου, σύμφωνα με το επίπεδο υλοποίησης του ΕΠ μέχρι το τέλος του 2017, διαπιστώνεται ότι είναι σχεδόν μηδενική.

1.1.3. Ειδικός Στόχος: «Συμβολή στην ολοκληρωμένη διαχείριση αστικών και ειδικών αποβλήτων (απορριμμάτων)», (κωδικός 6a1)

Ο συγκεκριμένος Ειδικός Στόχος του ΑΠ3 αναφέρεται στην Επενδυτική Προτεραιότητα 6a και αντιστοιχεί σε προβλεπόμενες δράσεις προϋπολογισμού 6,25 εκατ. € (σύμφωνα με την πρόταση αναθεώρησης του ΕΠ), οι οποίες συμβάλλουν στην τιμή στόχο του δείκτη αποτελέσματος «Κλάσμα στερεών αποβλήτων που οδηγείται σε ανακύκλωση», με κωδικό T2825. Συνδέεται, επίσης, άμεσα με το αξιολογικό ερώτημα «*Αυξήθηκε ο όγκος απορριμμάτων που οδηγείται σε ανακύκλωση*»; Έμμεση δε σύνδεση του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου και κατ' ακολουθία του δείκτη αποτελέσματος εμφανίζεται, σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.3, με τα παρακάτω τρία (3) αξιολογικά ερωτήματα της συγκεκριμένης αξιολόγησης επιπτώσεων.

- *Επηρεάστηκε θετικά η ποιότητα ζωής από δράσεις προστασίας του περιβάλλοντος;*
- *Βελτιώθηκε η ποιότητα ζωής των κατοίκων και αναβαθμίστηκε το περιβάλλον στα αστικά κέντρα;*
- *Σε ποιο βαθμό η βελτίωση του περιβάλλοντος, γενικά, οφείλεται σε παρεμβάσεις του ΕΠ;*

Όπως και στις προηγούμενες περιπτώσεις της έμμεσης σύνδεσης των Ειδικών Στόχων και των αντίστοιχων δεικτών αποτελέσματος με αξιολογικά ερωτήματα, η προσέγγιση των απαντήσεων είναι ποιοτική και όχι ποσοτική και ως εκ τούτου, η ποσοτικοποίηση της συμβολής του Προγράμματος στον δείκτη αποτελέσματος αναφέρεται σ' εκείνο το αξιολογικό ερώτημα που απαντά άμεσα στον δείκτη αποτελέσματος T2825 και κατ' ακολουθία στον συγκεκριμένο εξεταζόμενο ως προς την επίτευξή του Ειδικό Στόχο.

Για την εκτίμηση της συμβολής του ΕΠ στην τιμή του δείκτη αποτελέσματος T2825, θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψη ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.4 του παραρτήματος ΣΤ, η τιμή του συγκεκριμένου δείκτη, διαμορφώνεται εν πολλοίς και από αντίστοιχες δράσεις διαχείρισης απορριμμάτων που χρηματοδοτούνται από το Τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΥΜΕΠΕΡΑΑ (Τομέας Περιβάλλοντος).

Λαμβάνοντας υπ' όψη τα παραπάνω, το ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» συμβάλλει στον δείκτη αποτελέσματος με τις τιμές που επιτυγχάνονται στον δείκτη εκρών «Στερεά απόβλητα: Πρόσθετη δυναμικότητα ανακύκλωσης αποβλήτων», με κωδικό CO17.

Όσον αφορά στην επίτευξη της τιμής του συγκεκριμένου δείκτη εκρών, με βάση την μέχρι 31/12/2017 υλοποίηση του ΕΠ, έχουν ενταχθεί πράξεις προϋπολογισμού 0,96 εκατ. €, με

αντίστοιχες τιμές στόχους στον δείκτη εκροών CO17, αθροιστικά και οι τέσσερις 1.618. Με δεδομένο ότι, οι πράξεις αυτές εντάχθηκαν τον Δεκέμβριο 2017 δεν υφίστανται νομικές δεσμεύσεις (συμβάσεις) και κατ' ακολουθία οι δαπάνες είναι μηδενικές.

Ως εκ τούτων, διαπιστώνεται ότι το επίπεδο επίτευξης της τιμής στόχο του συγκεκριμένου δείκτη σε όρους υλοποίησης, είναι μηδενικό, αλλά και σε επίπεδο ένταξης πράξεων καλύπτεται μόνο το 32,4%. Φαίνεται δηλαδή ότι, η συμβολή του ΕΠ στην τιμή στόχο του δείκτη αποτελέσματος είναι πολύ μικρή ακόμα και σε επίπεδο εντάξεων, ενώ είναι μηδενική σε επίπεδο υλοποίησης. Με βάση αυτά τα δεδομένα, η επίτευξη του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου με κωδικό 6a1, μέχρι το τέλος 2017, πέραν του ότι είναι μηδενική, παραμένει χαμηλή η εξέλιξη υλοποίησης των αντίστοιχων δράσεων που εξυπηρετούν τον συγκεκριμένο Ειδικό Στόχο του ΑΠ3.

1.1.4. Ειδικός Στόχος: «Προστασία των οικολογικά ευαίσθητων ή/και των τουριστικών περιοχών από λύματα», (κωδικός 6b1)

Ο συγκεκριμένος Ειδικός Στόχος είναι ένας από τους δύο (2) που αναφέρονται στην Επενδυτική Προτεραιότητα 6b. Οι δράσεις που προβλέπονται στο ΕΠ, οι οποίες εξυπηρετούν αυτόν τον Ειδικό Στόχο «δεσμεύουν» 12,5 εκατ. €, ενώ συνδέονται άμεσα με τον δείκτη αποτελέσματος T2826, καθώς και με ένα μέρος του αξιολογικού ερωτήματος «*Βελτιώθηκε η ποιότητα των υδάτων από τις παρεμβάσεις του ΕΠ και προστατεύθηκε ο υδροφόρος ορίζοντας και οι παράκτιες τουριστικές περιοχές από διαχείριση λυμάτων*»; Επίσης, από τον πίνακα ΣΤ.3 του παραρτήματος ΣΤ, φαίνεται ότι, αυτός ο Ειδικός Στόχος συνδέεται έμμεσα με τα παρακάτω τρία (3) αξιολογικά ερωτήματα της συγκεκριμένης αξιολόγησης επιπτώσεων:

- *Επηρεάστηκε θετικά η ποιότητα ζωής από δράσεις προστασίας περιβάλλοντος;*
- *Βελτιώθηκε η ποιότητα ζωής των κατοίκων και αναβαθμίστηκε το περιβάλλον στα αστικά κέντρα;*
- *Σε ποιο βαθμό η βελτίωση του περιβάλλοντος γενικά οφείλεται σε παρεμβάσεις του ΕΠ;*

Η έμμεση σύνδεση αυτών των αξιολογικών ερωτημάτων με τον υπό εξέταση Ειδικό Στόχο, έχει την έννοια της ευρύτητας των αξιολογικών ερωτημάτων αναφερόμενα γενικότερα σε περιβαλλοντικές δράσεις και όχι στοχευμένα σε δράσεις διαχείρισης υγρών απόβλητων. Ως εκ τούτου, οι ποσοτικοποιημένες απαντήσεις επ' αυτών των ερωτημάτων και όσον αφορά στον συγκεκριμένο Ειδικό Στόχο και τον άμεσα μ' αυτόν συνδεδεμένο δείκτη αποτελέσματος, ταυτίζονται ή / και συνδέονται άμεσα με τα ποσοτικά στοιχεία επίτευξης των στόχων εκροών και αποτελέσματος που αντιστοιχούν σ' αυτόν τον Ειδικό Στόχο.

Όσον αφορά στη διαμόρφωση της τιμής στόχο του δείκτη αποτελέσματος που αντιστοιχεί στον Ειδικό Στόχο, όπως φαίνεται στον πίνακα ΣΤ.4 του παραρτήματος ΣΤ, αυτή επηρεάζεται, μάλλον σημαντικά, από εξωγενείς παράγοντες, οι οποίοι κατά κύριο λόγο είναι οι παρεμβάσεις διαχείρισης λυμάτων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, οι οποίες χρηματοδοτούνται από το Τομεακό ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ.

Η μέτρηση δε, της συμβολής των παρεμβάσεων του ΕΠ στον δείκτη αποτελέσματος T2826, πραγματοποιείται μέσω του βαθμού επίτευξης της τιμής στόχο του δείκτη εκρών «πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων», με κωδικό C019.

Σύμφωνα με τα στοιχεία υλοποίησης του ΕΠ ως προς τις δράσεις διαχείρισης λυμάτων, όπως φαίνεται στον πίνακα ΣΤ.5 του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας έκθεσης, έχουν ενταχθεί τρεις (3) πράξεις προϋπολογισμού της τάξης 10,00 εκατ. €, με αθροιστικό στόχο του δείκτη εκρών C019, σε ισοδύναμο πληθυσμό 14.400 άτομα. Από αυτές τις τρεις (3) πράξεις παρουσιάζουν συμβάσεις και δαπάνες δύο (2) πράξεις, οι οποίες έχουν αθροιστική τιμή στόχο του συγκεκριμένου δείκτη 8.400. Με δεδομένο ότι δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία επίτευξης της τιμής στόχο του δείκτη αποτελέσματος T2826, για τα έτη 2015, 2016 και 2017, δεν είναι εφικτό να υπολογισθεί η συμβολή του ΕΠ στην τιμή επίτευξης του δείκτη αποτελέσματος. Εξ' άλλου, οι υλοποιούμενες πράξεις δεν έχουν ολοκληρωθεί και ως εκ τούτου, η πραγματική συμβολή του ΕΠ στην τιμή του συγκεκριμένου δείκτη αποτελέσματος θα υπολογισθεί, εφ' όσον ολοκληρωθούν οι ενταγμένες και υλοποιούμενες πράξεις και εφ' όσον εξασφαλισθούν τα στοιχεία επίτευξης της τιμής του δείκτη αποτελέσματος για τα έτη 2015 - 2018. Σε κάθε περίπτωση, όμως και εφ' όσον δεν έχουν προβλήματα οι ενταγμένες πράξεις, η συμβολή του ΕΠ στον δείκτη αποτελέσματος T2826, σε σχέση με την επίτευξη της τιμής στόχο είναι σημαντική, της τάξης του 36%.

1.1.5. Ειδικός Στόχος: «Βελτίωση της διαχείρισης πόσιμου ύδατος», (κωδικός 6b2)

Αυτός ο Ειδικός Στόχος είναι ο δεύτερος που αναφέρεται στην Επενδυτική Προτεραιότητα 6b, με «δέσμευση» 20,0 εκατ. € για δράσεις που εξυπηρετούν τον συγκεκριμένο Ειδικό Στόχο, ο οποίος συνδέεται άμεσα με τον νέο προτεινόμενο από την Αξιολόγηση, εν όψει της επικείμενης 2ης Αναθεώρησης του ΕΠ, δείκτη αποτελέσματος «πληθυσμός που εξυπηρετείται με νερό κατάλληλο για ανθρώπινη κατανάλωση». ¹¹ Όπως φαίνεται στον πίνακα ΣΤ.3 του παραρτήματος ΣΤ, ο υπό εξέταση ως προς την επίτευξή του Ειδικός Στόχος, συνδέεται άμεσα με το αξιολογικό ερώτημα «Βελτιώθηκε η ποιότητα των υδάτων από τις παρεμβάσεις τους ΕΠ και προστατεύθηκε ο υδροφόρος ορίζοντας και οι παράκτιες τουριστικές περιοχές από διαχείριση λυμάτων»; Επίσης, συνδέεται έμμεσα με τα παρακάτω δύο (2) αξιολογικά ερωτήματα:

- *Επηρεάστηκε θετικά η ποιότητα ζωής από δράσεις προστασίας του περιβάλλοντος;*
- *Βελτιώθηκε η ποιότητα ζωής των κατοίκων και αναβαθμίστηκε το περιβάλλον στα αστικά κέντρα;*

Η προσέγγιση των απαντήσεων στα δύο (2) παραπάνω αξιολογικά ερωτήματα είναι ποιοτική και όχι ποσοτική και ως εκ τούτου, η ποσοτικοποίηση της συμβολής του Προγράμματος στον δείκτη αποτελέσματος που αντιστοιχεί στον υπό εξέταση Ειδικό Στόχο, αναφέρεται σ' εκείνο το

¹¹ Ο συγκεκριμένος προτεινόμενος νέος δείκτης αποτελέσματος, αντικαθιστά τον δείκτη αποτελέσματος με κωδικό T2827, όπως φαίνεται στον πίνακα Ε.1 του παραρτήματος Ε του 1ου παραδοτέου.

αξιολογικό ερώτημα, που έστω κατά ένα μέρος του απαντά άμεσα στον συγκεκριμένο νέο προτεινόμενο δείκτη αποτελέσματος.

Για την ποσοτική εκτίμηση της συμβολής του ΕΠ στην τιμή του προαναφερόμενου δείκτη αποτελέσματος που συνδέεται με τον Ειδικό Στόχο, θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψη ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.4 του παραρτήματος ΣΤ, η τιμή του συγκεκριμένου δείκτη, διαμορφώνεται σε μεγάλο βαθμό και από τις αντίστοιχες δράσεις διαχείρισης πόσιμου νερού που χρηματοδοτούνται τόσο από το Τομεακό ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ (Τομέας Περιβάλλοντος), όσο και με ίδιους πόρους των ΟΤΑ.

Λαμβάνοντας υπ' όψη τα παραπάνω, το ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» συμβάλλει στον συγκεκριμένο δείκτη αποτελέσματος, ο οποίος συνδέεται με τον υπό εξέταση Ειδικό Στόχο, με τις τιμές που επιτυγχάνονται στον δείκτη εκρών «πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένες υπηρεσίες ύδατος», με κωδικό CO18. Ως εκ τούτου, όσον αφορά στην επίτευξη της τιμής στόχο του συγκεκριμένου δείκτη εκρών, σύμφωνα με την μέχρι το τέλος του έτους 2017 υλοποίηση του ΕΠ, από τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.5 του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας έκθεσης, διαπιστώνονται τα παρακάτω.

- Έχουν ενταχθεί επτά (7) πράξεις συνολικού προϋπολογισμού συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης 17,2 εκατ. €, με αντίστοιχες τιμές στόχους στον δείκτη CO18, οι οποίες αθροίζουν σε 19.967 εξυπηρετούμενο πληθυσμό.
- Οι εν λόγω ενταγμένες πράξεις δεν παρουσιάζουν υπογεγραμμένες συμβάσεις υποέργων που συνδέονται με τον δείκτη εκρών CO18 και κατ' ακολουθία, δεν εμφανίζονται αντίστοιχες δαπάνες.
- Δηλαδή, μέχρι το τέλος του έτους 2017, δεν παρουσιάζεται υλοποίηση πράξεων που συμβάλλουν στον συγκεκριμένο δείκτη εκρών και κατ' ακολουθία δεν έχει αρχίσει η υλοποίηση πράξεων, που να συμβάλλουν στον δείκτη αποτελέσματος, ο οποίος συνδέεται άμεσα με τον υπό εξέταση ως προς την επίτευξή του Ειδικό Στόχο του ΑΠ3.

Παρ' όλα αυτά, οι ενταγμένες μέχρι 31/12/2017 πράξεις, οι οποίες αντιπροσωπεύουν σε προϋπολογισμό το 86% περίπου των πόρων που «δεσμεύει» το Πρόγραμμα για δράσεις που εξυπηρετούν τον συγκεκριμένο Ειδικό Στόχο, υπερκαλύπτουν σε φυσικό αντικείμενο την τιμή στόχο του νέου προτεινόμενου δείκτη εκρών. Εφ' όσον θεωρηθεί ότι, οι πράξεις αυτές θα υλοποιηθούν πλήρως, σύμφωνα με τις αντίστοιχες αποφάσεις ένταξης, συμπεραίνεται ότι, η συμβολή του Προγράμματος στην επίτευξη των στόχων του νέου προτεινόμενου δείκτη αποτελέσματος θα είναι ιδιαίτερα σημαντική,¹² παρά του ότι μέχρι τέλος του 2017 δεν υφίσταται υλοποίηση. Ως εκ τούτου, ο Ειδικός Στόχος 6b2 του ΕΠ επιτυγχάνεται από τις αντίστοιχες παρεμβάσεις του ΕΠ, υπό την προϋπόθεση ότι οι ενταγμένες πράξεις, αλλά και εκείνες που θα

¹² Με δεδομένο ότι ο δείκτης αποτελέσματος, ο οποίος συνδέεται με τον δείκτη εκρών και τον Ειδικό Στόχο, είναι νέος προτεινόμενος δείκτης εν όψει της επικείμενης 2ης αναθεώρησης του ΕΠ, δεν έχει στοχοθετηθεί και ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατόν να ποσοτικοποιηθεί η συμβολή του δείκτη εκρών στην τιμή του νέου δείκτη αποτελέσματος.

ενταχθούν στο μέλλον και θα υλοποιηθούν μέχρι τη λήξη της προγραμματικής περιόδου εξυπηρετούν τον συγκεκριμένο Ειδικό Στόχο, σύμφωνα με τα αντίστοιχα κριτήρια ένταξης.

1.1.6. Ειδικός Στόχος: «Βελτίωση της ελκυστικότητας των φυσικών και πολιτιστικών πόρων της Περιφέρειας», (κωδικός 6c1)

Ο συγκεκριμένος Ειδικός Στόχος του ΑΠ3, αναφέρεται στην Επενδυτική Προτεραιότητα 6c και αναμένεται να επιτευχθεί από προβλεπόμενες δράσεις προϋπολογισμού 23,25 εκατ. €, οι οποίες συμβάλλουν μέσω του αντίστοιχου δείκτη εκρών με κωδικό CO09, στον δείκτη αποτελέσματος «επισκέψεις σε πόλους έλξης πολιτιστικής κληρονομιάς», με κωδικό T2828. Όπως φαίνεται στον πίνακα ΣΤ.3 του παραρτήματος ΣΤ, ο υπό εξέταση, ως προς την επίτευξή του, Ειδικός Στόχος συνδέεται άμεσα με το αξιολογικό ερώτημα «Προστατεύθηκαν τα μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς και αυξήθηκε ο αριθμός επισκεπτών»; Επίσης, συνδέεται έμμεσα με τα παρακάτω τρία (3) αξιολογικά ερωτήματα:

- *Επηρεάστηκε θετικά η ποιότητα ζωής από δράσεις προστασίας περιβάλλοντος;*
- *Βελτιώθηκε η ποιότητα ζωής των κατοίκων και αναβαθμίστηκε το περιβάλλον στα αστικά κέντρα;*
- *Σε ποιο βαθμό η βελτίωση του περιβάλλοντος, γενικά, οφείλεται σε παρεμβάσεις του ΕΠ;*

Η προσέγγιση των απαντήσεων στα τρία παραπάνω, με έμμεση σύνδεση, αξιολογικά ερωτήματα είναι ποιοτική και όχι ποσοτική και ως εκ τούτου, η ποσοτικοποίηση της συμβολής του Προγράμματος στον δείκτη αποτελέσματος που αντιστοιχεί στον υπό εξέταση Ειδικό Στόχο, αναφέρεται στο αξιολογικό ερώτημα που απαντά άμεσα στον συγκεκριμένο δείκτη αποτελέσματος T2828.

Με βάση τα παραπάνω, όσον αφορά στην ποσοτική εκτίμηση της συμβολής του ΕΠ του παραπάνω δείκτη αποτελέσματος, ο οποίος συνδέεται με τον Ειδικό Στόχο, θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψη, σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.4 του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας έκθεσης, ότι η τιμή του συγκεκριμένου δείκτη διαμορφώνεται σε σημαντικό βαθμό από δύο (2) εξωγενείς παράγοντες. Οι παράγοντες αυτοί είναι, αφ' ενός οι αντίστοιχες δράσεις που θα υλοποιηθούν στην Περιφέρεια με χρηματοδότηση από το ΕΠΑΝΕΚ, αφ' ετέρου και κυρίως από μακροοικονομικές ή/και πολιτικές συγκυρίες σε εθνικό, ευρωπαϊκό και εν γένει διεθνές περιβάλλον, το οποίο επηρεάζει την τουριστική ροή στη Χώρα και στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, ειδικότερα.

Λαμβάνοντας υπ' όψη τα παραπάνω, το ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» συμβάλλει στον συγκεκριμένο δείκτη αποτελέσματος («επισκέψεις σε πόλους έλξης πολιτιστικής κληρονομιάς»), με τις τιμές που επιτυγχάνονται στον δείκτη εκρών «Αύξηση του αναμενόμενου αριθμού επισκέψεων σε ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και πόλους έλξης επισκεπτών», με κωδικό CO09. Ως εκ τούτου, όσον αφορά στην επίτευξη της τιμής στόχο του συγκεκριμένου

δείκτη εκροών, σύμφωνα με την μέχρι 31/12/2017 υλοποίηση του ΕΠ και όπως φαίνεται και στον πίνακα ΣΤ.5 του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας έκθεσης, αλλά και από επί μέρους στοιχεία του ΟΠΣ, διαπιστώνονται τα εξής:

- Έχουν ενταχθεί επτά (7) πράξεις συνολικού προϋπολογισμού συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης 8,18 εκατ. €, ποσό το οποίο αντιπροσωπεύει το 35,2% του προγραμματισμένου προϋπολογισμού, γι' αυτού του είδους τις δράσεις.
- Οι αντίστοιχες τιμές στόχοι του δείκτη εκροών CO09 στις ενταγμένες πράξεις αθροίζουν σε 40.700 πρόσθετους επισκέπτες,¹³ καλύπτοντας το 81% της τιμής στόχο του δείκτη στο ΕΠ.
- Από τις επτά (7) ενταγμένες πράξεις, συμβάσεις παρουσιάζουν οι έξι (6), με συμβατικό τίμημα 7,25 εκατ. €. Οι συμβασιοποιημένες πράξεις, οι οποίες εμφανίζουν δαπάνες ύψους 1,6 εκατ. €, έχουν τιμές στόχου του δείκτη CO09, οι οποίες αθροίζουν σε 39.500 πρόσθετους επισκέπτες.

Σύμφωνα με τα παραπάνω δεδομένα και λαμβάνοντας υπ' όψη την πρόσφατη τροποποίηση του Κ (ΕΕ) 215/2014, στο άρθρο 5, παρ. 3, υπό μία ερμηνεία αυτής της τροποποίησης και με την επιφύλαξη της σωστής ή μη σωστής στοχοθέτησης του CO09 στις συγκεκριμένες πράξεις, διαπιστώνεται ότι η συμβολή των υλοποιούμενων παρεμβάσεων του ΕΠ στην τιμή στόχο του δείκτη αποτελέσματος T2828 είναι υψηλή, χωρίς να είναι εφικτή η ακριβής ποσοτικοποίησή της για τους εξής λόγους:

- α) Ο δείκτης εκροών αναφέρεται σε αύξηση του αριθμού επισκεπτών, τόσο σε ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής κληρονομιάς, όσο και σε ενισχυόμενες τοποθεσίες φυσικής κληρονομιάς, καθώς και σε πόλους έλξης επισκεπτών.
- β) Ο δείκτης αποτελέσματος αναφέρεται σε (συνολικές) επισκέψεις (και όχι σε αύξηση) και (μόνο) σε πόλους έλξης πολιτιστικής κληρονομιάς, (όταν στον δείκτη εκροών φαίνεται να διαχωρίζονται οι ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς από τους πόλους έλξης επισκεπτών).

Ως εκ τούτου, κατά τη διενέργεια της αξιολόγησης επιπτώσεων, θα πρέπει να ερμηνευθούν αυτές οι φραστικές και νοηματικές έννοιες, προκειμένου να συσχετιστούν αυτοί οι δύο δείκτες. Σε κάθε περίπτωση, όμως, λαμβάνοντας υπ' όψη τα παραπάνω, από την μέχρι τέλους του έτους 2017 υλοποίηση του ΕΠ, διαπιστώνεται ότι ο Ειδικός Στόχος του ΑΠ3 επιτυγχάνεται σε μεγάλο ή μικρότερο βαθμό.

1.1.7. Ειδικός Στόχος: «Διεύρυνση των παρεμβάσεων προστασίας και ανάδειξης των οικотόπων της Περιφέρειας», (κωδικός 6d1)

Ο εν λόγω Ειδικός Στόχος του ΑΠ3, ο οποίος προτείνεται στην παρούσα αξιολόγηση προς αντικατάσταση του ισχύοντος «Διεύρυνση της ολοκληρωμένης διαχείρισης και προστασίας των

¹³ Όπως έχει σχολιασθεί στο 1ο παραδοτέο, οι συγκεκριμένες τιμές στόχοι των ενταγμένων πράξεων είναι «υπερβολικά αισιόδοξες εκτιμήσεις» των δικαιούχων ή μάλλον δεν έχει ληφθεί υπ' όψη η έννοια του δείκτη, η οποία αναφέρεται σε ετήσια αύξηση των επισκεπτών.

οικοσυστημάτων της Περιφέρειας», αναφέρεται στην Επενδυτική Προτεραιότητα 6d. Αναμένεται δε να επιτευχθεί με προβλεπόμενες παρεμβάσεις προϋπολογισμού 1,25 εκατ. €, οι οποίες συμβάλλουν, μέσω του αντίστοιχου δείκτη εκρών με κωδικό CO23, στον προτεινόμενο επίσης δείκτη αποτελέσματος «προστατευόμενοι ή αναδεικνυόμενοι οικότοποι (συμπεριλαμβανομένων των περιοχών NATURA 2000)», ο οποίος αντικαθιστά τον υφιστάμενο δείκτη αποτελέσματος «προστατευόμενες περιοχές (σύνολο περιοχών Natura 2000), με εργαλεία διαχείρισης», με κωδικό T2829.

Ο συγκεκριμένος προτεινόμενος Ειδικός Στόχος, όπως φαίνεται στον πίνακα ΣΤ.3 του παραρτήματος ΣΤ, δεν συνδέεται άμεσα με κάποιο αξιολογικό ερώτημα της αναφερόμενης στο Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠ σχετικής αξιολόγησης επιπτώσεων, παρά μόνο έμμεσα με τα παρακάτω δύο (2) αξιολογικά ερωτήματα:

- *Επηρεάστηκε θετικά η ποιότητα ζωής από δράσεις προστασίας περιβάλλοντος;*
- *Σε ποιο βαθμό η βελτίωση του περιβάλλοντος, γενικά, οφείλεται σε παρεμβάσεις του ΕΠ;*

Όπως είναι εμφανές, η προσέγγιση των απαντήσεων στα παραπάνω δύο (2) αξιολογικά ερωτήματα, όσον αφορά στον συγκεκριμένο Ειδικό Στόχο και στον συνδεδεμένο μ' αυτό δείκτη αποτελέσματος, είναι ποιοτική και μάλλον περιγραφική και δεν ποσοτικοποιεί την συμβολή του ΕΠ στη διαμόρφωση της τιμής του δείκτη αποτελέσματος.

Όσον αφορά δε στην ποσοτικοποίηση της συμβολής του ΕΠ στον δείκτη αποτελέσματος, ο οποίος συνδέεται με τον υπό εξέταση ως προς την επίτευξή του Ειδικό Στόχο, θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψη ότι η τιμή του συγκεκριμένου δείκτη αποτελέσματος, σύμφωνα με τον πίνακα ΣΤ.4 του παραρτήματος ΣΤ, διαμορφώνεται και από αντίστοιχες δράσεις στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, οι οποίες χρηματοδοτούνται από το Τομεακό ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ (Τομέας Περιβάλλοντος).

Σύμφωνα με τα παραπάνω, το ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» συμβάλλει στον συγκεκριμένο δείκτη αποτελέσματος «προστατευόμενοι ή/και αναδεικνυόμενοι οικότοποι (συμπεριλαμβανομένων και των περιοχών NATURA 2000)», με τις τιμές που επιτυγχάνονται στον δείκτη εκρών «επιφάνεια οικοτόπων που λαμβάνουν ενίσχυση για να αποκτήσουν καλύτερο καθεστώς διατήρησης», με κωδικό CO23. Ως εκ τούτου, όσον αφορά στην επίτευξη της τιμής στόχο αυτού του δείκτη εκρών, σύμφωνα με την μέχρι το τέλος του έτους 2017 υλοποίηση του ΕΠ, όπως φαίνεται στα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.5 του παραρτήματος ΣΤ, διαπιστώνονται τα εξής:

- Έχουν ενταχθεί πέντε (5) πράξεις συνολικού προϋπολογισμού συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης 2,39 εκατ. €, ποσό το οποίο είναι σχεδόν διπλάσιο του προγραμματισμένου προϋπολογισμού γι' αυτού του είδους τις δράσεις.
- Οι αντίστοιχες τιμές στόχοι του δείκτη εκρών CO23 στις ενταγμένες πράξεις αθροίζουν σε 96.328 εκτάρια, υπερβαίνοντας την τιμή στόχο του δείκτη στο ΕΠ κατά 363%.

- Από τις πέντε (5) ενταγμένες πράξεις, συμβάσεις παρουσιάζει μία (1) με συμβατικό τίμημα 0,72 εκατ. €, με τιμή στόχο στο δείκτη εκρών 15.000 εκτάρια, ήτοι το 16% του συνολικού αντίστοιχου στόχου των πέντε (5) ενταγμένων πράξεων ή το 72% του αντίστοιχου στόχου του ΕΠ.
- Δαπάνες δεν εμφανίζονται στο ΟΠΣ μέχρι 31/12/2017.

Από τα παραπάνω στοιχεία υλοποίησης των δράσεων που εξυπηρετούν τον συγκεκριμένο Ειδικό Στόχο, μέσω της συμβολής τους στον αντίστοιχο δείκτη αποτελέσματος και εφ' όσον οι κύριες συμβάσεις αποτελούν ισχυρό κριτήριο έναρξης υλοποίησης των πράξεων, σύμφωνα με μία (1) από τις εν δυνάμει ερμηνείες της τροποποίησης του Κ (ΕΕ) 215/2014, φαίνεται ότι ο Ειδικός Στόχος επιτυγχάνεται σε υψηλό βαθμό, παρά του ότι δεν υφίστανται εισέτι ποσοτικά στοιχεία επίτευξης των στόχων του δείκτη αποτελέσματος για τα έτη 2014-2017, λόγω της μη οριστικοποίησης της αντικατάστασης του υφιστάμενου δείκτη από τον νέο προτεινόμενο.

1.1.8. Ειδικός Στόχος: «Αύξηση της λειτουργικότητας των αστικών κέντρων και βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος», (κωδικός 6e1)

Ο συγκεκριμένος Ειδικός Στόχος του ΑΠ3 αναφέρεται στην Επενδυτική Προτεραιότητα 6e και αντιστοιχεί σε προβλεπόμενες δράσεις ενδεικτικού προϋπολογισμού 20,86 εκατ. €. Οι δράσεις αυτές συμβάλλουν στην τιμή στόχο του δείκτη αποτελέσματος T2830, μέσω των δύο (2) δεικτών εκρών με αντίστοιχους κωδικούς CO38 και CO39 (ο CO39 είναι προτεινόμενος νέος δείκτης στο πλαίσιο της επικείμενης 2ης αναθεώρησης του ΕΠ). Παράλληλα, ο υπό εξέταση ως προς την επίτευξή του Ειδικός Στόχος, συνδέεται άμεσα με το αξιολογικό ερώτημα «*Βελτιώθηκε η ποιότητα ζωής των κατοίκων και αναβαθμίστηκε το περιβάλλον στα αστικά κέντρα;*», όπως φαίνεται από τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.3 του παραρτήματος ΣΤ. Από τον ίδιο πίνακα, φαίνεται ότι, ο συγκεκριμένος Ειδικός Στόχος του ΑΠ3 συνδέεται έμμεσα (κατά μία έννοια) με άλλα δύο (2) αξιολογικά ερωτήματα που περιλαμβάνονται στο Δελτίο Ταυτότητας Αξιολόγησης του Σχεδίου Αξιολόγησης του ΕΠ, τα οποία είναι τα εξής:

- *Επηρεάστηκε θετικά η ποιότητα ζωής από δράσεις προστασίας περιβάλλοντος;*
- *Σε ποίο βαθμό η βελτίωση του περιβάλλοντος, γενικά, οφείλεται σε παρεμβάσεις του ΕΠ;*

Τα δύο (2) αυτά αξιολογικά ερωτήματα ουσιαστικά συμπίπτουν με εκείνο το αξιολογικό ερώτημα που συνδέεται άμεσα με τον Ειδικό Στόχο και τον αντίστοιχο δείκτη αποτελέσματος, όταν γίνεται αναφορά μόνο στις παρεμβάσεις προστασίας και ανάδειξης του περιβάλλοντος, στο πλαίσιο της Επενδυτικής Προτεραιότητας 6e στα αστικά κέντρα της Περιφέρειας.

Ως εκ τούτων, για την ποσοτική εκτίμηση της επίτευξης του Ειδικού Στόχου, μέσω της ποσοτικής συμβολής του ΕΠ στον δείκτη αποτελέσματος T2830, αρκεί η απάντηση στο αξιολογικό ερώτημα που συνδέεται άμεσα με τον συγκεκριμένο Ειδικό Στόχο και τον αντίστοιχο δείκτη αποτελέσματος.

Η δε, διαμόρφωση της τιμής του δείκτη αποτελέσματος T2830, σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.4 του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας έκθεσης, εξαρτάται και από εξωγενείς παράγοντες της εφαρμογής του ΕΠ, έστω και σε μικρή κλίμακα. Αυτοί οι εξωγενείς παράγοντες κατά κύριο λόγο είναι, αφ' ενός αντίστοιχες δράσεις Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, όπως ΥΜΕΠΕΡΑΑ (Τομέας Περιβάλλοντος) ή/και ΕΠΑΝΕΚ στο πλαίσιο ΒΑΑ, αφ' ετέρου δράσεις που χρηματοδοτούν με ίδιους πόρους οι Δήμοι των Αστικών Κέντρων. Παρ' όλα αυτά, από τα σχετικά στοιχεία των Ετήσιων Εκθέσεων Υλοποίησης δεν υφίστανται τιμές επίτευξης του συγκεκριμένου δείκτη αποτελέσματος για τα έτη 2015 – 2016. Σε κάθε περίπτωση όμως, όπως προαναφέρθηκε, η συμβολή του ΕΠ στη διαμόρφωση της τιμής του δείκτη αποτελέσματος, προκύπτει από την επίτευξη των τιμών στόχων των δύο (2) δεικτών εκρών CO38 και CO39, σύμφωνα με τον βαθμό / επίπεδο υλοποίησης των συγκεκριμένων δράσεων του ΑΠ3.

Ως εκ τούτων, όσον αφορά στην υλοποίηση δράσεων της Επενδυτικής Προτεραιότητας 6ε που συμβάλλουν στους δύο (2) δείκτες εκρών, έχουν ενταχθεί οκτώ (8) πράξεις συνολικού προϋπολογισμού συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης 9,44 εκατ. €. Από αυτές τις πράξεις, τρεις (3) έχουν συμβασιοποιημένα υποέργα, με συμβατικό τίμημα 5,0 εκατ. € και δαπάνες 3,3 εκατ. €.

Όπως φαίνεται από τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.5 του παραρτήματος ΣΤ, οι συγκεκριμένες πράξεις συμβάλλουν και στους δύο (2) δείκτες εκρών, ως εξής ανά δείκτη:

Δείκτης CO38: «Δημιουργία ή ανάπλαση υπαίθριων χώρων σε αστικές περιοχές»

Στον συγκεκριμένο δείκτη συμβάλλουν έξι (6) πράξεις¹⁴, με προϋπολογισμό ένταξης 5,1 εκατ. € και με αθροιστική τιμή στόχο του δείκτη 49.611 m², καλύπτοντας μόλις το 3,2% της τιμής στόχο του δείκτη στο ΕΠ. Αυτό όμως οφείλεται, κυρίως λόγω διαπιστωμένης υπερεκτίμησης της τιμής στόχο του δείκτη στο ΕΠ. Συμβάσεις και δαπάνες παρουσιάζει μόνο μία (1) ενταγμένη πράξη με πολύ μικρό στόχο του δείκτη εκρών CO38.

Δείκτης CO39: «Δημόσια ή εμπορικά κτήρια που κτίζονται ή ανακαινίζονται σε αστικές περιοχές»¹⁵

Σ' αυτόν το δείκτη συμβάλλουν τρεις (3) πράξεις προϋπολογισμού 5,9 εκατ. € και με αθροιστική τιμή στόχο του δείκτη 2.743 m². Με δεδομένο, ότι δεν έχει στοχοθετηθεί ο δείκτης σ' αυτό το στάδιο της πρότασης αναθεώρησης, δεν είναι γνωστή η ποσοτική συμβολή αυτών των πράξεων στην τιμή στόχο του συγκεκριμένου δείκτη. Συμβάσεις έχουν οι δύο (2) πράξεις με συμβατικό

¹⁴ Μια απ' αυτές τις πράξεις συμβάλλει και στον δείκτη CO39 και γι' αυτό τον λόγο τα στοιχεία των πράξεων ανά δείκτη δεν αθροίζουν στις οκτώ (8) πράξεις.

¹⁵ Όπως προαναφέρθηκε, ο συγκεκριμένος δείκτης είναι νέος προτεινόμενος δείκτης εκρών, εν όψει της επικείμενης 2ης αναθεώρησης του ΕΠ. Προστέθηκε αυτός ο δείκτης, με δεδομένο ότι, είχε τεθεί ως πρόσθετος δείκτης στις συγκεκριμένες πράξεις, οι οποίες καλύπτουν σημαντικό μέρος του προϋπολογισμού της Επενδυτικής Προτεραιότητας 6ε.

τίμημα 4,27 εκατ. € και δαπάνες 2,63 εκατ. €. Οι δύο (2) αυτές πράξεις έχουν αθροιστική τιμή στόχο του συγκεκριμένου δείκτη 2.611 m².

Από τα παραπάνω στοιχεία υλοποίησης του ΕΠ, ως προς τις δράσεις της Επενδυτικής Προτεραιότητας 6ε, διαπιστώνεται ότι, όσον αφορά στα χρηματοοικονομικά στοιχεία, η συγκεκριμένη Επενδυτική Προτεραιότητα παρουσιάζει σχετικά καλή πρόοδο εφαρμογής, ενώ ως προς το φυσικό αντικείμενο δεν είναι εφικτό να εξαχθεί αξιόπιστο συμπέρασμα, για τους εξής δύο λόγους:

α) Διαπιστωμένη υπερεκτίμηση της τιμής στόχο του δείκτη CO38 στο ΕΠ.

β) Μη εισέτι στοχοθέτηση του νέου προτεινόμενου δείκτη εκρών CO39.

Παρ' όλα αυτά, είναι εμφανές ότι, με βάση την πρόοδο υλοποίησης της Επενδυτικής Προτεραιότητας 6ε και ιδιαίτερα βάσει των εντάξεων, υπάρχουν θετικές προοπτικές επίτευξης του Ειδικού Στόχου 6ε1.

1.2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (Α/Α 14)

Η παρούσα αξιολόγηση επιπτώσεων του ΕΠ αναφέρεται στον Άξονα Προτεραιότητας 1, ο οποίος έχει προϋπολογισμό συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης 40,00 εκατ. €, αντιπροσωπεύοντας το 14,9% του αντίστοιχου προϋπολογισμού του ΕΠ που συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ, ή το 12,9% του προϋπολογισμού του ΕΠ που συγχρηματοδοτείται από τα δύο Ταμεία (ΕΤΠΑ και ΕΚΤ).

Ο ΑΠ1, σύμφωνα με την πρόταση της αξιολόγησης για την επικείμενη 2η αναθεώρηση του ΕΠ¹⁶ περιλαμβάνει έξι (6) Ειδικούς Στόχους, οι οποίοι αντιστοιχίζονται, ένα προς ένα, με έξι (6) δείκτες αποτελέσματος.

Τα έξι (6) από τα επτά (7) αξιολογικά ερωτήματα, της συγκεκριμένης αξιολόγησης επιπτώσεων, όπως αυτά αναφέρονται στο αντίστοιχο Δελτίο Ταυτότητας Αξιολόγησης του Σχεδίου Αξιολόγησης του ΕΠ, συνδέονται άμεσα με τους έξι (6) Ειδικούς Στόχους και με τους αντίστοιχους σ' αυτούς δείκτες αποτελέσματος. Όπως φαίνεται στον πίνακα ΣΤ.3 του παραρτήματος ΣΤ, τα περισσότερα αξιολογικά ερωτήματα (έξι από τα επτά) συνδέονται άμεσα με περισσότερους του ενός Ειδικούς Στόχους. Δύο (2) μάλιστα, συνδέονται άμεσα με τέσσερις (4) Ειδικούς Στόχους και αντίστοιχους δείκτες αποτελέσματος, το καθένα. Επίσης, τέσσερα (4) αξιολογικά ερωτήματα εμφανίζουν και έμμεση σύνδεση με τέσσερις (4) Ειδικούς Στόχους και αντίστοιχους δείκτες αποτελέσματος. Μόνο ένα αξιολογικό ερώτημα δεν εμφανίζει άμεση σύνδεση με κάποιον Ειδικό Στόχο, παρά μόνον έμμεση με έναν και μόνο Ειδικό Στόχο και με τον αντίστοιχο του δείκτη αποτελέσματος.

¹⁶ Έχει προταθεί η κατάργηση ενός Ειδικού Στόχου και του αντίστοιχου δείκτη αποτελέσματος, λόγω της προτεινόμενης κατάργησης της Επενδυτικής Προτεραιότητας 3b.

Το παραπάνω συνεκτικό πλέγμα αξιολογικών ερωτημάτων, Ειδικών Στόχων και δεικτών αποτελέσματος, δημιουργεί τις προϋποθέσεις και εξασφαλίζει θετικές προοπτικές για την πλήρη και ευρεία ποσοτικοποίηση της συμβολής του ΕΠ σε όλους τους δείκτες αποτελέσματος του ΑΠ1, λαμβανομένων υπ' όψη δύο σημαντικών χαρακτηριστικών του συγκεκριμένου Άξονα Προτεραιότητας του ΕΠ. Το πρώτο χαρακτηριστικό είναι η βαρύτητά του, η αναπτυξιακή και όχι η χρηματοδοτική, για τον εκσυγχρονισμό του επιχειρηματικού ιστού της Περιφέρειας και την αύξηση της ανταγωνιστικότητάς του με τη χρήση τεχνολογιών και καινοτομιών. Το δεύτερο χαρακτηριστικό του είναι η μικρή σε μέγεθος / εύρος παρέμβασή του, λαμβάνοντας υπ' όψη ότι, τόσο το Τομεακό ΕΠΑΝΕΚ, όσο και ο ιδιωτικός τομέας με αμιγώς ίδιους πόρους, σε σημαντικό βαθμό παρεμβαίνουν στο επιχειρηματικό γίγνεσθαι της Περιφέρειας. Το δεύτερο χαρακτηριστικό του Άξονα Προτεραιότητας 1, φαίνεται από τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.4 του παραρτήματος ΣΤ. Στον συγκεκριμένο πίνακα φαίνεται ότι, οι τιμές των δεικτών αποτελέσματος του Άξονα Προτεραιότητας 1, οι οποίοι αντιστοιχούν στους Ειδικούς Στόχους του, εξαρτώνται σε μεγάλο ή μικρότερο βαθμό από εξωγενείς παράγοντες του ΕΠ, όπως οι αντίστοιχες παρεμβάσεις από Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, κυρίως, αν όχι αποκλειστικά, από το ΕΠΑΝΕΚ, μικρής κλίμακας δράσεις από αμιγώς εθνικούς πόρους, από αμιγώς ιδιωτικούς πόρους, αλλά και από μακροοικονομικές ή/και επιχειρηματικές / παραγωγικές συγκυρίες σε εθνικό ή/και διεθνές (κυρίως ενωσιακό) επίπεδο.

Είναι επίσης δεδομένο ότι, η επιτευξιμότητα των Ειδικών Στόχων του Άξονα Προτεραιότητας συνδέεται άμεσα / ευθέως με την συμβολή των δράσεων του ΕΠ στις εκάστοτε διαμορφούμενες τιμές των δεικτών αποτελέσματος, προσδιοριζόμενη αυτή η συμβολή από τις τιμές που λαμβάνουν οι αντίστοιχοι δείκτες εκροών, οι οποίοι συνδέονται με τους δείκτες αποτελέσματος. Ως εκ τούτου, συνάγεται το συμπέρασμα ότι, κρίσιμος παράγοντας για την επίτευξη των Ειδικών Στόχων του Άξονα Προτεραιότητας είναι ο βαθμός επίτευξης των στόχων των δεικτών εκροών, ιδιαίτερα μάλιστα αν υπάρχει «γραμμική» σχέση μεταξύ δεικτών αποτελέσματος και δεικτών εκροών, στο πλαίσιο της Λογικής της Παρέμβασης του ΕΠ.

Έχοντας υπ' όψη τα παραπάνω, συμπεραίνεται ότι, κρίσιμο στοιχείο για την επίτευξη των Ειδικών Στόχων του Άξονα Προτεραιότητας, ήτοι για τις επιπτώσεις του ΕΠ, είναι ο βαθμός επίτευξης των στόχων των δεικτών εκροών με βάση την εφαρμογή / υλοποίηση του Άξονα Προτεραιότητας.

Σύμφωνα όμως, με τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.5 του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας έκθεσης και όπως πολύ αναλυτικά έχει περιγραφεί στο 1ο παραδοτέο του παρόντος έργου, το επίπεδο εφαρμογής / υλοποίησης του Άξονα Προτεραιότητας είναι πολύ χαμηλό, όταν για ένα μεγάλο μέρος, μάλλον για το συντριπτικά μεγαλύτερο μέρος του προϋπολογισμού του Άξονα Προτεραιότητας (για το 77%), μέχρι το τέλος του 2017, δεν είχαν εκδοθεί προσκλήσεις προς δυνητικούς δικαιούχους.

Όσον αφορά στις εντάξεις πράξεων, σε όρους προϋπολογισμού συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης, αυτές ταυτίζονται με τις αντίστοιχες προσκλήσεις και ανέρχονται σε 9,25 εκατ. €, λαμβανομένου υπ' όψη ότι, μία ενταγμένη πράξη προϋπολογισμού 8,00 εκατ. € αφορά στη συμμετοχή του ΕΠ στο χρηματοδοτικό μέσο ΤΕΠΙΧ ΙΙ και γι' αυτό το λόγο ο προϋπολογισμός ένταξης είναι ισόποσος με τις συμβάσεις. Ως εκ τούτου, οι συμβάσεις που παρουσιάζει ο Άξονας Προτεραιότητας 1 έχουν συμβατικό τίμημα 9,25 εκατ. €, λαμβανομένου υπ' όψη ότι, η δεύτερη ενταγμένη πράξη είναι κρατική ενίσχυση και εξ' αυτού ο προϋπολογισμός ένταξης ταυτίζεται με συμβατικό τίμημα. Οι δε δαπάνες του ΑΠ1 ανέρχονται σε 2,0 εκατ. € και αυτές αναφέρονται στο 25% της συνεισφοράς του ΕΠ στο ΤΕΠΙΧ ΙΙ, χωρίς κατ' ανάγκη να έχει υπάρξει υλοποίηση της συγκεκριμένης πράξης.

Οι δύο (2) παραπάνω πράξεις που δημιουργούν την συγκεκριμένη εικόνα εφαρμογής του Άξονα Προτεραιότητας 1, αναφέρονται σε δύο (2) από τους έξι (6) Ειδικούς Στόχους του Άξονα Προτεραιότητας, ήτοι στους παρακάτω Ειδικούς Στόχους, με τους αντίστοιχους δείκτες αποτελέσματος.

1.2.1. Ειδικός Στόχος: «Αύξηση των επιχειρηματικών δαπανών για τεχνολογική και μη τεχνολογική καινοτομία», (κωδικός 1b1)

Σ' αυτόν τον Ειδικό Στόχο, ανταποκρίνεται η μία πράξη με προϋπολογισμό ένταξης και συμβατικό τίμημα 1,25 εκατ. €, χωρίς να παρουσιάζει δαπάνες. Ο δείκτης αποτελέσματος με τον οποίο συνδέεται ο συγκεκριμένος Ειδικός Στόχος, αναφέρεται σε «επιχειρηματικές δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη (ως ποσοστό του περιφερειακού ΑΕΠ)», με κωδικό Τ2802. Ο δείκτης αυτός συνδέεται με τέσσερις (4) δείκτες εκρών (CO01, CO02, CO04 και CO26), ενώ η συγκεκριμένη ενταγμένη και συμβασιοποιημένη πράξη κρατικών ενισχύσεων συμβάλλει στους δείκτες εκρών CO01 και CO02, με τιμή μονάδα (1), λαμβάνοντας υπ' όψη ότι ο δείκτης CO02 είναι υποσύνολο του δείκτη CO01.

1.2.2. Ειδικός Στόχος: «Αξιοποίηση της έρευνας / τεχνολογίας και της καινοτομίας από τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας, ιδιαίτερα για την αύξηση των εξαγωγών», (κωδικός 3d1)

Στον συγκεκριμένο Ειδικό Στόχο ανταποκρίνεται μία (1) πράξη, εκείνη του ΤΕΠΙΧ ΙΙ, με προϋπολογισμό ένταξης και σύμβασης 8,00 εκατ. € και με δαπάνες 2,00 εκατ. €, χωρίς υλοποίηση αντίστοιχου φυσικού αντικείμενου, λόγω της φύσης της πράξης (χρηματοδοτικό μέσο).

Ο δείκτης αποτελέσματος, ο οποίος συνδέεται με τον Ειδικό Στόχο αναφέρεται στην «αξία εξαγωγών της Περιφέρειας», με κωδικό Τ2809. Ο συγκεκριμένος δείκτης αποτελέσματος συνδέεται με πέντε (5) δείκτες εκρών (CO01, CO02, CO03, CO05 και CO08), ενώ η ενταγμένη πράξη που συνδέεται με τον Ειδικό Στόχο και τον αντίστοιχο δείκτη αποτελέσματος, τροφοδοτεί

με φυσικό αντικείμενο τους τέσσερις (4) από τους πέντε (5) προαναφερόμενους δείκτες εκρών (CO01, CO03, CO05 και CO08), καλύπτοντας από το 50% έως και το 80% των αντίστοιχων τιμών στόχων τους. (αναλυτικά ανά δείκτη στον πίνακα ΣΤ.5)

Λαμβάνοντας υπ' όψη ότι, αφ' ενός η πράξη δεν εμφανίζει πραγματική υλοποίηση, αφ' ετέρου ότι το πλέγμα των δεικτών εκρών τους οποίους τροφοδοτεί με φυσικό αντικείμενο η συγκεκριμένη πράξη έχουν σχέση συνόλου και υποσυνόλου, η επίτευξη των στόχων των συγκεκριμένων δεικτών εκρών μέχρι το τέλος του έτους 2017 είναι μηδενική. Ως εκ τούτου, μηδενική είναι η συμβολή του ΕΠ στον δείκτη αποτελέσματος T2809 και κατ' ακολουθία μηδενική είναι η επίτευξη του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου.

1.2.3. Λοιποί Ειδικό Στόχοι

Όσον αφορά στους υπόλοιπους τέσσερις (4) Ειδικούς Στόχους του Άξονα Προτεραιότητας 1, με τους αντίστοιχους δείκτες αποτελέσματος, όπως έχει προαναφερθεί, η υλοποίηση του ΕΠ, είναι επίσης μηδενική, αλλά ακόμα και η ενεργοποίησή του είναι σε πολύ χαμηλά επίπεδα, για τους λόγους που έχουν αναλυτικά αναφερθεί και τεκμηριωθεί στο 1ο παραδοτέο του παρόντος έργου.

1.3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΣΤΟ ΕΠ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» (Α/Α 15)

Η συγκεκριμένη αξιολόγηση επιπτώσεων αφορά στις παρεμβάσεις του Άξονα Προτεραιότητας 2β, ο οποίος, σύμφωνα με την πρόταση αύξησης του προϋπολογισμού του κατά τη 2η επικείμενη αναθεώρηση του ΕΠ, δεσμεύει προϋπολογισμό ύψους 45,04 εκατ.€, αντιπροσωπεύοντας το 16,74% του προϋπολογισμού του ΕΠ που συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ, ή το 14,53% του συνολικού προϋπολογισμού του ΕΠ, συγχρηματοδοτούμενου τόσο από το ΕΤΠΑ, όσο και από το ΕΚΤ.

Ο εν λόγω Άξονας Προτεραιότητας, περιλαμβάνει δύο (2) Ειδικούς Στόχους, οι οποίοι αντιστοιχούν, ένα προς ένα, στις Επενδυτικές Προτεραιότητες 9α και 10α, ενώ συνδέονται με τέσσερις (4) δείκτες αποτελέσματος (δύο δείκτες αποτελέσματος ανά Ειδικό Στόχο).

Σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.3 του παραρτήματος ΣΤ, οι δύο Ειδικό Στόχοι του Άξονα Προτεραιότητας 2β και αντίστοιχα οι τρεις από τους τέσσερις δείκτες αποτελέσματος, συνδέονται άμεσα με δύο από τα τέσσερα αξιολογικά ερωτήματα της παρούσας αξιολόγησης επιπτώσεων. Επιπλέον, δύο αξιολογικά ερωτήματα συνδέονται μόνον εμμέσως, με δύο Ειδικούς Στόχους, ενώ το σύνολο των δεικτών αποτελέσματος εμφανίζουν, είτε έμμεσα, είτε άμεσα συνάφεια με όλα τα αξιολογικά ερωτήματα. Από τα παραπάνω στοιχεία φαίνεται ότι, η διερεύνηση των επιπτώσεων του συγκεκριμένου Άξονα Προτεραιότητας προσεγγίζει άμεσα, σε πολύ μεγάλο βαθμό, το σύνολο των Ειδικών Στόχων του ΑΠ και τρεις στους τέσσερις δείκτες αποτελέσματος με πολλαπλά αξιολογικά ερωτήματα.

Όσον αφορά δε, στην επιτευξιμότητα των Ειδικών Στόχων του συγκεκριμένου Άξονα Προτεραιότητας, λαμβάνοντας υπ όψη τη Λογική της Παρέμβασης του ΕΠ, αυτή εξαρτάται από το βαθμό επίτευξης των στόχων των δεικτών εκροών, μέσω της οποίας εκφράζεται /προσδιορίζεται η συμβολή του ΕΠ στην επίτευξη των τιμών στόχων των δεικτών αποτελέσματος. Επιπλέον, η επίτευξη των δεικτών αποτελέσματος του ΑΠ2β που περιλαμβάνονται στην εν λόγω αξιολόγηση επιπτώσεων, επηρεάζεται, πέραν της υλοποίησης των παρεμβάσεων του ίδιου του ΕΠ, από εξωγενείς παράγοντες οι οποίοι αφορούν σε αντίστοιχες δράσεις υποδομών που αποτελούν, κατά κύριο λόγο, πρωτοβουλίες ιδιωτών, με βάση τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.4 του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας έκθεσης.

Σχετικά με την εξέταση του ζητήματος επίτευξης των υπό εξέταση Ειδικών Στόχων του ΕΠ στο πλαίσιο της αξιολόγησης επιπτώσεων, σε σχέση με το επίπεδο υλοποίησης του ΕΠ μέσω του οποίου προσδιορίζεται η συμβολή του ΕΠ στη διαμόρφωση του βαθμού επίτευξης των αντίστοιχων τιμών των δεικτών αποτελέσματος, διαπιστώνονται ανά Ειδικό Στόχο τα παρακάτω.

1.3.1 Ειδικός Στόχος: «Επέκταση και βελτίωση των υποδομών υγείας και πρόνοιας και εξασφάλιση συνθηκών πρόσβασης στους κατοίκους της Περιφέρειας», (κωδικός 9a1)

Ο συγκεκριμένος Ειδικός Στόχος, συνδέεται με δράσεις προϋπολογισμού 21,0 εκατ.€, οι οποίες αναφέρονται, αφ' ενός σε παρεμβάσεις υποδομών υγείας που συμβάλλουν στο δείκτη αποτελέσματος T2810 «Πρόσβαση και χρήση υπηρεσιών Υγείας (Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια)», αφ' ετέρου σε παρεμβάσεις σε υποδομές πρόνοιας συνδεδεμένες, αντίστοιχα, με το προτεινόμενο κατά τη 2η επικείμενη αναθεώρηση, δείκτη αποτελέσματος «Άμεσα ωφελούμενοι από υποδομές πρόνοιας». Ο αντίστοιχος δείκτης εκροών είναι ο δείκτης CO36, με τίτλο «Πληθυσμός που καλύπτεται από βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας»

Τα δύο αξιολογικά ερωτήματα που συνδέονται άμεσα με τον συγκεκριμένο Ειδικό Στόχο είναι τα ακόλουθα:

- «Ποιος ο βαθμός συμβολής των συγκεκριμένων αντίστοιχων δράσεων του Προγράμματος στη πρόσβαση, κατά κύριο λόγο των κοινωνικά ευπαθών ομάδων, σε υποδομές υγείας και πρόνοιας;»
- «Ποιος ο βαθμός μείωσης / άμβλυνσης των προβλημάτων φτώχειας στη Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου από την υλοποίηση των πράξεων κοινωνικών υποδομών (παρεχόμενες κοινωνικές υπηρεσίες σε ισοδύναμο εισόδημα κλπ);»

Στο πρώτο ερώτημα δίδεται απάντηση άμεσα από τον προτεινόμενο νέο δείκτη αποτελέσματος της Επενδυτικής Προτεραιότητας 9a με τίτλο «Άμεσα ωφελούμενοι από υποδομές πρόνοιας», και από τον υφιστάμενο/ ισχύοντα δείκτη αποτελέσματος T2810, με τίτλο «Πρόσβαση και χρήση υπηρεσιών Υγείας (Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια)».

Το δεύτερο ερώτημα συνδέεται έμμεσα με τους δύο παραπάνω δείκτες αποτελέσματος, καθώς και με τους αντίστοιχους δύο δείκτες εκροών, οι οποίοι αναφέρονται αμέσως πιο κάτω. Συγκεκριμένα οι αντίστοιχοι δείκτες εκροών που συνδέονται με τους παραπάνω δείκτες αποτελέσματος είναι ο CO36: «Πληθυσμός που καλύπτεται από βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας» και ο T2811 «Δυναμικότητα των υποδομών πρόνοιας της Περιφέρειας». Θα πρέπει να επισημανθεί ότι ο δείκτης εκροών T2811 δεν αναφέρεται σε ωφελούμενο πληθυσμό και ως εκ τούτου, για την απάντηση των δύο ερωτημάτων, απαιτείται case study, με ιδιαίτερα συγκριτικά κοινωνικά και εισοδηματικά στοιχεία προσέγγισης στο δεύτερο αξιολογικό ερώτημα.

Γενικότερα, με δεδομένο ότι, το αξιολογικό ερώτημα που συνδέεται εμμέσως με τον Ειδικό Στόχο απαιτεί για την απάντησή του, κυρίως ποιοτική και όχι ποσοτική προσέγγιση, οι απαντήσεις στα αξιολογικά ερωτήματα τα οποία εμφανίζουν άμεση συνάφεια με τον υπό εξέταση Ειδικό Στόχο και η εκτίμηση επίτευξης του Ειδικού Στόχου, προϋποθέτουν τον ποσοτικό προσδιορισμό της συμβολής του ΕΠ στην διαμόρφωση της τιμής επίτευξης των αντίστοιχων συνδεόμενων δεικτών αποτελέσματος. Για την εκτίμηση της συμβολής του ΕΠ στις τιμές των εν λόγω δεικτών αποτελέσματος θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι εξωγενείς παράγοντες που επηρεάζουν τις τιμές των συγκεκριμένων δεικτών. Αυτοί οι εξωτερικοί παράγοντες, σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.4 του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας έκθεσης, κυρίως είναι επενδυτικές πρωτοβουλίες ιδιωτών στους τομείς της υγείας και της πρόνοιας, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αντίστοιχες ιδιωτικές υποδομές δεν απευθύνονται κατά κύριο λόγο σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες, ιδιαίτερα σε εκείνες με χαμηλά εισοδήματα. Παράλληλα, ένας δεύτερος εξωγενής παράγοντας που επηρεάζει τις τιμές των δεικτών αποτελέσματος είναι οι μακροοικονομικές / κοινωνικές συγκυρίες, οι οποίες δημιουργούν συνθήκες «ζήτησης» υπηρεσιών πρόνοιας και υγείας.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, η συμβολή του ΕΠ, βάσει της υλοποίησής του, στην επίτευξη των στόχων των δεικτών αποτελέσματος που συνδέονται με τον Ειδικό Στόχο 9a1, προσδιορίζεται μέσω του επιπέδου επίτευξης των τιμών των αντίστοιχων δεικτών εκροών, οι οποίοι συνδέονται με πράξεις που συμβάλλουν στη διαμόρφωση των τιμών επίτευξης των συγκεκριμένων δεικτών αποτελέσματος.

Ως εκ τούτου, οι δείκτες εκροών που εξετάζονται, ως προς την επίτευξη των στόχων του, με βάση την μέχρι την 31/12/2017 υλοποίηση του ΕΠ, είναι οι εξής:

- CO36: «Πληθυσμός που καλύπτεται από βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας»

Έχουν ενταχθεί τέσσερις (4) πράξεις προϋπολογισμού 9,82 εκατ.€, με τιμή στόχο 294.807 άτομα, η οποία συνολικά υπερβαίνει την τιμή στόχο του δείκτη στο ΕΠ κατά 47%, καθώς και τον πληθυσμό της Περιφέρειας. Οι υπογεγραμμένες συμβάσεις αφορούν σε δύο (2) από τις ενταγμένες πράξεις και έχουν συμβατικό τίμημα 6,83 εκατ.€, ενώ οι δύο αυτές πράξεις έχουν

πραγματοποιήσει δαπάνες ύψους 6,32 εκατ. €. Η τιμή στόχος των συμβασιοποιημένων πράξεων είναι 104.807 άτομα, αντιστοιχώντας στο 52,4% του στόχου του δείκτη.

Ωστόσο, όπως ήδη έχει αναφερθεί στο 1ο παραδοτέο του παρόντος έργου, η υπέρβαση του στόχου του παρόντος δείκτη κατά το στάδιο των εντάξεων, αλλά και ο σχετικά μεγάλος βαθμός επίτευξης του στόχου στα επόμενα στάδια υλοποίησης, οφείλονται σε διπλομετρήσεις λόγω των επικαλυπτόμενων δράσεων που εξυπηρετούν τον ίδιο πληθυσμό, ακόμα και αν αφορούν σε διαφορετικού τύπου παρεχόμενη υπηρεσία. Ως εκ τούτου, απαιτείται ειδική προσαρμογή των τιμών επίτευξης του δείκτη, από την ΕΥΔ του ΕΠ, σε επίπεδο Επενδυτικής Προτεραιότητας. με δεδομένο ότι δεν ενδείκνυται μείωση των τιμών στόχων αξιολογημένων / ενταγμένων έργων, καθώς γεννώνται ζητήματα κριτηρίων σκοπιμότητας, αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας αυτών των πράξεων, κατά τη διαδικασία αξιολόγησης προς επιλογή και ένταξής τους στο ΕΠ.

Με βάση τα παραπάνω στοιχεία, δεν είναι εφικτό στην παρούσα χρονική στιγμή, να εκτιμηθεί και να αξιολογηθεί ποσοτικά η συμβολή του ΕΠ στον δείκτη αποτελέσματος με κωδικό T2810 και κατ' ακολουθία η επίτευξη του Ειδικού Στόχου του ΑΠ2β ως προς τον τομέα της υγείας. Παρ' όλα αυτά, φαίνεται ότι οι παρεμβάσεις του ΕΠ για υποδομές υγείας είναι σημαντικής αποτελεσματικότητας για την επίτευξη του Ειδικού Στόχου στον τομέα της υγείας.

- T2811: «Δυναμικότητα των υποδομών πρόνοιας της Περιφέρειας»

Ο συγκεκριμένος δείκτης εκρών είναι προτεινόμενος στο πλαίσιο της επικείμενης 2ης Αναθεώρησης του ΕΠ, αντικαθιστώντας τον δείκτη εκρών «Πληθυσμός που καλύπτεται από βελτιωμένες υπηρεσίες πρόνοιας», με κωδικό T2812. Μέχρι την εκπόνηση της παρούσας έκθεσης δεν έχει οριστικοποιηθεί η τιμή στόχος του και δεν του έχει δοθεί κωδικός. Συνεπώς, στην παρούσα φάση, δεν μπορεί να εκτιμηθεί η συμβολή του ΕΠ στη διαμόρφωση της τιμής του αντίστοιχου, επίσης προτεινόμενου, δείκτη αποτελέσματος, με τίτλο «Άμεσα ωφελούμενοι από υποδομές πρόνοιας».

Όσον αφορά στην υλοποίηση πράξεων συνδεδεμένων με τον εν λόγω δείκτη εκρών, έχουν ενταχθεί τέσσερις (4) πράξεις προϋπολογισμού 1,47 εκατ.€. Με δεδομένο ότι κατά την έκδοση της σχετικής πρόσκλησης, της αξιολόγησης για την επιλογή και κατά την ένταξη των αντίστοιχων πράξεων, δεν υφίστατο ο συγκεκριμένος δείκτης εκρών του ΕΠ, οι ενταγμένες πράξεις δεν έχουν τον συγκεκριμένο δείκτη με αντίστοιχη στοχοθεσία. Ως εκ τούτου, κατά τον χρόνο σύνταξης της παρούσας έκθεσης (Φεβρουάριος 2018) ο προσδιορισμός της τιμής στόχο των ενταγμένων πράξεων δεν είναι εφικτός, ενώ δεν υφίστανται υπογεγραμμένες συμβάσεις και δαπάνες, σ' αυτές τις τέσσερις (4) πράξεις. Με βάση τα παραπάνω δεδομένα και παρά το ότι δεν είναι εφικτό σ' αυτή τη χρονική τομή που εκπονείται η παρούσα έκθεση, να εκτιμηθεί η επίτευξη του Ειδικού Στόχου 9α1, ως προς τον τομέα της πρόνοιας, σύμφωνα με την υλοποίηση των αντίστοιχων δράσεων στον ΑΠ2β, η επίτευξη του Ειδικού Στόχου είναι μηδενική, με δεδομένο ότι δεν υφίστανται συμβασιοποιημένες πράξεις.

1.3.2 Ειδικός Στόχος: «Αύξηση της ελκυστικότητας και της προσβασιμότητας του μαθητικού και φοιτητικού πληθυσμού στις σχολικές και πανεπιστημιακές μονάδες, αντίστοιχα», (κωδικός 10a1)

Ο συγκεκριμένος Ειδικός Στόχος ανταποκρίνεται στην Επενδυτική Προτεραιότητα 10a και αναμένεται, προγραμματικά, η επίτευξή του μέσω δράσεων προϋπολογισμού 24,04 εκατ.€. Οι δράσεις αυτές, συμβάλλουν, μέσω του δείκτη εκρών CO35 «Δυναμικότητα ενισχυόμενων υποδομών παιδικής μέριμνας ή εκπαίδευσης», στους δύο δείκτες αποτελέσματος, ανάλογα με το είδος της παρέμβασης σε υποδομές. Συγκεκριμένα, στον δείκτη με κωδικό T2820 «Ωφελούμενοι φοιτητές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης» και στον δείκτη με κωδικό T2821 «Ωφελούμενοι μαθητές όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης (προσχολική, πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση)». Σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.3 του παραρτήματος ΣΤ, ο υπό εξέταση Ειδικός Στόχος, συνδέεται άμεσα με το εξής αξιολογικό ερώτημα, που περιλαμβάνεται στην παρούσα αξιολόγηση επιπτώσεων: «Ποιος ο βαθμός συμβολής των συγκεκριμένων αντίστοιχων δράσεων του Προγράμματος στη πρόσβαση, για το σύνολο του πληθυσμού της Περιφέρειας, σε υποδομές εκπαίδευσης;»

Παράλληλα, φαίνεται ότι συνδέεται έμμεσα με το αξιολογικό ερώτημα: «Ποιος ο βαθμός βελτίωσης των κοινωνικοοικονομικών δεικτών της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου από την υλοποίηση των πράξεων κοινωνικών υποδομών (πχ μείωση της σχολικής διαρροής, αύξηση της πρόσβασης και ολοκλήρωσης των σπουδών σε μέση, ανώτερη και ανώτατη βαθμίδα εκπαίδευσης, αύξηση των ευκαιριών δημιουργίας εισοδήματος κλπ);». Παρ' όλα αυτά, στο εν λόγω αξιολογικό ερώτημα ταυτίζονται οι κοινωνικές υποδομές με τις υποδομές εκπαίδευσης και απαντά σε αμιγείς επιπτώσεις των υποδομών εκπαίδευσης.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, ο Ειδικός Στόχος και κατ' ακολουθία οι αντίστοιχοι δείκτες αποτελέσματος, συνδέονται άμεσα με τα συγκεκριμένα αξιολογικά δύο ερωτήματα, τα οποία στην πραγματικότητα αναφέρονται στις υποδομές εκπαίδευσης, παρά το ότι το δεύτερο αξιολογικό ερώτημα φαίνεται να έχει έμμεση σύνδεση με το συγκεκριμένο Ειδικό Στόχο.

Κατόπιν τούτων, η ποσοτικοποίηση της συμβολής του ΕΠ στους δείκτες αποτελέσματος που αντιστοιχούν στον συγκεκριμένο Ειδικό Στόχο, αφορά κυρίως στο πρώτο ερώτημα που σύμφωνα με τον πίνακα ΣΤ.3 συνδέεται άμεσα με τους εν λόγω δείκτες και επιτυγχάνεται μέσω του βαθμού επίτευξης του δείκτη εκρών με κωδικό CO35, αλλά και με το δεύτερο, αφού κι αυτό αναφέρεται, ουσία, σε υποδομές εκπαίδευσης.

Πέραν όμως, της συμβολής του ΕΠ, όπως φαίνεται από τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.4 του παραρτήματος ΣΤ, η διαμόρφωση των τιμών αμφότερων των δεικτών αποτελέσματος επηρεάζεται σε ένα βαθμό από εξωγενείς παράγοντες όπως, παρεμβάσεις εκπαιδευτικών υποδομών χρηματοδοτούμενες από αμιγώς ιδιωτικούς πόρους, αλλά και από μακροοικονομικές και κοινωνικές συγκυρίες, κυρίως στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και λιγότερο από παρεμβάσεις ιδιωτών, οι τελευταίες.

Λαμβάνοντας υπ' όψη τα παραπάνω, όσον αφορά στην επίτευξη της τιμής στόχο του συγκεκριμένου δείκτη εκροών (CO35), με βάση την μέχρι την 31^η/12/2017 υλοποίηση του ΕΠ, έχουν ενταχθεί δέκα τέσσερις (14) πράξεις προϋπολογισμού 19,18 εκατ.€, με αθροιστική τιμή στόχο 2.615 άτομα. Αυτή η τιμή, υπερβαίνει το στόχο του δείκτη κατά 9,0%, χωρίς μάλιστα να υπολογίζονται οι ενταγμένες πράξεις οριζόντιου χαρακτήρα (πχ εξοπλισμοί σχολείων) για να αποφευχθούν οι ακραίες τιμές επίτευξης. Επιπλέον, για δύο εκ των ενταγμένων πράξεων με τιμή στόχο 372 άτομα, έχουν υπογραφεί συμβάσεις ποσού 2,30 εκατ. €, ενώ σε μία πράξη με τιμή στόχο 180 άτομα, έχουν πραγματοποιηθεί δαπάνες ύψους 1,21 εκατ.€. Ωστόσο οι πράξεις που συνδέονται με τον εν λόγω δείκτη εκροών συμβάλλουν, εναλλακτικά, στους δύο δείκτες αποτελέσματος της Επενδυτικής Προτεραιότητας 10α, ήτοι στους με κωδικούς T2820 και T2821, ανάλογα με το είδος της παρέμβασης και την υποδομή στην οποία αναφέρεται. Από τις προαναφερθείσες ενταγμένες πράξεις, μόλις μία πράξη με προϋπολογισμό ένταξης 2,33 εκατ.€ και τιμή στόχο 192 ατόμων δυναμικότητας, ήτοι το 8% του στόχου του δείκτη εκροών, συμβάλλει στο δείκτη αποτελέσματος T2820. Η συγκεκριμένη πράξη εμφανίζει υπογεγραμμένες συμβάσεις ύψους 0,98 εκατ.€, χωρίς να έχουν πραγματοποιηθεί πληρωμές. Οι υπόλοιπες τρεις (3) πράξεις, με αθροιστική τιμή στόχο 2.423 ατόμων δυναμικότητας, (το 100% της τιμής στόχο του δείκτη εκροών CO35), συμβάλλουν στον δείκτη αποτελέσματος T2821 και οι οποίες εμφανίζουν σχετικά χαμηλό επίπεδο συμβασιοποίησης και δαπανών.

Από τα παραπάνω φαίνεται ότι, η συμβολή των συγκεκριμένων υλοποιούμενων πράξεων στους δείκτες αποτελέσματος, είναι σημαντική στο επίπεδο των εντάξεων, ενώ παραμένει χαμηλή στα επόμενα στάδια υλοποίησης (NOΔΕ, Δαπάνες) για τον δείκτη αποτελέσματος T2821. Αντίθετα, για τον δείκτη αποτελέσματος T2820, είναι σαφώς μικρότερη, σε όλα τα επίπεδα εφαρμογής του ΕΠ.

Θα πρέπει δε να επισημανθεί ότι η συμβολή / σύνδεση του δείκτη εκροών CO35 με τους δυο δείκτες αποτελέσματος της Επενδυτικής Προτεραιότητας 10α, δεν είναι γραμμική, διότι ο δείκτης εκροών έχει ως τιμή στόχο την δυναμικότητα των υλοποιούμενων υποδομών εκπαίδευσης, ενώ οι δείκτες αποτελέσματος μετρούν ωφελούμενους μαθητές και φοιτητές. Ως εκ τούτου, κατά την αξιολόγηση των επιπτώσεων θα πρέπει η δυναμικότητα των υποδομών να αναχθεί σε ωφελούμενους, ανάλογα με τον χρόνο ολοκλήρωσης κάθε πράξης.

1.4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΣΤΟ ΕΠ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» 2014-2020 (Α/Α 16)

Η εν λόγω αξιολόγηση επιπτώσεων του ΕΠ αφορά στον Άξονα Προτεραιότητας 4, του οποίου ο προϋπολογισμός, χωρίς να προτείνεται τροποποίηση του προϋπολογισμού του κατά την επικείμενη 2η αναθεώρηση του ΕΠ, ανέρχεται σε 60,00 εκατ. € συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης, αντιπροσωπεύοντας το 22,3% του αντίστοιχου προϋπολογισμού του ΕΠ, που συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ, ή το 19,4% του αντίστοιχου συνολικού προϋπολογισμού

του ΕΠ (ΕΤΠΑ και ΕΚΤ). Ο συγκεκριμένος Άξονας Προτεραιότητας περιλαμβάνει δύο (2) Επενδυτικές Προτεραιότητες (7a και 7b) και τρεις (3) Ειδικούς Στόχους (7a1, 7b1 και 7b2), οι οποίοι συνδέονται, είτε ένας προς έναν, είτε δύο προς έναν, με τέσσερις (4) δείκτες αποτελέσματος, όπως παρουσιάζονται αναλυτικά στους πίνακες ΣΤ.3, ΣΤ.4 και ΣΤ.5 του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας έκθεσης.

Τα ενδεικτικά αξιολογικά ερωτήματα που αναφέρονται για τη συγκεκριμένη αξιολόγηση, στο Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠ και συγκεκριμένα στο Δελτίο Ταυτότητας Αξιολόγησης, είναι τέσσερα (4), εκ των οποίων τα τρία (3) συνδέονται άμεσα και οριζόντια, τουλάχιστον, με δύο ή και με τους τέσσερις δείκτες αποτελέσματος το καθένα και κατ' επέκταση με κάθε Ειδικό Στόχο του ΑΠ. Το ένα αξιολογικό ερώτημα, συνδέεται άμεσα με έναν δείκτη αποτελέσματος και έμμεσα με άλλον δείκτη αποτελέσματος, οι οποίοι (και οι δύο) συνδέονται με έναν Ειδικό Στόχο.

Όπως αναφέρθηκε και για τις προηγούμενες αξιολογήσεις επιπτώσεων, η επιτευξιμότητα των Ειδικών Στόχων εξαρτάται από την επιτευξιμότητα των στόχων των δεικτών εκροών¹⁷, η οποία προσδιορίζει και την συμβολή του Προγράμματος, στους αντίστοιχους στόχους των δεικτών αποτελέσματος¹⁸. Επιπλέον, για τη διερεύνηση αυτής της συμβολής του ΕΠ στην επίτευξη των στόχων των δεικτών αποτελέσματος, θα πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψη και η εξάρτηση κάθε δείκτη αποτελέσματος, ανάλογα τη φύση και το είδος του, από εξωγενείς προς το ΕΠ, παράγοντες, των οποίων η επίδραση στη διαμόρφωση των στόχων των δεικτών αποτελέσματος, σε ορισμένες περιπτώσεις είναι δύσκολο να απομονωθεί και να ποσοτικοποιηθεί. Στο πίνακα ΣΤ.4 του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας έκθεσης, επιχειρείται η αποτύπωση των εν λόγω εξωγενών παραγόντων, ανά δείκτη αποτελέσματος, διακρίνοντάς τους σε τέσσερις βασικές κατηγορίες, όπως αναφέρθηκαν στην αρχή του Μέρους (II) της παρούσας έκθεσης.

Συγκεκριμένα, όσον αφορά στους τέσσερις δείκτες αποτελέσματος που σχετίζονται με την συγκεκριμένη αξιολόγηση των επιπτώσεων των δράσεων του ΑΠ 4, όπως φαίνεται και στον προαναφερθέντα πίνακα ΣΤ.4, οι κύριοι εξωγενείς παράγοντες που επηρεάζουν την επίτευξη, καθώς και τη στοχοθεσία των εν λόγω δεικτών αποτελέσματος είναι οι εξής:

- Τα έργα / παρεμβάσεις που υλοποιούνται στην Περιφέρεια και δεν χρηματοδοτούνται από το ΕΠ (ήτοι Τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, Εθνικοί πόροι κλπ).

¹⁷ Σύμφωνα με την πρόταση αναθεώρησης, όπως παρουσιάστηκε στο πρώτο παραδοτέο της παρούσας σύμβασης, στο πλαίσιο της αξιολόγησης της λογικής της Παρέμβασης, προτείνεται η αντικατάσταση του δείκτη εκροών T2833 «Εξυπηρετούμενοι επιβάτες», ο οποίος περιλαμβανόταν σε αμφότερες τις Επενδυτικές Προτεραιότητες του ΑΠ 4, με δύο νέους δείκτες, ένας ανά Επενδυτική Προτεραιότητα. Συγκεκριμένα, για την Επ.Πρ. 7a, ο προτεινόμενος νέος δείκτης αναφέρεται στην «Πρόσθετη δυναμικότητα εξυπηρετούμενων επιβατών» ή εναλλακτικά στις «Υποδομές ΔΕΔ-Μ που αναβαθμίζονται», ενώ για την Επ.Πρ. 7b, ο προτεινόμενος νέος δείκτης υπολογίζει την «Πρόσθετη δυναμικότητα υποδομών σε εξυπηρετούμενα πλοία» ή εναλλακτικά τις «Λιμενικές υποδομές που αναβαθμίζονται». Επίσης, σημειώνεται ότι, καθώς κατά την εκπόνηση του παρόντος παραδοτέου, δεν έχει οριστικοποιηθεί ακόμα η πρόταση αναθεώρησης, οι τιμές στόχοι των προτεινόμενων δεικτών δεν έχουν συμπληρωθεί.

¹⁸ Με βάση την πρόταση αναθεώρησης, οι τρεις από τους τέσσερις δείκτες αποτελέσματος είναι νέοι προτεινόμενοι και ως εκ τούτου δεν έχουν οριστικοποιηθεί ακόμα, οι τιμές βάσης και στόχους τους. Ωστόσο, όπως παρουσιάζεται στον πίνακα ΣΤ.5 του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας έκθεσης, τα στοιχεία επίτευξης των εν λόγω προτεινόμενων νέων δεικτών αποτελέσματος, υπάρχουν διαθέσιμα για τα έτη 2014-2016.

- Για δύο από τους τέσσερις δείκτες αποτελέσματος, οι μακροοικονομικές/κοινωνικές εθνικές ή/και υπερεθνικές συγκυρίες, οι οποίες επηρεάζουν σε σημαντικό βαθμό τις τιμές των συγκεκριμένων δύο δεικτών αποτελέσματος του ΑΠ4.

Σημειώνεται επίσης, ότι με βάση την πρόταση αναθεώρησης του ΕΠ, τροποποιήθηκε λεκτικά ο δείκτης αποτελέσματος T2831 «Μετακινούμενοι επιβάτες από και προς την Περιφέρεια», ο οποίος συνδεόταν με δύο Ειδικούς Στόχους και δύο Επενδυτικές Προτεραιότητες αντίστοιχα. Αυτή η τροποποίηση προτάθηκε, προκειμένου να διακριθούν οι μετακινούμενοι επιβάτες μέσω υποδομών ΔΕΔ-Μ και εκτός ΔΕΔ-Μ και ως εκ τούτου να αποσαφηνιστεί η μέτρησή του και να αποφευχθεί η σύγχυση που υφίστατο, με τις διαφορετικές μεθοδολογίες μέτρησης για τον ίδιο δείκτη αποτελέσματος. Παράλληλα, προκειμένου να ενισχυθεί η Λογική της Παρέμβασης του συγκεκριμένου Άξονα Προτεραιότητας, σε σχέση τόσο με τον Ειδικό Στόχο, όσο και με τις υλοποιούμενες δράσεις του ΕΠ, προτάθηκε, από τον Σύμβουλο Αξιολόγησης, η προσθήκη ενός επιπλέον δείκτη για τη μέτρηση των ατυχημάτων στο Εθνικό και Επαρχιακό οδικό δίκτυο της Περιφέρειας.

Λαμβάνοντας υπ' όψη τα παραπάνω και με δεδομένο ότι, στο ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ αναφέρονται ονοματισμένα έργα για την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, ως προς την επίτευξη των Ειδικών Στόχων του, μειώνεται μεν η συμβολή του ΕΠ στις διαμορφούμενες τιμές των αντίστοιχων δεικτών αποτελέσματος, αλλά παραμένει ισχυρή η συμβολή του στους συγκεκριμένους Ειδικούς Στόχους, οι οποίοι συνδέονται άμεσα και ισχυρά με τις υλοποιούμενες δράσεις του ΕΠ. Εξαιρέση της παραπάνω διαπίστωσης, αποτελεί κατά κύριο λόγο, η μικρή ένταση της σύνδεσης του ΑΠ4 με τον προτεινόμενο νέο δείκτη αποτελέσματος της Επενδυτικής Προτεραιότητας 7α και κατ' επέκταση στον Ειδικό Στόχο 7α1, ο οποίος εκ του τίτλου του, αναφέρεται στην συμβολή του ΕΠ, στην ολοκλήρωση των έργων ΔΕΔ-Μ. Ως εκ τούτου ο εν λόγω δείκτης αποτελέσματος, επηρεάζεται σε σημαντικό βαθμό από τις παρεμβάσεις που υλοποιούνται ή προβλέπεται να υλοποιηθούν εκτός του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-2020.

Συνεπώς, με βάση τα παραπάνω, όσον αφορά στη διερεύνηση της επίτευξης των Ειδικών Στόχων του ΕΠ, σε σχέση με τη συμβολή του ΕΠ στις τιμές στόχους των αντίστοιχων δεικτών αποτελέσματος, με βάση το επίπεδο υλοποίησης των αντίστοιχων δράσεων του Άξονα Προτεραιότητας 4, σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.5 του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας έκθεσης, διαπιστώνονται τα παρακάτω, ανά Ειδικό Στόχο.

1.4.1. Ειδικός Στόχος: «Συμβολή στην ολοκλήρωση έργων ΔΕΔ-Μ», (κωδικός 7α1)

Ο εν λόγω Ειδικός Στόχος του ΑΠ4, αναφέρεται στην Επενδυτική Προτεραιότητα 7α και συνδέεται με προβλεπόμενες δράσεις σε αεροδρόμια και κυρίως σε λιμάνια ΔΕΔ-Μ, προϋπολογισμού 18,13 εκατ. €, οι οποίες συμβάλλουν στην τιμή στόχο του προτεινόμενου νέου δείκτη αποτελέσματος «Μετακινήσεις επιβατών από και προς την Περιφέρεια μέσω υποδομών ΔΕΔ-Μ». Όπως αναφέρθηκε αμέσως πιο πάνω, ο συγκεκριμένος Ειδικός Στόχος του ΕΠ,

αποτελεί ειδική περίπτωση, καθώς εκ του ορισμού του, βασική του επιδίωξη αποτελεί η συμβολή στην ολοκλήρωση των έργων ΔΕΔ-Μ στη Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου και συνεπώς, ο βαθμός επίτευξής του δεν προέρχεται / εξαρτάται άμεσα από την συμβολή του ΕΠ στον αντίστοιχο νέο προτεινόμενο δείκτη αποτελέσματος, αλλά από την επίτευξη και μόνο της τιμής στόχο του δείκτη εκρών που θα οριστικοποιηθεί κατά την επικείμενη 2η αναθεώρηση του ΕΠ. Όπως προαναφέρθηκε δε, οι τιμές επίτευξης κατ' έτος του δείκτη αποτελέσματος, όπως φαίνεται στον πίνακα ΣΤ.4 του παραρτήματος ΣΤ, εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από εξωγενείς παράγοντες των δράσεων του ΕΠ, κατά κύριο λόγο από μακροοικονομικές και γεωπολιτικές συγκυρίες, οι οποίες επηρεάζουν το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον της Περιφέρειας, αλλά και από τις παρεμβάσεις σε υποδομές ΔΕΔ-Μ στην Περιφέρεια, οι οποίες χρηματοδοτούνται από το ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ.

Επίσης, σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.3 του παραρτήματος ΣΤ, ο συγκεκριμένος Ειδικός Στόχος, συνδέεται άμεσα με τρία από τα τέσσερα αξιολογικά ερωτήματα της αξιολόγησης επιπτώσεων, όπως αναφέρονται στο Δελτίο Ταυτότητας Αξιολόγησης του Σχεδίου Αξιολόγησης του ΕΠ:

- *«Εκτίμηση του βαθμού συμβολής των υλοποιηθεισών ή/και υλοποιούμενων πράξεων μεταφορικών υποδομών του Προγράμματος στα κοινωνικοοικονομικά και επιχειρηματικά / παραγωγικά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας, υπό την έννοια της μεταβολής τους πριν και μετά την υλοποίηση των συγκεκριμένων πράξεων»*
- *«Εκτίμηση του βαθμού βελτίωσης της προσπελασιμότητας της Περιφέρειας μέσω της αντίστοιχης και ανάλογης βελτίωσης του μεταφορικού ισοδύναμου»*
- *«Εκτίμηση του βαθμού βελτίωσης της ελκυστικότητας των νησιών της Περιφέρειας με την υλοποίηση των συγκεκριμένων πράξεων μεταφορικών υποδομών»*

Ως προς τις απαντήσεις στο πρώτο αξιολογικό ερώτημα, επισημαίνεται ότι, αν και η προσέγγιση των απαντήσεων είναι εφικτό να είναι ποσοτική, είναι πολύ δύσκολος ο ποσοτικός προσδιορισμός του βαθμού σύνδεσης, τόσο με τον Ειδικό Στόχο, όσο και με τον δείκτη αποτελέσματος που αντιστοιχεί στον Ειδικό Στόχο. Απαιτείται δε, η συλλογή / συγκέντρωση των αντίστοιχων δεδομένων, για τα οποία το διοικητικό βάρος είναι υπέρμετρο, σε σχέση με το μέγεθος της μέχρι σήμερα (Φεβρουάριος 2018) υλοποίησης των δράσεων της Επενδυτικής Προτεραιότητας 7α.

Αντίθετα, η ποσοτικοποίηση της συμβολής του ΕΠ στον δείκτη αποτελέσματος που αφορά στα δύο άλλα αξιολογικά ερωτήματα, τα οποία συνδέονται άμεσα με τον δείκτη αποτελέσματος της Επ.Πρ. 7α και κατ' επέκταση με τον αντίστοιχο Ειδικό Στόχο 7α1, είναι ευκολότερα εφικτή. Ωστόσο, όπως αναφέρθηκε επανειλημμένα στο παρόν κεφάλαιο, για την εκτίμηση της συμβολής του ΕΠ στην τιμή του προτεινόμενου νέου δείκτη αποτελέσματος της Επ.Πρ. 7α, θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψη ότι, η τιμή του συγκεκριμένου δείκτη, διαμορφώνεται κυρίως από αντίστοιχες δράσεις που χρηματοδοτούνται από το Τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΥΜΕΠΕΡΑΑ, καθώς

επίσης και από τους μακροοικονομικές συγκυρίες που υφίστανται εκάστοτε στην Περιφέρεια, στη Χώρα και στο διεθνές περιβάλλον (Πίνακας ΣΤ.4 του παραρτήματος ΣΤ).

Συνεπώς, η προαναφερθείσα ποσοτικοποίηση του βαθμού επίτευξης του Ειδικού Στόχου, μέσω της συμβολής του ΕΠ στην επίτευξη του στόχου του δείκτη αποτελέσματος, δεδομένης της άμεσης σύνδεσής τους με τα αξιολογικά ερωτήματα της συγκεκριμένης αξιολόγησης, πραγματοποιείται μέσω της επίτευξης των προτεινόμενων, εναλλακτικά, νέων δεικτών εκρών, οι οποίοι συνδέονται με τον επίσης προτεινόμενο νέο δείκτη αποτελέσματος.

Κατόπιν αυτών και με βάση τα στοιχεία υλοποίησης του ΕΠ, κατά την περίοδο εκπόνησης της παρούσας έκθεσης, δεν έχουν ενταχθεί αντίστοιχες πράξεις στην Επενδυτική Προτεραιότητα 7α και κατ' ακολουθία ο βαθμός/επίπεδο επίτευξης των στόχων του δείκτη εκρών είναι μηδενικός. Ως εκ τούτου, στις τιμές του δείκτη αποτελέσματος, όπως αυτές παρουσιάζονται στον πίνακα ΣΤ.5 του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας έκθεσης, δεν έχουν συμβάλει αντίστοιχες δράσεις του Προγράμματος.

1.4.2. Ειδικός Στόχος: «Λειτουργική αναβάθμιση / επέκταση των διανησιωτικών (ενδοπεριφερειακών) και διαπεριφερειακών λιμενικών - θαλάσσιων συνδέσεων», (κωδικός 7b1)

Ο συγκεκριμένος Ειδικός Στόχος, αποτελεί τον έναν από τους δύο Ειδικούς Στόχους που συνδέονται με την Επενδυτική Προτεραιότητα 7b και σχετίζεται με παρεμβάσεις σε λιμάνια εκτός ΔΕΔ-Μ. Σύμφωνα με την πρόταση της 2ης αναθεώρησης του ΕΠ, ο προϋπολογισμός των προβλεπόμενων παρεμβάσεων που συνδέονται με τον εν λόγω Ειδικό Στόχο και συμβάλουν στην τιμή στόχο του προτεινόμενου νέου δείκτη αποτελέσματος της Επ.Πρ. 7b, ανέρχεται σε 10,0 εκατ. €.

Σύμφωνα δε, με τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.3 του παραρτήματος ΣΤ, ο συγκεκριμένος Ειδικός Στόχος, παρουσιάζει την αυτή άμεση σύνδεση με τον Ειδικό Στόχο της Επ.Πρ. 7α, ήτοι με τα αξιολογικά ερωτήματα:

- «Εκτίμηση του βαθμού συμβολής των υλοποιηθεισών ή/ και υλοποιούμενων πράξεων μεταφορικών υποδομών του Προγράμματος στα κοινωνικοοικονομικά και επιχειρηματικά / παραγωγικά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας, υπό την έννοια της μεταβολής τους πριν και μετά την υλοποίηση των συγκεκριμένων πράξεων»
- «Εκτίμηση του βαθμού βελτίωσης της προσπελασιμότητας της Περιφέρειας μέσω της αντίστοιχης και ανάλογης βελτίωσης του μεταφορικού ισοδύναμου»
- «Εκτίμηση του βαθμού βελτίωσης της ελκυστικότητας των νησιών της Περιφέρειας με την υλοποίηση των συγκεκριμένων πράξεων μεταφορικών υποδομών»

Όπως έχει αναφερθεί αμέσως προηγουμένως, ως προς τις απαντήσεις στο πρώτο αξιολογικό ερώτημα, αν και η προσέγγιση των απαντήσεων είναι εφικτό να είναι ποσοτική με την έγκαιρη συλλογή αξιόπιστων στοιχείων σε επίπεδο Περιφέρειας, εν τούτοις, με δεδομένο ότι τα μακροοικονομικά στοιχεία σε περιφερειακό επίπεδο, όπως αναλύεται σχετικά στο τρίτο (III)

μέρος της παρούσας έκθεσης, καθυστερούν να δημοσιοποιηθούν και σε σχέση με τον βαθμό/επίπεδο υλοποίησης και ολοκλήρωσης των πράξεων που συμβάλλουν στον προτεινόμενο δείκτη αποτελέσματος «Μετακινήσεις επιβατών από και προς την Περιφέρεια, μέσω υποδομών εκτός ΔΕΔ-Μ», μάλλον καθίστανται ανέφικτες οι απαντήσεις, σε αυτό το αξιολογικό ερώτημα, κατά τον χρόνο που έχει προγραμματισθεί να διενεργηθεί η συγκεκριμένη αξιολόγηση επιπτώσεων (Φεβρουάριος 2022). Ως προς τις απαντήσεις στα δύο άλλα αξιολογικά ερωτήματα, είναι ευκολότερη μεν η ποσοτικοποιημένη προσέγγιση, κυρίως λόγω σχετικά έγκαιρης ύπαρξης των σχετικών στοιχείων που συνδέονται με τα συγκεκριμένα δύο αξιολογικά ερωτήματα.

Σε κάθε περίπτωση, ως προς τις ποσοτικές απαντήσεις σε αυτά τα ερωτήματα και για την προσέγγιση της επίτευξης του υπό εξέταση Ειδικού Στόχου, μέσω της συμβολής του ΕΠ στον αντίστοιχο, άμεσα συνδεδεμένο με αυτόν, δείκτη αποτελέσματος, θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψη ότι οι εξωγενείς παράγοντες ως προς την υλοποίηση του ΕΠ, όπως αναφέρονται/αποτυπώνονται στον πίνακα ΣΤ.4 του παραρτήματος ΣΤ, επιδρούν σημαντικά στην διαμόρφωση της τιμής του δείκτη αποτελέσματος «Μετακινήσεις επιβατών από και προς την Περιφέρεια, μέσω υποδομών εκτός ΔΕΔ-Μ». Οι παράγοντες αυτοί αναφέρονται, αφ' ενός στις παρεμβάσεις σε λιμενικές υποδομές που υλοποιούνται στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου εκτός ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο», όπως εκείνες του Τομεακού ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ ή/και εκείνες με αμιγώς εθνικούς πόρους, αφ' ετέρου οι προαναφερθείσες μακροοικονομικές και γεωπολιτικές συγκυρίες που επηρεάζουν τις μετακινήσεις από και προς την Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου.

Ως εκ τούτου, η ποσοτικοποίηση της συμβολής του ΕΠ στον εν λόγω προτεινόμενο δείκτη αποτελέσματος, προκειμένου να διερευνηθεί ο βαθμός επίτευξης του, υπό εξέταση, Ειδικού Στόχου, για την απάντηση στα αξιολογικά ερωτήματα που συνδέονται άμεσα με αυτόν τον δείκτη αποτελέσματος, πραγματοποιείται, κατά κύριο λόγο, μέσω της επίτευξης του στόχου του, επίσης, προτεινόμενου δείκτη εκρών, ο οποίος αναφέρεται στην «πρόσθετη δυναμικότητα υποδομών σε εξυπηρετούμενα πλοία» ή εναλλακτικά στις «λιμενικές υποδομές που αναβαθμίζονται».

Με βάση τα παραπάνω και λαμβάνοντας υπ' όψη τα στοιχεία υλοποίησης του ΕΠ, κατά την περίοδο εκπόνησης της παρούσας έκθεσης, σύμφωνα με τα οποία, δεν έχουν ενταχθεί σχετικές πράξεις αναβάθμισης λιμενικών υποδομών εκτός ΔΕΔ-Μ, στην Επενδυτική Προτεραιότητα 7b, προκύπτει ότι το επίπεδο επίτευξης των στόχων του δείκτη εκρών είναι μηδενικό. Συνεπώς, η θετική διαχρονική πορεία που καταγράφεται στις τιμές του προτεινόμενου δείκτη αποτελέσματος για τα έτη 2014-2016 και παρουσιάζεται στον πίνακα ΣΤ.5 του παραρτήματος ΣΤ, δεν συνδέεται με την εφαρμογή του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο». Κύριος παράγοντας για την προαναφερθείσα θετική εικόνα, εκτιμάται ότι είναι οι επικρατούσες κοινωνικοοικονομικές και γεωπολιτικές συγκυρίες της ευρύτερης περιοχής, αλλά και της Χώρας, ή/και τα αποτελέσματα αντίστοιχων παρεμβάσεων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου κατά την περίοδο 2007-2013, οι οποίες με την ολοκλήρωσή τους το έτος 2015, απέδωσαν αυτά τα αποτελέσματα.

1.4.3. Ειδικός Στόχος: «Ασφαλής σύνδεση της ενδοχώρας κάθε νησιού με τις πύλες εισόδου-εξόδου και κατ' ακολουθία με τα εθνικά και διεθνή εμπορικά, παραγωγικά και αστικά κέντρα», (κωδικός 7b2)

Ο συγκεκριμένος Ειδικός Στόχος αποτελεί τον δεύτερο από τους δύο Ειδικούς Στόχους που συνδέονται με την Επενδυτική Προτεραιότητα 7b και σχετίζεται, τόσο με παρεμβάσεις αναβάθμισης/βελτίωσης των σημαντικότερων δικτύων οδικών υποδομών σε τουριστικούς προορισμούς και παραγωγικά κέντρα, που συνδέουν την ενδοχώρα των νησιών με πύλες εισόδου – εξόδου κάθε νησιού, όσο και με παρεμβάσεις για τη βελτίωση των κυκλοφοριακών συνθηκών, για την εξασφάλιση της οδικής ασφάλειας και τη μείωση των ατυχημάτων. Βάσει της πρότασης για τη 2η αναθεώρηση του ΕΠ, ο προϋπολογισμός των εν λόγω προβλεπόμενων παρεμβάσεων ανέρχεται σε 31,9 εκατ. €. Ο εν λόγω Ειδικός Στόχος, με βάση τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα, συνδέεται με δύο δείκτες αποτελέσματος, εκ των οποίων ο ένας αποτελεί νέο δείκτη, σύμφωνα με την πρόταση του Συμβούλου, για την αναθεώρηση του ΕΠ. Η εν λόγω προσθήκη του νέου δείκτη, προτείνεται, προκειμένου να ισχυροποιηθεί η Λογική της Παρέμβασης, ως προς τις προβλεπόμενες, στο ΕΠ, παρεμβάσεις οδικής ασφάλειας που αναφέρθηκαν παραπάνω, οι οποίες συλλειτουργούν για την επιδιωκόμενη επίτευξη του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου. Σύμφωνα δε, με τον πίνακα ΣΤ.3 του παραρτήματος ΣΤ, ο Ειδικός Στόχος, μέσω του ενός δείκτη αποτελέσματος, συνδέεται άμεσα με τρία αξιολογικά ερωτήματα, ενώ μέσω του άλλου δείκτη αποτελέσματος, συνδέεται άμεσα με δύο αξιολογικά ερωτήματα και έμμεσα με ένα. Συγκεκριμένα, όσον αφορά στον δείκτη αποτελέσματος T2832, ο οποίος αναφέρεται στην χρονοαπόσταση και μετρά τη λειτουργική ταχύτητα στο πρωτεύον εθνικό και επαρχιακό οδικό δίκτυο της Περιφέρειας, άμεση είναι η σύνδεσή του με τα αξιολογικά ερωτήματα:

- *«Εκτίμηση του βαθμού βελτίωσης της ελκυστικότητας των νησιών της Περιφέρειας με την υλοποίηση των συγκεκριμένων πράξεων μεταφορικών υποδομών»*
- *«Εκτίμηση του βαθμού συμβολής των υλοποιηθεισών ή/και υλοποιούμενων πράξεων μεταφορικών υποδομών του Προγράμματος στα κοινωνικοοικονομικά και επιχειρηματικά / παραγωγικά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας, υπό την έννοια της μεταβολής τους πριν και μετά την υλοποίηση των συγκεκριμένων πράξεων»*

Έμμεσα δε, είναι η σύνδεσή του με το αξιολογικό ερώτημα «Εκτίμηση του βαθμού βελτίωσης συνθηκών οδικής ασφάλειας». Αντίστοιχα, ο προτεινόμενος νέος δείκτης, ο οποίος μετρά τα ατυχήματα παρουσιάζει άμεση συνάφεια/σύνδεση με τα τρία αξιολογικά ερωτήματα που προαναφέρθηκαν.

Προκειμένου να διερευνηθεί ο βαθμός επίτευξης του εν λόγω Ειδικού Στόχου και μέσω της διαδικασίας αυτής, να απαντηθούν τα αξιολογικά ερωτήματα που συνδέονται άμεσα με αυτόν, θα πρέπει να ποσοτικοποιηθεί η συμβολή του ΕΠ στους αντίστοιχους δείκτες αποτελέσματος.

Για την ποσοτικοποίηση της συμβολής του ΕΠ στους αντίστοιχους δείκτες αποτελέσματος θα πρέπει να ληφθούν υπ' όψη και οι εξωγενείς παράγοντες που συμβάλλουν στην διαμόρφωση των τιμών στόχων των αντίστοιχων δεικτών αποτελέσματος, οι οποίοι διαφοροποιούνται ανά δείκτη. Όπως φαίνεται δε από τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.4 του παραρτήματος ΣΤ, αυτοί οι εξωγενείς παράγοντες είναι εκείνες οι παρεμβάσεις που χρηματοδοτούνται, είτε από το Τομεακό ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ, είτε και με αμιγώς εθνικούς πόρους, ενώ για τους δύο νέους προτεινόμενους δείκτες αποτελέσματος, που αναφέρονται στις μετακινήσεις επιβατών από και προς την Περιφέρεια στη διαμόρφωση των τιμών τους, σημαντική συμβολή έχουν (θετική ή αρνητική) οι μακροοικονομικές εθνικές και διεθνείς συγκυρίες.

Όσον αφορά στην ποσοτικοποίηση της συμβολής του ΕΠ στον πρώτο δείκτη αποτελέσματος Τ2832, επιτυγχάνεται μέσω της επίτευξης των στόχων των κοινών δεικτών εκρών CO13 και CO14, οι οποίοι υπολογίζουν τα χλμ οδικού δικτύου που κατασκευάζεται ή αναβαθμίζεται αντίστοιχα, στο πλαίσιο παρεμβάσεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο». Αντίθετα, για τον διερεύνηση της συμβολής του ΕΠ στον δεύτερο και προτεινόμενο νέο δείκτη αποτελέσματος, ο οποίος μετράει τα τροχαία ατυχήματα στο εθνικό και επαρχιακό οδικό δίκτυο της Περιφέρειας, δεν δύναται να χρησιμοποιηθούν οι προαναφερόμενοι κοινοί δείκτες εκρών, καθώς δεν συνδέονται με τις παρεμβάσεις οδικής ασφάλειας. Η παρακολούθηση των εν λόγω παρεμβάσεων στο ΕΠ και κατ' επέκταση η ποσοτικοποίηση της συμβολής του ΕΠ στον αντίστοιχο δείκτη αποτελέσματος, πραγματοποιείται, μέσω του πρόσθετου, μη επιχειρησιακού δείκτη εκρών της Επενδυτικής Προτεραιότητας 7b, ο οποίος αναφέρεται στις ενέργειες για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας. Παράλληλα δε, και εφ' όσον η οδική ασφάλεια αναφέρεται σε δράσεις βελτίωσης του οδικού δικτύου, εμμέσως δύναται να διερευνηθεί και το αποτέλεσμα ως προς την χρονοαπόσταση.

Λαμβάνοντας υπ' όψη τα στοιχεία υλοποίησης του ΕΠ και συγκεκριμένα του ΑΠ4, κατά την περίοδο εκπόνησης της παρούσας έκθεσης, έχουν ενταχθεί, στην Επενδυτική Προτεραιότητα 7b, συνολικά δέκα πράξεις, συνολικού προϋπολογισμού 25,0 εκατ. € συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης. Από τις εν λόγω πράξεις, οι τέσσερις (4) προϋπολογισμού της τάξης των 19,5 εκατ. €, σχετίζονται με παρεμβάσεις βελτίωσης ή/και κατασκευής νέου οδικού δικτύου, ενώ οι υπόλοιπες έξι (6) με προϋπολογισμό 5,4 εκατ. €, αναφέρονται σε παρεμβάσεις βελτίωσης της οδικής ασφάλειας του οδικού δικτύου.

Συγκεκριμένα και όσον αφορά στους κοινούς δείκτες εκρών του ΑΠ4, όπως φαίνεται στον πίνακα ΣΤ.5 του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας έκθεσης, ο βαθμός / επίπεδο επίτευξης των στόχων των δύο (2) αυτών δεικτών εκρών που συνδέονται με τον δείκτη αποτελέσματος Τ2833, έχει ως εξής:

- Δείκτης CO13: «Συνολικό μήκος νέων οδών»

Έχουν ενταχθεί τρεις (3) πράξεις προϋπολογισμού 16,9 εκατ. € με τιμή στόχο 2,64 χλμ (το 44% της τιμής στόχο του δείκτη). Για το σύνολο των τριών πράξεων έχουν αναληφθεί

Νομικές Δεσμεύσεις ύψους 16,1 εκατ. €, ενώ το επίπεδο ολοκλήρωσης του οικονομικού, όθεν και του φυσικού αντικειμένου των πράξεων αυτών είναι της τάξης του 60%, με μικρές διαφοροποιήσεις ανά πράξη. Συνεπώς, προκύπτει το συμπέρασμα ότι, στην χρονική στιγμή της εκπόνησης της παρούσας έκθεσης, η συμβολή του Προγράμματος, στην τιμή του δείκτη αποτελέσματος, είναι μικρή.

- Δείκτης CO14: «Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων οδών»

Αντίστοιχη εικόνα παρουσιάζει και ο συγκεκριμένος δείκτης CO14, με τον οποίον συνδέονται δύο (2) ενταγμένες, στο ΕΠ, πράξεις, η μία εκ των οποίων περιλαμβάνεται και στις προαναφερθείσες τρεις (3) πράξεις που συμβάλουν στον δείκτη CO13. Συγκεκριμένα, οι δύο αυτές (2) πράξεις, προϋπολογισμού 10,1 εκατ. €, για τις οποίες έχουν υπογραφεί αντίστοιχες συμβάσεις ύψους 9,7 εκατ. €, καλύπτουν το 52% της τιμής στόχου του δείκτη CO14, ήτοι 5,21 χλμ. Όσον αφορά στο επίπεδο απορρόφησης των διατιθέμενων πόρων των συγκεκριμένων πράξεων, βάσει του οποίου, δύναται να εκτιμηθεί ο βαθμός ολοκλήρωσης του φυσικού τους αντικειμένου, αυτό ανέρχεται στο 65% περίπου του συνολικού συμβατικού τιμήματος των δύο πράξεων. Ως εκ τούτου, τη δεδομένη χρονική περίοδο εκπόνησης της παρούσας έκθεσης, η συμβολή του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» στην τιμή του δείκτη αποτελέσματος χαρακτηρίζεται, επίσης, μικρή.

Τέλος, όσον αφορά στις παρεμβάσεις οδικής ασφάλειας, ελλείπει επιχειρησιακού δείκτη εκρών, οι υλοποιούμενες παρεμβάσεις παρακολουθούνται στο πλαίσιο εφαρμογής του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» με τον πρόσθετο, μη επιχειρησιακό, δείκτη εκρών του Προγράμματος, «Ενέργειες οδικής ασφάλειας», με κωδικό στο ΟΠΣ 03402. Με βάση τα στοιχεία υλοποίησης, κατά την χρονική περίοδο εκπόνησης της παρούσας έκθεσης (Φεβρουάριος 2018) έχουν ενταχθεί έξι πράξεις, προϋπολογισμού 5,4 εκατ. €, οι οποίες συνδέονται με τον συγκεκριμένο δείκτη και έχουν τιμή στόχο 7, χωρίς ωστόσο να έχουν υπογραφεί αντίστοιχες συμβάσεις για την υλοποίηση των έργων. Επισημαίνεται επίσης ότι, ο συγκεκριμένος δείκτης, δεν αποτελεί δείκτη του Προγράμματος (μη επιχειρησιακός) και ως εκ τούτου δεν έχει τεθεί στόχος στο ΕΠ προκειμένου να διερευνηθεί ο βαθμός επίτευξής του. Τούτων δοθέντων και με δεδομένο ότι οι παρεμβάσεις αυτές, αφ' ενός συμβάλουν άμεσα στον προτεινόμενο νέο δείκτη αποτελέσματος «Αριθμός ατυχημάτων ανά έτος», αφ' ετέρου αποτελούν, στην πλειονότητά τους, οριζόντιες παρεμβάσεις, καλύπτοντας μεγάλο μέρος του εθνικού και επαρχιακού οδικού δικτύου της Περιφέρειας, λαμβάνοντας, ωστόσο, υπ' όψη και τους εξωγενείς παράγοντες που διαμορφώνουν την επίτευξή του, προκύπτει ότι ο βαθμός συμβολής του ΕΠ στην τιμή του δείκτη αποτελέσματος, την παρούσα περίοδο, είναι ελάχιστος.

1.5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΧΩΡΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (ΟΧΕ) ΣΤΟ ΕΠ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» 2014-2020 (Α/Α 17)

Η συγκεκριμένη αξιολόγηση επιπτώσεων όπως αναφέρεται στο πρώτο (I) μέρος της παρούσας έκθεσης, έχει ως στόχο την εκτίμηση της συμβολής των Στρατηγικών ΟΧΕ και ΟΧΕ-ΒΑΑ στους Ειδικούς Στόχους του ΕΠ.¹⁹ Καθώς, κατά την δεδομένη χρονική περίοδο εκπόνησης της παρούσας έκθεσης (Φεβρουάριος 2018), οι εν λόγω Στρατηγικές Χωρικής Ανάπτυξης έχουν εγκριθεί και βρίσκονται ήδη στο στάδιο υλοποίησης, οι Ειδικοί Στόχοι του ΕΠ, που θα διερευνηθούν στο πλαίσιο της συγκεκριμένης αξιολόγησης, θα ταυτίζονται με τους Ειδικούς Στόχους του Προγράμματος, οι οποίοι συνδέονται με τις αντίστοιχες Επενδυτικές Προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στις Στρατηγικές αυτές. Η ιδιαιτερότητα της παρούσας αξιολόγησης επιπτώσεων έγκειται στο γεγονός ότι, δεν περιορίζεται σε έναν Άξονα Προτεραιότητας ή ένα θεματικό πεδίο, αλλά εκτείνεται σε μέρος τεσσάρων (4) εκ των συνολικά πέντε (5) ΑΠ του Προγράμματος, μη συμπεριλαμβανομένων των Αξόνων Προτεραιότητας για την Τεχνική Βοήθεια (ΑΠ5 και ΑΠ6). Συγκεκριμένα, στις εγκεκριμένες Στρατηγικές Χωρικής Ανάπτυξης (ΟΧΕ και ΒΑΑ), περιλαμβάνεται μέρος του προϋπολογισμού δεκαπέντε (15) Επενδυτικών Προτεραιοτήτων ύψους 58,2 εκατ. €, συγχρηματοδοτούμενο, τόσο από το ΕΤΠΑ, όσο και από το ΕΚΤ. Κατ' αντιστοιχία, οι Ειδικό Στόχοι που θα εξετασθούν στην παρούσα αξιολόγηση ανέρχονται σε δεκαεπτά (17), ενώ ο επιμερισμός των διατιθέμενων πόρων που συνδέονται με την εν λόγω αξιολόγηση επιπτώσεων, ανά Ειδικό Στόχο και Ταμείο, παρουσιάζεται στους πίνακες ΣΤ.2α, ΣΤ.2β και ΣΤ.4.

Πιο συγκεκριμένα, οι Ειδικό Στόχοι οι οποίοι συνδέονται με παρεμβάσεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ και εξετάζονται στην παρούσα αξιολόγηση επιπτώσεων είναι δεκατρείς και ο προϋπολογισμός με τον οποίον σχετίζονται οι προβλεπόμενες δράσεις στις αντίστοιχες Στρατηγικές ΒΑΑ και ΟΧΕ, ανέρχεται σε 52,3 εκατ. €. Ομοίως, ο προϋπολογισμός των προβλεπόμενων παρεμβάσεων ΕΚΤ με τον οποίο συνδέονται οι αντίστοιχοι τέσσερις Ειδικό Στόχοι ΕΚΤ (8iii1, 9i1, 9ii1 και 9iv2), ανέρχεται σε 5,9 εκατ. €. Επισημαίνεται επίσης ότι, οι Ειδικό Στόχοι 9ii1 και 9iv2, των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων 9ii και 9iv αντίστοιχα, καθώς επίσης και ο συνδεόμενος, με αυτούς, δείκτης αποτελέσματος 05503, ταυτίζονται μεταξύ τους και ως εκ τούτου, οι υπό εξέταση Ειδικό Στόχοι ΕΚΤ είναι ουσιαστικά τρεις (3).

Τα αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων που περιλαμβάνονται στην συγκεκριμένη αξιολόγηση είναι τέσσερα, ενώ η σύνδεσή τους με τους Ειδικό Στόχους, μέσω των αντίστοιχων δεικτών αποτελέσματος, είναι άμεση με δύο από αυτά. Συγκεκριμένα τα ερωτήματα αυτά, είναι τα εξής:

¹⁹ Μια άλλη προσέγγιση της παρούσας αξιολόγησης θα μπορούσε ή/και θα έπρεπε να ήταν η εκτίμηση των επιπτώσεων των συγκεκριμένων Χωρικών Στρατηγικών, ανά εφαρμοζόμενη Στρατηγική, στους Ειδικό Στόχους αυτών καθ' αυτών των Στρατηγικών τόσο ως προς το θεματικό αντικείμενό τους, όσο και κυρίως στο χωρικό επίπεδο στο οποίο εφαρμόζεται κάθε μία. Αυτή η προσέγγιση απαιτεί διαφορετική μεθοδολογία και θα πρέπει να εξετασθεί η δυνατότητα διενέργειας αντίστοιχων αξιολογήσεων εκτός εκείνων των αξιολογήσεων που περιλαμβάνονται στο Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠ.

- «Σε ποιο βαθμό επετεύχθησαν οι στόχοι του ΕΠ μέσω της υλοποίησης των στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης;»
- «Πώς συνέβαλαν οι δείκτες των σχεδίων δράσης της ΒΑΑ και ΟΧΕ στους δείκτες εκροών και αποτελέσματος του ΕΠ;»

Αντίθετα, όσον αφορά στο ερώτημα «Σε ποιο βαθμό επετεύχθησαν οι στόχοι των Χωρικών Στρατηγικών όπως περιγράφονται στο ΕΠ;», η σύνδεση που υφίσταται με τους περισσότερους Ειδικούς Στόχους του ΕΠ, είναι είτε άμεση είτε έμμεση, καθώς οι γενικοί στόχοι των «εργαλείων» Χωρικής Ανάπτυξης, όπως περιγράφονται στο ΕΠ, συμβαδίζουν με τη γενικότερη στόχευση του ΕΠ, η οποία είναι η αντιμετώπιση των οικονομικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών, δημογραφικών, φυσικών προκλήσεων καθώς και προκλήσεων κλιματικής αλλαγής στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου.

1.5.1. Ειδικό Στόχοι ΕΤΠΑ

Η εξέταση του βαθμού επίτευξης των εν λόγω Ειδικών Στόχων, στο πλαίσιο των Στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης, οι οποίοι συνδέονται με δράσεις συγχρηματοδοτούμενες από το ΕΤΠΑ, εξαρτάται από την επιτευξιμότητα των στόχων των δεικτών εκροών, η οποία προσδιορίζει και τη συμβολή του Προγράμματος, στους αντίστοιχους στόχους των δεικτών αποτελέσματος. Επίσης, όπως έχει αναφερθεί επανειλημμένα στις αξιολογήσεις επιπτώσεων που προηγήθηκαν, για τη διερεύνηση της συμβολής του ΕΠ στην επίτευξη των στόχων των δεικτών αποτελέσματος, θα πρέπει να συνυπολογίζεται και η εξάρτηση κάθε δείκτη αποτελέσματος, ανάλογα τη φύση και το είδος του, από εξωγενείς προς το ΕΠ, παράγοντες, των οποίων η επίδραση στη διαμόρφωση των στόχων των δεικτών αποτελέσματος, σε ορισμένες περιπτώσεις είναι δύσκολο να απομονωθεί και να ποσοτικοποιηθεί. Η εξάρτηση αυτή, καθώς επίσης και οι αντίστοιχοι παράγοντες που επιδρούν σε κάθε δείκτη αποτελέσματος, ανά διακριτή αξιολόγηση, παρουσιάζεται στον πίνακα ΣΤ.4 του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας έκθεσης. Οι παράγοντες αυτοί, οι οποίοι επιδρούν καθοριστικά, αφ' ενός στη διαμόρφωση των στόχων, αφ' ετέρου στην επίτευξή τους, για κάθε δείκτη αποτελέσματος του ΕΤΠΑ, έχουν αναλυθεί στο πλαίσιο των θεματικών αξιολογήσεων επιπτώσεων που προηγήθηκαν, σ' αυτό το μέρος της παρούσας έκθεσης.

Όσον αφορά στο επίπεδο υλοποίησης των Στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης, μέχρι την χρονική περίοδο εκπόνησης της παρούσας έκθεσης (Φεβρουάριος 2018), οι μόνες πράξεις που εντάχθηκαν στο ΕΠ, στο πλαίσιο εφαρμογής των εν λόγω Στρατηγικών, συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ και εμπίπτουν στην Επενδυτική Προτεραιότητα 6e, συμβάλλοντας ταυτόχρονα στον αντίστοιχο Ειδικό Στόχο 6e1 και στον δείκτη αποτελέσματος T2830. Πρόκειται για τρεις (3) πράξεις, προϋπολογισμού 3,7 εκατ. €, οι οποίες συμβάλουν στους δείκτες εκροών με κωδικούς CO38 και CO39. Συγκεκριμένα:

Δείκτης CO38: «Δημιουργία ή ανάπλαση υπαίθριων χώρων σε αστικές περιοχές»

Στον συγκεκριμένο δείκτη συμβάλλουν τρεις (3) πράξεις, προϋπολογισμού 3,7 εκατ. € με

αθροιστική τιμή στόχο του δείκτη 31.700 m², οι οποίες καλύπτουν μόλις το 2% της τιμής στόχο του δείκτη στο ΕΠ. Η μεγάλη αυτή απόκλιση, όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενη αξιολόγηση, οφείλεται, κυρίως λόγω διαπιστωμένης υπερεκτίμησης της τιμής στόχο του δείκτη στο ΕΠ. Επίσης, δεδομένης της πρόσφατης ένταξης των εν λόγω πράξεων, δεν έχουν αναληφθεί ακόμα, αντίστοιχες νομικές δεσμεύσεις για την έναρξη της υλοποίησης των πράξεων και κατ' ακολουθία δεν έχουν πραγματοποιηθεί, ομοίως, και δαπάνες.

Δείκτης CO39: «Δημόσια ή εμπορικά κτήρια που κτίζονται ή ανακαινίζονται σε αστικές περιοχές»

Όσον αφορά στον εν λόγω δείκτη, όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενη αξιολόγηση επιπτώσεων, δεν υφίσταται τιμή στόχος, καθώς η προσθήκη του δείκτη αυτού στο ΕΠ, αποτελεί πρόταση του Συμβούλου για την επικείμενη 2η αναθεώρηση του ΕΠ. Στον συγκεκριμένο κοινό δείκτη εκρών, συμβάλλει μία (1) πράξη, με προϋπολογισμό 1,54 εκατ. €, και τιμή στόχο 130,00 m². Ομοίως, για την πράξη αυτή, η οποία συμπεριλαμβάνεται επίσης στις τρεις προαναφερθείσες πράξεις που συμβάλλουν στον δείκτη CO38, δεν υφίστανται υπογεγραμμένες συμβάσεις και κατ' ακολουθία και γεγενημένες δαπάνες.

1.5.2. Ειδικό Στόχοι ΕΚΤ

Όσον αφορά στην διερεύνηση του βαθμού επίτευξης των Ειδικών Στόχων του ΕΠ, που συνδέονται με παρεμβάσεις, οι οποίες συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, η προσέγγιση διαφέρει σε σχέση με αυτή που αναφέρθηκε αμέσως πιο πάνω και αφορούσε τους Ειδικούς Στόχους του ΕΠ, οι οποίοι συνδέονται με παρεμβάσεις συγχρηματοδοτούμενες από το ΕΤΠΑ. Η βασική διαφορά έγκειται στο γεγονός ότι, όσον αφορά στο ΕΚΤ, η εξέταση του βαθμού επίτευξης των Ειδικών Στόχων του ΕΠ, δεν πραγματοποιείται μέσω της ποσοτικοποίησης της συμβολής του ΕΠ, στους αντίστοιχους δείκτες αποτελέσματος που συνδέονται με τους Ειδικούς Στόχους, αλλά αποκλειστικά μέσω της επίτευξης των ίδιων των δεικτών αποτελέσματος, καθώς οι τιμές στόχοι των δεικτών αποτελέσματος ΕΚΤ, αλλά και οι δείκτες εν γένει, αναφέρονται αποκλειστικά σε πράξεις / παρεμβάσεις οι οποίες υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΕΠ. Συνεπώς, ο βαθμός επίτευξης των Ειδικών Στόχων, ταυτίζεται / εξαρτάται αποκλειστικά από τον βαθμό επίτευξης του αντίστοιχου δείκτη αποτελέσματος ΕΚΤ.

Ωστόσο, αναφέρεται επίσης ότι, η παραπάνω επισήμανση / διαπίστωση, δε σημαίνει ότι οι δείκτες αποτελέσματος ΕΚΤ και κατ' επέκταση οι Ειδικό Στόχοι του Προγράμματος δεν επηρεάζονται από εξωγενείς παράγοντες. Αντιθέτως, όσον αφορά στους εξωγενείς, προς το ΕΠ, παράγοντες, αυτοί έχουν την ίδια βαρύτητα και επηρεάζουν με τον ίδιο τρόπο την επίτευξη των δεικτών αποτελέσματος ΕΚΤ, όπως των αντίστοιχων δεικτών αποτελέσματος ΕΤΠΑ. Ομοίως, οι εξωγενείς παράγοντες που επιδρούν στην διαμόρφωση των τιμών στόχων των δεικτών αποτελέσματος ΕΚΤ, παρουσιάζονται ανά δείκτη, Ειδικό Στόχο και αξιολόγηση στον πίνακα ΣΤ.4 του παραρτήματος ΣΤ.

Όσον αφορά στο επίπεδο υλοποίησης των παρεμβάσεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, στο πλαίσιο εφαρμογής των Χωρικών Στρατηγικών, μέχρι την χρονική περίοδο εκπόνησης της παρούσας έκθεσης, δεν έχει ενταχθεί καμία πράξη στις αντίστοιχες Επενδυτικές Προτεραιότητες και ως εκ τούτου, ο βαθμός επίτευξης των Ειδικών Στόχων ΕΚΤ, όπως επίσης και των αντίστοιχων δεικτών αποτελέσματος, στους οποίους θα συμβάλλουν οι παρεμβάσεις των Στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης, είναι μηδενικός.

2. ΛΟΙΠΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΜΕ ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Όπως αναφέρεται στο πρώτο (I) μέρος της παρούσας έκθεσης, το Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠ, περιλαμβάνει αξιολογήσεις αποδοτικότητας/αποτελεσματικότητας, καθώς επίσης εφαρμογής και ανακεφαλαιωτικές, σε ορισμένες εκ των οποίων τα ενδεικτικά αξιολογικά ερωτήματα, εστιάζουν, μεταξύ άλλων και σε επιπτώσεις. Αυτού του είδους οι αξιολογήσεις αναφέρονται διακριτά στον πίνακα ΣΤ.2α, ενώ τα συγκεκριμένα αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων σ' αυτές τις αξιολογήσεις αναφέρονται στους πίνακες ΣΤ.3 και ΣΤ.4 του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας έκθεσης. Με βάση αυτά τα δεδομένα, η παρούσα έκθεση, εστιάζει αποκλειστικά στα ερωτήματα αυτά (των επιπτώσεων), αγνοώντας τα υπόλοιπα ερωτήματα, τα οποία δεν σχετίζονται με επιπτώσεις. Επισημαίνεται ότι, οι τέσσερις (4) από αυτές τις πέντε (5) αξιολογήσεις, αναφέρονται σε θεματικές αξιολογήσεις, οι οποίες εστιάζουν σε παρεμβάσεις ΕΚΤ. Όπως περιγράφηκε στα προηγούμενα, η προσέγγιση της διερεύνησης του βαθμού επίτευξης των Ειδικών Στόχων ΕΚΤ του ΕΠ, διαφέρει σε σχέση με εκείνη για την εξέταση της επιτευξιμότητας των Ειδικών Στόχων του ΕΠ, οι οποίοι συνδέονται με παρεμβάσεις συγχρηματοδοτούμενες από το ΕΤΠΑ.

Τέλος, αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων, περιλαμβάνονται επίσης και στην ανακεφαλαιωτική αξιολόγηση (α/α 20 του Σχεδίου Αξιολόγησης), η οποία εξετάζει το σύνολο των Ειδικών Στόχων του Προγράμματος (ΕΤΠΑ και ΕΚΤ), καλύπτοντας με αυτόν τον τρόπο και όσους Ειδικούς Στόχους, δεν είχαν εξετασθεί, στο πλαίσιο ερωτημάτων επιπτώσεων, είτε θεματικών αξιολογήσεων επιπτώσεων, είτε λοιπών αξιολογήσεων εφαρμογής και αποδοτικότητας/αποτελεσματικότητας.

2.1. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΔΟΜΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ ΒΙΑΣ ΣΤΑ ΠΕΠ ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΠΜΔΤ (Α/Α 5)

Η συγκεκριμένη αξιολόγηση, η οποία προβλέπεται να διενεργηθεί από την ΕΥΣΕΚΤ σε εθνικό επίπεδο, περιλαμβάνει την αξιολόγηση της λειτουργίας των δράσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο των ΠΕΠ και του ΕΠΜΔΤ κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο, με στόχο την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Όσον αφορά στο ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο», ο προϋπολογισμός που προτείνεται, από την αξιολόγηση εν όψει της 2ης αναθεώρησης του ΕΠ για τις εν λόγω παρεμβάσεις, ανέρχεται σε

2,2 εκατ. € και αποτελεί το 5,4% του συνολικού προϋπολογισμού του ΕΚΤ στο Πρόγραμμα. Αντίστοιχα, ο Ειδικός Στόχος που συνδέεται με τις εν λόγω παρεμβάσεις, είναι ο **9iii2 «Βελτίωση της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών εκπαιδευτικής υποστήριξης σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες (ΑΜΕΑ, μαθητές με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κακοποιημένες γυναίκες)»**, ενώ τα αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων που περιλαμβάνονται στην συγκεκριμένη αξιολόγηση είναι δύο, τα εξής:

- «Σε ποιο βαθμό οι δομές υποστήριξης των γυναικών θυμάτων βίας παρείχαν βελτιωμένες / διευρυμένες υπηρεσίες προς τις γυναίκες ωφελούμενες των δράσεων;»
- «Σε ποιο βαθμό οι δομές για την καταπολέμηση της βίας συνέβαλαν στην προώθηση των ωφελούμενων στην απασχόληση;»

Σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.3 του παραρτήματος ΣΤ, άμεση σύνδεση του Ειδικού Στόχου, μέσω του αντίστοιχου προτεινόμενου δείκτη αποτελέσματος 05503, υφίσταται με το πρώτο αξιολογικό ερώτημα. Η σύνδεση αυτή ήταν ισχυρότερη με τον υφιστάμενο δείκτη αποτελέσματος 05504 «Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες/διευρυμένες υπηρεσίες» της Επ.Πρ. 9iii, ο οποίος, όμως, έχει προταθεί προς αντικατάσταση, σύμφωνα με την πρόταση της αξιολόγησης, εν όψει της 2ης αναθεώρησης του ΕΠ. Συνεπώς, για την απάντηση στο εν λόγω αξιολογικό ερώτημα, θα πρέπει διερευνηθεί εάν το πλήθος καθώς και η ποιότητα των παρεχόμενων, από τις δομές αυτές, υπηρεσιών εμπίπτουν στις οριζόμενες στο θεσμικό πλαίσιο «διευρυμένες/βελτιωμένες υπηρεσίες». Οι υπηρεσίες αυτές, όσον αφορά στις δομές κακοποιημένων γυναικών είναι οι εξής:

- παροχή υπηρεσιών εργασιακής συμβουλευτικής και πληροφόρησης (τόσο στα Συμβουλευτικά Κέντρα όσο και στους Ξενώνες ως διευρυμένη υπηρεσία)
- παροχή όλων των ήδη προσφερόμενων υπηρεσιών μετά από επικαιροποιημένη εκπαίδευση του προσωπικού (ως βελτιωμένες υπηρεσίες)
- διεύρυνση της ομάδας στόχου και σε γυναίκες που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις (π.χ. μετανάστριες, πρόσφυγες, μονογονείς, ΑμΕΑ, κ.λπ.)
- διασφάλιση ενός «Ενιαίου Συστήματος Ποιότητας Παροχής Υπηρεσιών» μέσω της εκπόνησης/επικαιροποίησης εγχειρίδιων, εργαλείων συμβουλευτικής καθώς και διοικητικών εγγράφων και εγγράφων τυποποίησης της λειτουργίας των δομών (π.χ. κανονισμός λειτουργίας, κώδικας δεοντολογίας κ.λπ.) που απαιτούνται για τη βελτίωση της λειτουργίας των Συμβουλευτικών Κέντρων και των Ξενώνων.
- παρακολούθηση της πορείας της ωφελούμενης γυναίκας όχι μόνο καθ' όλη τη διάρκεια παροχής υποστηρικτικής υπηρεσίας αλλά και μετά από αυτήν (follow up) από Συμβουλευτικά Κέντρα και Ξενώνες.

Αντίθετα, όσον αφορά στο δεύτερο αξιολογικό ερώτημα, το οποίο θέτει περισσότερο σύνθετα ζητήματα, τα οποία δεν καλύπτονται ούτε από τον δείκτη αποτελέσματος, ούτε από τον αντίστοιχο Ειδικό Στόχο, η σύνδεσή του χαρακτηρίζεται ως έμμεση.

Σε κάθε περίπτωση, όμως, η διερεύνηση του βαθμού επίτευξης του Ειδικού Στόχου, καθώς επίσης του αντίστοιχου δείκτη αποτελέσματος της Επενδυτικής Προτεραιότητας, θα πρέπει να πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο της συγκεκριμένης αξιολόγησης.

Όπως έχει αναφερθεί στα προηγούμενα, ο βαθμός επίτευξης κάθε Ειδικού Στόχου ΕΚΤ, ταυτίζεται/εξαρτάται αποκλειστικά από τον βαθμό επίτευξης του αντίστοιχου δείκτη αποτελέσματος ΕΚΤ, ο οποίος κατ' ακολουθία εξαρτάται και επηρεάζεται άμεσα από τον αντίστοιχο δείκτη εκροών με τον οποίο συνδέεται. Συνεπώς, για τη διερεύνηση της επιτευξιμότητας του Ειδικού Στόχου 9iii2, θα πρέπει να εξετασθεί ο βαθμός επίτευξης του δείκτη αποτελέσματος 05503. Το ζήτημα που εγείρεται στην προκειμένη περίπτωση, σχετίζεται, αφ' ενός με το γεγονός ότι, στον συγκεκριμένο δείκτη αποτελέσματος, συμβάλλουν παράλληλα και άλλες δράσεις της Επενδυτικής Προτεραιότητας και ως εκ τούτου η τιμή στόχος του δείκτη αποτελέσματος στο ΕΠ, εκφράζει το άθροισμα των στόχων των επιμέρους διαφορετικών παρεμβάσεων, αφ' ετέρου με τους εξωγενείς, προς το ΕΠ, παράγοντες οι οποίοι επιδρούν στην τιμή επίτευξης του δείκτη αποτελέσματος και επηρεάζουν κατ' ακολουθία και τον βαθμό επίτευξης του εν λόγω Ειδικού Στόχου της Επενδυτικής Προτεραιότητας 9iii.

Ως προς τους εξωγενείς παράγοντες, σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.4, η επίτευξη του συγκεκριμένου δείκτη αποτελέσματος επηρεάζεται, σε έναν βαθμό, από αντίστοιχες παρεμβάσεις, κυρίως τοπικής σημασίας, που υλοποιούνται με εθνικούς πόρους στην Περιφέρεια. Τέλος, με βάση το επίπεδο υλοποίησης, κατά την χρονική περίοδο εκπόνησης της παρούσας έκθεσης, όπως παρουσιάζεται στον αντίστοιχο πίνακα ΣΤ.5 του παραρτήματος ΣΤ, προκύπτουν τα ακόλουθα συμπεράσματα ως προς την επιτευξιμότητα του Ειδικού Στόχου, σε σχέση με το, υπό εξέταση, συγκεκριμένο είδος παρεμβάσεων:

- Δείκτης Εκροών 05502 «Αριθμός υποστηριζόμενων δομών»

Έχουν ενταχθεί τρεις (3) πράξεις προϋπολογισμού 1,1 εκατ. € με τιμή στόχο 3 δομές (το 50% της τιμής στόχο του δείκτη στην Επενδυτική Προτεραιότητα 9iii). Ωστόσο, επισημαίνεται ότι, όπως αναφέρθηκε παραπάνω και για τον δείκτη αποτελέσματος 05503 στο ΕΠ, στον συγκεκριμένο δείκτη εκροών συμβάλλουν και άλλες παρεμβάσεις (πλην των δομών κακοποιημένων γυναικών) στο πλαίσιο της ίδιας Επενδυτικής Προτεραιότητας 9iii. Συνεπώς, για την διερεύνηση του βαθμού επίτευξης του δείκτη εκροών, όπως επίσης και του δείκτη αποτελέσματος, όσον αφορά στο συγκεκριμένο τύπο παρεμβάσεων, πρέπει να επιμερισθούν οι στόχοι των διακριτών παρεμβάσεων. Σύμφωνα με την πρόταση της 2ης αναθεώρησης, ο στόχος του δείκτη εκροών 05502 στο ΕΠ για τις δομές κακοποιημένων γυναικών, είναι 3 δομές και ως εκ τούτου η επίτευξη του δείκτη εκροών στο ΕΠ, για τον συγκεκριμένο τύπο δράσεων είναι 100%.

Τέλος, αναφέρεται ότι το σύνολο των τριών πράξεων είναι συμβασιοποιημένες και η έναρξη λειτουργίας των εν λόγω δομών έχει αρχίσει από το 2015.

- Δείκτης Αποτελέσματος 05503 «Αριθμός επωφελοόμενων των υποστηριζόμενων δομών»

Ο συγκεκριμένος δείκτης, προτείνεται να αποτελέσει δείκτη αποτελέσματος με την πρόταση της 2ης αναθεώρησης, όπως παρουσιάστηκε αναλυτικά στο 1ο παραδοτέο. Ως εκ τούτου, μέχρι τη δεδομένη χρονική περίοδο, εκπόνησης της παρούσας έκθεσης, δεν έχουν οριστικοποιηθεί ακόμα, οι τιμές βάσεις και στόχου, καθιστώντας μη εφικτή την εξαγωγή συμπερασμάτων επί του βαθμού επίτευξης του στόχου του εν λόγω δείκτη.

Ωστόσο, δύναται ενδεικτικά να αναφερθεί ότι, οι τιμές που είχε λάβει ο δείκτης, ως δείκτης εκρών, (πριν την πρόταση τροποποίησής του, για τη 2η αναθεώρηση του ΕΠ), για τα έτη 2015 και 2016, ήταν σωρευτικά 159 άτομα.

2.2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΔΟΜΩΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΠ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» 2014-2020 (ΕΠ 9iv) (Α/Α 10)

Η εν λόγω αξιολόγηση, σύμφωνα με το αντίστοιχο Δελτίο Ταυτότητας Αξιολόγησης του Σχεδίου Αξιολόγησης του ΕΠ, παρά το γεγονός ότι ο κύριος στόχος της έγκειται στην αξιολόγηση της εφαρμογής των δράσεων δομών αντιμετώπισης φτώχειας, ούτως ώστε να εξετασθεί η δυνατότητα ανασχεδιασμού και παράτασης της εφαρμογής τους, περιλαμβάνει και ορισμένα αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων, τα οποία σχετίζονται άμεσα με τη διερεύνηση της συμβολής των αντίστοιχων παρεμβάσεων του Άξονα Προτεραιότητας 2α στον **Ειδικό Στόχο 9iv2 του ΕΠ «Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες»**. Με βάση την πρόταση για τη 2η αναθεώρηση του ΕΠ, ο ενδεικτικός προϋπολογισμός που διατίθεται για τις εν λόγω δομές αντιμετώπισης φτώχειας ανέρχεται σε 1,1 εκατ. €, περιλαμβάνοντας οκτώ (8) δομές. Ο προϋπολογισμός αυτός αντιστοιχεί στο 2,7% περίπου του συνολικού προϋπολογισμού του Προγράμματος που συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ.

Όσον αφορά στα εν λόγω αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων που διερευνώνται από τη συγκεκριμένη αξιολόγηση και συνδέονται άμεσα τόσο με τον Ειδικό Στόχο 9iv2, όσο και με τον αντίστοιχο δείκτη αποτελέσματος, όπως παρουσιάζεται και στον πίνακα ΣΤ.3 του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας έκθεσης, είναι τα ακόλουθα:

- *«Ποια ήταν η συνεισφορά των Δομών στην κοινωνική ενσωμάτωση των ευπαθών κοινωνικά ομάδων και ειδικότερα των αστέγων και των ατόμων ευρισκόμενων σε κατάσταση φτώχειας;»*
- *«Σε ποιο βαθμό συνεισέφεραν οι Κοινωνικές Δομές Άμεσης Αντιμετώπισης της Φτώχειας στην ανάπτυξη δικτύων κοινωνικής ασφάλειας μέσω της σύνδεσης, συνεργασίας, συνέργειας και συμπληρωματικότητας με δομές αντιμετώπισης της φτώχειας και με προγράμματα κοινωνικής προστασίας που υλοποιούνταν παράλληλα;»*

Για τη διερεύνηση του βαθμού επίτευξης του Ειδικού Στόχου, στο πλαίσιο της παρούσας αξιολόγησης, προκειμένου να απαντηθούν τα παραπάνω αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων, θα πρέπει να εξετασθεί ο βαθμός επίτευξης του αντίστοιχου δείκτη αποτελέσματος (05503), ο

οποίος συνδέεται με τον Ειδικό Στόχο, καθώς, όπως έχει αναφερθεί επανειλημμένα στην παρούσα έκθεση, ο βαθμός επίτευξης κάθε Ειδικού Στόχου ΕΚΤ, ταυτίζεται/εξαρτάται αποκλειστικά από τον βαθμό επίτευξης του αντίστοιχου δείκτη αποτελέσματος ΕΚΤ.

Ωστόσο, πρέπει να επισημανθεί ότι στον συγκεκριμένο δείκτη, όπως αναφέρθηκε και στην αμέσως προηγούμενη αξιολόγηση, στο πλαίσιο της οποίας εξετάζεται ο ίδιος δείκτης αποτελέσματος 05503, συμβάλλουν παράλληλα και άλλες δράσεις της Επενδυτικής Προτεραιότητας, πλην εκείνων των δομών αντιμετώπισης φτώχειας. Με αποτέλεσμα ο στόχος του δείκτη αποτελέσματος στην Επενδυτική Προτεραιότητα 9iv, να διαμορφώνεται από το άθροισμα των επιμέρους διαφορετικών τύπων δράσεων (ηχ ΚΗΦΗ).

Επίσης, αναφέρεται ότι ο κύριος εξωγενής παράγοντας που επιδρά στη διαμόρφωση των τιμών στόχου και στην επίτευξη του δείκτη αποτελέσματος 05503 στην Επενδυτική Προτεραιότητα 9iv, είναι οι αμιγώς ιδιωτικές πρωτοβουλίες πολιτών / εθελοντών, ή/και από άλλες ενωσιακές ή/και διεθνείς πρωτοβουλίες, οι οποίες δύναται να επηρεάσουν τη λειτουργία των δομών αντιμετώπισης φτώχειας σε τοπικό επίπεδο, και κατ' επέκταση και την επίτευξη του στόχου του δείκτη αποτελέσματος.

Τέλος, σύμφωνα με τα στοιχεία υλοποίησης των αυτών δράσεων, κατά την χρονική περίοδο εκπόνησης της παρούσας έκθεσης, όπως παρουσιάζεται στον αντίστοιχο πίνακα ΣΤ.5 του παραρτήματος ΣΤ, προκύπτουν τα ακόλουθα συμπεράσματα ως προς την επίτευξη του Ειδικού Στόχου, σε σχέση με το, υπό εξέταση, συγκεκριμένο είδος παρεμβάσεων:

- Δείκτης Εκροών 05502 «Αριθμός υποστηριζόμενων δομών»

Έχουν ενταχθεί τέσσερις (4) πράξεις προϋπολογισμού 0,85 εκατ. € με τιμή στόχο 7 δομές (το 63,6% της τιμής στόχο του δείκτη στην Επενδυτική Προτεραιότητα 9iv). Ωστόσο, επισημαίνεται ότι, στον συγκεκριμένο δείκτη εκροών συμβάλλουν και άλλες παρεμβάσεις, πλην των δομών αντιμετώπισης φτώχειας, στο πλαίσιο της αυτής Επενδυτικής Προτεραιότητας. Ως εκ τούτου, για την διερεύνηση του βαθμού επίτευξης του δείκτη εκροών, όπως επίσης και του δείκτη αποτελέσματος, όσον αφορά στο συγκεκριμένο τύπο παρεμβάσεων, πρέπει να επιμερισθούν οι στόχοι των διακριτών παρεμβάσεων. Σύμφωνα με την πρόταση της 2ης αναθεώρησης, ο στόχος του δείκτη εκροών 05502 στο ΕΠ για τις δομές αντιμετώπισης φτώχειας, είναι 8 δομές και ως εκ τούτου η επίτευξη του δείκτη εκροών στο ΕΠ, για τον συγκεκριμένο τύπο δράσεων ανέρχεται σε 87,5%.

Τέλος, αναφέρεται ότι για το σύνολο των τεσσάρων πράξεων υφίστανται υπογεγραμμένες συμβάσεις και η έναρξη λειτουργίας των εν λόγω επτά (7) δομών έχει ξεκινήσει εντός του έτους 2017.

- Δείκτης Αποτελέσματος 05503 «Αριθμός επωφελούμενων των υποστηριζόμενων δομών»

Ο συγκεκριμένος δείκτης, προτείνεται να αποτελέσει δείκτη αποτελέσματος με την πρόταση της 2ης αναθεώρησης, όπως παρουσιάστηκε αναλυτικά στο 1ο παραδοτέο. Ως εκ τούτου,

μέχρι τη δεδομένη χρονική περίοδο, εκπόνησης της παρούσας έκθεσης, δε έχουν οριστικοποιηθεί ακόμα, οι τιμές βάσεις και στόχου, καθιστώντας μη εφικτή την εξαγωγή συμπερασμάτων επί του βαθμού επίτευξης του στόχου του εν λόγω δείκτη. Επίσης, δεδομένης της έναρξης λειτουργίας των αναφερόμενων δομών εντός του έτους 2017, κατά την περίοδο εκπόνησης της παρούσας έκθεσης δεν είχαν δηλωθεί, ακόμα, από τους δικαιούχους τιμές επίτευξης για το 2017.

2.3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ «ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ)» ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΟ ΕΠ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» 2014-2020 (ΕΠ 9ν) (Α/Α 11)

Η συγκεκριμένη αξιολόγηση, παρά το γεγονός ότι αναφέρεται στους πίνακες του εγκεκριμένου Σχεδίου Αξιολόγησης ως αξιολόγηση εφαρμογής, επικεντρώνεται στην αποτίμηση των επιπτώσεων από την εφαρμογή των πράξεων που αναφέρονται στον τίτλο της αξιολόγησης. Ο **Ειδικός Στόχος**, ο οποίος εξετάζεται στο πλαίσιο της παρούσας αξιολόγησης είναι ο **9ν1 «Προώθηση της ίδρυσης και της λειτουργίας κοινωνικών επιχειρήσεων»** και συνδέεται άμεσα με δύο από τα τρία αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων που περιλαμβάνονται στην αυτή αξιολόγηση. Τα εν λόγω αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων που καλείται να απαντήσει η συγκεκριμένη αξιολόγηση, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Δελτίο Ταυτότητας Αξιολόγησης του Σχεδίου Αξιολόγησης του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» και όσον αφορά στις επιπτώσεις, είναι τα εξής:

- *«Πόσες υφιστάμενες Κοιν.Σ.Επ. και άλλοι φορείς Κοινωνικής Οικονομίας υποστηρίχθηκαν και ποια τα απτά αποτελέσματα της υποστήριξης που έλαβαν σε όρους επιχειρηματικής ανάπτυξης σε βάθος χρόνου;»*
- *«Ποια η συμβολή της λειτουργίας των Περιφερειακών Μηχανισμών Υποστήριξης (ΠΜΥ) στην τοπική ανάπτυξη και απασχόληση και στην ανάπτυξη του τομέα της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας, εν γένει;»*
- *«Πόσο συνέβαλαν οι χρηματοδοτικές ενισχύσεις στη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης;»*

Η προαναφερθείσα άμεση σύνδεση του Ειδικού Στόχου και κατ' επέκταση του αντίστοιχου δείκτη αποτελέσματος 11303, με τα αξιολογικά ερωτήματα, αναφέρεται στα δύο πρώτα, ενώ όσον αφορά στο τρίτο κατά σειρά ερώτημα, σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.3 του παραρτήματος ΣΤ, η σύνδεση που υφίσταται είναι έμμεση.

Ο προϋπολογισμός του ΕΠ που προορίζεται για τις συγκεκριμένες, υπό εξέταση, παρεμβάσεις ταυτίζεται με τον προϋπολογισμό της Επενδυτικής Προτεραιότητας 9ν, και ανέρχεται σε 2,03 εκατ. €, αντιπροσωπεύοντας το 4,94% του προϋπολογισμού του ΕΠ που συγχρηματοδοτείται

από το ΕΚΤ, ή το 0,66% του συνολικού προϋπολογισμού του Προγράμματος, με συγχρηματοδότηση και από τα δύο Ταμεία (ΕΤΠΑ & ΕΚΤ).

Η διερεύνηση της επιτευξιμότητας του, υπό εξέταση, Ειδικού Στόχου στο πλαίσιο της παρούσας αξιολόγησης, με δεδομένο ότι συνδέεται με παρεμβάσεις, οι οποίες συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, ταυτίζεται με τον βαθμό επίτευξης του αντίστοιχου δείκτη αποτελέσματος, καθώς η επίτευξη της τιμής στόχου του εξαρτάται αποκλειστικά από παρεμβάσεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΕΠ και επηρεάζεται άμεσα, μόνο, από την τιμή επίτευξη του αντίστοιχου δείκτη εκρών.

Σύμφωνα με τον πίνακα ΣΤ.4 του παραρτήματος ΣΤ, οι δράσεις που συνδέονται με τον Ειδικό Στόχο 9ν1, συμβάλλοντας στον δείκτη αποτελέσματος 11303, μέχρι την χρονική περίοδο εκπόνησης της παρούσας έκθεσης, δεν παρουσιάζουν υλοποίηση, καθώς η αντίστοιχη Επενδυτική Προτεραιότητα παραμένει ανενεργή, για λόγους οι οποίοι όπως ήδη έχει αναφερθεί στο 1ο παραδοτέο του παρόντος έργου, υπερβαίνουν τις αρμοδιότητες της ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου. Κατά συνέπεια, ο βαθμός επίτευξης του, υπό εξέταση, Ειδικού Στόχου είναι μηδενικός.

2.4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ ΣΕ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ (Α/Α 12)

Η συγκεκριμένη αξιολόγηση, αναφέρεται σε δράσεις του Τομέα Υγείας που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 2α και συγκεκριμένα στην Επενδυτική Προτεραιότητα 9ιν. Ο προϋπολογισμός των δράσεων που έχουν προγραμματισθεί από το Υπουργείο Υγείας να υλοποιηθούν και τις οποίες προσεγγίζει η συγκεκριμένη αξιολόγηση, ανέρχεται σε 7,95 εκατ. €. Αν και στο Δελτίο Ταυτότητας Αξιολόγησης του Σχεδίου αξιολόγησης του ΕΠ, η συγκεκριμένη αξιολόγηση χαρακτηρίζεται ως αξιολόγηση εφαρμογής, όπως επίσης και στον τίτλο της, στο πεδίο των αξιολογικών ερωτημάτων εμπεριέχει και τρία (3) ερωτήματα, τα οποία χαρακτηρίζονται ως αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων. Τα ερωτήματα αυτά είναι τα εξής:

- *Υπήρξαν διαρθρωτικές επιπτώσεις;*
- *Υπήρξαν έως τώρα αλλαγές στις πολιτικές;*
- *Υπήρξαν ενδεχομένως μη αναμενόμενα αποτελέσματα;*

Παίρνοντας ως αφορμή τα συγκεκριμένα αξιολογικά ερωτήματα, θα πρέπει να αναφερθεί ότι η συγκεκριμένη αξιολόγηση θα διενεργηθεί με ευθύνη της ΕΥΣΕΚΤ, για το σύνολο των αντίστοιχων παρεμβάσεων του Τομέα Υγείας, με συγχρηματοδότηση του ΕΚΤ, από τα δεκατρία (13) ΠΕΠ και από το Τομεακό ΕΠΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ. Ως εκ τούτου, τουλάχιστον τα δύο (2) πρώτα αξιολογικά ερωτήματα, δεν αναφέρονται στενά σε κάθε ΠΕΠ που συγχρηματοδοτεί τις αντίστοιχες δράσεις για την Περιφέρεια αναφοράς του, αλλά είναι εμφανές ότι αναφέρονται σε εθνικό επίπεδο. Επιπρόσθετα και τα τρία (3) ερωτήματα είναι κατά βάση ποιοτικά και μάλλον περιγραφικές οι απαντήσεις σ' αυτά, με δυνατότητα ποσοτικοποίησης των «ενδεχόμενων μη

αναμενόμενων αποτελεσμάτων» σε επίπεδο Περιφέρειας, συνδεδεμένο έτσι το συγκεκριμένο ερώτημα με τις δράσεις που χρηματοδοτεί κάθε ΠΕΠ και έτσι με τις δράσεις που χρηματοδοτεί το ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» στην οικεία Περιφέρεια.

Με βάση τα παραπάνω σχόλια επί των συγκεκριμένων αξιολογικών ερωτημάτων, αποτυπώθηκαν τα στοιχεία σύνδεσης των ερωτημάτων αυτών με τον αντίστοιχο Ειδικό Στόχο της Επενδυτικής Προτεραιότητας 9^{ιν} του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο», στον πίνακα ΣΤ.3 του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας έκθεσης. Όπως φαίνεται στον συγκεκριμένο πίνακα και τα τρία (3) αξιολογικά ερωτήματα συνδέονται έμμεσα με τον **Ειδικό Στόχο 9^{ιν}1: «Βελτίωση της παροχής υπηρεσιών υγείας σε άτομα που πλήττονται από φτώχεια και λοιπές ευπαθείς κοινωνικές ομάδες»**. Ο συγκεκριμένος Ειδικός Στόχος ανταποκρίνεται σε τρεις (3) δείκτες αποτελέσματος, τους εξής:

- «Αριθμός ατόμων που πλήττονται από τη φτώχεια και ωφελούνται από τις υπηρεσίες των Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΥ)», με κωδικό 112020.
- «Άτομα που ωφελούνται από υπηρεσίες ψυχικής υγείας», με κωδικό 11204.
- «Άτομα που ωφελούνται από υπηρεσίες ψυχικής υγείας για εξαρτήσεις», με κωδικό 11205.

Οι παραπάνω δείκτες αποτελέσματος με τους οποίους συνδέονται έμμεσα, όχι κατ' ανάγκη ένα προς ένα, τα τρία (3) αξιολογικά ερωτήματα, τα οποία χαρακτηρίζονται ως ερωτήματα επιπτώσεων, συνδέονται με πέντε (5) δείκτες εκροών, εκ των οποίων οι τέσσερις (4) είναι νέοι προτεινόμενοι από την αξιολόγηση του ΕΠ, στο πλαίσιο της επικείμενης 2ης αναθεώρησης του ΕΠ και πέμπτος ο υφιστάμενος με κωδικό 10501 και ο οποίος αναφέρεται στις ΤΟΜΥ.

Από την επίτευξη των τιμών στόχων αυτών των δεικτών εκροών και την συμβολή τους στους αντίστοιχους δείκτες αποτελεσμάτων, μόνο ποιοτικά στοιχεία μπορούν να ανιχνευθούν για πιθανές απαντήσεις στα τρία (3) αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων της συγκεκριμένης αξιολόγησης.

Με δεδομένο, όμως, ότι δεν υφίστανται ενταγμένες πράξεις, όπως φαίνεται από τον πίνακα ΣΤ.5, οι οποίες να συνδέονται με τους αντίστοιχους δείκτες εκροών και κατ' ακολουθία με τους αντίστοιχους δείκτες αποτελέσματος, η επίτευξη του Ειδικού Στόχου 9^{ιν}1, ο οποίος συνδέεται έστω και έμμεσα με τα τρία (3) προαναφερόμενα αξιολογικά ερωτήματα, είναι μηδενική.

2.5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΕΠ "ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ" 2014-2020. (Α/Α 20)

Η συγκεκριμένη αξιολόγηση αποτελεί την τελευταία, οριζόντια ανακεφαλαιωτική αξιολόγηση ή οποία χαρακτηρίζεται σύμφωνα με το εγκεκριμένο σχέδιο αξιολόγησης ως αξιολόγηση αποδοτικότητας / αποτελεσματικότητας και αφορά στο σύνολο των Αξόνων Προτεραιότητας του ΕΠ. Τα αξιολογικά ερωτήματα της συγκεκριμένης αξιολόγησης, τα οποία αφορούν σε επιπτώσεις, καλύπτουν και τους τριάντα (30) Ειδικούς Στόχους του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-

2020, οι οποίοι αντιστοιχούν στο σύνολο του προϋπολογισμού του πλην των Αξόνων της Τεχνικής Βοήθειας.

Τα εν λόγω ερωτήματα, παρουσιάζονται στο Σχέδιο Αξιολόγησης υπό την έννοια θεματικών πεδίων εκτίμησης των επιπτώσεων. Τα περισσότερα από τα ερωτήματα αυτά αφορούν σε επιπτώσεις ομοειδών παρεμβάσεων στο πλαίσιο ενός συγκεκριμένου Άξονα Προτεραιότητας. Ωστόσο, με δεδομένο τον οριζόντιο χαρακτήρα αυτής της αξιολόγησης, ορισμένα από τα ερωτήματα αυτά αφορούν σε δράσεις που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα, με Ειδικούς Στόχους διαφορετικών Αξόνων Προτεραιότητας, με αποτέλεσμα να υπεισέρχεται στην διερεύνηση του ερωτήματος το ζήτημα της συμπληρωματικότητας ή/και της συνέργειας των παρεμβάσεων του ΕΠ. Τα ερωτήματα / θεματικά πεδία που αναφέρονται στην εν λόγω αξιολόγηση, είναι τα ακόλουθα:

- α) *Εξωστρέφεια και ελκυστικότητα της Περιφέρειας.*
- β) *Επιχειρηματικότητα και ανταγωνιστικότητα της Περιφέρειας.*
- γ) *Άμβλυση των προβλημάτων φτώχειας.*
- δ) *Κοινωνική ένταξη και πρόληψη του κοινωνικού αποκλεισμού.*
- ε) *Προσβασιμότητα σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.*
- στ) *Προστασία του περιβάλλοντος και των πόρων.*
- ζ) *Ανάδειξη και αξιοποίηση των πολιτιστικών και φυσικών πόρων.*
- η) *Προσπελασιμότητα και βελτίωση του μεταφορικού ισοδύναμου στη Περιφέρεια.*

Η σύνδεση κάθε ερωτήματος/ θεματικού πεδίου επιπτώσεων με τους αντίστοιχους Ειδικούς Στόχους, παρουσιάζεται αναλυτικά στον πίνακα ΣΤ.3 του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας έκθεσης. Ενδεικτικά, πρέπει να αναφερθεί ότι εικοσιτέσσερεις (24) από τους συνολικά τριάντα (30) Ειδικούς στόχους και κατ' ακολουθία είκοσι έξι (26) από τους συνολικά τριάντα δύο (32) δείκτες αποτελέσματος, συνδέονται άμεσα με ένα τουλάχιστον αξιολογικό ερώτημα / θεματικό πεδίο επιπτώσεων της συγκεκριμένης αξιολόγησης. Οι υπόλοιποι Ειδικοί Στόχοι και δείκτες αποτελέσματος, συνδέονται μόνον εμμέσως με ένα ή περισσότερα ερωτήματα της παρούσας αξιολόγησης.

Επιπλέον τέσσερα (4) αξιολογικά ερωτήματα συνδέονται με Ειδικούς Στόχους και δείκτες αποτελέσματος διαφορετικών Αξόνων Προτεραιότητας, γεγονός που σχετίζεται με ευρύτητα του περιεχομένου των ερωτημάτων αυτών.

Η ανάλυση της επιτευξιμότητας των περισσότερων Ειδικών Στόχων του ΕΠ που αναφέρονται στην παρούσα αξιολόγηση, σε σχέση με την συμβολή του ΕΠ στην επίτευξη των τιμών στόχου μέσω της υλοποίησης των αντίστοιχων παρεμβάσεων, καλύπτεται από την ανάλυση των προηγούμενων αξιολογήσεων επιπτώσεων. Συγκεκριμένα, από τις θεματικές αξιολογήσεις επιπτώσεων καλύπτονται τα αξιολογικά ερωτήματα α, β, ε, στ, ζ, και η. Ως εκ τούτου, τα αξιολογικά ερωτήματα που δεν καλύπτονται πλήρως από θεματικές αξιολογήσεις επιπτώσεων είναι τα εξής δύο (γ & δ) ήτοι:

- Άμβλυση των προβλημάτων φτώχειας.

- Κοινωνική ένταξη και πρόληψη του κοινωνικού αποκλεισμού.

Επιπρόσθετα, όσον αφορά στο αξιολογικό ερώτημα (β) «*Επιχειρηματικότητα και ανταγωνιστικότητα της Περιφέρειας*», ενώ αυτό καλύπτεται πλήρως από αντίστοιχη θεματική αξιολόγηση επιπτώσεων, η οποία αναφέρεται στον Άξονα Προτεραιότητας 1, η παρούσα οριζόντια αξιολόγηση θα έπρεπε να εστιάσει και σε δύο άλλους Ειδικούς Στόχους του ΑΠ2α, οι οποίοι συνδέονται με τις Επενδυτικές Προτεραιότητες 8iii και 9v. Επειδή, όμως, σύμφωνα με την πρόταση της 2ης αναθεώρησης του ΕΠ ο προϋπολογισμός της Επενδυτικής Προτεραιότητας 8iii μειώνεται στις 500.000 €, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας και με δεδομένη την πολύ μικρή κλίμακα παρέμβασης, δεν προσεγγίζεται ο αντίστοιχος Ειδικός Στόχος ως προς το ερώτημα αυτό. Κατόπιν αυτών, αμέσως πιο κάτω, παρουσιάζεται ο βαθμός επίτευξης των Ειδικών Στόχων, οι οποίοι περιλαμβάνονται στην παρούσα αξιολόγηση και δεν συνδέονται εξ' ολοκλήρου ή τμηματικά, με κάποια από τις θεματικές αξιολογήσεις επιπτώσεων που προηγήθηκαν, και αφορούν στο σύνολό τους παρεμβάσεις του ΕΠ συγχρηματοδοτούμενες από το ΕΚΤ.

2.5.1. Αξιολογικό ερώτημα γ. «Άμβλυση των προβλημάτων φτώχειας»

Στην παρούσα ενότητα γίνεται αναφορά των στοιχείων που αφορούν στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων που συνδέονται άμεσα με το παρόν αξιολογικό ερώτημα της συγκεκριμένης αξιολόγησης του ΕΠ, και δεν έχουν αναφερθεί σε κάποια από τις θεματικές αξιολογήσεις που προηγήθηκαν, λαμβάνοντας υπ' όψη τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.3 του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας έκθεσης.

2.5.1.1. Ειδικός Στόχος: «Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες» (κωδικός 9ii1)

Ο συγκεκριμένος Ειδικός Στόχος συνδέεται με συγκεκριμένες δράσεις του ΕΠ στο πλαίσιο της Επενδυτικής Προτεραιότητας 9ii, οι οποίες αφορούν κατά κύριο λόγο στην ενίσχυση και λειτουργία των δομών των Κέντρων Κοινότητας. Σύμφωνα με την πρόταση της 2ης αναθεώρησης, ο ενδεικτικός προϋπολογισμός του ΕΠ για τις δράσεις αυτές ανέρχεται σε 3,6 εκατ. €, αντιπροσωπεύοντας το 68% του συνολικού προϋπολογισμού της Επενδυτικής Προτεραιότητας 9ii, ή το 8,76% του συνολικού προϋπολογισμού του Προγράμματος που συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ. Οι δράσεις αυτές συμβάλλουν στη διαμόρφωση της τιμής επίτευξης του δείκτη αποτελέσματος 05503 «Αριθμός ωφελούμενων των υποστηριζόμενων δομών», ο οποίος όπως αναφέρεται παραπάνω, αποτελεί προτεινόμενο, κατά τη 2η αναθεώρηση του ΕΠ, δείκτη αποτελέσματος.

Προκειμένου να δοθεί απάντηση στο συγκεκριμένο αξιολογικό ερώτημα, θα απαιτηθεί η εκτίμηση του βαθμού επίτευξης του εν λόγω Ειδικού Στόχου, που ταυτίζεται / εξαρτάται αποκλειστικά από την επίτευξη της τιμής στόχο του αντίστοιχου δείκτη αποτελέσματος, ο οποίος

ακολουθως, επηρεάζεται άμεσα από τον αντίστοιχο δείκτη εκροών. Ως εκ τούτου, για τη διερεύνηση της επίτευξης του παρόντος Ειδικού Στόχου, απαιτείται να εξεταστεί ο βαθμός επίτευξης της τιμής του δείκτη αποτελέσματος 05503. Επισημαίνεται επίσης, ότι στην διαμόρφωση της τιμής του συγκεκριμένου δείκτη αποτελέσματος σε επίπεδο ΕΠ, συμβάλλουν παράλληλα και άλλες δράσεις του Προγράμματος και ως εκ τούτου η τιμή στόχος του δείκτη αποτελέσματος το ΕΠ, εκφράζει το άθροισμα των στόχων των επιμέρους διαφορετικών παρεμβάσεων. Έτσι, οι αναφορές στο βαθμό επίτευξης του συγκεκριμένου δείκτη αφορούν στην τιμή στόχου του δείκτη για την Επενδυτική Προτεραιότητα 9ii. Τέλος, σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.4 του παραρτήματος ΣΤ, προκύπτει ότι δεν υπάρχουν εξωγενείς, προς το ΕΠ, παράγοντες, οι οποίοι συμβάλλουν στη διαμόρφωση της τιμής επίτευξης του δείκτη αποτελέσματος.

Λαμβάνοντας υπ' όψη τα παραπάνω, όσον αφορά στην επίτευξη του παρόντος Ειδικού Στόχου, με βάση το επίπεδο υλοποίησης του ΕΠ και σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.5 του παραρτήματος ΣΤ, διαπιστώνονται τα παρακάτω.

- Δείκτης Εκροών 05502: «Αριθμός υποστηριζόμενων δομών»
Έχουν ενταχθεί πέντε (5) πράξεις προϋπολογισμού 1,63 εκατ.€ με ισάριθμη τιμή στόχο, 5 δομές, ήτοι το 100% της τιμής στόχου του δείκτη. Για τέσσερις (4) από τις ενταγμένες πράξεις, υφίστανται υπογεγραμμένες συμβάσεις ύψους 1,54 εκατ.€, ενώ τρεις (3) πράξεις εμφανίζουν δαπάνες ύψους 0,46 εκατ.€.
- Δείκτης Αποτελέσματος 05503: «Αριθμός ωφελούμενων των υποστηριζόμενων δομών»
Όπως έχει ήδη αναφερθεί, ο συγκεκριμένος δείκτης, προτείνεται ως δείκτης αποτελέσματος με την πρόταση της 2ης αναθεώρησης, όπως παρουσιάστηκε αναλυτικά στο 1ο παραδοτέο. Ως εκ τούτου, στην παρούσα χρονική τομή, ήτοι κατά την εκπόνηση της παρούσας έκθεσης (Φεβρουάριος 2018), δεν έχουν οριστικοποιηθεί ακόμα, οι τιμές βάσεις και στόχου, καθιστώντας μη εφικτή την εξαγωγή συμπερασμάτων επί του βαθμού επίτευξης του στόχου του εν λόγω δείκτη.
Ωστόσο, δύναται ενδεικτικά να αναφερθεί ότι, οι τιμές στόχοι του δείκτη στο πλαίσιο των ενταγμένων πράξεων, ως δείκτης εκροών, (πριν την πρόταση τροποποίησής του, για τη 2η αναθεώρηση του ΕΠ), ήταν αθροιστικά 580 άτομα.

2.5.2. Αξιολογικό ερώτημα δ. «Κοινωνική ένταξη και πρόληψη του κοινωνικού αποκλεισμού»

Κατ' αντιστοιχία με το προηγούμενο αξιολογικό ερώτημα, αμέσως πιο κάτω παρουσιάζονται οι Ειδικοί Στόχοι, οι οποίοι σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.3, εμφανίζουν άμεση συνάφεια με το παρόν αξιολογικό ερώτημα, σε σχέση με το επίπεδο / βαθμό επίτευξής τους, για τους οποίους δεν έχει γίνει αναφορά στο πλαίσιο ανάλυσης των προηγούμενων θεματικών

αξιολογήσεων επιπτώσεων ή λοιπών αξιολογήσεων που περιλαμβάνουν αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων.

2.5.2.1. Ειδικός Στόχος: «Αύξηση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται ή κινδυνεύουν από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό» (κωδικός 9i1)

Ο συγκεκριμένος Ειδικός Στόχος συνδέεται με παρεμβάσεις της Επενδυτικής προτεραιότητας 9i, με ενδεικτικό προϋπολογισμό ύψους 12,04 εκατ.€, λαμβάνοντας υπ' όψη και την πρόταση αναθεώρησης του ΕΠ από τον Σύμβουλο, ο οποίος αντιπροσωπεύει το 29,30% του προϋπολογισμού του Προγράμματος που συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ. Οι παρεμβάσεις αυτές, ανάλογα με το είδος τους, συμβάλλουν στους δύο δείκτες αποτελέσματος που συνδέονται με τον εν λόγω Ειδικό Στόχο οι οποίοι είναι:

- Δείκτης CR06 «Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυταπασχόλησης εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους».
- Δείκτης 10502: «Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους»

Σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.4 του παραρτήματος ΣΤ, το αξιολογικό ερώτημα επιπτώσεων/ θεματικό πεδίο της παρούσας αξιολόγησης που συνδέεται άμεσα με τον Ειδικό Στόχο 9i1 και κατ' ακολουθία με τους δύο αντίστοιχους δείκτες αποτελέσματος είναι το εξής: «Επιπτώσεις του ΕΠ ως προς την κοινωνική ένταξη και πρόληψη του κοινωνικού αποκλεισμού». Επιπλέον, το «μέρος» του παρόντος Ειδικού Στόχου, το οποίο αφορά σε παρεμβάσεις που συμβάλλουν αποκλειστικά στο δείκτη αποτελέσματος 10502, παρουσιάζει έμμεση συνάφεια με το προαναφερόμενο αξιολογικό ερώτημα «Επιπτώσεις του ΕΠ ως προς την άμβλυση των προβλημάτων φτώχειας», καθώς δεν καλύπτεται πλήρως από το συγκεκριμένο δείκτη αποτελέσματος.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, με δεδομένο ότι ο υπό εξέταση Ειδικός Στόχος συνδέεται με παρεμβάσεις συγχρηματοδοτούμενες από το ΕΚΤ, ο βαθμός επίτευξης του ταυτίζεται με τον βαθμό επίτευξης των συνδεδόμενων με αυτόν δεικτών αποτελέσματος, οι οποίοι κατ' ακολουθία εξαρτώνται και επηρεάζονται άμεσα από του αντίστοιχους δείκτες εκρών. Συνεπώς, για την εξέταση της επίτευξης του εν λόγω Ειδικού Στόχου απαιτείται ο προσδιορισμός του βαθμού επίτευξης των δεικτών αποτελέσματος, με κωδικούς CR06 και 10502.

Σημειώνεται δε, ότι υφίστανται εξωγενείς, προς το ΕΠ, παράγοντες οι οποίοι επιδρούν στην τιμή επίτευξης αμφοτέρων των δεικτών αποτελέσματος και κατ' ακολουθία επηρεάζουν τον βαθμό επίτευξης του εν λόγω Ειδικού Στόχου της Επενδυτικής Προτεραιότητας 9i. Οι παράγοντες αυτοί, σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ4 του παραρτήματος ΣΤ, για το μεν δείκτη CR06 είναι μακροοικονομικές και κοινωνικές συγκυρίες που επικρατούν στην Περιφέρεια, ενώ για τον

δείκτη 10502, οι εξωγενείς παράγοντες αφορούν κυρίως στην υλοποίηση αντίστοιχων ομοειδών παρεμβάσεων από το Τομεακό ΕΠΑνΕΚ, παρεμβάσεων τοπικής εμβέλειας από εθνικούς πόρους στην Περιφέρεια, καθώς και σε επενδυτικές πρωτοβουλίες ιδιωτών.

Αμέσως πιο κάτω παρουσιάζονται τα συμπεράσματα ως προς την επιτευξιμότητα του Ειδικού Στόχου, με βάση τα στοιχεία υλοποίησης του ΕΠ, όπως αυτά αναφέρονται αναλυτικά στον πίνακα ΣΤ.5 του παραρτήματος ΣΤ.

- Δείκτης Εκροών 10501: «Άτομα που αποδεσμεύονται από την φροντίδα εξαρτημένων ατόμων»

Έχουν ενταχθεί τρεις (3) πράξεις προϋπολογισμού 3,43 εκατ.€ με τιμή στόχο 1.150 άτομα, η οποία αντιστοιχεί στο 56% της τιμής στόχου του δείκτη. Η συγκεκριμένη τιμή στόχος δεν αφορά στο σύνολο του ΕΠ, αλλά είναι επιμερισμένη και αναφέρεται αποκλειστικά στις συγκεκριμένες δράσεις της Επενδυτικής Προτεραιότητας 9i. Δύο από τις τρεις πράξεις είναι συμβασιοποιημένες και έχουν προϋπολογισμό 2,22 εκατ.€ με τιμή στόχο 770 άτομα (37,6% της τιμής στόχου του δείκτη), έχοντας επίσης πραγματοποιήσει δαπάνες ύψους 2,1 εκατ.€

- Δείκτης αποτελέσματος 10502: «Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους»

Οι αθροιστικές τιμές επίτευξης του δείκτη αποτελέσματος 10502 για τα έτη 2015,2016 και 2017 ανέρχονται σε 430 άτομα, και αντιστοιχούν στο 40% περίπου της τιμής στόχου του δείκτη. Συνεπώς, με βάση τα προηγούμενα, ο βαθμός επίτευξης του δείκτη αποτελέσματος και κατ'επέκταση ο βαθμός επίτευξης του υπό εξέταση Ειδικού Στόχου, στο μέρος του που συνδέεται με τις συγκεκριμένες πράξεις είναι σημαντικός.

- Δείκτης εκροών CO05, Δείκτης Αποτελέσματος CR06

Με δεδομένο ότι δεν έχουν ενεργοποιηθεί δράσεις οι οποίες συμβάλλουν στο δείκτη αποτελέσματος CR06 και συνδέεται με το δείκτη εκροών CO05, ο βαθμός επίτευξης του Ειδικού Στόχου σε σχέση με την επίτευξη του δείκτη αποτελέσματος CR06, είναι μηδενικός.

2.5.2.2. Ειδικός Στόχος: «Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες» (κωδικός 9ii1)

Τα στοιχεία που αφορούν στο επίπεδο / βαθμό επίτευξης του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου αναφέρονται στο κεφάλαιο 2.5.1.1 του Μέρους ΙΙ της παρούσας έκθεσης.

2.5.2.3. Ειδικός Στόχος: «Ενίσχυση των ατόμων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά, για την εργασιακή και κοινωνική τους ένταξη (κωδικός 9ii2)

Ο συγκεκριμένος Ειδικός Στόχος αφορά σε συγκεκριμένες παρεμβάσεις της επενδυτικής προτεραιότητας 9ii, για τις οποίες προβλέπεται προγραμματικά η δέσμευση πόρων ύψους 1,72 εκατ.€, ήτοι το 32,36% του συνολικού προϋπολογισμού της. Οι παρεμβάσεις αυτές συμβάλλουν στο δείκτη αποτελέσματος 11104 «Μετανάστες, συμμετέχοντες αλλοδαπής προέλευσης μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι Ρομά) που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/ κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της αυταπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους». Ο αντίστοιχος δείκτης εκροών μέσω του οποίου παρακολουθείται η υλοποίηση των υπό εξέταση παρεμβάσεων είναι ο CO15, με τίτλο «Μετανάστες, συμμετέχοντες αλλοδαπής προέλευσης, μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά)».

Η ποσοτικοποιημένη απάντηση στο συγκεκριμένο αξιολογικό ερώτημα δύναται να δοθεί άμεσα από το δείκτη αποτελέσματος 11104, η τιμή επίτευξης του οποίου διαμορφώνεται κατ' αποκλειστικότητα με την ολοκλήρωση των πράξεων, και συγκεκριμένα με βάση την κατάσταση των συμμετεχόντων αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους στην πράξη, σε σχέση με την τιμή επίτευξης του αντίστοιχου δείκτη εκροών CO15. Συνεπώς, η εκτίμηση του βαθμού επίτευξης του υπό εξέταση Ειδικού Στόχου καθίσταται δυνατή, αποκλειστικά μέσω του προσδιορισμού του βαθμού επίτευξης του δείκτη αποτελέσματος 11104, με δεδομένο ότι σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.4 του παραρτήματος ΣΤ, δεν υφίστανται εξωγενείς παράγοντες οι οποίοι συμμετέχουν στη διαμόρφωση της τιμής επίτευξής του.

Ωστόσο, σύμφωνα με την μέχρι, τη χρονική περίοδο εκπόνησης της παρούσας έκθεσης, υλοποίηση του ΕΠ, οι δράσεις οι οποίες συμβάλλουν στον συγκεκριμένο δείκτη αποτελέσματος, δεν έχουν καν εξειδικευθεί στο πλαίσιο του ΕΠ. Ως εκ τούτου, ο βαθμός επίτευξης του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου, σε σχέση και με την υλοποίηση του ΕΠ, είναι μηδενικός.

2.5.2.4. Ειδικός Στόχος: «Αύξηση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται ή κινδυνεύουν από φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό.» (κωδικός 9iii1)

Ο συγκεκριμένος Ειδικός Στόχος ανταποκρίνεται στην Επενδυτική Προτεραιότητα 9iii και συνδέεται με συγκεκριμένες δράσεις που περιλαμβάνονται σε αυτήν, προϋπολογισμού 0,5 εκατ.€, ήτοι το 6,55% του συνολικού προϋπολογισμού της. Οι δράσεις αυτές, οι οποίες συνδέονται με τον παρόντα Ειδικό Στόχο και οι επιπτώσεις τους αποτελούν αντικείμενο της εν λόγω αξιολόγησης, αφορούν σε πράξεις εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής (ΑΜΕΑ). Ο δείκτης αποτελέσματος ο οποίος συνδέεται άμεσα με το συγκεκριμένο Ειδικό Στόχο είναι ο δείκτης με κωδικό 10502 «Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε

εκπαίδευση / κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους», ο οποίος συνδέεται αποκλειστικά με τον αντίστοιχο δείκτη εκροών με κωδικό 10501 και τίτλο «Άτομα που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων».

Η σύνδεση του συγκεκριμένου αξιολογικού ερωτήματος / θεματικού πεδίου με τον εν λόγω Ειδικό Στόχο και τον αντίστοιχο δείκτη αποτελέσματος 10502, σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.3 του παραρτήματος ΣΤ, είναι άμεση.

Η απάντηση στο συγκεκριμένο ερώτημα, και η διερεύνηση του βαθμού επίτευξης του Ειδικού Στόχου 9iii1, εξαρτώνται/ ταυτίζονται με τον βαθμό επίτευξης της τιμής στόχου του αντίστοιχου δείκτη αποτελέσματος (10502), η διαμόρφωση της οποίας εξαρτάται αποκλειστικά από τις υλοποιούμενες δράσεις του ΕΠ. Ως εκ τούτου, συνδέονται άμεσα και αποκλειστικά με το επίπεδο επίτευξης της τιμής στόχου του δείκτη εκροών 10501, χωρίς να επηρεάζεται, σύμφωνα και με τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.4 του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας έκθεσης, από εξωγενείς παράγοντες.

Με βάση το επίπεδο υλοποίησης του ΕΠ κατά τη χρονική περίοδο εκπόνησης της παρούσας έκθεσης, σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.5 του παραρτήματος ΣΤ, αμέσως πιο κάτω παρατίθενται τα στοιχεία επίτευξης του δείκτη αποτελέσματος: Δείκτης Αποτελέσματος 10502: «Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους»

Τα στοιχεία επίτευξης της τιμής του συγκεκριμένου δείκτη αποτελέσματος, προέρχονται από τη διαμόρφωση της τιμής του δείκτη εκροών 10501 «Άτομα που αποδεσμεύονται από την φροντίδα εξαρτημένων ατόμων».

Έχουν ενταχθεί τρεις πράξεις προϋπολογισμού 0,19 εκατ.€. Η τιμή επίτευξης του δείκτη 10502 σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία είναι μόλις 3 άτομα, ήτοι το 5,8% της τιμής στόχου του δείκτη για την επενδυτική προτεραιότητα 9iii.

Συνεπώς με βάση την μέχρι την 31η/12/2017 υλοποίηση του ΕΠ, ο βαθμός επίτευξης του υπό εξέταση Ειδικού Στόχου, ο οποίος ταυτίζεται / εξαρτάται αποκλειστικά από το επίπεδο επίτευξης της τιμής στόχου του δείκτη αποτελέσματος 10502, είναι ιδιαίτερα χαμηλός.

2.5.2.5. Βελτίωση της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών εκπαιδευτικής υποστήριξης σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες (ΑΜΕΑ, μαθητές με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κακοποιημένες γυναίκες) (κωδικός 9iii2)

Ο συγκεκριμένος Ειδικός Στόχος ανταποκρίνεται, όπως και ο αμέσως προηγούμενος, στην επενδυτική προτεραιότητα 9iii του ΑΠ2α. Οι δράσεις οι οποίες συνδέονται με τον εν λόγω Ειδικό

Στόχο είναι δύο ειδών, και αφορούν σε δράσεις ενίσχυσης δομών και σε δράσεις εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης. Όσον αφορά στις δράσεις ενίσχυσης δομών και συγκεκριμένα δομών υποστήριξης των γυναικών θυμάτων βίας, έχουν ήδη αναφερθεί τα στοιχεία συμβολής της υλοποίησης του ΕΠ στον προτεινόμενο δείκτη αποτελέσματος 05503 σε προηγούμενη υπό εξέταση αξιολόγηση (με α/α 5). Ο προϋπολογισμός για τις υπόλοιπες δράσεις (δράσεις ενίσχυσης δομών ΚΔΗΦ/ΣΥΔ και δράσεις εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης) που συνδέονται με τον εν λόγω Ειδικό Στόχο ανέρχεται σε 4,94 εκατ.€ αντιπροσωπεύοντας το 65% του συνολικού προϋπολογισμού της Επενδυτικής Προτεραιότητας 9iii ή το 12% του συνολικού προϋπολογισμού ΕΚΤ του Προγράμματος.

Η απάντηση στο συγκεκριμένο αξιολογικό ερώτημα, όπως και η εκτίμηση του βαθμού επίτευξης του Ειδικού Στόχου 9iii2, σχετίζονται άμεσα με τον προσδιορισμό των τιμών επίτευξης των αντίστοιχων δεικτών αποτελέσματος, οι οποίοι εξαρτώνται κατ' ακολουθία από τους αντίστοιχους δείκτες εκροών.

Όσον αφορά στις δράσεις ενίσχυσης δομών ΚΔΗΦ/ΣΥΔ (πλην των δομών για κακοποιημένες γυναίκες), οι οποίες συμβάλλουν στο δείκτη αποτελέσματος 05503, με βάση τα στοιχεία υλοποίησης που παρουσιάζονται αναλυτικά στον πίνακα ΣΤ.5 του παραρτήματος ΣΤ διαπιστώνονται τα παρακάτω:

- Δείκτης εκροών 05502: «Αριθμός υποστηριζόμενων δομών»

Έχουν ενταχθεί δύο πράξεις προϋπολογισμού 0,87 εκατ.€ με τιμή στόχο 2 δομές ήτοι το 33,3% του στόχου του ΕΠ. Ωστόσο, όπως έχει ήδη αναφερθεί, στον συγκεκριμένο δείκτη εκροών συμβάλλουν και άλλες παρεμβάσεις στο πλαίσιο της ίδιας Επενδυτικής Προτεραιότητας 9iii. Συνεπώς, για την διερεύνηση του βαθμού επίτευξης του δείκτη εκροών, όπως επίσης και του δείκτη αποτελέσματος, όσον αφορά στο συγκεκριμένο τύπο παρεμβάσεων, πρέπει να επιμερισθούν οι στόχοι των διακριτών παρεμβάσεων. Σύμφωνα με την πρόταση της 2ης αναθεώρησης, ο στόχος του δείκτη εκροών 05502 στο ΕΠ για τις δομές ΚΔΗΦ/ΣΥΔ, είναι 3 δομές και ως εκ τούτου η επίτευξη του δείκτη εκροών στο ΕΠ, για τον συγκεκριμένο τύπο δράσεων είναι 66,6%.

Τέλος, υφίστανται συμβάσεις για μια εκ των δύο ενταγμένων πράξεων η οποία έχει τιμή στόχο 1.

- Δείκτης Αποτελέσματος 05503 «Αριθμός επωφελοούμενων των υποστηριζόμενων δομών»

Ο συγκεκριμένος δείκτης, προτείνεται να αποτελέσει δείκτη αποτελέσματος με την πρόταση της 2ης αναθεώρησης, όπως παρουσιάστηκε αναλυτικά στο 1ο παραδοτέο. Ως εκ τούτου, μέχρι τη δεδομένη χρονική περίοδο, εκπόνησης της παρούσας έκθεσης, δεν έχουν οριστικοποιηθεί ακόμα, οι τιμές βάσεις και στόχου, καθιστώντας μη εφικτή την εξαγωγή συμπερασμάτων επί του βαθμού επίτευξης του στόχου του εν λόγω δείκτη.

Όσον αφορά στις δράσεις εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης οι οποίες συμβάλλουν στο προτεινόμενο δείκτη αποτελέσματος της Επ.Προτ. 9iii , με βάση τα στοιχεία υλοποίησης που παρουσιάζονται αναλυτικά στον πίνακα ΣΤ.5 του παραρτήματος ΣΤ διαπιστώνονται τα παρακάτω:

- Δείκτης Εκροών 11501: «Αριθμός σχολικών μονάδων που επωφελούνται από εκπαιδευτικές παρεμβάσεις»

Έχουν ενταχθεί τρεις πράξεις με προϋπολογισμό ένταξης 0,74 εκατ.€ και ισόποσες ανειλημμένες νομικές δεσμεύσεις, ενώ οι πραγματοποιηθείσες δαπάνες ανέρχονται σε 0,36 εκατ.€. Η τιμή στόχος των πράξεων ανέρχεται σε 55 σχολικές μονάδες και ταυτίζεται με τον στόχο του δείκτη στο ΕΠ (επίτευξη 100%)

- Προτεινόμενος Δείκτης Αποτελέσματος της Επ. Προτ. 9iii «Ωφελούμενοι μαθητές με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.»

Ο δείκτης προτείνεται στο πλαίσιο της επικείμενης 2ης αναθεώρησης του ΕΠ αντικαθιστώντας τον δείκτη αποτελέσματος με τίτλο «Ποσοστό σχολείων που παρέχουν υπηρεσίες εξειδικευμένης εκπαιδευτικής στήριξης σε μαθητές ΑΜΕΑ» και κωδικό 11509, και με δεδομένο ότι δεν έχουν οριστικοποιηθεί μέχρι την περίοδο εκπόνησης της παρούσας έκθεσης, οι τιμές βάσεις και στόχου δεν είναι εφικτός ο προσδιορισμός της τιμής / βαθμού επίτευξης του.

ΙΙΙ. ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Ένας από τους βασικούς παράγοντες για την διενέργεια της αξιολόγησης επιπτώσεων, είναι η έγκαιρη εξασφάλιση αξιόπιστων (έγκυρων) δεδομένων, καθώς οι πηγές των δεδομένων είναι πολλαπλές ανά θεματική αξιολόγηση και ετεροχρονισμένα τα αναγκαία στοιχεία, σε σχέση με την υλοποίηση των αντίστοιχων δράσεων και την εμφάνιση των αποτελεσμάτων, όπως αυτά εκφράζονται από τους στόχους των δεικτών αποτελέσματος.

Όπως έχει αναφερθεί στα προηγούμενα, ο προσδιορισμός / εκτίμηση των επιπτώσεων ενός Προγράμματος προκύπτει από τη συμβολή των δράσεων που υλοποιούνται με τη χρηματοδότηση αυτού του Προγράμματος στις τιμές των δεικτών αποτελέσματος, οι οποίοι συνδέονται με τους αντίστοιχους Ειδικούς Στόχους κάθε Άξονα Προτεραιότητας. Αυτή η διαδικασία πραγματοποιείται μέσω της μέτρησης του βαθμού επίτευξης των τιμών στόχων των δεικτών εκροών, σε σχέση με τη μέτρηση των τιμών των αντίστοιχων δεικτών αποτελέσματος, με τους οποίους συνδέονται οι δείκτες εκροών.

Ως εκ τούτου, η έγκαιρη και αξιόπιστη (έγκυρη) εξασφάλιση των δεδομένων/στοιχείων υλοποίησης, αφ' ενός των πράξεων που συμβάλλουν στους δείκτες εκροών, αφ' ετέρου των τιμών των δεικτών αποτελέσματος όπως διαμορφώνεται διαχρονικά, αποτελεί κρίσιμη παράμετρο για την εκτίμηση των επιπτώσεων από την εφαρμογή του Προγράμματος.

Τα μέσα, δε, εξασφάλισης αυτών των δεδομένων είναι οι Φορείς/Υπηρεσίες (πηγές) που συγκεντρώνουν/τηρούν αυτά τα στοιχεία, καθώς και οι αντίστοιχοι μηχανισμοί/συστήματα που χρησιμοποιούν αυτοί οι Φορείς/Υπηρεσίες για αυτό τον σκοπό.

Λαμβάνοντας υπ' όψη τα παραπάνω, αμέσως πιο κάτω παρουσιάζονται τα αναγκαία στοιχεία για τη διενέργεια των αξιολογήσεων επιπτώσεων, αλλά και για τα αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων που περιλαμβάνονται στις λοιπές αξιολογήσεις, όπως αναφέρονται στο Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο».

1. ΑΜΙΓΕΙΣ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

1.1. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΣΤΟ ΕΠ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» (Α/Α 13)

Όσον αφορά στη συγκεκριμένη αξιολόγηση, οι πηγές συλλογής στοιχείων για τον προσδιορισμό των τιμών επίτευξης των εν λόγω δεικτών, όπως παρουσιάζονται αναλυτικά στον πίνακα ΣΤ.6 του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας έκθεσης, είναι, αφ' ενός για τους δείκτες εκροών, το σύστημα παρακολούθησης της ΕΥΔ, αφ' ετέρου οι αρμόδιες υπηρεσίες/διευθύνσεις του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και η ΕΛΣΤΑΤ, για τους δείκτες αποτελέσματος.

Λαμβάνοντας υπ' όψη τα αναφερόμενα στο Σχέδιο Αξιολόγησης για την εν λόγω αξιολόγηση επιπτώσεων, καθώς επίσης και το γεγονός ότι στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, θα πραγματοποιηθεί, αφ' ενός κατά πάσα πιθανότητα σημαντικός αριθμός έργων με συγχρηματοδότηση του Ταμείου Συνοχής, στο πλαίσιο εφαρμογής του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ, αφ' ετέρου, ενδεχομένως με αμιγώς ιδιωτικούς πόρους, αντίστοιχες δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας σε νοικοκυριά, αλλά και από το ΕΠΑΝΕΚ δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας σε ΜΜΕ, προκύπτουν τα παρακάτω ως προς τη διαθεσιμότητα των δεδομένων, ανά αξιολογικό ερώτημα και σχετικό δείκτη:

- Μειώθηκε η ετήσια κατανάλωση ενέργειας στη Περιφέρεια;

Η εξέταση του παραπάνω ερωτήματος, δε δύναται να βασιστεί στον αντίστοιχο δείκτη αποτελέσματος T2823 της Επενδυτικής Προτεραιότητας 4c, παρά το γεγονός ότι τα στοιχεία του δείκτη καθίστανται διαθέσιμα σχετικά έγκαιρα, καθώς ο εν λόγω δείκτης μετρείται σε εθνικό επίπεδο και όχι σε περιφερειακό. Επιπλέον, από τους αντίστοιχους δείκτες εκρών της Επενδυτικής Προτεραιότητας 4c, οι οποίοι αναφέρονται στις πράξεις που θα συγχρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του ΕΠ, μόνο από έναν δείκτη παρέχεται πληροφόρηση για την μείωση της ετήσιας κατανάλωσης και αφορά στα δημόσια κτίρια. Συνεπώς, διαπιστώνεται ότι οι δείκτες εκρών και αποτελέσματος, οι οποίοι αναφέρονται στο Σχέδιο Αξιολόγησης, ότι θα αποτελέσουν τα δεδομένα της συγκεκριμένης αξιολόγησης επιπτώσεων, δεν επαρκούν προκειμένου να απαντηθεί το εν λόγω αξιολογικό ερώτημα.

Ως εκ τούτων προτείνεται, η εξειδίκευση του δείκτη αποτελέσματος σε περιφερειακό επίπεδο, ούτως ώστε να είναι δυνατή η εκτίμηση της ετήσιας εξοικονόμησης τελικής ενέργειας στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου. Παράλληλα, η εκτίμηση της συμβολής του ΕΠ, στην εξοικονόμηση της ετήσιας κατανάλωσης στην Περιφέρεια, θα μπορούσε να προσεγγισθεί μέσω του Δείκτη Εκρών CO34 «Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου», ο οποίος θα συμπεριλαμβάνεται στα έργα/πράξεις ενεργειακής αναβάθμισης δημοσίων κτιρίων και νοικοκυριών και η αντιστοίχσή του με την εξοικονόμηση της ετήσιας κατανάλωση πρωτογενούς και αρχικής ενέργειας καθίσταται δυνατή μέσω των πιστοποιητικών ενεργειακής απόδοσης κτιρίων που αναβαθμίστηκαν.

- Πως βελτιώθηκε ο βαθμός προστασίας των κατοίκων από φυσικές καταστροφές;

Το συγκεκριμένο ερώτημα, καλύπτεται από τα στοιχεία που συλλέγονται για τον υπολογισμό της τιμής του δείκτη αποτελέσματος T2824 των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων 5a και 5b. Λαμβάνοντας υπ' όψη την πρόταση τροποποίησης της πηγής των στοιχείων για τον εν λόγω δείκτη αποτελέσματος, στο πλαίσιο της επικείμενης 2ης αναθεώρησης του ΕΠ, η οποία παρουσιάστηκε στο πρώτο παραδοτέο της παρούσας Έκθεσης, διαπιστώνεται η ανάγκη περαιτέρω διευκρίνισης της μεθοδολογίας υπολογισμού του. Καθώς τα δεδομένα για την επίτευξη του δείκτη, συλλέγονται, με βάση την προαναφερθείσα πρόταση αναθεώρησης του

ΕΠ, από διοικητικές πηγές²⁰, αρμόδιες για την παρακολούθηση των αντίστοιχων δεδομένων, δεν διαπιστώνεται ζήτημα μη έγκαιρης εξασφάλισης των αντίστοιχων στοιχείων, απαραίτητων για την διενέργεια της εν λόγω αξιολόγησης επιπτώσεων.

• Αυξήθηκε ο όγκος απορριμμάτων που οδηγείται σε ανακύκλωση;

Η εξασφάλιση των δεδομένων για την απάντηση στο εν λόγω ερώτημα σχετίζεται άμεσα με τα στοιχεία που συλλέγονται για την επίτευξη του δείκτη αποτελέσματος T2825 της Επενδυτικής Προτεραιότητας 6a, όπως αποτυπώνεται και για το σύνολο των αξιολογικών ερωτημάτων επιπτώσεων των εξεταζόμενων αξιολογήσεων, στον πίνακα ΣΤ.3, του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας έκθεσης. Λαμβάνοντας, επιπρόσθετα, υπ' όψη την πρόταση αναθεώρησης του Συμβούλου, όπως παρουσιάστηκε στο πρώτο παραδοτέο του παρόντος έργου, κατά την οποία τροποποιείται η πηγή των στοιχείων, η τιμή βάσης και η τιμή στόχος του συγκεκριμένου δείκτη, σύμφωνα με σχετικό έγγραφο της ΕΥΣΣΑ, η έγκαιρη διαθεσιμότητα των απαιτούμενων δεδομένων, άπτεται αποκλειστικά της λειτουργίας και οργάνωσης της αρμόδιας Διεύθυνσης του ΥΠΕΝ²¹.

Συνεπώς, τη παρούσα χρονική στιγμή δεν είναι δυνατή η εκτίμηση του Συμβούλου Αξιολόγησης, για την δυνατότητα έγκαιρης και πλήρους κάλυψης των απαιτήσεων εξασφάλισης των δεδομένων αυτών.

• Επηρεάστηκε θετικά η ποιότητα ζωής από δράσεις προστασίας περιβάλλοντος;

Το εν λόγω αξιολογικό ερώτημα, το οποίο εστιάζει στην ποιοτική αποτίμηση του συνόλου των παρεμβάσεων δεν σχετίζεται άμεσα με κάποιο συγκεκριμένο δείκτη αποτελέσματος του ΑΠ 3, αλλά, η εξέτασή του συνδέεται εμμέσως με όλους τους δείκτες αποτελέσματος του ΑΠ, όπως χαρακτηριστικά παρουσιάζεται και στον πίνακα ΣΤ.3 του παραρτήματος ΣΤ. Η έγκαιρη και πλήρης κάλυψη των απαιτούμενων δεδομένων για την παρακολούθηση της επίτευξης των δεικτών αποτελέσματος, λαμβάνοντας υπ' όψη ότι, κατά κύριο λόγο, οι πηγές συλλογής των αντίστοιχων δεδομένων είναι Δημόσιες Υπηρεσίες (πχ Διευθύνσεις Υδάτων και Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, Διεύθυνση Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος, της ΕΓΥ του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας κλπ), εξαρτάται από την ετοιμότητα και την λειτουργία των υπηρεσιών αυτών.

Επίσης, για την απάντηση στο παρόν αξιολογικό ερώτημα προτείνεται, επιπρόσθετα και συμπληρωματικά των δεδομένων και των στοιχείων που θα συλλεχθούν στη βάση των δεικτών αποτελέσματος και εκροών, να διεξαχθεί, στο πλαίσιο της εν λόγω αξιολόγησης επιπτώσεων, αντίστοιχη έρευνα πεδίου, η οποία θα περιλαμβάνει συνεντεύξεις και

²⁰ Διευθύνσεις Υδάτων και Δασών της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, Διεύθυνση Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος, της ΕΓΥ του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθώς και Γεωδυναμικό Ινστιτούτο Αστεροσκοπείου Αθηνών.

²¹ Διεύθυνση Βιοποικιλότητας, Εδάφους και Διαχείρισης Αποβλήτων

ερωτηματολογία, προκειμένου να εξασφαλισθούν τα απαραίτητα δεδομένα, τα οποία θα προσδώσουν την ποιοτική διάσταση στην απάντηση του ερωτήματος.

- *Βελτιώθηκε η ποιότητα ζωής των κατοίκων και αναβαθμίστηκε το περιβάλλον στα αστικά κέντρα:*

Κατ' αντιστοιχία, όπως αναφέρθηκε και για το αμέσως προηγούμενο ερώτημα, τα διαθέσιμα στοιχεία που προκύπτουν από τους δείκτες εκρών και αποτελέσματος, δεν επαρκούν για την ποιοτική διερεύνηση του συγκεκριμένου ερωτήματος και ως εκ τούτου, θα πρέπει να συμπεριληφθούν πρόσθετοι προς τη συγκεκριμένη αξιολόγηση επιπτώσεων, μέθοδοι για την πληρέστερη κάλυψη των ζητημάτων που άπτονται των επιπτώσεων των δράσεων του περιβάλλοντος στην Περιφέρεια. Το εν λόγω αξιολογικό ερώτημα, καλύπτεται από την προαναφερθείσα έρευνα πεδίου, εφ' όσον αυτή εστιάσει ιδιαίτερα στα αστικά κέντρα, ως προς τα απαιτούμενα ποιοτικά δεδομένα, τα οποία κρίνονται απαραίτητα.

Επιπλέον, όσον αφορά στην διασφάλιση της πληρότητας και της έγκαιρης συλλογής των απαιτούμενων δεδομένων για την επίτευξη της τιμής στόχο του δείκτη αποτελέσματος T2830 της Επ.Πρ. 6ε, η οποία συνδέεται με το εν λόγω αξιολογικό ερώτημα και κατ' επέκταση με τον Ειδικό Στόχο 6ε1, διαπιστώνεται ότι η αναφερόμενη, στο ΕΠ, πηγή συλλογής δεδομένων (Σύστημα Παρακολούθησης), δεν επαρκεί για τη διερεύνηση επίτευξης του δείκτη αποτελέσματος και του Ειδικού Στόχου. Αυτό συμβαίνει διότι δεν υπολογίζονται στον δείκτη, από το Σύστημα Παρακολούθησης, παρεμβάσεις αναβάθμισης αστικών κέντρων, οι οποίες υλοποιούνται στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, χωρίς τη χρηματοδότηση από το ΕΠ. Ως εκ τούτων, αυτό το ενδεχόμενο κενό θα πρέπει να καλυφθεί με σχετική case study, η οποία θα είναι σχετικά μικρής κλίμακας.

- *Βελτιώθηκε η ποιότητα των υδάτων από τις παρεμβάσεις του ΕΠ και προστατεύθηκε ο υδροφόρος ορίζοντας και οι παράκτιες τουριστικές περιοχές από διαχείριση λυμάτων:*

Η εξασφάλιση των δεδομένων για την εξέταση του εν λόγω ερωτήματος και κατ' επέκταση των Ειδικών Στόχων, σχετίζεται άμεσα με τα στοιχεία που συλλέγονται για την επίτευξη των δύο δεικτών αποτελέσματος²² της Επενδυτικής Προτεραιότητας 6b. Με δεδομένο ότι, η πηγή συλλογής στοιχείων των δύο δεικτών αποτελέσματος είναι η Διεύθυνση Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτινου Περιβάλλοντος της ΕΓΥ, του ΥΠΕΝ, η έγκαιρη και πλήρης κάλυψη των απαιτούμενων στοιχείων για την αξιολόγηση, εξαρτάται από την ετοιμότητα και τη λειτουργία της εν λόγω Διεύθυνσης. Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενο αξιολογικό ερώτημα, η εν λόγω πηγή συλλογής των δεδομένων, αποτελεί πρόταση τροποποίησης του Συμβούλου Αξιολόγησης, κατόπιν σχετικού εγγράφου της ΕΥΣΣΑ και ως εκ τούτου, τη δεδομένη χρονική

²² Στην Επενδυτική Προτεραιότητα 6b, συμπεριλαμβάνονται δύο δείκτες αποτελέσματος: ο T2826, ο οποίος αναφέρεται στον πληθυσμό που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων και ένας προτεινόμενος νέος δείκτης, στο πλαίσιο της επικείμενης αναθεώρησης, ο οποίος αναφέρεται στον πληθυσμό που εξυπηρετείται με νερό για ανθρώπινη κατανάλωση.

στιγμή σύνταξης του παρόντος παραδοτέου, δεν είναι δυνατή η εκτίμηση ως προς την έγκαιρη και πλήρη κάλυψη των απαιτήσεων εξασφάλισης των αντίστοιχων δεδομένων από την συγκεκριμένη πηγή.

Τέλος, επισημαίνεται ότι, από τα στοιχεία των δεικτών αποτελέσματος, καθίσταται δυνατή μόνο η ποσοτική ανάλυση, ενώ για τα επιμέρους ποιοτικά στοιχεία του συγκεκριμένου αξιολογικού ερωτήματος, απαιτούνται περισσότερα και λεπτομερή στοιχεία των αντίστοιχων παρεμβάσεων, που υλοποιήθηκαν ή/και θα υλοποιηθούν τόσο στο πλαίσιο του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο», όσο και με χρηματοδότηση από άλλες πηγές (Τομεακό ΕΠ ή/και με πόρους των ΟΤΑ).

• Προστατεύθηκαν μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς και αυξήθηκε ο αριθμός επισκεπτών:

Τα δεδομένα που απαιτούνται για τη διερεύνηση του εν λόγω ερωτήματος αναφέρονται σε δύο επίπεδα, αφ' ενός στα δεδομένα τα οποία είναι διαθέσιμα μέσω των δεικτών εκροών και αποτελέσματος, αφ' ετέρου στα δεδομένα τα οποία δεν τηρούνται στο Σύστημα Παρακολούθησης ή την ΕΛΣΤΑΤ. Τα ζητήματα που σχετίζονται με τη διασφάλιση της πληρότητας και της έγκαιρης συλλογής των δεδομένων, συνοψίζονται, αμέσως πιο κάτω.

α) Ο κοινός δείκτης εκροών CO09 αναφέρεται στην εκτιμώμενη, κατά τον δικαιούχο, αύξηση του αναμενόμενου αριθμού επισκέψεων σε ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και πόλους έλξης επισκεπτών, ένα έτος μετά την ολοκλήρωση της παρέμβασης. Ως εκ τούτου, η πληροφορία που συλλέγεται από τον συγκεκριμένο δείκτη εκροών και σχετίζεται με τα έργα που υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο», ενέχει υψηλού βαθμού αβεβαιότητα, καθώς εκ του ορισμού του πρόκειται για εκτίμηση του δικαιούχου.

β) Η προτεινόμενη λεκτική τροποποίηση του δείκτη αποτελέσματος T2828 της Επ.Πρ. 6c, βάσει της οποίας εξαιρέθηκαν από τον υπολογισμό του δείκτη οι επισκέπτες των πόλων έλξης φυσικής κληρονομιάς, λόγω ανάγκης για μεγαλύτερη σαφήνεια ως προς τον τρόπο υπολογισμού του δείκτη από επίσημες πηγές (ΕΛΣΤΑΤ), αμβλύνει τη σύνδεση του δείκτη αποτελέσματος με τον Ειδικό Στόχο, ο οποίος αναφέρεται στη βελτίωση της ελκυστικότητας των φυσικών και πολιτιστικών πόρων της Περιφέρειας. Ωστόσο, το πρόβλημα δεν εστιάζει στην αποδυνάμωση της εν λόγω σύνδεσης, αλλά κυρίως, στο γεγονός ότι τα στοιχεία που συλλέγονται από την ΕΛΣΤΑΤ, αναφέρονται αποκλειστικά στα μουσεία και στους αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας με εισιτήριο, ενώ δεν υπολογίζεται μεγάλο πλήθος επισκεπτών στους λοιπούς χώρους πολιτιστικού ενδιαφέροντος. Για τον λόγο αυτό, έχει προβλεφθεί κατά την τροποποίηση της πηγής συλλογής δεδομένων, ως δευτερεύουσα πηγή, η έρευνα πεδίου, η οποία προτείνεται να διενεργηθεί δύο φορές κατά τη διάρκεια της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου.

• Σε ποιο βαθμό η βελτίωση του περιβάλλοντος γενικά οφείλεται σε παρεμβάσεις του ΕΠ;

Το συγκεκριμένο αξιολογικό ερώτημα, το οποίο αποτελεί και το γενικότερο συμπέρασμα που καλείται να καταλήξει η παρούσα αξιολόγηση επιπτώσεων, διατρέχει το σύνολο των Ειδικών Στόχων και των δεικτών αποτελέσματος, αξιοποιώντας, αφ' ενός τα διαθέσιμα δεδομένα των δεικτών εκροών και αποτελέσματος του Άξονα Προτεραιότητας 3, αφ' ετέρου τα συμπεράσματα των επιμέρους αξιολογικών ερωτημάτων, που αναφέρθηκαν αμέσως πιο πάνω. Ως προς τη δυνατότητα διασφάλισης των αντίστοιχων δεδομένων για την έγκαιρη και πλήρη κάλυψη των απαιτήσεων της συγκεκριμένης αξιολόγησης, ισχύουν όσα αναφέρθηκαν αναλυτικά επ' αυτού, στην ανάλυση των προηγηθέντων αξιολογικών ερωτημάτων.

Συνοψίζοντας, με βάση τα παραπάνω, τα βασικά συμπεράσματα, τα οποία δύνανται να συμβάλουν στην προετοιμασία της συγκεκριμένης αξιολόγησης επιπτώσεων από τις δράσεις στον Τομέα Περιβάλλοντος, είναι τα εξής:

- α) Απαιτείται επικαιροποίηση του μνημονίου μεταξύ ΕΑΣ και ΕΛΣΤΑΤ, προκειμένου να ενσωματωθούν οι πρόσθετοι δείκτες που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της τελευταίας.
- β) Απαιτείται συντονισμένη συνεργασία μεταξύ των ΕΥΔ των ΕΠ και της ΕΑΣ σε εθνικό επίπεδο με τις προαναφερθείσες Διευθύνσεις του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, προκειμένου να εξασφαλισθεί η έγκαιρη και πλήρης κάλυψη των απαιτούμενων δεδομένων των δεικτών που άπτονται των αρμοδιοτήτων των εν λόγω Διευθύνσεων.
- γ) Απαιτούνται αντίστοιχες έρευνες πεδίου προκειμένου να καλυφθούν τα αναγκαία ποιοτικά δεδομένα των αξιολογικών ερωτημάτων.

**1.2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΣΤΟ ΕΠ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» 2014-2020 (Α/Α 14)**

Τα δεδομένα με βάση τα οποία θα διερευνηθεί η εκτίμηση του βαθμού επίτευξης των Ειδικών Στόχων του ΕΠ και συγκεκριμένα του ΑΠ 1, στους οποίους αναφέρεται η συγκεκριμένη αξιολόγηση επιπτώσεων και συνεπώς οι απαντήσεις στα παραπάνω αξιολογικά ερωτήματα, είναι κυρίως οι τιμές επίτευξης των δεικτών εκροών και η συμβολή του ΕΠ στις τιμές επίτευξης των δεικτών αποτελεσμάτων. Επιπρόσθετα, συμπληρωματικά θα πρέπει να είναι τα χαρακτηριστικά στοιχεία ανά υλοποιούμενη πράξη/επένδυση, ενώ χρήσιμα συμπεράσματα μπορούν να εξαχθούν με τη διενέργεια έρευνας μέσω εξειδικευμένων ερωτηματολογίων. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι, η συμβολή των δράσεων/πράξεων του ΕΠ, όσον αφορά στους στόχους των δεικτών αποτελέσματος που αναφέρονται στην επιχειρηματικότητα, συνδέονται πολύ στενά, τόσο με την προηγούμενη λειτουργία των επιχειρήσεων (πριν την παρέμβαση), όσο και με το είδος της επένδυσης ανά επιχείρηση, ενώ σημαντικός παράγοντας είναι το εξωτερικό κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον.

Σημειώνεται δε, ότι τα δεδομένα που απαιτούνται για υπολογισμό της επίτευξης των δεικτών αποτελέσματος και κυρίως αυτά που σχετίζονται με μακροοικονομικούς δείκτες και συλλέγονται

από την ΕΛΣΤΑΤ, καθίστανται διαθέσιμα με καθυστέρηση τουλάχιστον δύο ετών, ως προσωρινά στοιχεία.

Με βάση την, αναφερόμενη στο Σχέδιο Αξιολόγησης, μεθοδολογία διενέργειας της συγκεκριμένης αξιολόγησης (theory based), θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψη ότι στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου θα λάβει χώρα σημαντικός αριθμός παρεμβάσεων από το Τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα-Επιχειρηματικότητα-Καινοτομία (ΕΠΑΝΕΚ), καθώς επίσης και μέσω του Αναπτυξιακού Νόμου, ενώ ένα σημαντικό μέρος επενδύσεων από επιχειρήσεις πραγματοποιούνται με αμιγώς ιδιωτικούς πόρους. Σύμφωνα με τα παραπάνω, αμέσως πιο κάτω παρατίθενται τα συμπεράσματα ως προς τη διαθεσιμότητα των δεδομένων, ανά αξιολογικό ερώτημα και σχετικό δείκτη.

- Συνέβαλε η υλοποίηση των δράσεων στην αύξηση της εξωστρέφειας και ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων;

Για την διερεύνηση του εν λόγω αξιολογικού ερωτήματος, το οποίο σχετίζεται, αφ' ενός και ιδιαίτερα με τον Ειδικό Στόχο 3d1 και τον δείκτη αποτελέσματος T2809 της Επ.Πρ. 3d, αφ' ετέρου με τον Ειδικό Στόχο 3a1 και τον δείκτη αποτελέσματος T2806 της Επ.Πρ. 3a, θα απαιτηθούν εγκαίρως τα δεδομένα των αντίστοιχων δεικτών αποτελέσματος των δύο Επενδυτικών Προτεραιοτήτων. Όσον αφορά στα δεδομένα του δείκτη αποτελέσματος T2806, ο οποίος αναφέρεται στην ΑΠΑ των κλάδων υψηλής προστιθέμενης αξίας στην Περιφέρεια και συλλέγονται από την ΕΛΣΤΑΤ, αυτά καθίστανται διαθέσιμα για κάθε έτος, με καθυστέρηση τριών ετών, ενώ τα αντίστοιχα δεδομένα του δείκτη αποτελέσματος T2809, διατίθενται από την ΕΛΣΤΑΤ, κατ' έτος, χωρίς καθυστέρηση. Σημειώνεται δε ότι, σύμφωνα με τον προγραμματισμό (διενέργεια της συγκεκριμένης αξιολόγησης τους τελευταίους μήνες του 2021 και τους πρώτους του 2022), όπως αναφέρεται στο Σχέδιο Αξιολόγησης, για την συγκεκριμένη αξιολόγηση, τα διαθέσιμα στοιχεία για τον δείκτη αποτελέσματος T2806 της Επ.Πρ. 3a, θα αφορούν στο έτος 2019. Συνεπώς, η παράμετρος αυτή θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψη κατά την προετοιμασία της εν λόγω αξιολόγησης επιπτώσεων. Τέλος, επισημαίνεται ότι τα αντίστοιχα στοιχεία της ΑΠΑ ανά κλάδο, σε εθνικό επίπεδο, καθίστανται διαθέσιμα στις αρχές του επόμενου έτους από το έτος αναφοράς, γεγονός το οποίο δύναται να αξιοποιηθεί, συνδυαστικά κατά τη διενέργεια της εν λόγω αξιολόγησης.

- Συνέβαλλε η χρηματοδότηση των δράσεων στη δημιουργία απασχόλησης;

Το συγκεκριμένο αξιολογικό ερώτημα, σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.3 του παραρτήματος ΣΤ, δεν συνδέεται άμεσα με κανέναν δείκτη αποτελέσματος, ούτε με Ειδικό Στόχο του ΑΠ 1. Συνδέεται, μόνον έμμεσα, με τον Ειδικό Στόχο 3a1 και κατ' επέκταση με τον αντίστοιχο δείκτη αποτελέσματος T2806 της Επ.Πρ. 3a. Ως εκ τούτου, η απάντηση επί αυτού του αξιολογικού ερωτήματος συνάγεται, αφ' ενός από την επίτευξη των τιμών στόχων του

δείκτη εκρών CO08 «Αύξηση της απασχόλησης στις επιχειρήσεις που λαμβάνουν ενίσχυση», ο οποίος αναφέρεται στις Επενδυτικές Προτεραιότητες 3a και 3d, αφ' ετέρου, από τη χρήση του συγκεκριμένου δείκτη, ως πρόσθετος δείκτης ανά πρόσκληση, στις υπόλοιπες Επενδυτικές Προτεραιότητες του ΑΠ 1.

• Προσεγγίστηκαν ικανοποιητικά οι στόχοι της Περιφερειακής RIS3;

Το συγκεκριμένο αξιολογικό ερώτημα, σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα ΣΤ.3 του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας έκθεσης, συνδέεται άμεσα με τους Ειδικούς Στόχους 1b1 και 3d1 και κατ' επέκταση με τους αντίστοιχους δείκτες αποτελέσματος T2802 και T2809 των Επ.Πρ 1b και 3d αντίστοιχα. Επίσης, έμμεσα συνδέεται με τους υπόλοιπους Ειδικούς Στόχους και δείκτες αποτελέσματος του Άξονα Προτεραιότητας 1. Οι παραπάνω δείκτες αποτελέσματος που συνδέονται άμεσα με το συγκεκριμένο αξιολογικό ερώτημα, αποτελούν και δείκτες αποτελέσματος του Σχεδίου Δράσης της Στρατηγικής RIS3 της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου²³. Συγκεκριμένα, όσον αφορά στην έγκαιρη και έγκυρη εξασφάλιση των δεδομένων που απαιτούνται για τη διερεύνηση του παρόντος αξιολογικού ερωτήματος, αναφέρεται ότι, ο δείκτης αποτελέσματος T2802 «Επιχειρηματικές δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη (ως ποσοστό του Περιφερειακού ΑΕΠ)», ο οποίος παρακολουθείται από την ΕΛΣΤΑΤ/ΓΓΕΤ και τη EUROSTAT, υπολογίζεται κάθε δύο έτη και καθίσταται διαθέσιμος με καθυστέρηση δύο ετών από το έτος αναφοράς. Συνεπώς, με δεδομένο τον χρονικό προγραμματισμό, σύμφωνα με το Σχέδιο Αξιολόγησης, για την εν λόγω αξιολόγηση, τα στοιχεία του δείκτη αποτελέσματος, τα οποία θα είναι διαθέσιμα, σε επίπεδο Περιφέρειας, κατά την περίοδο διενέργειας της αξιολόγησης θα αφορούν στο έτος 2019. Στο ίδιο έτος θα αναφέρονται και τα διαθέσιμα στοιχεία και των λοιπών δεικτών αποτελέσματος του ΑΠ 1, με εξαίρεση τους δείκτες που αφορούν στην Αξία Εξαγωγών στην Περιφέρεια (T2809) και στις κατηγορίες φορέων δημοσίου ή ευρύτερου δημοσίου τομέα που παρέχουν υπηρεσίες μέσω ΤΠΕ, των οποίων τα δεδομένα παρέχονται χωρίς καθυστέρηση, από τις αντίστοιχες πηγές. Συνεπώς, όπως προαναφέρθηκε, οι παράμετροι αυτές θα πρέπει να ληφθούν υπ' όψη κατά την προετοιμασία της αξιολόγησης, προσαρμόζοντας αντίστοιχα τις προδιαγραφές εκπόνησής της.

• Συνέβαλλε η διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης στο πλαίσιο της RIS3 στην στοχευμένη επιλογή δράσεων;

Το παρόν αξιολογικό ερώτημα, είναι απολύτως ποιοτικό και δεν συνδέεται με δείκτες αποτελέσματος του ΑΠ 1. Ως εκ τούτου, τα δεδομένα που απαιτούνται για την κάλυψή του

²³ Σημειώνεται ότι, στο Σχέδιο Δράσης της Περιφερειακής Στρατηγικής RIS3 της Περιφέρειας, περιλαμβάνεται και ο δείκτης αποτελέσματος T2801 της Επενδυτικής Προτεραιότητας 1a, ο οποίος όμως προτείνεται να αντικατασταθεί με νέο δείκτη, που αναφέρεται σε δημοσιεύσεις ερευνητών της Περιφέρειας, μεταβάλλοντας τη σύνδεσή του με τους Στόχους της RIS3, από άμεση, σε έμμεση.

κατά την συγκεκριμένη αξιολόγηση επιπτώσεων, θα προκύψουν από την έρευνα πεδίου, όπως προβλέπεται για την εν λόγω αξιολόγηση στο εγκεκριμένο Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠ.

- Βελτιώθηκε η συνεργασία επιχειρηματικού κόσμου και ερευνητικών ιδρυμάτων στη κατεύθυνση δημιουργίας νέων προϊόντων ή βελτίωσης υπαρχόντων;

Το συγκεκριμένο αξιολογικό ερώτημα, δεν συνδέεται άμεσα με τους Ειδικούς Στόχους και δείκτες αποτελέσματος του ΑΠ 1. Ωστόσο, διαπιστώνεται έμμεση σύνδεσή του με τους Ειδικούς Στόχους 1b1, 3a1 και 3d1 και τους αντίστοιχους δείκτες αποτελέσματος T2802, T2806 και T2809 των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων 1b, 3a και 3d, κυρίως με ποιοτικά δεδομένα. Στο βαθμό, δε, που το εν λόγω αξιολογικό ερώτημα απαντάται σε ποσοτικό επίπεδο από τη συμβολή του ΕΠ στους συγκεκριμένους δείκτες αποτελέσματος και κατ' ακολουθία, όσον αφορά στην έγκαιρη συλλογή και διαθεσιμότητα των απαραίτητων δεδομένων κατά τη διενέργεια της αξιολόγησης, ισχύουν όσα αναφέρθηκαν επ' αυτών, στην ανάλυση των αξιολογικών ερωτημάτων που προηγήθηκαν, για τα αναγκαία στοιχεία/δεδομένα επί των συγκεκριμένων δεικτών αποτελέσματος.

Επιπλέον, επισημαίνεται ότι στην κάλυψη του παρόντος ερωτήματος δύναται να συμβάλουν μεταξύ άλλων, δεδομένα που προκύπτουν από την υλοποίηση των σχετικών πράξεων και πιο συγκεκριμένα οι τιμές επίτευξης των κοινών δεικτών εκροών CO26, CO28 και CO29, από τις ενταγμένες/ολοκληρωθείσες πράξεις, είτε στο πλαίσιο εφαρμογής του ΕΠ Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, είτε του Τομεακού ΕΠΑΝΕΚ.

Τέλος, όσον αφορά στην κάλυψη του συγκεκριμένου ερωτήματος για δραστηριότητες συνεργασίας και επιχειρήσεων και ερευνητικών ιδρυμάτων εκτός συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων, προτείνεται να γίνει σχετική case study.

- Αυξήθηκε ο βαθμός χρήσης ΤΠΕ στη Περιφέρεια από επιχειρήσεις και ευρύτερο κοινό;

Με δεδομένη τη σύνδεση του συγκεκριμένου αξιολογικού ερωτήματος με τους Ειδικούς Στόχους 2b1 και 2c1 του Θεματικού Στόχου 2, τα δεδομένα τα οποία απαιτούνται για την εξέτασή του, αφορούν αποκλειστικά τους δείκτες αποτελέσματος²⁴ των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων 2b και 2c. Τα προβλήματα έγκαιρης εξασφάλισης δεδομένων, όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενα αξιολογικά ερωτήματα, αφορούν κυρίως στον δείκτη T2803, ο οποίος όμως σχετίζεται έμμεσα με το εν λόγω ερώτημα, αλλά παρ' όλα αυτά απαντά σε ένα βαθμό στο συγκεκριμένο ερώτημα. Κρίσιμης σημασίας για την έγκαιρη και πλήρη εξασφάλιση των απαιτούμενων δεδομένων, προκειμένου να δοθεί απάντηση στο συγκεκριμένο αξιολογικό ερώτημα, αποτελεί η επεξεργασία δευτερογενών στοιχείων που θα συλλεχθούν στο πλαίσιο της συγκεκριμένης αξιολόγησης, με σκοπό την ποιοτική ανάλυση

²⁴ Ο δείκτης αποτελέσματος T2803 της Επενδυτικής Προτεραιότητας 2b, αναφέρεται στην Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία ΤΠΕ στην Περιφέρεια, ενώ όσον αφορά στον δείκτη αποτελέσματος της Επ.Πρ. 2c, έχει προταθεί νέος δείκτης, προκειμένου να αντικαταστήσει τον υφιστάμενο, ο οποίος αναφέρεται στις κατηγορίες φορέων δημοσίου ή ευρύτερου δημοσίου τομέα που παρέχουν υπηρεσίες μέσω ΤΠΕ.

του βαθμού χρήσης ΤΠΕ, τόσο σε επίπεδο επιχειρήσεων, όσο και στο ευρύτερο κοινό της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.

- Πως κρίνεται η συμβολή της Περιφερειακής RIS3 στη βελτίωση των ποιοτικών χαρακτηριστικών της επιχειρηματικότητας στη Περιφέρεια, σε σχέση με τις δράσεις που χρηματοδοτήθηκαν εκτός αυτού του σχεδιασμού;

Το συγκεκριμένο ερώτημα δύναται να απαντηθεί, κάνοντας χρήση αντιπαραδειγμάτων (counterfactuals). Ωστόσο, η εν λόγω μεθοδολογία δεν προβλέπεται για τη συγκεκριμένη αξιολόγηση στο εγκεκριμένο Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠ. Σε κάθε περίπτωση, όμως, για τα αναγκαία δεδομένα που εκφράζουν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της επιχειρηματικότητας, όπως αναφέρονται στο σχετικό ερώτημα, δεν επαρκούν τα στοιχεία που συλλέγονται για την επίτευξη των δεικτών αποτελέσματος και εκροών, στο πλαίσιο υλοποίησης του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο». Για αυτό το λόγο, θα πρέπει να προηγηθεί σχετική case study για τον προσδιορισμό των ποιοτικών χαρακτηριστικών της επιχειρηματικότητας στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου και στη συνέχεια να διενεργηθεί σχετική αξιολόγηση με τη μέθοδο των αντιπαραδειγμάτων (counterfactual).

Συνοψίζοντας, με βάση τα παραπάνω, τα βασικά συμπεράσματα, τα οποία δύναται να συμβάλουν στην προετοιμασία της συγκεκριμένης αξιολόγησης επιπτώσεων από τις δράσεις στον τομέα της επιχειρηματικότητας, συνοψίζονται στα εξής:

- α) Απαιτείται συγκεκριμένη μεθοδολογία, για την αντιμετώπιση του προβλήματος της ετεροχρονισμένης διαθεσιμότητας των δεδομένων των δεικτών αποτελέσματος, που αναφέρονται σε μακροοικονομικούς/επιχειρηματικούς δείκτες περιφερειακού επιπέδου.
- β) Απαιτείται έρευνα πεδίου προκειμένου να καλυφθούν τα αναγκαία ποιοτικά δεδομένα των αξιολογικών ερωτημάτων.

1.3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΣΤΟ ΕΠ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» 2014-2020 (Α/Α 15)

Όσον αφορά στη συγκεκριμένη αξιολόγηση και σύμφωνα με το εγκεκριμένο Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠ, ο προσδιορισμός και η ανάλυση των επιπτώσεων των δράσεων αναβάθμισης ή/και επέκτασης κοινωνικών υποδομών και η συμβολή στην επίτευξη των αντίστοιχων Ειδικών Στόχων του ΕΠ, γίνεται αφ' ενός μέσω των δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων που συνδέονται με τις δράσεις των κοινωνικών υποδομών, οι οποίες συμπεριλαμβάνουν υποδομές υγείας, πρόνοιας και εκπαίδευσης, αφ' ετέρου μέσω δευτερογενών δεδομένων προερχόμενων από case studies ή/και έρευνες πεδίου του αξιολογητή.

Οι πηγές συλλογής δεδομένων για τον προσδιορισμό των τιμών επίτευξης των δεικτών εκροών είναι το σύστημα παρακολούθησης (ΟΠΣ), ενώ για τους δείκτες αποτελέσματος οι αντίστοιχες

πηγές είναι οι αρμόδιες Υπηρεσίες / Διευθύνσεις της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, καθώς επίσης και του Υπουργείου Υγείας, των ΟΤΑ και του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Με βάση τα οριζόμενα στο εγκεκριμένο Σχέδιο Αξιολόγησης, η διενέργεια της συγκεκριμένης αξιολόγησης θα πραγματοποιηθεί με τη μέθοδο αξιολόγησης theory based. Επίσης, λαμβάνοντας υπ' όψη ότι, οι προβλεπόμενες παρεμβάσεις σε κοινωνικές υποδομές στο πλαίσιο των συγχρηματοδοτούμενων από τα ΕΔΕΤ, Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου, θα υλοποιηθούν αποκλειστικά από το ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο», τα συμπεράσματα ως προς τη διαθεσιμότητα των δεδομένων, ανά αξιολογικό ερώτημα και σχετικό δείκτη, αναλύονται αμέσως πιο κάτω:

- Ποίος ο βαθμός συμβολής των συγκεκριμένων αντίστοιχων δράσεων του Προγράμματος στη πρόσβαση, κατά κύριο λόγο των κοινωνικά ευπαθών ομάδων, σε υποδομές υγείας και πρόνοιας;

Το συγκεκριμένο αξιολογικό ερώτημα, συνδέεται άμεσα με τον προτεινόμενο νέο δείκτη αποτελέσματος της Επ.Πρ 9α, ο οποίος αναφέρεται στους άμεσα ωφελούμενους από τις υποδομές πρόνοιας της Περιφέρειας, καθώς και έμμεσα με τον Ειδικό Στόχο 9α1 και τον δείκτη T2810 της Επ.Πρ. 9α. Ο συγκεκριμένος δείκτης αποτελέσματος υπολογίζει τον αριθμό των χρηστών υπηρεσιών υγείας μέσω των υποδομών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Υγείας στην Περιφέρεια. Οι πηγές συγκέντρωσης των στοιχείων για τον πρώτο δείκτη (άμεσα ωφελούμενοι από τις υποδομές πρόνοιας της Περιφέρειας), είναι οι αρμόδιες Υπηρεσίες της Περιφέρειας και οι αντίστοιχες των Δήμων, ενώ για τον δεύτερο (T2810), τα στοιχεία συλλέγονται από το Υπουργείο Υγείας.

Επιπρόσθετα, για την κάλυψη των απαιτούμενων δεδομένων, του εν λόγω αξιολογικού ερωτήματος, θα απαιτηθεί η συνεργασία/διαλειτουργικότητα των αρμόδιων υπουργείων Υγείας και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης προκειμένου να προκύψουν έγκαιρα και με πληρότητα τα αναγκαία εξειδικευμένα στοιχεία επί των κοινωνικά ευπαθών ομάδων, που κάνουν χρήση των υπηρεσιών υγείας σε περιφερειακό επίπεδο.

- Ποίος ο βαθμός συμβολής των συγκεκριμένων αντίστοιχων δράσεων του Προγράμματος στη πρόσβαση, για το σύνολο του πληθυσμού της Περιφέρειας, σε υποδομές εκπαίδευσης;

Το εν λόγω αξιολογικό ερώτημα της παρούσας αξιολόγησης επιπτώσεων, συνδέεται άμεσα με τον Ειδικό Στόχο 10α1 της Επ.Πρ. 10α, καθώς και με αμφότερους τους δείκτες αποτελέσματος T2820 και T2821 της αυτής Επενδυτικής Προτεραιότητας. Οι αντίστοιχες πηγές που θα αξιοποιηθούν για την εξασφάλιση των στοιχείων/αναγκαιών δεδομένων επί των συγκεκριμένων δεικτών αποτελέσματος, είναι το σύστημα παρακολούθησης, καθώς επίσης και οι περιφερειακές υπηρεσίες εκπαίδευσης και το Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Για την διασφάλιση αξιόπιστων (έγκυρων) και έγκαιρα διαθέσιμων δεδομένων, που απαιτούνται για

την κάλυψη του συγκεκριμένου ερωτήματος, θα πρέπει να εξασφαλισθεί η ετοιμότητα των προαναφερθέντων υπηρεσιών και του Πανεπιστημίου, ως προς την παροχή των αναγκαίων στοιχείων.

- Ποίος ο βαθμός μείωσης/άμβλυνσης των προβλημάτων φτώχειας στη Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου από την υλοποίηση των πράξεων κοινωνικών υποδομών (παρεχόμενες κοινωνικές υπηρεσίες σε ισοδύναμο εισόδημα κλπ):

Τα δεδομένα τα οποία δύναται να χρησιμοποιηθούν για την κάλυψη του παρόντος αξιολογικού ερωτήματος, σχετίζονται με τις τιμές επίτευξης των δύο δεικτών αποτελέσματος της Επ.Πρ. 9α, που προαναφέρθηκαν, για το πρώτο αξιολογικό ερώτημα της συγκεκριμένης αξιολόγησης επιπτώσεων. Ως εκ τούτου, τα ζητήματα έγκαιρης διαθεσιμότητας και πληρότητας που αναπτύχθηκαν, ισχύουν και για την εξέταση του συγκεκριμένου ερωτήματος. Επιπρόσθετα, για την επεξεργασία των διαχρονικών ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων όσον αφορά στα προβλήματα φτώχειας στην Περιφέρεια, θα πρέπει να αναζητηθούν και να επεξεργαστούν δευτερογενή στοιχεία από τις αρμόδιες αντίστοιχες πηγές πέραν εκείνων που συνδέονται με δείκτες εκρών και αποτελέσματος του Προγράμματος, διευρύνοντας το φάσμα των παρεχόμενων υπηρεσιών, σε σχέση με το ατομικό ή/και οικογενειακό εισόδημα. Γι' αυτό το λόγο, το παρόν αξιολογικό ερώτημα θα πρέπει να απαντηθεί με ειδική case study, στο πλαίσιο της συγκεκριμένης αξιολόγησης επιπτώσεων.

- Ποίος ο βαθμός βελτίωσης των κοινωνικοοικονομικών δεικτών της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου από την υλοποίηση των πράξεων κοινωνικών υποδομών (πχ μείωση της σχολικής διαρροής, αύξηση της πρόσβασης και ολοκλήρωσης των σπουδών σε μέση, ανώτερη και ανώτατη βαθμίδα εκπαίδευσης, αύξηση των ευκαιριών δημιουργίας εισοδήματος κλπ):

Το συγκεκριμένο αξιολογικό ερώτημα, το οποίο εστιάζει κατά κύριο λόγο στις εκπαιδευτικές υποδομές, προϋποθέτει, σύμφωνα και με το εγκεκριμένο Σχέδιο Αξιολόγησης, την επεξεργασία δευτερογενών δεδομένων από μελέτες περιπτώσεων και έρευνες πεδίου, προκειμένου να εξασφαλισθούν τόσο τα ποσοτικά, όσο και κυρίως τα ποιοτικά δεδομένα που απαιτούνται για την εξέτασή του. Η σύνδεση αυτού του ερωτήματος με τους δύο (2) αντίστοιχους δείκτες αποτελέσματος (T2820 και T2821), καθώς και με τον Ειδικό Στόχο 10a1 του Άξονα Προτεραιότητας 2β, είναι έμμεση και τα δεδομένα που θα απαιτηθούν, προϋποθέτουν τις αναγκαίες ενέργειες προετοιμασίας που αναφέρθηκαν στα προηγούμενα ερωτήματα και κυρίως εκείνες για το 2ο αξιολογικό ερώτημα που αναφέρεται στις υποδομές εκπαίδευσης. Επιπρόσθετα, επισημαίνεται ότι θα πρέπει να συσχετισθούν τα αντίστοιχα δεδομένα επίτευξης του Ειδικού Στόχου και των δεικτών αποτελέσματος της Επ.Πρ. 10α, με τους Στόχους της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020», οι οποίοι αναφέρονται, αφ' ενός στο ποσοστό των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα την σχολική εκπαίδευση, αφ' ετέρου στο

ποσοστό των νέων, που κατέχουν πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ζητήματα που τίγονται στο παρόν ερώτημα, σε περιφερειακό επίπεδο.

Ως γενικότερο συμπέρασμα που προκύπτει από την παραπάνω εξέταση της διασφάλισης των απαιτούμενων δεδομένων για την επιτυχημένη διενέργεια της παρούσας αξιολόγησης, είναι η αναγκαία πραγματοποίηση προπαρασκευαστικών ενεργειών και συνεργασιών, προκειμένου οι αρμόδιες υπηρεσίες, επιφορτισμένες με την τήρηση των σχετικών δεδομένων, να βρίσκονται σε θέση να παρέχουν, εγκαίρως, αξιόπιστα στοιχεία που θα ζητηθούν από την συγκεκριμένη αξιολόγηση επιπτώσεων. Παράλληλα, κρίσιμο στοιχείο για την αποτελεσματική διενέργεια της συγκεκριμένης αξιολόγησης επιπτώσεων, είναι τα επιπρόσθετα στοιχεία που θα αναζητηθούν από αντίστοιχες πηγές, στο πλαίσιο εκπόνησης των αναγκαίων case studies.

1.4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΣΤΟ ΕΠ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» 2014-2020 (Α/Α 16)

Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης αξιολόγησης και σύμφωνα με το εγκεκριμένο Σχέδιο Αξιολόγησης, ο προσδιορισμός και η ανάλυση των επιπτώσεων των δράσεων μεταφορικών υποδομών και η συμβολή τους στους Ειδικούς Στόχους του ΕΠ, γίνεται μέσω των δεικτών εκρών και αποτελεσμάτων που συνδέονται με τις συγκεκριμένες δράσεις, ενώ δύναται ο αξιολογητής να εξασφαλίσει δευτερογενή δεδομένα με την εκπόνηση case studies ή/και τη διενέργεια έρευνας πεδίου.

Οι δείκτες αποτελέσματος, οι οποίοι συνδέονται με τους Ειδικούς Στόχους που αφορούν στη συγκεκριμένη αξιολόγηση επιπτώσεων, όπως φαίνεται στον πίνακα ΣΤ.3 του παραρτήματος ΣΤ, είναι τέσσερις (4), εκ των οποίων οι δύο (2) είναι νέοι /προτεινόμενοι από τον Σύμβουλο, στο πλαίσιο της επικείμενης 2ης αναθεώρησης του ΕΠ. Οι τιμές επίτευξης για τους τρεις (3) από τους (4) δείκτες αποτελέσματος (πλην του δείκτη T2832) επηρεάζονται κατά κύριο λόγο από το κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά των κατοίκων και επισκεπτών της Περιφέρειας, καθώς επίσης και από το ευρύτερο μακροοικονομικό περιβάλλον, σύμφωνα με τα σχετικά στοιχεία του πίνακα ΣΤ.4 του παραρτήματος ΣΤ, χωρίς να υποβαθμίζεται η σημασία των υλοποιούμενων παρεμβάσεων του ΕΠ.

Όσον αφορά στις πηγές συλλογής στοιχείων για τον προσδιορισμό των τιμών επίτευξης των εν λόγω δεικτών εκρών, είναι το σύστημα παρακολούθησης της ΕΥΔ, ενώ για τους δείκτες αποτελέσματος η πηγή στοιχείων είναι η ΕΛΣΤΑΤ. Επιπλέον, ο προσδιορισμός της τιμής επίτευξης του δείκτη αποτελέσματος T2832 «χρονοαπόσταση», πραγματοποιείται μέσω έρευνας πεδίου.

Επίσης, πρέπει να αναφερθεί ότι, παρά το γεγονός ότι η συγκεκριμένη αξιολόγηση τοποθετείται χρονικά προς το τέλος της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου (Μάρτιος 2022), η πιθανότητα ύπαρξης σημαντικού αριθμού αντίστοιχων έργων μεταφορικών υποδομών, τα οποία δεν θα έχουν ολοκληρωθεί, δεδομένου του μεγέθους και της φύσης του, είναι υψηλή. Συνεπώς, ειδικές

προβλέψεις και τρόποι αντιμετώπισης του εν λόγω ζητήματος, θα πρέπει να διενεργηθούν κατά την προετοιμασία της αξιολόγησης, σε σχέση με το επίπεδο υλοποίησης και ολοκλήρωσης, που θα βρίσκεται ο ΑΠ4, τη δεδομένη χρονική περίοδο.

Λαμβάνοντας υπ' όψη τα παραπάνω, στη συνέχεια επιχειρείται η εξέταση της έγκαιρης και έγκυρης διασφάλισης των αναγκαίων δεδομένων ανά αξιολογικό ερώτημα και δείκτη αποτελέσματος:

- Εκτίμηση του βαθμού συμβολής των υλοποιηθεισών ή/ και υλοποιούμενων πράξεων μεταφορικών υποδομών του Προγράμματος στα κοινωνικοοικονομικά και επιχειρηματικά / παραγωγικά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας, υπό την έννοια της μεταβολής τους πριν και μετά την υλοποίηση των συγκεκριμένων πράξεων.

Το συγκεκριμένο αξιολογικό ερώτημα συνδέεται έμμεσα με όλους τους Ειδικούς Στόχους και δείκτες αποτελέσματος του Άξονα Προτεραιότητας 4. Τα δεδομένα δε, που απαιτούνται ως προς την κάλυψη των εν λόγω δεικτών αποτελέσματος, συγκεντρώνονται, όπως προαναφέρθηκε, στην πλειονότητα τους, από την ΕΛΣΤΑΤ και είναι διαθέσιμα, χωρίς καθυστερήσεις ως προς το έτος αναφοράς. Τα υπόλοιπα δεδομένα που σχετίζονται με τον δείκτη αποτελέσματος T2832 (χρονοαπόσταση) θα προκύψουν από την προγραμματιζόμενη έρευνα πεδίου, από τον αξιολογητή των επιπτώσεων. Ωστόσο, τα στοιχεία αυτά, που θα προκύψουν από τις τιμές των δεικτών εκροών και αποτελέσματος, δύναται να χρησιμοποιηθούν επικουρικά για την κάλυψη του παρόντος ερωτήματος, ενώ για την εξασφάλιση των απαιτούμενων δεδομένων θα χρειασθεί να συνδράμουν οι αρμόδιες υπηρεσίες της Περιφέρειας, η ΕΥΔ ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ, καθώς και οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, παρέχοντας τα αναγκαία δευτερογενή δεδομένα. Τα δεδομένα αυτά αναφέρονται, αφ' ενός στις παρεμβάσεις που υλοποιήθηκαν, εκτός ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο», αφ' ετέρου σε διαχρονικές τιμές κοινωνικοοικονομικών, επιχειρηματικών και παραγωγικών χαρακτηριστικών της Περιφέρειας, εστιάζοντας σε υποπεριοχές, οι οποίες επηρεάζονται από παρεμβάσεις μεταφορικών υποδομών στην Περιφέρεια.

- Εκτίμηση του βαθμού βελτίωσης της προσπελασιμότητας της Περιφέρειας μέσω της αντίστοιχης και ανάλογης βελτίωσης του μεταφορικού ισοδύναμου.

Το εν λόγω αξιολογικό ερώτημα, αναφέρεται κατά κύριο λόγο τις θαλάσσιες μεταφορές από και προς την Περιφέρεια, γεγονός που καθιστά τα απαιτούμενα δεδομένα, εγκαίρως διαθέσιμα. Τα στοιχεία αυτά συνδέονται άμεσα με τους δύο νέους προτεινόμενους δείκτες αποτελέσματος στο πλαίσιο της επικείμενης 2ης αναθεώρησης του ΕΠ, οι οποίοι αναφέρονται σε μετακινήσεις επιβατών (ανά κατηγορία λιμενικών υποδομών). Παράλληλα, απαιτούνται και στοιχεία συγκριτικού κόστους μετακίνησης ανά επιβάτη, σε σχέση με αντίστοιχες μετακινήσεις στη χερσαία Ελλάδα, με μέσα οδικών μετακινήσεων ή/και μέσα σταθερής τροχιάς. Τα αντίστοιχα στοιχεία, θα πρέπει να εξασφαλισθούν και από διαφορετικές πηγές

εκείνης της ΕΛΣΤΑΤ ή/και των Λιμενικών Ταμείων ή/και τα αντίστοιχα λιμεναρχεία της Περιφέρειας, ως προς τις θαλάσσιες μεταφορές, καθώς και τα ΚΤΕΛ και ο ΟΣΕ ως προς τις χερσαίες μεταφορές. Ως εκ τούτου, όπως αναφέρθηκε για το αμέσως προηγούμενο αξιολογικό ερώτημα, η συμβολή και συνεργασία των αρμόδιων υπηρεσιών, θα πρέπει να θεωρείται απαραίτητη, για την επιτυχημένη κάλυψη και του παρόντος ερωτήματος, και κατ' επέκταση για την ολοκλήρωση της συγκεκριμένης αξιολόγησης.

- Εκτίμηση του βαθμού βελτίωσης συνθηκών οδικής ασφάλειας

Το συγκεκριμένο ερώτημα, συνδέεται άμεσα με τον δεύτερο Ειδικό Στόχο (7b2) της Επενδυτικής Προτεραιότητας 7b, ο οποίος αναφέρεται στην ασφαλή σύνδεση της ενδοχώρας κάθε νησιού με τις πύλες εισόδου-εξόδου και κατ' ακολουθία με τα εθνικά και διεθνή εμπορικά, παραγωγικά και αστικά κέντρα. Άμεση σχέση υφίσταται και με τον προτεινόμενο νέο δείκτη αποτελέσματος της αυτής Επενδυτικής Προτεραιότητας, ο οποίος αναφέρεται στον αριθμό ατυχημάτων, ανά κατηγορία / ένταση ατυχήματος και ανά έτος και διατίθεται χωρίς καθυστέρηση από την ΕΛΣΤΑΤ. Τέλος, ο δείκτης αποτελέσματος T2832, που υπολογίζει την βελτίωση της χρονοαπόστασης του εθνικού και πρωτεύοντος επαρχιακού οδικού δικτύου, λόγω της έμμεσης σχέσης του, δύναται να χρησιμοποιηθεί επικουρικά.

- Εκτίμηση του βαθμού βελτίωσης της ελκυστικότητας των νησιών της Περιφέρειας με την υλοποίηση των συγκεκριμένων πράξεων μεταφορικών υποδομών.

Ο βαθμός ελκυστικότητας, καθώς αποτελεί μια ευρεία έννοια, συνδέεται άμεσα με όλους τους Ειδικούς Στόχους και δείκτες αποτελέσματος του Άξονα Προτεραιότητας 4. Όσον αφορά στην εξασφάλιση των απαιτούμενων στοιχείων, ισχύουν όλα όσα αναφέρθηκαν στην ανάλυση των προηγούμενων αξιολογικών ερωτημάτων, ενώ για τα αναγκαία ποιοτικά δεδομένα, η διασφάλισή τους άπτεται των αρμοδιοτήτων του αξιολογητή, μέσω ερευνών πεδίου και case studies.

Τέλος, συνοψίζοντας, με βάση τα παραπάνω, τα βασικά συμπεράσματα, τα οποία δύναται να συμβάλουν στην προετοιμασία της συγκεκριμένης αξιολόγησης επιπτώσεων από τις δράσεις στον τομέα των μεταφορικών υποδομών, συνοψίζονται στα εξής:

- α) Απαιτούνται προπαρασκευαστικές ενέργειες για τον συντονισμό και την ετοιμότητα των αρμόδιων υπηρεσιών, για την απρόσκοπτη και έγκαιρη παροχή στοιχείων προς τον αξιολογητή.
- β) Απαιτούνται έρευνες πεδίου και case studies προκειμένου να καλυφθούν τα αναγκαία ποιοτικά δεδομένα των αξιολογικών ερωτημάτων, οι οποίες θα πρέπει να προδιαγραφούν λεπτομερώς κατά το στάδιο προετοιμασίας της παρούσας αξιολόγησης.

γ) Απαιτείται αντίστοιχη προσαρμογή των προδιαγραφών της εν λόγω αξιολόγησης, σε περίπτωση που το επίπεδο ολοκλήρωσης των έργων/πράξεων μεταφορικών υποδομών είναι ιδιαίτερα χαμηλό, καθιστώντας αδύνατη την αξιολόγηση των επιπτώσεών τους.

1.5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΩΝ ΧΩΡΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (ΟΧΕ) ΣΤΟ ΕΠ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» 2014-2020 (Α/Α 17)

Δεδομένης της οριστικοποίησης και έγκρισης των Στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης (ΟΧΕ και ΟΧΕ-ΒΑΑ) στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, καθώς επίσης και λαμβάνοντας υπ' όψη το γεγονός ότι, οι εν λόγω Στρατηγικές βρίσκονται πλέον σε στάδιο υλοποίησης, οι ανάγκες για τα απαιτούμενα δεδομένα, διαφοροποιούνται σε σχέση με εκείνα που αναφέρονται στο εγκεκριμένο Σχέδιο Αξιολόγησης, κυρίως ως προς τη διεύρυνση (αύξηση του αριθμού) των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων και Ειδικών Στόχων που συνδέονται με τις εν λόγω Στρατηγικές.

Όπως αναφέρεται στο Σχέδιο Αξιολόγησης, τα δεδομένα που θα απαιτηθούν είναι τα στοιχεία των δεικτών εκροών και αποτελέσματος των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων του ΕΠ, καθώς επίσης και οι αντίστοιχοι δείκτες εκροών και αποτελέσματος των εγκεκριμένων Στρατηγικών ΟΧΕ και ΒΑΑ. Για τη διαθεσιμότητα των στοιχείων αυτών, καθώς επίσης και για τη δυνατότητα έγκαιρης διασφάλισής τους κατά την διενέργεια της εν λόγω αξιολόγησης, εξάγονται τα παρακάτω συμπεράσματα, ανά αξιολογικό ερώτημα, Ειδικό Στόχο και δείκτη αποτελέσματος.

- Σε ποιο βαθμό επετεύχθησαν οι στόχοι της χωρικής στρατηγικής όπως περιγράφονται στο ΕΠ;

Ως γενικοί στόχοι των «εργαλείων» Χωρικής Ανάπτυξης που περιγράφονται στο ΕΠ, όσον αφορά στις Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ), αναφέρονται η αντιμετώπιση των οικονομικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών, δημογραφικών & φυσικών προκλήσεων που υφίστανται στα επτά μικρά νησιά της Περιφέρειας, ενώ όσον αφορά στους στόχους της ΒΑΑ, αυτοί συνοψίζονται στην αντιμετώπιση οικονομικών, περιβαλλοντικών, δημογραφικών προκλήσεων, καθώς και προκλήσεων κλιματικής αλλαγής και λειτουργικής τους οργάνωσης. Δεδομένων των παραπάνω, το συγκεκριμένο αξιολογικό ερώτημα συνδέεται, είτε έμμεσα, είτε άμεσα με το σύνολο των Ειδικών Στόχων του ΕΠ, καθώς συμβαδίζουν με τη γενικότερη στόχευση του ΕΠ, η οποία είναι η αντιμετώπιση των παραπάνω προκλήσεων και η δημιουργία προϋποθέσεων περαιτέρω ανάπτυξης της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου. Ωστόσο, στην προσπάθεια συγκεκριμενοποίησης του αξιολογικού ερωτήματος, προκειμένου να διερευνηθεί η δυνατότητα διασφάλισης εγκαίρως των απαιτούμενων δεδομένων για την προετοιμασία της παρούσας αξιολόγησης, θα πρέπει να δημιουργηθεί εγκαίρως βάση δεδομένων ορισμένων βασικών αναπτυξιακών χαρακτηριστικών μειονεκτημάτων των μικρών νησιών της Περιφέρειας, καθώς και των δύο αστικών της κέντρων που εφαρμόζονται οι Στρατηγικές ΟΧΕ και ΟΧΕ-ΒΑΑ, προκειμένου να συγκριθεί και να εκτιμηθεί η μεταβολή αυτών των χαρακτηριστικών κατά την χρονική περίοδο διενέργειας της παρούσας αξιολόγησης. Βασικά

στοιχεία αναπτυξιακών χαρακτηριστικών που θα πρέπει να δομήσουν αυτή τη βάση δεδομένων για τη σύγκριση πριν και μετά την παρέμβαση των ΟΧΕ, ανά μικρό νησί ενδεικτικά και κατά κύριο λόγο είναι τα εξής:

- Διαθέσιμο εισόδημα
- Απασχόληση / ανεργία
- Πληθυσμός και πυραμίδα ηλικιών
- Πλήθος και μέγεθος επιχειρήσεων (αριθμός απασχολούμενων στις επιχειρήσεις)
- Διαχείριση απορριμμάτων (κυρίως σημεία διαλογής στην πηγή)
- Διαχείριση λυμάτων (κάλυψη ισοδύναμου πληθυσμού από διαχείριση λυμάτων)
- Διαχείριση πόσιμου νερού (κάλυψη πληθυσμού από νερό κατάλληλο για ανθρώπινη κατανάλωση)
- Κάλυψη πληθυσμού από αντιπλημμυρικά έργα
- Κάλυψη δασικών εκτάσεων από αντιπυρική προστασία

Όσον αφορά στα βασικά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά που θα πρέπει να δομήσουν την αντίστοιχη βάση δεδομένων για την σύγκριση πριν και μετά τις παρεμβάσεις ΟΧΕ-ΒΑΑ, ανά αστικό κέντρο που εφαρμόζεται αυτή η χωρική Στρατηγική κατά κύριο λόγο είναι τα εξής:

- Θύλακες κατοίκων χαμηλού εισοδήματος (πληθυσμός / μέσο διαθέσιμο εισόδημα)
- Απασχόληση / Ανεργία
- Θύλακες υπερηλικών
- Υποβαθμισμένες περιβαλλοντικά γειτονιές
- Κυκλοφοριακά προβλήματα
- Περιοχές συγκέντρωσης υποβαθμισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων
- Οικιστικά υποβαθμισμένες περιοχές

Τα απαραίτητα στοιχεία αυτής της βάσης δεδομένων, τόσο για τα επτά (7) μικρά νησιά, όσο και για τα δύο (2) αστικά κέντρα, θα πρέπει να συλλεχθούν και να οργανωθούν, από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης ή/και με συμπληρωματική έρευνα κατά την έναρξη εφαρμογής των αντίστοιχων Στρατηγικών, ενώ κατά τη διενέργεια της αξιολόγησης επιπτώσεων, τα αντίστοιχα στοιχεία θα πρέπει να συλλεχθούν με σχετικές έρευνες πεδίου.

- Ποια είναι η προστιθέμενη αξία της επιλογής χρήσης του εργαλείου ΟΧΕ σε σχέση με την υλοποίηση ανάλογων δράσεων εκτός ΟΧΕ για κάθε στρατηγική ΟΧΕ;

Το παρόν αξιολογικό ερώτημα, δεν δύναται να συνδεθεί με συγκεκριμένο Ειδικό Στόχο του ΕΠ, καθώς η έννοια της προστιθέμενης αξίας της χρήσης των «εργαλείων» της Χωρικής Ανάπτυξης, εστιάζει στα οφέλη που αποκομίζονται από τους τοπικούς/κοινωνικούς εταίρους/φορείς, μέσω των διαδικασιών σχεδιασμού και υλοποίησης, ενδυναμώνοντας την διαχειριστική, συμμετοχική και σχεδιαστική τους ικανότητα. Τα δεδομένα που θα απαιτηθούν

για την κάλυψη του ερωτήματος αυτού, θα αποκτηθούν μέσω ερευνών πεδίου και case studies που θα διενεργήσει ο αξιολογητής στο πλαίσιο της παρούσας αξιολόγησης, με κύρια στοιχεία τα εξής:

- Δημιουργία μόνιμων μηχανισμών σχεδιασμού και παρακολούθησης της τοπικής ανάπτυξης.
- Καθιέρωση διαδικασιών συμμετοχής των τοπικών φορέων και της κοινωνίας των πολιτών στο αναπτυξιακό γίνεσθαι των συγκεκριμένων περιοχών.
- Διεύρυνση και εμπάθυνση της επιχειρηματικότητας.
- Ανάπτυξη της εξωστρέφειας των συγκεκριμένων περιοχών.

• Σε ποιο βαθμό επετεύχθησαν οι Στόχοι του ΕΠ μέσω της υλοποίησης των Στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης;

Οι Ειδικοί Στόχοι του ΕΠ και οι αντίστοιχοι δείκτες αποτελέσματος, οι οποίοι συνδέονται άμεσα με τις Στρατηγικές Χωρικής Ανάπτυξης στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου και σχετίζονται με το εν λόγω αξιολογικό ερώτημα, παρουσιάζονται αναλυτικά στον πίνακα ΣΤ.3 του παραρτήματος ΣΤ, της παρούσας έκθεσης. Συγκεκριμένα, πρόκειται για δεκαεπτά (17) Ειδικούς Στόχους των Αξόνων Προτεραιότητας 1, 2α, 3 και 4. Όσον αφορά στα ζητήματα που εντοπίζονται επί της έγκαιρης και αξιόπιστης διαθεσιμότητας των δεδομένων που σχετίζονται με τους αντίστοιχους δείκτες αποτελέσματος των ΑΠ 1, 3 και 4, ισχύουν όσα αναφέρθηκαν επ' αυτών, στις προηγούμενες θεματικές αξιολογήσεις επιπτώσεων, οι οποίες αφορούσαν, αποκλειστικά Άξονες Προτεραιότητας που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ. Όσον αφορά στη διαθεσιμότητα των στοιχείων επίτευξης των δεικτών αποτελέσματος CR06 και 05503 του ΑΠ 2α, αναφέρονται συνοπτικά παρακάτω τα εξής:

- Σύμφωνα με το αντίστοιχο Δελτίο Ταυτότητας του Δείκτη CR06 «Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους», αναφέρεται ότι η μέτρηση και η παρακολούθησή του, πραγματοποιείται μέσω ερευνών βάσει αντιπροσωπευτικών δειγμάτων συμμετεχόντων στο επίπεδο των συγκεκριμένων Επενδυτικών Προτεραιοτήτων (8iii και 9i). Η ΕΛΣΤΑΤ διενεργεί τον σχεδιασμό των δειγμάτων, ο οποίος στηρίζεται στις μεθοδολογικές κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ο συγκεκριμένος δείκτης μακροπρόθεσμων αποτελεσμάτων CR06, συνδέεται με δύο Επενδυτικές Προτεραιότητες (8iii και 9i) και κατ' επέκταση με τους αντίστοιχους δύο Ειδικούς Στόχους 8iii1 και 9i1 των αντίστοιχων Επ.Πρ., που σχετίζονται με τις Στρατηγικές Χωρικής Ανάπτυξης.

Επίσης, πρέπει να επισημανθεί ότι, γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στο χρονικό προγραμματισμό των εν λόγω ερευνών και συγκεκριμένα ορίζεται ότι οι συγκεκριμένες έρευνες θα διεξαχθούν, αφ' ενός σε αντιπροσωπευτικά δείγματα συμμετεχόντων που θα έχουν εξέλθει από τις πράξεις έως τα μέσα του 2018, ώστε να δοθούν συγκεντρωτικές τιμές στην Ετήσια Έκθεση που θα υποβληθεί το 2019, αφ' ετέρου σε αντιπροσωπευτικά δείγματα

συμμετεχόντων που θα έχουν εξέλθει από τις πράξεις από τα μέσα του 2018 ως το τέλος του 2023, ώστε να εξασφαλισθούν συγκεντρωτικές τιμές στην Τελική Έκθεση Υλοποίησης, η οποία θα υποβληθεί το 2025. Συνεπώς, αν ο προγραμματισμός αυτός δεν τροποποιηθεί, προκύπτει ότι τα δεδομένα που θα είναι διαθέσιμα κατά τη διενέργεια της συγκεκριμένη αξιολόγησης, θα αναφέρονται στο έτος 2018. Βέβαια, τα εν λόγω δεδομένα θα είναι απαραίτητα για την αξιολόγηση του δείκτη, μόνο στην περίπτωση που οι Στρατηγικές ΒΑΑ, υλοποιήσουν δράσεις στο πλαίσιο των συγκεκριμένων Ειδικών Στόχων, οι οποίες θα κάνουν χρήση των κοινών δεικτών εκροών, δηλαδή, δράσεις που η επίτευξή τους, μετράται μέσω απογραφικών δελτίων συμμετεχόντων και καταχωρίζονται τα αντίστοιχα σχετικά microdata των συμμετεχόντων. Σε αντίθετη περίπτωση, ο εν λόγω δείκτης δεν θα συνδεθεί με τους Στόχους και τις δράσεις των Στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης και τα δεδομένα που θα απαιτηθούν, θα εξαρτηθούν από τους αντίστοιχους δείκτες αποτελέσματος και εκροών, που θα συνδεθούν οι υλοποιηθείσες πράξεις των Στρατηγικών.

- Όσον αφορά στα δεδομένα του δείκτη 05503, ο οποίος έχει προταθεί από τον Σύμβουλο να αποτελέσει δείκτη αποτελέσματος των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων 9ii, 9iii και 9iv, δεν απαιτεί ειδική προετοιμασία για την διασφάλιση της διαθεσιμότητας των αναγκαίων στοιχείων, καθώς συμπληρώνεται από τον κάθε δικαιούχο στο ΟΠΣ. Ως εκ τούτου τα δεδομένα, θα είναι διαθέσιμα εγκαίρως κατά την διενέργεια της συγκεκριμένης αξιολόγησης.

- *Πώς συνέβαλαν οι δείκτες των σχεδίων δράσης της ΒΑΑ και ΟΧΕ στους δείκτες εκροών και αποτελέσματος του ΕΠ;*

Το συγκεκριμένο αξιολογικό ερώτημα, απαιτεί συγκριτικά στοιχεία για κάθε έναν δείκτη των Σχεδίων Δράσης των Στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης που υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΕΠ, με εκείνους του ΕΠ, οι οποίοι συμπίπτουν ως προς την ονομασία και την περιγραφή τους. Όσον αφορά στους δείκτες εκροών, οι επιτευχθείσες τιμές συγκρίνονται αθροιστικά ή αφαιρετικά, με βάση τα στοιχεία του συστήματος παρακολούθησης, ενώ όσον αφορά στους δείκτες αποτελέσματος, ισχύουν όσα έχουν αναφερθεί στα αμέσως προηγούμενα για τη συγκεκριμένη αξιολόγηση επιπτώσεων, ως προς τη συγκέντρωση των αναγκαίων στοιχείων. Σε κάθε περίπτωση όμως, το συγκεκριμένο αξιολογικό ερώτημα, δεν αποτελεί αυτοτελές αξιολογικό ερώτημα επιπτώσεων, με δεδομένο ότι σε κάθε θεματική αξιολόγηση επιπτώσεων του ΕΠ, θα πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψη και οι αντίστοιχοι δείκτες αποτελέσματος των Χωρικών Στρατηγικών για την συμβολή τους στους αντίστοιχους Ειδικούς Στόχους του ΕΠ.

2. ΛΟΙΠΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΜΕ ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Όπως έχει αναφερθεί στα προηγούμενα, στο εγκεκριμένο Σχέδιο Αξιολόγησης, εντοπίζονται αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων σε αξιολογήσεις εφαρμογής και αποδοτικότητας/ αποτελεσματικότητας ή/και ανακεφαλαιωτικές. Στο παρόν κεφάλαιο, όπως και σε όλη την παρούσα έκθεση, η ανάλυση εστιάζει αποκλειστικά στα εν λόγω ερωτήματα (των επιπτώσεων), αγνοώντας τα λοιπά ερωτήματα και δεδομένα, τα οποία δεν σχετίζονται με επιπτώσεις.

Ως εκ τούτου, αμέσως πιο κάτω παρουσιάζονται τα βασικά ζητήματα και συμπεράσματα, ως προς την διασφάλιση της έγκαιρης διαθεσιμότητας και αξιοπιστίας των δεδομένων που απαιτούνται για την κάλυψη των αξιολογικών ερωτημάτων επιπτώσεων κάθε αξιολόγησης, η οποία δεν χαρακτηρίζεται στο Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠ, ως αμιγής αξιολόγηση επιπτώσεων.

2.1. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΔΟΜΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ ΒΙΑΣ ΣΤΑ ΠΕΠ ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΠΜΔΤ (Α/Α 5)

Όπως αναφέρεται στο Σχέδιο Αξιολόγησης, η διενέργεια αυτής της αξιολόγησης, για τις συγκεκριμένες δράσεις οι οποίες αναφέρονται στο πρώτο (I) μέρος της παρούσας έκθεσης, προτείνεται να βασισθεί στη δευτερογενή ανάλυση των στοιχείων παρακολούθησης των δικαιούχων, στην πρωτογενή ποσοτική έρευνα με χρήση ερωτηματολογίων ή/και στην ποιοτική ανάλυση με ομάδες εστίασης (focus groups) ή case studies. Στο συγκεκριμένο πεδίο του Δελτίου Ταυτότητας Αξιολόγησης, αναφέρεται ότι τα δεδομένα θα προκύψουν:

- από στοιχεία που θα συλλέξουν οι δικαιούχοι από την ενημερωμένη Ηλεκτρονική Βάση Δεδομένων (database) της Γενικής Γραμματείας Ισότητας Φύλων (ΓΓΙΦ), του Υπουργείου Εσωτερικών και του Κέντρου Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ),
- από συγκεκριμένους δείκτες εκρών / αποτελέσματος (όπως αυτοί ήταν διαμορφωμένοι πριν την 1η αναθεώρηση του ΕΠ)
- από τη μελέτη αποτίμησης των Δομών για την λειτουργία των ξενώνων και συμβουλευτικών κέντρων γυναικών θυμάτων βίας που διενήργησε η ΕΕΤΑΑ, για τις δράσεις της προγραμματικής περιόδου 2007-2013.

Έχοντας υπ' όψη τα παραπάνω, τα οποία αναφέρονται στο Δελτίο Ταυτότητας Αξιολόγησης, θα πρέπει να αναφερθεί ότι, τα ερωτήματα που αναφέρονται ως αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων, είναι τα εξής δύο:

- Σε ποιο βαθμό οι δομές υποστήριξης των γυναικών θυμάτων βίας παρείχαν βελτιωμένες / διευρυμένες υπηρεσίες προς τις γυναίκες ωφελούμενες των δράσεων;
- Σε ποιο βαθμό οι δομές για την καταπολέμηση της βίας συνέβαλαν στην προώθηση των ωφελούμενων στην απασχόληση;

Αν και, όσον αφορά στο πρώτο ερώτημα, αυτό δεν θα μπορούσε εύκολα να θεωρηθεί ως ερώτημα επιπτώσεων, συνδέεται άμεσα με τον δείκτη αποτελέσματος 05504 «Αριθμός δομών που προσφέρουν βελτιωμένες/διευρυμένες υπηρεσίες» της Επ.Πρ. 9iii, ο οποίος, όμως, έχει προταθεί προς αντικατάσταση, σύμφωνα με την πρόταση του Συμβούλου για την αναθεώρηση

του ΕΠ, στο μέρος Ε, του πρώτου (1ου) παραδοτέου του παρόντος έργου. Ωστόσο, στο αντίστοιχο Δελτίο Ταυτότητας του συγκεκριμένου Δείκτη, αναφέρεται ότι η επίτευξη της τιμής του δείκτη θα υπολογισθεί με την ολοκλήρωση της συγκεκριμένης μελέτης αξιολόγησης. Συνεπώς, τα δεδομένα που θα απαιτηθούν προκειμένου να καλυφθεί το εν λόγω ερώτημα και κατ' επέκταση να υπολογισθεί η επίτευξη της τιμής στόχου του δείκτη 05504, είναι, αφ' ενός η επίτευξη των τιμών στόχων των δεικτών εκροών και αποτελέσματος της Επενδυτικής Προτεραιότητας 9iii και αφ' ετέρου τα στοιχεία υλοποίησης που θα προκύψουν από την έρευνα πεδίου που προγραμματίζεται να διενεργηθεί στο πλαίσιο της συγκεκριμένης αξιολόγησης. Ως εκ τούτου, δεν τίθενται ζητήματα διαθεσιμότητας των απαιτούμενων δεδομένων, καθώς όλοι οι δείκτες παρακολουθούνται μέσω του ΟΠΣ και των δικαιούχων και τα αντίστοιχα στοιχεία / δεδομένα θα είναι διαθέσιμα χωρίς καθυστέρηση.

Όσον αφορά στο δεύτερο προαναφερόμενο αξιολογικό ερώτημα επιπτώσεων, τα απαιτούμενα στοιχεία είναι πιο σύνθετα και δεν περιλαμβάνονται σε microdata λόγω της φύσης των δράσεων, ωστόσο και αυτά αποτελούν ζητούμενο της προαναφερθείσας έρευνας πεδίου που θα πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο της παρούσας αξιολόγησης.

Τέλος, για την αποφυγή πιθανών προβλημάτων κατά τη διενέργεια της παρούσας αξιολόγησης, με δεδομένο ότι τα απαιτούμενα στοιχεία αφορούν σε προσωπικά δεδομένα, θα ήταν χρήσιμο κατά την προετοιμασία της παρούσας αξιολόγησης να προσδιορισθούν λεπτομερώς οι διαδικασίες που πρέπει να τηρηθούν, καθώς και οι υποχρεώσεις και οι δεσμεύσεις των εμπλεκόμενων, σύμφωνα με το ενωσιακό και εθνικό θεσμικό πλαίσιο περί προστασίας προσωπικών δεδομένων.

2.2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΔΟΜΩΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΠ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» 2014-2020 (ΕΠ 9iv) (Α/Α 10)

Λαμβανομένων υπ' όψη των συγκεκριμένων δομών, οι οποίες χαρακτηρίζονται ως δομές αντιμετώπισης της φτώχειας και περιγράφονται στο πρώτο (I) μέρος της παρούσας έκθεσης και όπως αναφέρεται στο Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠ, τα δεδομένα με βάση τα οποία πραγματοποιείται η εκτίμηση της συμβολής του ΕΠ στην επίτευξη του Ειδικού Στόχου 9iv2 του ΕΠ, καθώς επίσης και η απάντηση στα αντίστοιχα αξιολογικά ερωτήματα, είναι οι τιμές υλοποίησης/επίτευξης των δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων, σε σχέση με τα χαρακτηριστικά των υλοποιούμενων πράξεων.

Τα δύο αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων που περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, στη συγκεκριμένη αξιολόγηση εφαρμογής, είναι τα εξής:

- *Ποια ήταν η συνεισφορά των Δομών Φτώχειας στην κοινωνική ενσωμάτωση των ευπαθών κοινωνικά ομάδων και ειδικότερα των αστέγων και των ατόμων ευρισκόμενων σε κατάσταση φτώχειας;*
- *Σε ποιο βαθμό συνεισέφεραν οι Κοινωνικές Δομές Άμεσης Αντιμετώπισης της Φτώχειας στην ανάπτυξη δικτύων κοινωνικής ασφάλειας μέσω της σύνδεσης, συνεργασίας, συνέργειας και*

συμπληρωματικότητας με δομές αντιμετώπισης της φτώχειας και με προγράμματα κοινωνικής προστασίας που υλοποιούνταν παράλληλα;

Αμφότερα τα αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων, συνδέονται άμεσα με τον προτεινόμενο δείκτη αποτελέσματος 05503, ο οποίος αναφέρεται στον αριθμό των επωφελούμενων των υποστηριζόμενων δομών και παρακολουθείται από το Πληροφοριακό Σύστημα/Εθνικός Μηχανισμός του Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Ωστόσο, η πληροφορία που αποκτάται από τα εν λόγω δεδομένα δεν επαρκεί για την απάντηση στα παραπάνω αξιολογικά ερωτήματα. Θα απαιτηθούν, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στο Σχέδιο Αξιολόγησης, έρευνα πεδίου, από τον αξιολογητή, με χρήση ερωτηματολογίων και ποιοτική ανάλυση με ομάδες εστίασης (focus groups) ή case studies. Συνεπώς, προκειμένου να αποφευχθούν προβλήματα και ανεπιθύμητες καθυστερήσεις κατά τη διενέργεια της συγκεκριμένης αξιολόγησης, θα πρέπει να έχουν προσδιορισθεί επαρκώς κατά το στάδιο της προετοιμασίας της αξιολόγησης, οι προδιαγραφές και οι συγκεκριμένες απαιτήσεις της ΕΥΔ, αναφορικά με την προαναφερθείσα έρευνα πεδίου και τις αντίστοιχες case studies, σε σχέση και με την επίτευξη των τιμών στόχων των αντίστοιχων δεικτών εκροών και αποτελέσματος.

Τέλος, όπως αναφέρθηκε και για το αμέσως προηγούμενο αξιολογικό ερώτημα, προτείνεται ο προσδιορισμός, κατά την προετοιμασία της αξιολόγησης, των διαδικασιών και δεσμεύσεων που επιβάλλονται, σύμφωνα με το ενωσιακό και εθνικό θεσμικό πλαίσιο περί διαχείρισης και επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων.

2.3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ «ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΡΩΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ)» ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΟ ΕΠ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» 2014-2020 (ΕΠ 9ν) (Α/Α 11)

Η συγκεκριμένη αξιολόγηση εφαρμογής, η οποία θα διενεργηθεί βάσει κοινών προδιαγραφών από όλες τις ΕΥΔ των ΠΕΠ, περιλαμβάνει μεταξύ άλλων και τρία (3) αξιολογικά ερωτήματα που σχετίζονται με επιπτώσεις των υλοποιούμενων/υλοποιηθεισών δράσεων στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου. Τα ερωτήματα αυτά είναι τα εξής:

- *Πόσες υφιστάμενες Κοιν.Σ.Επ. και άλλοι φορείς Κοινωνικής Οικονομίας υποστηρίχθηκαν και ποια τα απτά αποτελέσματα της υποστήριξης που έλαβαν σε όρους επιχειρηματικής ανάπτυξης σε βάθος χρόνου;*
- *Ποια η συμβολή της λειτουργίας των ΠΜΥ στην τοπική ανάπτυξη και απασχόληση και στην ανάπτυξη του τομέα της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας, εν γένει;*
- *Πόσο συνέβαλαν οι χρηματοδοτικές ενισχύσεις στη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης;*

Τα δύο πρώτα ερωτήματα παρουσιάζουν άμεση σχέση με τον Ειδικό Στόχο 9ν1 και κατ' επέκταση με τον αντίστοιχο δείκτη αποτελέσματος 11303 της Επ.Πρ. 9ν, ενώ όσον αφορά στο τρίτο ερώτημα, η σύνδεση με τον παραπάνω Ειδικό Στόχο και δείκτη αποτελέσματος είναι

έμμεση. Ο εν λόγω δείκτης αποτελέσματος, ο οποίος αναφέρεται στον αριθμό των υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (ΚΑΛΟ) που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης, σε συνδυασμό με τους δείκτες εκροών 11301 «Αριθμός των υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων ΚΑΛΟ» και 11302 «Αριθμός Κέντρων στήριξης κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας», καλύπτει σε ένα βαθμό την ανάγκη ποσοτικών δεδομένων των συγκεκριμένων ερωτημάτων. Ωστόσο, τα απαιτούμενα δεδομένα για το ποιοτικό σκέλος των ερωτημάτων, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στο Σχέδιο Αξιολόγησης, θα προκύψουν μέσω πρωτογενούς έρευνας, με χρήση ερωτηματολογίων ή/και μέσω ποιοτικής ανάλυσης με ομάδες εστίασης (focus groups) και case studies.

Από την παρούσα διερεύνηση δεν προκύπτουν ζητήματα διαθεσιμότητας των απαιτούμενων δεδομένων, καθώς το σύνολο των στοιχείων που αφορούν στην επίτευξη των στόχων των δεικτών εκροών και αποτελέσματος τηρούνται, είτε στο Σύστημα Παρακολούθησης, είτε στο Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας.

Προτείνεται όμως και σ' αυτή την αξιολόγηση, όπως και στις προαναφερθείσες αξιολογήσεις που περιλαμβάνουν επεξεργασία και διαχείριση προσωπικών δεδομένων, ο προσδιορισμός κατά την προετοιμασία της αξιολόγησης, των διαδικασιών και δεσμεύσεων που επιβάλλονται, σύμφωνα με το ενωσιακό και εθνικό θεσμικό πλαίσιο περί των θεμάτων αυτών.

2.4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ ΣΕ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ (Α/Α 12)

Όπως αναφέρεται και στο πρώτο μέρος της παρούσας έκθεσης ο στόχος της συγκεκριμένης αξιολόγησης, είναι η αποτίμηση των αποτελεσμάτων από την εφαρμογή του πλέγματος πολιτικής Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας/Δημόσια Υγεία και Ψυχικής Υγείας σε συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού. Σύμφωνα με το Σχέδιο Αξιολόγησης, η εκτίμηση της συμβολής του ΕΠ στην επίτευξη του Ειδικού Στόχου 9ιν1, θα βασιστεί αποκλειστικά στις παρεμβάσεις του ΕΠ, με βάση την πορεία υλοποίησης των αντίστοιχων δράσεων και τις τιμές επίτευξης των δεικτών αποτελέσματος και εκροών. Ωστόσο, η συγκεκριμένη αξιολόγηση εφαρμογής, η οποία θα διενεργηθεί κεντρικά από την ΕΥΣΕΚΤ, περιλαμβάνει μεταξύ άλλων και αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων, τα οποία εκτείνονται σε ένα ευρύτερο πλαίσιο επιπτώσεων και η σύνδεσή τους με τον Ειδικό Στόχο 9ιν1 και τους αντίστοιχους δείκτες αποτελέσματος²⁵ (11202, 11204 και 11205) είναι έμμεση. Συγκεκριμένα, τα εν λόγω ερωτήματα, όπως αυτά έχουν αναφερθεί και στο πρώτο (I) μέρος της παρούσας έκθεσης, παρατίθενται αμέσως πιο κάτω:

- Υπήρξαν διαρθρωτικές επιπτώσεις;
- Υπήρξαν έως τώρα αλλαγές στις πολιτικές;
- Υπήρξαν ενδεχομένως μη αναμενόμενα αποτελέσματα;

²⁵ Σημειώνεται ότι οι αναφερόμενοι δείκτες αποτελέσματος, παρουσιάζονται σύμφωνα με την πρόταση αναθεώρησης του ΕΠ, η οποία περιλαμβάνεται στο 1ο παραδοτέο του παρόντος έργου.

Προκειμένου να διερευνηθούν και να απαντηθούν τα συγκεκριμένα ερωτήματα, τα στοιχεία των δεικτών εκρών και αποτελέσματος που θα αξιοποιηθούν στο πλαίσιο διερεύνησης των παραπάνω ερωτημάτων, όπως παρουσιάζεται αναλυτικά στον πίνακα ΣΤ.4 του παραρτήματος ΣΤ, έχουν ως πηγές την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Υγείας, το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Παρακολούθησης για τα Ναρκωτικά (ΕΚΤΕΠΝ), καθώς επίσης και το Πρόγραμμα Ψυχιατρικής Μεταρρύθμισης «Ψυχαργός». Η διαθεσιμότητα και η επικαιρότητά των εν λόγω στοιχείων δε, κρίνεται εφικτή κατά τη χρονική διάρκεια εκπόνησης της συγκεκριμένης αξιολόγησης.

Επιπρόσθετα, προκειμένου να απαντηθούν σε ικανοποιητικό βαθμό τα παραπάνω αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων, θα πρέπει να αναζητηθούν τα ποιοτικά στοιχεία, που πρόκευψαν κατά την υλοποίηση των αντίστοιχων πράξεων, μέσω ερευνών πεδίου και case studies, οι οποίες θα διενεργηθούν από τον αξιολογητή των επιπτώσεων, όπως προβλέπεται στο Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠ.

2.5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΠ «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» 2014-2020 (Α/Α 20)

Η συγκεκριμένη αξιολόγηση αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας, η οποία προγραμματίζεται να ολοκληρωθεί τον Μάρτιο του 2022, αποτελεί την τελευταία οριζόντια ανακεφαλαιωτική αξιολόγηση η οποία περιλαμβάνει μεταξύ άλλων και αξιολογικά ερωτήματα επιπτώσεων, καλύπτοντας, με αυτόν τον τρόπο, με ερωτήματα επιπτώσεων το σύνολο των Ειδικών Στόχων του ΕΠ «Βόρειο Αιγαίο» 2014-2020. Όπως αναφέρθηκε στα προηγούμενα, το αντικείμενο της συγκεκριμένης αξιολόγησης είναι η εκτίμηση της επίτευξης των στόχων του ΕΠ σε σχέση με τους στόχους που είχαν τεθεί, κυρίως σε επίπεδο δεικτών αποτελέσματος και ειδικών στόχων, ανά επενδυτική προτεραιότητα. Στο πλαίσιο αυτής της αξιολόγησης, διερευνώνται, μέσω των αντίστοιχων αξιολογικών ερωτημάτων και οι επιπτώσεις εφαρμογής του ΕΠ, κατά το τελικό στάδιο εφαρμογής του. Η εν λόγω εκτίμηση των επιπτώσεων, σύμφωνα με το Σχέδιο Αξιολόγησης του ΕΠ, θα πραγματοποιηθεί ανά Άξονα Προτεραιότητας, σε σχέση με τον βαθμό επίτευξης των ειδικών στόχων του ΑΠ.

Τα θεματικά πεδία της εκτίμησης των επιπτώσεων, σύμφωνα με το Σχέδιο Αξιολόγησης, όπως έχει αναφερθεί και στο πρώτο (I) μέρος της παρούσας έκθεσης, ενδεικτικά, θα αναφέρονται στα εξής:

- Εξωστρέφεια και ελκυστικότητα της Περιφέρειας
- Επιχειρηματικότητα και ανταγωνιστικότητα της Περιφέρειας
- Άμβλυση των προβλημάτων φτώχειας
- Κοινωνική ένταξη και πρόληψη του κοινωνικού αποκλεισμού
- Προσβασιμότητα σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης
- Προστασία του περιβάλλοντος και των πόρων
- Ανάδειξη και αξιοποίηση των πολιτιστικών και φυσικών πόρων

- Προσπελασιμότητα και βελτίωση του μεταφορικού ισοδύναμου στη Περιφέρεια

Η σύνδεση κάθε ερωτήματος με τους αντίστοιχους Ειδικούς Στόχους και δείκτες αποτελέσματος του ΕΠ, παρουσιάζεται αναλυτικά στον πίνακα ΣΤ.3 του παραρτήματος ΣΤ της παρούσας έκθεσης. Η δυνατότητα διαθεσιμότητας των απαιτούμενων δεδομένων, έχει εξετασθεί αναλυτικά στα παραπάνω και ισχύουν όσα έχουν προαναφερθεί για τις αξιολογήσεις επιπτώσεων που έχουν προηγηθεί, για το σύνολο δεικτών αποτελέσματος, οι οποίοι σχετίζονταν με τα αξιολογικά ερωτήματα των συγκεκριμένων αξιολογήσεων. Οι μόνοι δείκτες αποτελέσματος, των οποίων η δυνατότητα διασφάλισης των απαιτούμενων δεδομένων για την επίτευξή τους, δεν έχει διερευνηθεί, είναι οι παρακάτω τέσσερις (4) δείκτες του ΕΚΤ:

- CR03 «Συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους» της Επενδυτικής Προτεραιότητας 8ν, ο οποίος συνδέεται με τον αντίστοιχο Ειδικό Στόχο 8ν1.
- 10502 «Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους», των Επενδυτικών Προτεραιοτήτων 9i και 9iii, ο οποίος συνδέεται με τους Ειδικούς Στόχους 9i2 και 9iii1, αντίστοιχα.
- 11104 «Μετανάστες, συμμετέχοντες αλλοδαπής προέλευσης μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι Ρομά) που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της αυταπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους» της Επενδυτικής Προτεραιότητας 9ii, ο οποίος συνδέεται με τον αντίστοιχο Ειδικό Στόχο 9ii2.
- Προτεινόμενος νέος δείκτης «Ωφελούμενοι μαθητές με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες» της Επενδυτικής Προτεραιότητας 9iii, ο οποίος συνδέεται με τον αντίστοιχο Ειδικό Στόχο 9iii2.

Ως εκ τούτου και όσον αφορά στη δυνατότητα έγκαιρης και αξιόπιστης απόκτησης των δεδομένων επίτευξης των στόχων των εν λόγω δεικτών, αναφέρεται ότι:

- α) Οι τρεις πρώτοι δείκτες αποτελέσματος, υπολογίζονται με βάση τα απογραφικά δελτία εξόδου των συμμετεχόντων και εξ' αυτού, αφ' ενός η αξιοπιστία, αφ' ετέρου η έγκαιρη διαθεσιμότητα των δεδομένων επίτευξής τους, διασφαλίζεται από το Σύστημα Παρακολούθησης (ΟΠΣ) και τις διαδικασίες του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου.
- β) Τα στοιχεία για την επίτευξη του στόχου του προτεινόμενου νέου (τελευταίου) δείκτη αποτελέσματος, τηρούνται από την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Παιδείας και καθίστανται διαθέσιμα, χωρίς καθυστερήσεις για το έτος αναφοράς.

Τέλος, επισημαίνεται ότι, προκειμένου να απαντηθούν τα συγκεκριμένα αξιολογικά ερωτήματα, πέραν της ανάλυσης των διαθέσιμων στοιχείων των δεικτών εκροών και αποτελέσματος, θα απαιτηθούν ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα, τα οποία δύναται να αποκτηθούν και να επεξεργασθούν περαιτέρω, μέσω βιβλιογραφικής έρευνας, στατιστικών αναλύσεων, ερευνών πεδίου καθώς επίσης και case studies που θα πραγματοποιήσει ο αξιολογητής των επιπτώσεων. Για το λόγο αυτό, θα πρέπει κατά το στάδιο της προετοιμασίας της εν λόγω αξιολόγησης να περιγραφούν, λεπτομερώς, οι αναγκαίες ενέργειες του αξιολογητή προκειμένου να αποφευχθούν οι ανεπιθύμητες καθυστερήσεις και η υποβάθμιση των αποτελεσμάτων της παρούσας ανακεφαλαιωτικής αξιολόγησης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤ.1α

**ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ
ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠ, ΣΧΕΔΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ**

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠ, ΣΧΕΔΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

A/A	ΤΙΤΛΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟ ΣΥ Π/Υ (χωρίς ΦΠΑ)	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ	ΤΑΜΕΙΟ	ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
1	Ex ante (εκ των προτέρων) αξιολόγηση του ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020	ex ante	0	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Δεκέμβριος 2014	0	- όλοι	ΕΤΠΑ - ΕΚΤ	- όλοι
2	Αξιολόγηση της επικαιρότητας του σχεδιασμού του ΕΠ	Αξιολόγηση εφαρμογής	Αποδοτικότητα - Αποτελεσματικότητα	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Φεβρουάριος 2017	40.000	- όλοι	ΕΤΠΑ - ΕΚΤ	- όλοι
3	Αξιολόγηση Στρατηγικής Επικοινωνίας ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020	Αξιολόγηση εφαρμογής	Αποδοτικότητα - Αποτελεσματικότητα	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Φεβρουάριος 2017		- όλοι	ΕΤΠΑ - ΕΚΤ	- όλοι
4	Οριζόντια αξιολόγηση των δράσεων εναρμόμισης των γυναικών και επαγγελματικής ζωής στα ΠΕΠ (ΕΠ 9i & 9iii)	Αποδοτικότητα / Αποτελεσματικότητα	Αποδοτικότητα - Αποτελεσματικότητα	ΕΥΔ ΕΠΑΝΑΔΒΜ	Φεβρουάριος 2017	0	9i 1 9iii1	ΕΚΤ	2α Ανάπτυξη, αξιοποίηση και αύξηση της συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, ενεργός ένταξη και κοινωνική ενσωμάτωση κοινωνικά και οικονομικά ευπαθών ομάδων
5	Αξιολόγηση της λειτουργίας των δομών υποστήριξης των γυναικών θυμάτων βίας στα ΠΕΠ και στο ΕΠΜΔΤ	Αποδοτικότητα / Αποτελεσματικότητα	Αποδοτικότητα - Αποτελεσματικότητα	ΕΥΣ ΕΚΤ	Ιούλιος 2018	0	9iii1	ΕΚΤ	2α Ανάπτυξη, αξιοποίηση και αύξηση της συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, ενεργός ένταξη και κοινωνική ενσωμάτωση κοινωνικά και οικονομικά ευπαθών ομάδων
6	Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας της υλοποίησης του ΠΕΠ Βορείου Αιγαίου	Αξιολόγηση εφαρμογής	Αποδοτικότητα - Αποτελεσματικότητα	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Φεβρουάριος 2019	50.000	- όλοι	ΕΤΠΑ - ΕΚΤ	- όλοι
7	Αξιολόγηση δράσεων ειδικής αγωγής - Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (ΕΠ 9iii)	Αξιολόγηση εφαρμογής	Αποδοτικότητα - Αποτελεσματικότητα - Συνοχή - Προστιθέμενη αξία	ΕΥΔ ΕΠΑΝΑΔΒΜ	Φεβρουάριος 2019	0	9iii1	ΕΚΤ	2α Ανάπτυξη, αξιοποίηση και αύξηση της συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, ενεργός ένταξη και κοινωνική ενσωμάτωση κοινωνικά και οικονομικά ευπαθών ομάδων
8	Αξιολόγηση Στρατηγικής Επικοινωνίας ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020	Αξιολόγηση εφαρμογής	Αποδοτικότητα - Αποτελεσματικότητα	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Απρίλιος 2019	20.000	- όλοι	ΕΤΠΑ - ΕΚΤ	- όλοι
9	Αξιολόγηση δράσεων Κέντρα Κοινότητας - one stop shops στο ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020 (ΕΠ 9ii)	Αξιολόγηση εφαρμογής	Αποτελεσματικότητα / Αποδοτικότητα / Συνάφεια / Προστιθέμενη αξία	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Δεκέμβριος 2019	30.000	9ii1	ΕΚΤ	2α Ανάπτυξη, αξιοποίηση και αύξηση της συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, ενεργός ένταξη και κοινωνική ενσωμάτωση κοινωνικά και οικονομικά ευπαθών ομάδων
10	Αξιολόγηση δράσεων Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας στο ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020 (ΕΠ 9iv)	Αξιολόγηση εφαρμογής	Αποτελεσματικότητα / Αποδοτικότητα / Συνάφεια / Προστιθέμενη αξία	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Δεκέμβριος 2019	30.000	9iv1	ΕΚΤ	2α Ανάπτυξη, αξιοποίηση και αύξηση της συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, ενεργός ένταξη και κοινωνική ενσωμάτωση κοινωνικά και οικονομικά ευπαθών ομάδων
11	Αξιολόγηση των επιπτώσεων της δράσης «Λειτουργία Περιφερειακών Μηχανισμών Υποστήριξης της ανάπτυξης και προώθησης των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων (Κοιν.Σ.Επ) και ευρύτερα των πρωτοβουλιών της Κοινωνικής Οικονομίας στη Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (ΕΠ 9v)	Αξιολόγηση εφαρμογής	Αποτελεσματικότητα / Αποδοτικότητα / Συνάφεια / Προστιθέμενη αξία	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Δεκέμβριος 2021	30.000	9v1	ΕΚΤ	2α Ανάπτυξη, αξιοποίηση και αύξηση της συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, ενεργός ένταξη και κοινωνική ενσωμάτωση κοινωνικά και οικονομικά ευπαθών ομάδων
12	Αξιολόγηση της εφαρμογής των Δράσεων καθολικής πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας σε τοπικό επίπεδο	Αξιολόγηση εφαρμογής	Αποτελεσματικότητα / Αποδοτικότητα / Συνάφεια / Προστιθέμενη αξία	ΕΥΣ ΕΚΤ	Δεκέμβριος 2019	0	9iv1	ΕΚΤ	2α Ανάπτυξη, αξιοποίηση και αύξηση της συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, ενεργός ένταξη και κοινωνική ενσωμάτωση κοινωνικά και οικονομικά ευπαθών ομάδων
13	Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα του περιβάλλοντος στο ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020	Αξιολόγηση επιπτώσεων	Επίπτωση	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	Φεβρουάριος 2022	50.000	4c1 5a1 6a1 6b1 6b2 6c1 6d1 6e1	ΕΤΠΑ	3 Προστασία του περιβάλλοντος και των πόρων και μετάβαση σε μια οικονομία φιλική στο περιβάλλον, με επάρκεια πόρων για ανάπτυξη, απασχόληση και αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

A/A	ΤΙΤΛΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟΣ Π/Υ (χωρίς ΦΠΑ)	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ	ΤΑΜΕΙΟ	ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ										
14	Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα της επιχειρηματικότητας στο ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020	Αξιολόγηση επιπτώσεων	Επίπτωση	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Φεβρουάριος 2022	50.000	1a1	ΕΤΠΑ	1	Άμεση ανάσχεση της συρρίκνωσης της παραγωγικής / επιχειρηματικής δραστηριότητας, ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των νησιών της Περιφέρειας, ιδιαίτερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και αύξηση της περιφερειακής προστιθέμενης αξίας, με αχμή την καινοτομία									
							1b1												
							2b1												
							2c1												
							3a1												
							3b1												
3d1																			
15	Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα των Κοινωνικών Υποδομών στο ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020	Αξιολόγηση επιπτώσεων	Επίπτωση	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Φεβρουάριος 2022	40.000	9a1	ΕΤΠΑ	2B	Υποδομές υποστήριξης ανθρώπινου δυναμικού									
							9y1												
							10a1												
16	Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα μεταφορικών υποδομών στο ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020	Αξιολόγηση Επιπτώσεων	Επίπτωση	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Φεβρουάριος 2022	30.000	7a1	ΕΤΠΑ	4	Συμπλήρωση - ολοκλήρωση διατηρήσιμων υποδομών για την ανάπτυξη και την απασχόληση									
							7b1												
							7b2												
17	Αξιολόγηση Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) στο ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020	Αξιολόγηση επιπτώσεων	Επίπτωση	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Μάιος 2022	50.000	1b1	ΕΤΠΑ	1	Άμεση ανάσχεση της συρρίκνωσης της παραγωγικής / επιχειρηματικής δραστηριότητας, ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας, της εξωστρέφειας των νησιών της Περιφέρειας, ιδιαίτερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και αύξηση της περιφερειακής προστιθέμενης αξίας, με αχμή την καινοτομία									
							2c1												
							3d1												
							6c1				ΕΤΠΑ	3	Προστασία του περιβάλλοντος και των πόρων και μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον, με επάρκεια πόρων για ανάπτυξη, απασχόληση και αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής						
							6d1												
							6e1												
							4c1							ΕΤΠΑ	4	Συμπλήρωση - ολοκλήρωση διατηρήσιμων υποδομών για την ανάπτυξη και την απασχόληση			
							7b1												
							7b2												
							9ii 1										ΕΚΤ	2α	Ανάπτυξη, αξιοποίηση και αύξηση της συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, ενεργός ένταξη και κοινωνική ενσωμάτωση κοινωνικά και οικονομικά ευπαθών ομάδων
							9iii1												
							9v1												
9v1																			

ΕΠ "ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ" 2014 - 2020

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤ.1α

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠ, ΣΧΕΔΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

A/A	ΤΙΤΛΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟΣ Π/Υ (χωρίς ΦΠΑ)	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ		ΤΑΜΕΙΟ	ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	
18	Αξιολόγηση δράσεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ στο πλαίσιο του Θεμ. Στόχου 8 και συμβάλλουν στην Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΠ 8iii & 8v) στο ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020	Αξιολόγηση Εφαρμογής	Απο τελεστικότητα /Αποδοτικότητα / Συνάφεια / Προστιθέμενη αξία	ΕΥΣ ΕΚΤ	Μάιος 2022	0	8iii1	Μεγέθυνση της επιχειρηματικής βάσης και αύξηση της απασχόλησης	ΕΚΤ	2α	Ανάπτυξη, αξιοποίηση και αύξηση της συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας,
							8v1	Ενδυνάμωση / αύξηση ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων με διατήρηση των θέσεων απασχόλησης			
19	Αξιολόγηση Στρατηγικής Επικοινωνίας ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020	Αξιολόγηση εφαρμογής	Αποδοτικότητα Απο τελεστικότητα	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Νοέμβριος 2022	20.000	-	όλοι	ΕΤΠΑ - ΕΚΤ	-	όλοι
20	Αξιολόγηση αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας του ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020	Αξιολόγηση εφαρμογής	Αποδοτικότητα Απο τελεστικότητα	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Μάρτιος 2022	70.000	-	όλοι	ΕΤΠΑ - ΕΚΤ	-	όλοι

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤ.1β

**ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ
ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΑΠ2α ΟΠΩΣ
ΔΙΑΜΟΡΦΩΘΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 1η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΕΠ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΜΕ
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ
2ης ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠ**

A/A	ΤΙΤΛΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟΣ Π/Υ (χωρίς ΦΠΑ)	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ	ΤΑΜΕΙΟ	ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	
1	Ex ante (εκ των προτέρων) αξιολόγηση του ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020	ex ante		ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Δεκέμβριος 2014	0	- όλοι	ΕΤΠΑ - ΕΚΤ	- όλοι	
2	Αξιολόγηση της επικαιρότητας του σχεδιασμού του ΕΠ	Αξιολόγηση εφαρμογής	Αποδοτικότητα - Αποτελεσματικότητα	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Φεβρουάριος 2017	40.000	- όλοι	ΕΤΠΑ - ΕΚΤ	- όλοι	
3	Αξιολόγηση Στρατηγικής Επικοινωνίας ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020	Αξιολόγηση εφαρμογής	Αποδοτικότητα - Αποτελεσματικότητα	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Φεβρουάριος 2017	0	- όλοι	ΕΤΠΑ - ΕΚΤ	- όλοι	
4	Οριζόντια αξιολόγηση των δράσεων εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής στα ΠΕΠ (ΕΠ 9i & 9iii)	Αποδοτικότητα / Αποτελεσματικότητα	Αποδοτικότητα - Αποτελεσματικότητα	ΕΥΔ ΕΠΑΝΑΔΒΜ	Φεβρουάριος 2017	0	91i 91iii1	ΕΚΤ	2α	Ανάπτυξη, αξιοποίηση και αύξηση της συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, ενεργός ένταξη και κοινωνική ενσωμάτωση κοινωνικά και οικονομικά ευπαθών ομάδων
5	Αξιολόγηση της λειτουργίας των δομών υποστήριξης των γυναικών θυμάτων βίας στα ΠΕΠ και στο ΕΠΜΑΤ	Αποδοτικότητα / Αποτελεσματικότητα	Αποδοτικότητα - Αποτελεσματικότητα	ΕΥΣ ΕΚΤ	Ιούλιος 2018	0	91iii2	ΕΚΤ	2α	Ανάπτυξη, αξιοποίηση και αύξηση της συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, ενεργός ένταξη και κοινωνική ενσωμάτωση κοινωνικά και οικονομικά ευπαθών ομάδων
6	Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας της υλοποίησης του ΠΕΠ Βορείου Αιγαίου	Αξιολόγηση εφαρμογής	Αποδοτικότητα - Αποτελεσματικότητα	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Φεβρουάριος 2019	50.000	- όλοι	ΕΤΠΑ - ΕΚΤ	- όλοι	
7	Αξιολόγηση δράσεων ειδικής αγωγής - Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (ΕΠ 9iii)	Αξιολόγηση εφαρμογής	Αποδοτικότητα - Αποτελεσματικότητα - Συνάφεια - Συνοχή - Προστιθέμενη αξία	ΕΥΔ ΕΠΑΝΑΔΒΜ	Φεβρουάριος 2019	0	91iii2	ΕΚΤ	2α	Ανάπτυξη, αξιοποίηση και αύξηση της συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, ενεργός ένταξη και κοινωνική ενσωμάτωση κοινωνικά και οικονομικά ευπαθών ομάδων
8	Αξιολόγηση Στρατηγικής Επικοινωνίας ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020	Αξιολόγηση εφαρμογής	Αποδοτικότητα - Αποτελεσματικότητα	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Απρίλιος 2019	20.000	- όλοι	ΕΤΠΑ - ΕΚΤ	- όλοι	
9	Αξιολόγηση δράσεων Κέντρα Κοινότητας - one stop shops στο ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020 (ΕΠ 9ii)	Αξιολόγηση εφαρμογής	Αποτελεσματικότητα / Αποδοτικότητα / Συνάφεια / Προστιθέμενη αξία	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Δεκέμβριος 2019	30.000	91i1	ΕΚΤ	2α	Ανάπτυξη, αξιοποίηση και αύξηση της συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, ενεργός ένταξη και κοινωνική ενσωμάτωση κοινωνικά και οικονομικά ευπαθών ομάδων
10	Αξιολόγηση δράσεων Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας στο ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020 (ΕΠ 9iv)	Αξιολόγηση εφαρμογής	Αποτελεσματικότητα / Αποδοτικότητα / Συνάφεια / Προστιθέμενη αξία	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Δεκέμβριος 2019	30.000	91iv2	ΕΚΤ	2α	Ανάπτυξη, αξιοποίηση και αύξηση της συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, ενεργός ένταξη και κοινωνική ενσωμάτωση κοινωνικά και οικονομικά ευπαθών ομάδων
11	Αξιολόγηση των επιπτώσεων της δράσης «Λειτουργία Περιφερειακών Μηχανισμών Υποστήριξης της ανάπτυξης και προώθησης των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων (Κοιν.Σ.Επ) και ευρύτερα των πρωτοβουλιών της Κοινωνικής Οικονομίας στη Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου (ΕΠ 9v)	Αξιολόγηση εφαρμογής	Αποτελεσματικότητα / Αποδοτικότητα / Συνάφεια / Προστιθέμενη αξία	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Δεκέμβριος 2021	30.000	9v1	ΕΚΤ	2α	Ανάπτυξη, αξιοποίηση και αύξηση της συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, ενεργός ένταξη και κοινωνική ενσωμάτωση κοινωνικά και οικονομικά ευπαθών ομάδων
12	Αξιολόγηση της εφαρμογής των Δράσεων καθολικής πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας σε τοπικό επίπεδο	Αξιολόγηση εφαρμογής	Αποτελεσματικότητα / Αποδοτικότητα / Συνάφεια / Προστιθέμενη αξία	ΕΥΣ ΕΚΤ	Δεκέμβριος 2019	0	91v1	ΕΚΤ	2α	Ανάπτυξη, αξιοποίηση και αύξηση της συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, ενεργός ένταξη και κοινωνική ενσωμάτωση κοινωνικά και οικονομικά ευπαθών ομάδων
13	Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα του περιβάλλοντος στο ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020	Αξιολόγηση επιπτώσεων	Επίπτωση	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	Φεβρουάριος 2022	50.000	4c1 5a1 5b1 6a1 6b1 6b2 6c1 6d1 6e1	ΕΤΠΑ	3	Προστασία του περιβάλλοντος και των πόρων και μετάβαση σε μια οικονομία φιλική στο περιβάλλον, με έμφαση στην ανάπτυξη, απασχόληση και αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟΣ Π/Υ (χωρίς ΦΠΑ)	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ	ΤΑΜΕΙΟ	ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ
14	Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα της επιχειρηματικότητας στο ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020	Αξιολόγηση επιπτώσεων	Επίπτωση	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Φεβρουάριος 2022	50.000	1a1	ΕΤΠΑ	1
							1b1		
							2b1		
							2c1		
							3a1		
							3d1		
15	Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα των Κοινωνικών Υποδομών στο ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020	Αξιολόγηση επιπτώσεων	Επίπτωση	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Φεβρουάριος 2022	40.000	9a1	ΕΤΠΑ	2B
							10a1		
16	Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα μεταφορικών υποδομών στο ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020	Αξιολόγηση επιπτώσεων	Επίπτωση	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Φεβρουάριος 2022	30.000	7a1	ΕΤΠΑ	4
							7b1		
							7b2		

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΕ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΑΠα ΟΠΩΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΘΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ 1η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΕΠ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΜΕ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 2ης ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΠ

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟΣ Π/Υ (χωρίς ΦΠΑ)	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ	ΤΑΜΕΙΟ	ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ		
17	Αξιολόγηση Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) στο ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020	Αξιολόγηση επιπτώσεων	Επίπτωση	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Μάιος 2022	50.000	2c1	ΕΤΠΑ	1	Άμεση ανάσχεση της συρρίκνωσης της παραγωγικής / επιχειρηματικής δραστηριότητας, ενδυνάμωση της ελκυστικότητας, της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των νησιών της Περιφέρειας, ιδιαίτερα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και αύξηση της περιφερειακής προστιθέμενης αξίας, με αίχμη την καινοτομία	
							3a1				Επιχειρηματική εκμετάλλευση προϊόντων Ε&Τ και καινοτομιών από υφιστάμενες και νεοιδρυόμενες ΜΜΕ για αύξηση της παραγωγικότητας των ΜΜΕ
							3d1				Αξιοποίηση της έρευνας / τεχνολογίας και της καινοτομίας από τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας, ιδιαίτερα για την αύξηση των εξαγωγών.
							6a1				Συμβολή στην ολοκληρωμένη διαχείριση αστικών και ειδικών αποβλήτων (απορριμμάτων)
							6b1				Προστασία των οικολογικά ευαίσθητων ή/και τουριστικών περιοχών από λύματα
							6b2				Βελτίωση της διαχείρισης πόσιμου ύδατος
							6c1				Βελτίωση της ελκυστικότητας των φυσικών και πολιτιστικών πόρων της Περιφέρειας
							6e1				Αύξηση της λειτουργικότητας των αστικών κέντρων και βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος
							5a1				Βελτίωση / διεύρυνση του βαθμού προστασίας του πληθυσμού των νησιών της Περιφέρειας και της περιορισίας του από φυσικές καταστροφές
							4c1				Μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας του κτιριακού αποθέματος στην Περιφέρεια
							7a1				Συμβολή στην ολοκλήρωση έργων ΔΕΔ-Μ
							7b1				Λειτουργική αναβάθμιση / επέκταση των διανομητικών (ενδοπεριφερειακών) και διαπεριφερειακών λιμενικών-θαλάσσιων
							7b2				Ασφαλής σύνδεση της ενδοχώρας κάθε νησιού με τις πύλες εισόδου-εξόδου και κατ' ακολουθία με τα εθνικά και διεθνή εμπορικά, παραγωγικά και αστικά κέντρα
							18				Αξιολόγηση δράσεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ στο πλαίσιο του Θεμ. Στόχου 8 και συμβάλλουν στην Περιφερειακή Στρατηγική Εξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΠ 8iii & 8v) στο ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020
9i1	Μεγέθυνση της επιχειρηματικής βάσης και αύξηση της απασχόλησης										
9ii1	Αύξηση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται ή κινδυνεύουν από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό										
9iv2	Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες										
19	Αξιολόγηση Στρατηγικής Επικοινωνίας ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020	Αξιολόγηση εφαρμογής	Αποδοτικότητα Αποδοτικότητα	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Νοέμβριος 2022	20.000	-	ΕΤΠΑ - ΕΚΤ	-	όλοι	
							όλοι				
20	Αξιολόγηση αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας του ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020	Αξιολόγηση εφαρμογής	Αποδοτικότητα Αποδοτικότητα	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Μάρτιος 2022	70.000	-	ΕΤΠΑ - ΕΚΤ	-	όλοι	

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤ.2α

**ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΠ ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΟΥΣ
ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΥΣ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΟΥ ΕΠ**

ΕΠ "ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ" 2014 - 2020
ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤ.2α
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΠ ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΥΣ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΟΥ ΕΠ

Α/Α	Α/Α ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΑΝΑ ΤΑΜΕΙΟ ΚΑΙ ΑΝΑ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ	ΕΚΤ									ΕΤΠΑ															ΣΧΟΛΙΑ / ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ				
			ΑΠ2α									ΑΠ1						ΑΠ2β		ΑΠ3								ΑΠ4			
			8iii1	8v1	9i1	9ii1	9ii2	9iii1	9iii2	9iv1	9iv2	9v1	1a1	1b1	2b1	2c1	3a1	3d1	9a1	10a	4c1	5a1	5b1	6a1	6b1	6b2		6c1	6d1	6e1	7a1
1	13	Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα του περιβάλλοντος στο ΕΠ "Βόρειο Αιγαίο" 2014-2020																	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				Στο εγκεκριμένο Σχέδιο Αξιολόγησης χαρακτηρίζεται ως Αξιολόγηση Επιπτώσεων	
2	14	Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα της επιχειρηματικότητας στο ΕΠ "Βόρειο Αιγαίο" 2014-2020.												✓	✓	✓	✓	✓	✓												Στο εγκεκριμένο Σχέδιο Αξιολόγησης χαρακτηρίζεται ως Αξιολόγηση Επιπτώσεων
3	15	Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα των κοινωνικών υποδομών στο ΕΠ "Βόρειο Αιγαίο" 2014-2020																✓	✓												Στο εγκεκριμένο Σχέδιο Αξιολόγησης χαρακτηρίζεται ως Αξιολόγηση Επιπτώσεων
4	16	Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα των μεταφορικών υποδομών στο ΕΠ "Βόρειο Αιγαίο" 2014 - 2020																										✓	✓	✓	Στο εγκεκριμένο Σχέδιο Αξιολόγησης χαρακτηρίζεται ως Αξιολόγηση Επιπτώσεων
5	17	Αξιολόγηση Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) στο ΕΠ "Βόρειο Αιγαίο" 2014-2020.	✓		✓	✓									✓	✓	✓			✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Στο εγκεκριμένο Σχέδιο Αξιολόγησης χαρακτηρίζεται ως Αξιολόγηση Επιπτώσεων. Έχουν προστεθεί οι Ειδικοί Στόχοι που αναφέρονται στις αποφάσεις έγκρισης των Στρατηγικών ΟΧΕ και ΒΑΑ, και δεν περιλαμβάνονται στη συγκεκριμένη Αξιολόγηση Επιπτώσεων.
6	5	Αξιολόγηση της λειτουργίας των δομών υποστήριξης των γυναικών θυμάτων βίας στο ΠΕΠ και στο ΕΡΜΑΤ						✓																							Στο εγκεκριμένο Σχέδιο Αξιολόγησης χαρακτηρίζεται ως Αξιολόγηση Αποδοτικότητας / Αποτελεσματικότητας
7	10	Αξιολόγηση δράσεων Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας στο ΕΠ "Βόρειο Αιγαίο" 2014-2020.								✓																					Στο εγκεκριμένο Σχέδιο Αξιολόγησης χαρακτηρίζεται ως Αξιολόγηση Εφαρμογής
8	11	Αξιολόγηση των επιπτώσεων της δράσης «Λειτουργία Περιφερειακών Μηχανισμών Υποστήριξης της ανάπτυξης και προώθησης των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων (Κοιν.Σ.Επ.) και ευρύτερα των πρωτοβουλιών της Κοινωνικής Οικονομίας» καθώς και των Πράξεων χρηματοδοτικής ενίσχυσης των Κοιν.Σ.Επ.									✓																				Στο εγκεκριμένο Σχέδιο Αξιολόγησης χαρακτηρίζεται ως Αξιολόγηση Εφαρμογής
9	12	Αξιολόγηση της εφαρμογής των Δράσεων Καθολικής Πρόσβασης σε Υπηρεσίες Υγείας σε τοπικό επίπεδο.								✓																					Στο εγκεκριμένο Σχέδιο Αξιολόγησης χαρακτηρίζεται ως Αξιολόγηση Εφαρμογής
10	20	Αξιολόγηση αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας στο ΕΠ "Βόρειο Αιγαίο" 2014-2020.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Στο εγκεκριμένο Σχέδιο Αξιολόγησης χαρακτηρίζεται ως Αξιολόγηση Εφαρμογής

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤ.2β1

**ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΕΚΤ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΠ**

ΕΠ "ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ" 2014 - 2020

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤ.2β1

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΕΚΤ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΠ

Α/Α	Α/Α ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΑΝΑ ΤΑΜΕΙΟ ΚΑΙ ΑΝΑ ΛΕΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ	ΑΠ2α									ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	
			8iii1	8v1	9i1	9ii1	9ii2	9iii1	9iii2	9iv1	9iv2		9v1
1	13	Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα του περιβάλλοντος στο ΕΠ "Βόρειο Αιγαίο" 2014-2020											0
2	14	Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα της επιχειρηματικότητας στο ΕΠ "Βόρειο Αιγαίο" 2014-2020.											0
3	15	Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα των κοινωνικών υποδομών στο ΕΠ "Βόρειο Αιγαίο" 2014-2020											0
4	16	Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα των μεταφορικών υποδομών στο ΕΠ "Βόρειο Αιγαίο" 2014 - 2020											0
5	17	Αξιολόγηση Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) στο ΕΠ "Βόρειο Αιγαίο" 2014-2020.	250.000		2.100.000	950.000					2.600.000		5.900.000
6	5	Αξιολόγηση της λειτουργίας των δομών υποστήριξης των γυναικών θυμάτων βίας στα ΠΕΠ και στο ΕΠΜΔΤ							2.200.000				2.200.000
7	10	Αξιολόγηση δράσεων Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας στο ΕΠ "Βόρειο Αιγαίο" 2014-2020.									1.100.000		1.100.000
8	11	Αξιολόγηση των επιπτώσεων της δράσης «Λειτουργία Περιφερειακών Μηχανισμών Υποστήριξης της ανάπτυξης και προώθησης των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων (Κοιν.Σ.Επ.) και ευρύτερα των πρωτοβουλιών της Κοινωνικής Οικονομίας» καθώς και των Πράξεων χρημα										2.031.250	2.031.250
9	12	Αξιολόγηση της εφαρμογής των Δράσεων Καθολικής Πρόσβασης σε Υπηρεσίες Υγείας σε τοπικό επίπεδο.								7.948.309			7.948.309
10	20	Αξιολόγηση αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας στο ΕΠ "Βόρειο Αιγαίο" 2014-2020.	500.000	3.004.191	12.035.370	3.600.000	1.722.400	500.000	7.138.728	7.948.309	2.000.000	2.031.250	40.480.248

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤ.2β2

**ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΕΤΠΑ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΠ**

ΕΠ "ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ" 2014 - 2020
ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤ.202
 ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΕΤΠΑ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΠ

Α/Α	Α/Α ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΑΝΑ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ	ΑΠ1				ΑΠ2β		ΑΠ3								ΑΠ4			ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ			
			1a1	1b1	2b1	2c1	3a1	3d1	9a1	10a	4c1	5a1	5b1	6a1	6b1	6b2	6c1	6d1	6e1		7a1	7b1	7b2
1	13	Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα του περιβάλλοντος στο ΕΠ "Βόρειο Αιγαίο" 2014-2020.								20.000.000	12.000.000	3.000.000	6.250.000	12.500.000	20.000.000	23.250.000	1.250.000	20.862.042				119.112.042	
2	14	Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα της επιχειρηματικότητας στο ΕΠ "Βόρειο Αιγαίο" 2014-2020.	1.875.000	4.375.000	2.500.000	3.750.000	11.250.000	16.250.000															40.000.000
3	15	Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα των κοινωνικών υποδομών στο ΕΠ "Βόρειο Αιγαίο" 2014-2020							21.000.000	24.037.500													45.037.500
4	16	Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα των μεταφορικών υποδομών στο ΕΠ "Βόρειο Αιγαίο" 2014 - 2020																		18.125.000	10.000.000	31.875.000	60.000.000
5	17	Αξιολόγηση Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) στο ΕΠ "Βόρειο Αιγαίο" 2014-2020.				1.770.000	1.800.000	1.250.000			2.350.000	2.500.000		2.755.000	715.880	7.000.000	5.842.820		10.300.000	650.000	10.000.000	5.380.000	52.313.700
6	5	Αξιολόγηση της λειτουργίας των δομών υποστήριξης των γυναικών θυμάτων βίας στα ΠΕΠ και στο ΕΠΜΔΤ																					0
7	10	Αξιολόγηση δράσεων Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας στο ΕΠ "Βόρειο Αιγαίο" 2014-2020.																					0
8	11	Αξιολόγηση των επιπτώσεων της δράσης «Λειτουργία Περιφερειακών Μηχανισμών Υποστήριξης της ανάπτυξης και προώθησης των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων (Κοιν.Σ.Επ.) και ευρύτερα των πρωτοβουλιών της Κοινωνικής Οικονομίας» καθώς και των Πράξεων κ.α.																					0
9	12	Αξιολόγηση της εφαρμογής των Δράσεων Καθολικής Πρόσβασης σε Υπηρεσίες Υγείας σε τοπικό επίπεδο.																					0
10	20	Αξιολόγηση αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας στο ΕΠ "Βόρειο Αιγαίο" 2014-2020.	1.875.000	4.375.000	2.500.000	3.750.000	11.250.000	16.250.000	21.000.000	24.037.500	20.000.000	12.000.000	3.000.000	6.250.000	12.500.000	20.000.000	23.250.000	1.250.000	20.862.042	18.125.000	10.000.000	31.875.000	264.149.542

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤ.3

**ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΠ ΚΑΙ
ΣΥΝΑΦΕΙΑ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΚΑΙ
ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΟΥ ΕΠ**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤ.4

**ΕΞΩΓΕΝΕΙΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΣΥΜΒΑΛΛΟΥΝ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ
ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΥΣ
ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΟΥ ΕΠ**

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ	ΤΑΜΕΙΟ	ΑΠ	ΕΙΔΟΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟΣ Π/Υ (χωρίς ΦΠΑ)	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΕΞΩΓΕΝΕΙΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ				Π/Υ ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ	Π/Υ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ		
										ΤΕΠ	ΕΘΝΙΚΑ	ΑΜΙΓΩΣ ΙΔΙΩΤΙΚΑ	ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΥΓΚΥΡΙΕΣ				
13	Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα του περιβάλλοντος στο ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020	ΕΤΠΑ	3	Αξιολόγηση επιπτώσεων	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	Φεβρουάριος 2022	50.000	4c1	Μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας του κτιριακού αποθέματος στην Περιφέρεια	T2823	Ετήσια εξοικονόμηση τελικής ενέργειας	✓		✓		20.000.000	119.112.042
								5a1 5b1	Βελτίωση / διεύρυνση του βαθμού προστασίας του πληθυσμού των νησιών της Περιφέρειας και της περιουσίας του από φυσικές καταστροφές	T2824	Πληθυσμός που επωφελείται από μέτρα διαχείρισης κινδύνου		✓			15.000.000	
								6a1	Συμβολή στην ολοκληρωμένη διαχείριση αστικών και ειδικών αποβλήτων (απορριμμάτων)	T2825	Κλάσμα στερεών αποβλήτων που οδηγείται σε ανακύκλωση	✓				6.250.000	
								6b1	Προστασία των οικολογικά ευαίσθητων ή/και τουριστικών περιοχών από λύματα	T2826	Πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων	✓				8.125.000	
								6b2	Βελτίωση της διαχείρισης πόσιμου ύδατος	Νέος Δείκτης Επ.Πρ.6b	Πληθυσμός που εξυπηρετείται με νερό κατάλληλο για ανθρώπινη κατανάλωση	✓	✓			24.375.000	
								6c1	Βελτίωση της ελκυστικότητας των φυσικών και πολιτιστικών πόρων της Περιφέρειας	T2828	Επισκέψεις σε πόλους έλξης πολιτιστικής κληρονομιάς	✓			✓	23.250.000	
								6d1	Διεύρυνση των παρεμβάσεων προστασίας και ανάδειξης των οικοτόπων της Περιφέρειας	Νέος Δείκτης Επ.Πρ.6d	Προστατευόμενοι ή/και αναδεικνυόμενοι οικότοποι (συμπεριλαμβανομένων και των περιοχών NATURA 2000)	✓				1.250.000	
								6e1	Αύξηση της λειτουργικότητας των αστικών κέντρων και βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος	T2830	Ωφελούμενος πληθυσμός αστικών κέντρων ή/και κέντρων με συγκέντρωση λειτουργιών αστικού τύπου	✓	✓			20.862.042	
14	Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα της επιχειρηματικότητας στο ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020	ΕΤΠΑ	1	Αξιολόγηση επιπτώσεων	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Φεβρουάριος 2022	50.000	1a1	Αναβάθμιση και διεύρυνση του ισχνού ερευνητικού ιστού της Περιφέρειας, για ερευνητική δραστηριότητα, που κατά κύριο λόγο θα εξυπηρετεί τις αναπτυξιακές ανάγκες της Περιφέρειας, σύμφωνα με τη Περιφερειακή Στρατηγική RISS	T2601	Δημοσιεύσεις ερευνητών της Περιφέρειας	✓		✓		1.875.000	40.000.000
								1b1	Αύξηση των επιχειρηματικών δαπανών για τεχνολογική και μη τεχνολογική καινοτομία	T2802	Επιχειρηματικές δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη (ως ποσοστό του Περιφερειακού ΑΕΠ)	✓		✓	✓	4.375.000	
								2b1	Διεύρυνση της ανάπτυξης και χρήσης ΤΠΕ, συμπεριλαμβανομένου και του ηλεκτρονικού εμπορίου από τις επιχειρήσεις	T2803	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία ΤΠΕ	✓		✓	✓	2.500.000	
								2c1	Αύξηση των περχόμενων υπηρεσιών ΤΠΕ από τους δημόσιους φορείς της Περιφέρειας	Νέος Δείκτης Επ.Πρ.2c	Κατηγορίες φορέων δημοσίου ή ευρύτερου δημοσίου τομέα που παρέχουν υπηρεσίες μέσω ΤΠΕ	✓	✓			3.750.000	
								3a1	Επιχειρηματική εκμετάλλευση προϊόντων Ε&Τ και καινοτομιών από υφιστάμενες και νεοιδρυόμενες ΜΜΕ για αύξηση της παραγωγικότητας των ΜΜΕ	T2806	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία στους κλάδους υψηλής προστιθέμενης Αξίας	✓		✓	✓	11.250.000	
								3d1	Αξιοποίηση της έρευνας / τεχνολογίας και της καινοτομίας από τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας, ιδιαίτερα για την αύξηση των εξαγωγών.	T2809	Αξία Εξαγωγών Περιφέρειας	✓		✓	✓	16.250.000	

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ	ΤΑΜΕΙΟ	ΑΠ	ΕΙΔΟΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟΣ Π/Υ (χωρίς ΦΠΑ)	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΕΞΩΓΕΝΕΙΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ				Π/Υ ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ	Π/Υ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ		
										ΤΕΠ	ΕΘΝΙΚΑ	ΑΜΙΓΩΣ ΙΔΙΩΤΙΚΑ	ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΥΓΚΥΡΙΕΣ				
15	Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα των Κοινωνικών Υποδομών στο ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020	ΕΤΠΑ	2β	Αξιολόγηση επιπτώσεων	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Φεβρουάριος 2022	40.000	9α1	Επέκταση και βελτίωση των υποδομών υγείας και πρόνοιας και εξασφάλιση συνθηκών πρόσβασης στους κατοίκους της Περιφέρειας	T2810	Πρόσβαση και χρήση υπηρεσιών Υγείας (Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια)			✓	✓	21.000.000	45.037.500
									Νέος Δείκτης Επ.Πρ.9α	Άμεσα ωφελούμενοι από υποδομές πρόνοιας			✓	✓			
								10α1	Αύξηση της ελκυστικότητας και της προσβασιμότητας του μαθητικού και φοιτητικού πληθυσμού στις σχολικές και πανεπιστημιακές μονάδες, αντίστοιχα	T2820	Ωφελούμενοι φοιτητές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης			✓	✓	24.037.500	
										T2821	Ωφελούμενοι μαθητές όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης (προσχολική, πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση)			✓			
16	Αξιολόγηση επιπτώσεων δράσεων στον τομέα μεταφορικών υποδομών στο ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020	ΕΤΠΑ	4	Αξιολόγηση Επιπτώσεων	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Φεβρουάριος 2022	30.000	7α1	Συμβολή στην ολοκλήρωση έργων ΔΕΔ-Μ	Νέος Δείκτης	Μετακινήσεις επιβατών από και προς την Περιφέρεια μέσω υποδομών ΔΕΔ-Μ	✓			✓	18.125.000	60.000.000
								7b1	Λειτουργική αναβάθμιση / επέκταση των διανοησιωτικών (ενδοπεριφερειακών) και διαπεριφερειακών λιμενικών - θαλάσσιων συνδέσεων	Νέος Δείκτης Επ.Πρ.7b	Μετακινήσεις επιβατών από και προς την Περιφέρεια μέσω υποδομών εκτός ΔΕΔ-Μ	✓	✓		✓	10.000.000	
								7b2	Ασφαλής σύνδεση της ενδοχώρας κάθε νησιού με τις πύλες εισόδου-εξόδου και κατ' ακολουθία με τα εθνικά και διεθνή εμπορικά, παραγωγικά και αστικά κέντρα	T2832	Χρονοαπόσταση			✓		31.875.000	
										T3518	Αριθμός ατυχημάτων ανά έτος			✓			

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ	ΤΑΜΕΙΟ	ΑΠ	ΕΙΔΟΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟΣ Π/Υ (χωρίς ΦΠΑ)	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ		ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ		ΕΞΩΓΕΝΕΙΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ				Π/Υ ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ	Π/Υ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ
												ΤΕΠ	ΕΘΝΙΚΑ	ΑΜΙΓΩΣ ΙΔΙΩΤΙΚΑ	ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΥΓΚΥΡΙΕΣ		
17	Αξιολόγηση Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) στο ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020	ΕΤΠΑ	1	Αξιολόγηση επιπτώσεων	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Μάιος 2022	50.000	2c1	Αύξηση των παρεχόμενων υπηρεσιών ΤΠΕ από τους δημόσιους φορείς της Περιφέρειας	Νέος Δείκτης Επ.Πρ.2c	Κατηγορίες φορέων δημοσίου ή ευρύτερου δημοσίου τομέα που παρέχουν υπηρεσίες μέσω ΤΠΕ	✓	✓			1.770.000	52.313.700
								3a1	Επιχειρηματική εκμετάλλευση προϊόντων Ε&Τ και καινοτομιών από υφιστάμενες και νεοϊδρυόμενες ΜΜΕ για αύξηση της παραγωγικότητας των ΜΜΕ	T2806	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία στους κλάδους υψηλής προστιθέμενης Αξίας	✓		✓	✓	1.800.000	
								3d1	Αξιοποίηση της έρευνας / τεχνολογίας και της καινοτομίας από τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας, ιδιαίτερα για την αύξηση των εξαγωγών.	T2809	Αξία Εξαγωγών Περιφέρειας	✓		✓	✓	1.250.000	
								6a1	Συμβολή στην ολοκληρωμένη διαχείριση αστικών και ειδικών αποβλήτων (αποριμμάτων)	T2825	Κλάσμα στερεών αποβλήτων που οδηγείται σε ανακύκλωση	✓				2.755.000	
								6b1	Προστασία των οικολογικά ευαίσθητων ή/και τουριστικών περιοχών από λύματα	T2826	Πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων	✓				715.880	
			6b2					Βελτίωση της διαχείρισης πόσιμου ύδατος	Νέος Δείκτης Επ.Πρ.6b	Πληθυσμός που εξυπηρετείται με νερό κατάλληλο για ανθρώπινη κατανάλωση	✓	✓			7.000.000		
			6c1					Βελτίωση της ελκυστικότητας των φυσικών και πολιτιστικών πόρων της Περιφέρειας	T2828	Επισκέψεις σε πόλους έλξης πολιτιστικής κληρονομιάς	✓			✓	5.842.820		
			6e1					Αύξηση της λειτουργικότητας των αστικών κέντρων και βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος	T2830	Ωφελούμενος πληθυσμός αστικών κέντρων ή/και κέντρων με συγκέντρωση λειτουργιών αστικού τύπου	✓	✓			10.300.000		
			5a1					Βελτίωση / διεύρυνση του βαθμού προστασίας του πληθυσμού των νησιών της Περιφέρειας και της περιουσίας του από φυσικές καταστροφές	T2824	Πληθυσμός που επωφελείται από μέτρα διαχείρισης κινδύνου		✓			2.500.000		
			4c1					Μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας του κτιριακού αποθέματος στην Περιφέρεια	T2823	Ετήσια εξοικονόμηση τελικής ενέργειας	✓		✓		2.350.000		
		7a1	Συμβολή στην ολοκλήρωση έργων ΔΕΔ-Μ	Νέος Δείκτης Επ.Πρ.7a	Μετακινήσεις επιβατών από και προς την Περιφέρεια μέσω υποδομών ΔΕΔ-Μ	✓			✓	650.000							
		7b1	Λειτουργική αναβάθμιση / επέκταση των διανοητικών (ενδοπεριφερειακών) και διαπεριφερειακών λιμενικών - θαλάσσιων συνδέσεων	Νέος Δείκτης Επ.Πρ.7b	Μετακινήσεις επιβατών από και προς την Περιφέρεια μέσω υποδομών εκτός ΔΕΔ-Μ	✓	✓		✓	10.000.000							
		7b2	Ασφαλής σύνδεση της ενδοχώρας κάθε νησιού με τις πύλες εισόδου-εξόδου και κατ' ακολουθία με τα εθνικά και διεθνή εμπορικά, παραγωγικά και αστικά κέντρα	T2832	Χρονοαπόσταση		✓			5.380.000							
		T3518	Αριθμός ατυχημάτων ανά έτος		✓												
		8iii1	Μεγέθυνση της επιχειρηματικής βάσης και αύξηση της απασχόλησης	CR06	Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους	✓	✓	✓	✓	250.000							
		9i1	Αύξηση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται ή κινδυνεύουν από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό	CR06	Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους				✓	2.100.000							
9ii1	Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες	05503	Αριθμός επωφελούμενων των υποστηριζόμενων δομών					950.000									
9iv2	Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες	05503	Αριθμός επωφελούμενων των υποστηριζόμενων δομών				✓	2.600.000									

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ	ΤΑΜΕΙΟ	ΑΠ	ΕΙΔΟΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟΣ Π/Υ (χωρίς ΦΠΑ)	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΕΞΩΓΕΝΕΙΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ				Π/Υ ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ	Π/Υ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ	
										ΤΕΠ	ΕΘΝΙΚΑ	ΑΜΙΓΩΣ ΙΔΙΩΤΙΚΑ	ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΥΓΚΥΡΙΕΣ			
5	Αξιολόγηση της λειτουργίας των δομών υποστήριξης των γυναικών θυμάτων βίας στα ΠΕΠ και στο ΕΠΜΔΤ	ΕΚΤ	2α	Αποδοτικότητα / Αποτελεσματικότητα ⁵	ΕΥΣ ΕΚΤ	Ιούλιος 2018	0	9iii2	Βελτίωση της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών εκπαιδευτικής υποστήριξης σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες (ΑΜΕΑ, μαθητές με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κακοποιημένες γυναίκες)	05503	Αριθμός επωφελομένων των υποστηριζόμενων δομών	✓			2.200.000	2.200.000
10	Αξιολόγηση δράσεων Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας στο ΕΠ Βόρειο Αιγαίο 2014-2020 (ΕΠ 9iv)	ΕΚΤ	2α	Αξιολόγηση εφαρμογής	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Δεκέμβριος 2019	30.000	9iv2	Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες	05503	Αριθμός επωφελομένων των υποστηριζόμενων δομών		✓		1.100.000	1.100.000
11	Αξιολόγηση των επιπτώσεων της δράσης «Λειτουργία Περιφερειακών Μηχανισμών Υποστήριξης της ανάπτυξης και προώθησης των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων (Κοιν.Σ.Επ) και ευρύτερα των πρωτοβουλιών της Κοινωνικής Οικονομίας στη Περιφέρεια Βορείου	ΕΚΤ	2α	Αξιολόγηση εφαρμογής	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	Δεκέμβριος 2021	30.000	9v1	Προώθηση της ίδρυσης και της λειτουργίας κοινωνικών επιχειρήσεων	11303	Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης	✓			2.031.250	2.031.250
12	Αξιολόγηση της εφαρμογής των Δράσεων καθολικής πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας σε τοπικό επίπεδο	ΕΚΤ	2α	Αξιολόγηση εφαρμογής	ΕΥΣ ΕΚΤ	Δεκέμβριος 2019	0	9iv1	Βελτίωση της παροχής υπηρεσιών υγείας σε άτομα που πλήττονται από τη φτώχεια και λουπές ευπαθείς κοινωνικά ομάδες	11202	Αριθμός ατόμων που πλήττονται από τη φτώχεια και ωφελούνται από τις υπηρεσίες των Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΥ)	✓			7.948.309	7.948.309
										11204	Άτομα που ωφελούνται από υπηρεσίες ψυχικής υγείας		✓			
										11205	Άτομα που ωφελούνται από υπηρεσίες ψυχικής υγείας για εξαρτήσεις		✓			

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ	ΤΑΜΕΙΟ	ΑΠ	ΕΙΔΟΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟΣ Π/Υ (χωρίς ΦΠΑ)	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΕΞΩΓΕΝΕΙΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ				Π/Υ ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ	Π/Υ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ		
										ΤΕΠ	ΕΘΝΙΚΑ	ΑΜΙΓΩΣ ΙΔΙΩΤΙΚΑ	ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΥΓΚΥΡΙΕΣ				
								1a1	Αναβάθμιση και διεύρυνση του ισχνού ερευνητικού ιστού της Περιφέρειας, για ερευνητική δραστηριότητα, που κατά κύριο λόγο θα εξυπηρετεί τις αναπτυξιακές ανάγκες της Περιφέρειας, σύμφωνα με τη Περιφερειακή Στρατηγική RISS	T2601	Δημοσιεύσεις ερευνητών της Περιφέρειας	✓		✓		1.875.000	
								1b1	Αύξηση των επιχειρηματικών δαπανών για τεχνολογική και μη τεχνολογική καινοτομία	T2802	Επιχειρηματικές δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη (ως ποσοστό του Περιφερειακού ΑΕΠ)	✓		✓	✓	4.375.000	
								2b1	Διεύρυνση της ανάπτυξης και χρήσης ΤΠΕ, συμπεριλαμβανομένου και του ηλεκτρονικού εμπορίου από τις επιχειρήσεις	T2803	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία ΤΠΕ	✓		✓	✓	2.500.000	
								2c1	Αύξηση των περχόμενων υπηρεσιών ΤΠΕ από τους δημόσιους φορείς της Περιφέρειας	Νέος Δείκτης Επ.Πρ.2c	Κατηγορίες φορέων δημοσίου ή ευρύτερου δημοσίου τομέα που παρέχουν υπηρεσίες μέσω ΤΠΕ	✓	✓			3.750.000	
								3a1	Επιχειρηματική εκμετάλλευση προϊόντων Ε&Τ και καινοτομιών από υφιστάμενες και νεοιδρυόμενες ΜΜΕ για αύξηση της παραγωγικότητας των ΜΜΕ	T2806	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία στους κλάδους υψηλής προστιθέμενης Αξίας	✓		✓	✓	11.250.000	
								3d1	Αξιοποίηση της έρευνας / τεχνολογίας και της καινοτομίας από τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας, ιδιαίτερα για την αύξηση των εξαγωγών.	T2809	Αξία Εξαγωγών Περιφέρειας	✓		✓	✓	16.250.000	
								8iii1	Μεγέθυνση της επιχειρηματικής βάσης και αύξηση της απασχόλησης	CR06	Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους	✓	✓	✓	✓	500.000	
								8v1	Αναβάθμιση των δεξιοτήτων των εργαζομένων με σκοπό τη βελτίωση και διατήρηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις	CR03	Συμμετεχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	✓	✓	✓		3.004.191	
								9i1	Αύξηση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται ή κινδυνεύουν από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό	CR06	Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους				✓	12.035.370	
									10502	Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	✓	✓	✓				
								9ii1	Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες	05503	Αριθμός επωφελομένων των υποστηριζόμενων δομών					3.600.000	
								9ii2	Ενίσχυση των ατόμων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά, για την εργασιακή και κοινωνική τους ένταξη	11104	Μετανάστες, συμμετέχοντες αλλοδαπής προέλευσης μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι Ρομ) που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους					1.722.400	
								9iii1	Αύξηση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται ή κινδυνεύουν από φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό.	10502	Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση / κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους					4.162.165	

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ	ΤΑΜΕΙΟ	ΑΠ	ΕΙΔΟΣ	ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ	ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΟΣ Π/Υ (χωρίς ΦΠΑ)	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΕΞΩΓΕΝΕΙΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ				Π/Υ ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ	Π/Υ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ		
										ΤΕΠ	ΕΘΝΙΚΑ	ΑΜΙΓΩΣ ΙΔΙΩΤΙΚΑ	ΜΑΚΡΟΟΙΚ ΟΝΟΜΙΚΕΣ / ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΥΓΚΥΡΙΕΣ				
20	Αξιολόγηση αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας στο ΕΠ "Βόρειο Αιγαίο" 2014-2020	ΕΤΠΑ /ΕΚΤ	Όλοι	Αξιολόγηση Εφαρμογής	ΕΥΔ ΕΠ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΜΑΡΤΙΟΣ 2022	70000	9iii2	Βελτίωση της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών εκπαιδευτικής υποστήριξης σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες (ΑΜΕΑ, μαθητές με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κακοποιημένες γυναίκες)	05503	Αριθμός επωφελούμενων των υποστηριζόμενων δομών		✓			3.476.563	304.629.790
								...	Ωφελούμενοι μαθητές όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης (προσχολική, πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση)	✓							
								9iv1	Βελτίωση της παροχής υπηρεσιών υγείας σε άτομα που πλήττονται από τη φτώχεια και λουπές ευπαθείς κοινωνικά ομάδες	11202	Αριθμός ατόμων που πλήττονται από τη φτώχεια και ωφελούνται από τις υπηρεσίες των Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΥ)	✓			7.948.309		
										11204	Άτομα που ωφελούνται από υπηρεσίες ψυχικής υγείας		✓				
										11205	Άτομα που ωφελούνται από υπηρεσίες ψυχικής υγείας για εξαρτήσεις		✓				
								9iv2	Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες	05503	Αριθμός επωφελούμενων των υποστηριζόμενων δομών			✓		2.000.000	
								9v1	Πρώθηση της ίδρυσης και της λειτουργίας κοινωνικών επιχειρήσεων	11303	Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυα οικονομίας που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης	✓			2.031.250		
								9a1	Επέκταση και βελτίωση των υποδομών υγείας και πρόνοιας και εξασφάλιση συνθηκών πρόσβασης στους κατοίκους της Περιφέρειας	T2810	Πρόσβαση και χρήση υπηρεσιών Υγείας (Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια)			✓	✓	21.000.000	
										Νέος Δείκτης Επ.Πρ.9a	Άμεσα ωφελούμενοι από υποδομές πρόνοιας			✓	✓		
								10a1	Αύξηση της ελκυστικότητας και της προσβασιμότητας του μαθητικού και φοιτητικού πληθυσμού στις σχολικές και πανεπιστημιακές μονάδες, αντίστοιχα	T2820	Ωφελούμενοι φοιτητές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης			✓	✓	24.037.500	
										T2821	Ωφελούμενοι μαθητές όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης (προσχολική, πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση)			✓			
								4c1	Μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας του κτιριακού αποθέματος στην Περιφέρεια	T2823	Ετήσια εξοικονόμηση τελικής ενέργειας	✓		✓		20.000.000	
								5a1 5b1	Βελτίωση / διεύρυνση του βαθμού προστασίας του πληθυσμού των νησιών της Περιφέρειας και της περιουσίας του από φυσικές καταστροφές	T2824	Πληθυσμός που επωφελείται από μέτρα διαχείρισης κινδύνου			✓		15.000.000	
								6a1	Συμβολή στην ολοκληρωμένη διαχείριση αστικών και ειδικών αποβλήτων (απορριμμάτων)	T2825	Κλάσμα στερεών αποβλήτων που οδηγείται σε ανακύκλωση	✓				6.250.000	
								6b1	Προστασία των οικολογικά ευαίσθητων ή/και τουριστικών περιοχών από λύματα	T2826	Πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων	✓				8.125.000	
								6b2	Βελτίωση της διαχείρισης πόσιμου ύδατος	Νέος Δείκτης Επ.Πρ.6b	Πληθυσμός που εξυπηρετείται με νερό κατάλληλο για ανθρώπινη κατανάλωση	✓	✓			24.375.000	
								6c1	Βελτίωση της ελκυστικότητας των φυσικών και πολιτιστικών πόρων της Περιφέρειας	T2828	Επισκέψεις σε πόλους έλξης πολιτιστικής κληρονομιάς	✓			✓	23.250.000	
								6d1	Διεύρυνση των παρεμβάσεων προστασίας και ανάδειξης των οικοτόπων της Περιφέρειας	Νέος Δείκτης Επ.Πρ.6d	Προστατευόμενοι ή/και αναδεικνυόμενοι οικοτόποι (συμπεριλαμβανομένων και των περιοχών NATURA 2000)	✓				1.250.000	
								6e1	Αύξηση της λειτουργικότητας των αστικών κέντρων και βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος	T2830	Ωφελούμενος πληθυσμός αστικών κέντρων ή/και κέντρων με συγκέντρωση λειτουργιών αστικού τύπου	✓	✓			20.862.042	
								7a1	Συμβολή στην ολοκλήρωση έργων ΔΕΔ-Μ	Νέος Δείκτης Επ.Πρ.7a	Μετακινήσεις επιβατών από και προς την Περιφέρεια μέσω υποδομών ΔΕΔ-Μ	✓			✓	18.125.000	
7b1	Λειτουργική αναβάθμιση / επέκταση των διανησιωτικών (ενδοπεριφερειακών) και διαπεριφερειακών λιμενικών - θαλάσσιων συνδέσεων	Νέος Δείκτης Επ.Πρ.7b	Μετακινήσεις επιβατών από και προς την Περιφέρεια μέσω υποδομών εκτός ΔΕΔ-Μ	✓	✓		✓	10.000.000									
7b2	Ασφαλής σύνδεση της ενδοχώρας κάθε νησιού με τις πύλες εισόδου-εξόδου και κατ' ακολουθία με τα εθνικά και διεθνή εμπορικά, παραγωγικά και αστικά κέντρα	T2832	Χρονοαπόσταση			✓		31.875.000									
		T3518	Αριθμός ατυχημάτων ανά έτος			✓											

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤ.5

**ΒΑΘΜΟΣ / ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ
ΚΑΙ ΕΚΦΡΩΝ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΙΔΙΚΟΥΣ**

ΑΠ	ΤΑΜΕΙΟ	ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ/ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ			ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ			ΚΩΔ.	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΠΗΓΗ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ	ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΥ	ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ				ΚΩΔ.	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΩΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ ΕΠ	ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ				ΕΝΤΑΣΕΙΣ			ΝΟΔΕ			ΔΑΠΑΝΕΣ																				
		ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΠΡΟΫΠ/ΣΜΟΣ Δ.Δ.	ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΩΔ.							2014	2015	2016	2017				2014	2015	2016	2017	ΑΡ. ΠΡΑΞΕΩΝ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ	Π/Υ ΕΝΤΑΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ ΜΕ ΝΟΔΕ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ ΕΡΓΩΝ ΜΕ ΝΟΔΕ	ΝΟΔΕ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ ΜΕ ΔΑΠΑΝΕΣ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ ΕΡΓΩΝ ΜΕ ΔΑΠΑΝΕΣ	ΔΑΠΑΝΕΣ																		
	ΕΤΠΑ	Θ.1.1	Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας	6.250.000																																															
1	ΕΤΠΑ	1a	Ενίσχυση υποδομών έρευνας και καινοτομίας και καινοτήτων ανάπτυξης αριστείας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας και προώθηση κέντρων καινοτομίας, ιδίως των κέντρων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος	1.875.000	1a1	Αναβάθμιση και διεύρυνση του ισχύοντος ερευνητικού ιστού της Περιφέρειας, για ερευνητική δραστηριότητα, που κατά κύριο λόγο θα εστιχηθεί στις αναπτυξιακές ανάγκες της Περιφέρειας σύμφωνα με την Περιφερειακή Στρατηγική RIS 3	T2601	Δημοσιεύσεις ερευνητών της Περιφέρειας	ΓΓΕΤ/Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης		11,00	2014	13,00	11,00	12,00	-	-		C025	Έρευνα και καινοτομία: Αριθμός ερευνητών που εργάζονται σε βελτιωμένες εγκαταστάσεις ερευνητικών υποδομών	6,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0																
	ΕΤΠΑ	1b	Προώθηση επιχειρηματικών επενδύσεων στην έρευνα και καινοτομία, ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων στην ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, στη μεταφορά τεχνολογίας, στην κοινωνική καινοτομία, στην οικολογική καινοτομία, στις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, στην ενθάρρυνση της ζήτησης, στη διακίνηση, στα συμπλέγματα φορέων και στην αναπτυξιακή καινοτομία μέσω ενταξιακής εξέλιξης, καθώς και στήριξη της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, δοκιμαστικών δράσεων, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων καινοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής, ειδικά σε βασικές τεχνολογίες, και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής	4.375.000	1b1	Αύξηση των επιχειρηματικών δαπανών για τεχνολογική και μη τεχνολογική καινοτομία	T2802	Επιχειρηματικές δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη (ως ποσοστό του Περιφερειακού ΑΕΠ)	Eurostat/ΕΛΣΤΑΤ/ΕΚΤ		0,02	2011	0,03	0,02	0,04	-	-		C001	Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	325,00	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1.250.000,00	1,00	1,00	1.250.000,00				0,00																
																			C002	Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχειρηρήσεις	25,00	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1.250.000,00	1,00	1,00	1.250.000,00				0,00																
																			C004	Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν μη οικονομική στήριξη	300,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								0,00															
																		C026	Αριθμός επιχειρήσεων που αναλαμβάνουν με ερευνητικά ιδρύματα	15,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00				0,00	0,00																
	ΕΤΠΑ	Θ.1.2	Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών	6.250.000																																															
	ΕΤΠΑ	2b	Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, ηλεκτρονικό εμπόριο και αύξηση της ζήτησης για ΤΠΕ	2.500.000	2b1	Διεύρυνση της ανάπτυξης και χρήσης ΤΠΕ, συμπεριλαμβανομένου και του ηλεκτρονικού εμπορίου από τις επιχειρήσεις	T2803	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία ΤΠΕ	Eurostat/ΕΛΣΤΑΤ/ΕΚΤ		40,27	2014	44,35	40,27	-	-	-		C001	Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	120,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00															
																		C002	Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχειρηρήσεις	120,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00															
	ΕΤΠΑ	2c	Ενίσχυση των εφαρμογών ΤΠΕ στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, της ηλεκτρονικής μάθησης, της ηλεκτρονικής ένταξης, του ηλεκτρονικού πολιτισμού και της ηλεκτρονικής υγείας	3.750.000	2c1	Αύξηση των παρεχόμενων υπηρεσιών ΤΠΕ από τους δημοσious φορείς της Περιφέρειας	Κατηγορίες φορέων δημοσίου ή ευρύτερου δημοσίου τομέα που παρέχουν υπηρεσίες μέσω ΤΠΕ	Περιφέρειες / Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης									Φορείς του δημοσίου και ευρύτερου δημοσίου τομέα που αναλαμβάνουν την υποδομή τους με την αξιοποίηση ΤΠΕ																																
	ΕΤΠΑ	Θ.1.3	Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και του γεωργικού τομέα (για το ΕΤΠΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΡΑ)	27.500.000																																															
1	ΕΤΠΑ	3a	Προώθηση της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής εκμετάλλευσης νέων ιδεών και τη στήριξη της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων μέσω φυτωρίων επιχειρήσεων	11.250.000	3a1	Επιχειρηματική εκμετάλλευση προϊόντων Ε&Τ και καινοτομιών από υφιστάμενες και νεοιδρύμενες ΜΜΕ για αύξηση της παραγωγικότητας των ΜΜΕ	T2806	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία στους κλάδους υψηλής προστιθέμενης Αξίας	Eurostat/ΕΛΣΤΑΤ		550,56	2014	660,00	827,00						C001	Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	370,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00														
																				C002	Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχειρηρήσεις	70,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00								
																				C003	Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν οικονομική στήριξη πλην των επιχειρηρήσεων		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
																				C004	Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν μη οικονομική στήριξη	300,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
																				C005	Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός νέων επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	15,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
																				C008	Παραγωγικές επενδύσεις: Αύξηση της απασχόλησης στις επιχειρήσεις που λαμβάνουν επενδύσεις	60,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ΕΤΠΑ	3d	Στήριξη της καινοτομίας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές, και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας	16.250.000	3d1	Αξιοποίηση της έρευνας / τεχνολογίας και της καινοτομίας από τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας, ιδιαίτερα για την αύξηση των εξαγωγών	T2809	Αξία Εξαγωγών Περιφέρειας	ΕΛΣΤΑΤ		213,90	2011	280,00	213,90	186,55	198,94					C001	Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	80,00	8.000.000,00	1,00	80,00	8.000.000,00	1,00	80,00	8.000.000,00	1,00	80,00	2.000.000,00	2.000.000,00											
																				C002	Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχειρηρήσεις	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
																				C003	Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν οικονομική στήριξη πλην των επιχειρηρήσεων		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
																				C005	Παραγωγικές επενδύσεις: Αριθμός νέων επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη	20,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
																				C008	Παραγωγικές επενδύσεις: Αύξηση της απασχόλησης στις επιχειρήσεις που λαμβάνουν επενδύσεις	80,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

ΑΠ	T A M E I O	ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ/ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ			ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ			ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ							ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ				ΕΝΤΑΣΕΙΣ			ΝΟΔΕ			ΔΑΠΑΝΕΣ									
		ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΠΡΟΫΠ/ΣΜΟΣ Δ.Δ.	ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΩΔ.	ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΠΗΓΗ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ	ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΥ	2014	2015	2016	2017	ΚΩΔ.	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΩΣΗ	ΣΤΟΧΟΣ ΕΠ	2014	2015	2016	2017	ΑΡ. ΠΡΑΞΕΩΝ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ	Π/Υ ΕΝΤΑΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ ΜΕ ΝΟΔΕ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ ΕΡΓΩΝ ΜΕ ΝΟΔΕ	ΝΟΔΕ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ ΜΕ ΔΑΠΑΝΕΣ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ ΕΡΓΩΝ ΜΕ ΔΑΠΑΝΕΣ	ΔΑΠΑΝΕΣ		
EKT	8	Θ.1.8	Προώθηση της διατήρησης και ποιότητας απασχόλησης και στήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού	3.504.191																														
EKT	8iii		Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία νέων επιχειρήσεων, και ειδικά κοινοτήτων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων	500.000	8iii1	Μεγέθυνση της επιχειρηματικής βάσης και αύξηση της απασχόλησης	CR06		Ερευνα	25,0	2014	30,0							33,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
EKT	8v		Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές	3.004.191	8v1	Αναβάθμιση των δεξιοτήτων των εργαζομένων με σκοπό τη βελτίωση και διατήρηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις	CR03		ΟΠΣ, microdata	495,0	2014	605,0							1.100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
EKT	9	Θ.1.9	Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης	36.976.057																														
	9i		Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ισών ευκαιριών και της δραστηρικής συμμετοχής και τη βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης	12.535.370	9i1	Αύξηση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και στην απασχόληση ατόμων που κινδυνεύουν ή κινδυνεύουν από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό	CR06		ΟΠΣ, microdata	25,00	2014	270,00	0,00	0,00	0,00	0,00			1.350,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	9ii		Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ισών ευκαιριών και της δραστηρικής συμμετοχής και τη βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης	12.535.370	9ii1	Αύξηση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και στην απασχόληση ατόμων που κινδυνεύουν ή κινδυνεύουν από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό	10502		ΟΠΣ, microdata	205,00	2014	1.070,00	0,00	3,00	202,00	225,00	10501	Άτομα που αποδεσμεύονται από την φροντίδα εξαρτημένων ατόμων	2.050,00		393,00	437,00	1,00	3,00	1.150,00	3.427.023,05	2,00	770,00	2.219.139,24	2,00	770,00	2.106.895,80		
EKT	9ii		Κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά	5.322.400	9ii1	Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες	05503		Πληροφοριακό Σύστημα/Εθνικός Μηχανισμός του Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης									5,00	0,00	0,00	0,00	5,00	5,00	5,00	1.631.760,00	5,00	5,00	1.481.760,00	2,00	2,00	95.760,06			
	9ii2		Ενίσχυση των ατόμων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά, για την εργασιακή και κοινωνική τους ένταξη	5.322.400	9ii2	Μετανάστες, συμμετέχοντες αλλοδαπής προέλευσης μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι Ρομά) που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της απασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	11104		ΟΠΣ, microdata	25,0	2014	50,0							160,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	9iii1		Αύξηση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και στην απασχόληση ατόμων που κινδυνεύουν ή κινδυνεύουν από φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό.	7.638.728	9iii1	Αύξηση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και στην απασχόληση ατόμων που κινδυνεύουν ή κινδυνεύουν από φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό.	10502		ΟΠΣ, microdata	3,0	2014	52,0	0,0	0,0	3,0	10501	Άτομα που αποδεσμεύονται από την φροντίδα εξαρτημένων ατόμων	100,00		6,00	3,00	3,00	3,00	3,00	36,00	188.951,35	2,00	21,00	30.886,35	2,00	21,00	30.886,35		
EKT	9iii		Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ισών ευκαιριών	7.638.728	9iii2	Βελτίωση της παραγωγής κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών εκπαιδευτικής υποστήριξης σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες (ΑΜΕΑ, μαθητές με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κοκκοποιημένες γυναίκες)	05503		Πληροφοριακό Σύστημα/Εθνικός Μηχανισμός του Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης									6,00	0,00	3,00	0,00	5,00	5,00	1.973.780,28	4,00	4,00	1.541.780,28	3,00	3,00	460.503,61				
	9iii2		Βελτίωση της παραγωγής κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών εκπαιδευτικής υποστήριξης σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες (ΑΜΕΑ, μαθητές με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κοκκοποιημένες γυναίκες)	7.638.728	9iii2	Οφέλοιοι μαθητές με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	11501		Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Τομέα Παιδείας									55,00	0,00	16,00	19,00	3,00	55,00	744.465,50	3,00	55,00	744.465,50	2,00	36,00	355.288,33				
	9iii2		Βελτίωση της παραγωγής κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών εκπαιδευτικής υποστήριξης σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες (ΑΜΕΑ, μαθητές με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κοκκοποιημένες γυναίκες)	7.638.728	9iii2	Αριθμός ατόμων που κινδυνεύουν από τη φτώχεια και υφελούνται από τις υπηρεσίες των Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΥ)	11202		Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Τομέα Υγείας			0,00	0,00	0,00	0,00	11203	Αριθμός Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΥ) που λειτουργούν	14,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	9iv1		Βελτίωση της παραγωγής υπηρεσιών υγείας σε άτομα που κινδυνεύουν από φτώχεια και λοιπές ευπαθείς κοινωνικά ομάδες	9.948.309	9iv1	Άτομα που υφελούνται από υπηρεσίες ψυχικής υγείας	11204		www.psychargos.gov.gr																									
	9iv2		Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες	9.948.309	9iv2	Άτομα που υφελούνται από υπηρεσίες ψυχικής υγείας για εξαρτήσεις	11205		Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά (ΕΚΤΕΠΝ)																									
	9v		Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγιονομικής περιθαλψής και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας	9.948.309	9v	Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες	05503		Πληροφοριακό Σύστημα/Εθνικός Μηχανισμός του Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης									11,00	0,00	0,00	2,00	6,00	6,00	9,00	1.447.080,00	5,00	8,00	1.330.080,00	4,00	6,00	275.215,38			
	9v		Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ενσωμάτωσης σε κοινωνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική και αλληλέγγυο οικονομία ώστε να δεσφολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση	2.031.250	9v1	Προώθηση της ίδρυσης και της λειτουργίας κοινωνικών επιχειρήσεων	11303		Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας του Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης	9,00	2014	30,00	0,00	0,00	0,00	11301	Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	9v		Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ενσωμάτωσης σε κοινωνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική και αλληλέγγυο οικονομία ώστε να δεσφολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση	2.031.250	9v1	Άτομα υφελόμενα από υποδομές πρόνοιας	11302		Υπηρεσίες Περιφέρειας, Δήμοι									40,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
EPTA	9	Θ.1.9	Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης	21.000.000																														
EPTA	9a		Επενδύσεις της υποδομής υγείας και τις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μελώνοντας τις ποιοτικές όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, προωθώντας την κοινωνική ένταξη μέσω βελτίωσης της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού χαρακτήρα και υπηρεσίες αναψυχής και τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας	21.000.000	9a1	Επέκταση και βελτίωση των υποδομών υγείας και πρόνοιας και εξασφάλιση συνθηκών πρόσβασης στους κατοίκους της Περιφέρειας	T2810		Υπουργείο Υγείας	481.381,00	2014	510.264,00	481.381,00	748.188,00					200.000,00			18.371,00												
	9a		Επενδύσεις της υποδομής υγείας και τις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μελώνοντας τις ποιοτικές όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, προωθώντας την κοινωνική ένταξη μέσω βελτίωσης της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού χαρακτήρα και υπηρεσίες αναψυχής και τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας	21.000.000	9a1	Άμεσα υφελόμενα από υποδομές πρόνοιας	T2811		Υπηρεσίες Περιφέρειας, Δήμοι																									
EPTA	10	Θ.1.10	Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική κατάρτιση για την ανάπτυξη δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση	24.037.500																														
EPTA	10a		Επενδύσεις στην εκπαίδευση την κατάρτιση, και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση με την ανάπτυξη υποδομών κατάρτισης και εκπαίδευσης	24.037.500	10a1	Αύξηση της ελκυστικότητας και της προσβασιμότητας του μαθητικού και φοιτητικού πληθυσμού στις σχολικές και πανεπιστημιακές μονάδες, αντίστοιχα	T2820		1) Πανεπιστήμιο Αιγαίου 2) Σύστημα παρακολούθησης	4.500,00	2014	5.000,00	4.500,00	4.500,00																				
	10a		Επενδύσεις στην εκπαίδευση την κατάρτιση, και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση με την ανάπτυξη υποδομών κατάρτισης και εκπαίδευσης	24.037.500	10a1	Οφέλοιοι μαθητές όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης (πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση)	T2821		1) Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης 2) Σύστημα παρακολούθησης	22.915,00	2014	28.415,00	22.915,00	22.915,00					2.400,00	0,00	0,00	0,00												

ΑΠ	ΤΑΜΕΙΟ	ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ/ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ			ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ			ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΠΗΓΗ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ	ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΥ	ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ				ΚΩΔ.	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΝ	ΣΤΟΧΟΣ ΕΠ	ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ				ΕΝΤΑΣΕΙΣ			ΝΟΔΕ		ΔΑΠΑΝΕΣ							
		ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΠΡΟΫΠ/ΣΜΟΣ Δ.Δ.	ΚΩΔ.	ΤΙΤΛΟΣ	ΚΩΔ.						2014	2015	2016	2017				2014	2015	2016	2017	ΑΡ. ΠΡΑΞΕΩΝ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ	Π/Υ ΕΝΤΑΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ ΜΕ ΝΟΔΕ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ ΕΡΓΩΝ ΜΕ ΝΟΔΕ	ΝΟΔΕ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΩΝ ΜΕ ΔΑΠΑΝΕΣ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ ΕΡΓΩΝ ΜΕ ΔΑΠΑΝΕΣ	ΔΑΠΑΝΕΣ				
	ΕΤΠΑ	Θ.1.4	Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς	20.000.000																																
	ΕΤΠΑ	4c	Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έμμεσης αναπλήρωσης πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημοσίων κτηρίων, και στον τομέα της στήριξης	20.000.000	4c1	Μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας του κτιριακού αποθέματος στην Περιφέρεια	T2823	Ετήσια εξοικονόμηση τελικής ενέργειας	ΥΠΕΝ/ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	69,76	2013	902,10	143,91	187,93	202,93		CO31	Ενεργειακή απόδοση: Αριθμός νοικοκυριών που κατατάσσονται σε καλύτερη κατηγορία ενεργειακής κατανάλωσης	310,00					1,00	372,00	7.500.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	ΕΤΠΑ																CO32	Ενεργειακή απόδοση: Μείωση της ετήσιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας των δημοσίων κτιρίων	9.500.000,00					0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	ΕΤΠΑ																CO34	Μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου: Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου	315,00					1,00	120,00	7.500.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	ΕΤΠΑ	Θ.1.5	Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων	15.000.000																																
3	ΕΤΠΑ	5a	Στήριξη των επενδύσεων για προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή καθώς και των τεχνικών που βασίζονται στο οικοσύστημα	12.000.000	5a1	Βελτίωση/δρεύση του βαθμού προστασίας του πληθυσμού των νησιών της Περιφέρειας και της περιορισίας του από φυσικές καταστροφές	T2824	Πληθυσμός που επωφελείται από μέτρα διαχείρισης κινδύνου	Αποκεντρωμένη Διοίκηση/Διεύθυνση Υδάτων Αποκεντρωμένη Διοίκηση/Διεύθυνση Βασιών	30%	2014	80%	30	30			CO20	Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων: Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά μέτρα	60.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,00	20.000,00	7.914.275,00	1,00	10.000,00	548.393,19	1,00	10.000,00		23.335,47			
	ΕΤΠΑ																CO21	Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων: Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα βασικής προστασίας	80.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	48.612,00	999.900,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	ΕΤΠΑ	5b	Προαγωγή επενδύσεων για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων, εξασφαλίζοντας την ανθεκτικότητα σε καταστροφές και αναπτύσσοντας συστήματα διαχείρισης καταστροφών	3.000.000	5b1	Βελτίωση/δρεύση του βαθμού προστασίας του πληθυσμού των νησιών της Περιφέρειας και της περιορισίας του από φυσικές καταστροφές	T2824	Πληθυσμός που επωφελείται από μέτρα διαχείρισης κινδύνου	ΥΠΕΚΑ/ΕΓΥ/Διεύθυνση Αποκεντρωμένη Διοίκηση/Διεύθυνση Υδάτων Αποκεντρωμένη Διοίκηση/Διεύθυνση Βασιών Γεωδυναμικό Ινστιτούτο Αστεροσκοπίου Αθηνών Διεύθυνση Πολιτικής	30,0%	2014	80,0%							Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα προστασίας φυσικών καταστροφών (εκτός πλημμυρών και δασικών πυρκαγιών)					0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	ΕΤΠΑ	Θ.1.6	Διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων	84.112.042																																
	ΕΤΠΑ	6a	Επενδύσεις στον τομέα των αποβλήτων, ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ένωσης και να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που έχουν προδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις	6.250.000	6a1	Συμβολή στη ολοκληρωμένη διαχείριση αστικών και ειδικών αποβλήτων (απορριμμάτων)	T2825	Κλάσμα στερεών αποβλήτων που οδηγείται σε ανακύκλωση	ΥΠΕΝ/Διεύθυνση Βιοποικιλότητας, Εδάφους και Διαχείρισης Αποβλήτων	2.000,00	2014	19.500,00	2.000,00					CO17	Στερεά απόβλητα: Πρόσθετη δυναμικότητα ανακύκλωσης αποβλήτων	5.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,00	1.618,00	962.316,06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	ΕΤΠΑ	6b	Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων, ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ένωσης και να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που έχουν προδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις	32.500.000	6b1	Προστασία των οικολογικά ευαίσθητων ή / και τουριστικών περιοχών, από λύματα	T2826	Πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων	ΥΠΕΝ/ΕΓΥ/Διεύθυνση Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτων Περιβάλλοντος	200.000,00	2014	240.000,00	200.000,00					CO19	Επεξεργασία λυμάτων: Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων	8.000,00	0,00	0,00	3.000,00	0,00	3,00	14.400,00	9.988.061,69	2,00	8.400,00	5.532.355,49	2,00	8.400,00	4.551.510,43			
	ΕΤΠΑ				6b2	Βελτίωση της διαχείρισης πόσιμου ύδατος	Πληθυσμός που εξυπηρετείται με νερό κατάλληλο για ανθρώπινη κατανάλωση	ΥΠΕΝ/ΕΓΥ/Διεύθυνση Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτων Περιβάλλοντος								CO18	Υδρευση: Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένες υπηρεσίες υδρευσης	15.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7,00	19.967,00	17.201.242,46	0,00	0,00	10.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	ΕΤΠΑ	6c	Διατήρηση, προστασία, προώθηση και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς	23.250.000	6c1	Βελτίωση ελευθεριότητας των φυσικών και πολιτιστικών πόρων της Περιφέρειας	T2828	Επισκέψεις που πόλους έλξης πολιτιστικής κληρονομιάς	ΕΛΣΤΑΤ/Έρευνα Κίνησης Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων	150.000,00	2013	250.000,00	150.000,00	104.024,00	94.957,00			CO09	Μελέτες: Αύξηση του αναμενόμενου αριθμού επισκεψέων σε ενισχυμένες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και άλλων ελίτ επισκεπτών	50.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7,00	40.700,00	8.178.319,50	7,00	39.500,00	7.252.373,00	7,00	39.500,00	1.618.040,61			
	ΕΤΠΑ	6d	Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προώθηση των υπηρεσιών οικοσυστήματος, μεταξύ άλλων μέσω του δικτύου Natura 2000, και των ηριωνών υποδομών	1.250.000	6d1	Διεύρυνση των παρεμβάσεων προστασίας και ανάδειξης των οικοτόπων της Περιφέρειας	Προστατευόμενοι ή/και αναδεδεικνόμενοι οικοτόποι (συμπεριλαμβανομένων και των περιοχών NATURA 2000)	ΥΠΕΝ/Διεύθυνση Βιοποικιλότητας, Εδάφους και Διαχείρισης Αποβλήτων και Έρευνα πεδίου				0,0	0,0	0,0	0,0	CO23	Πύση και βιοποικιλότητα: Επιφάνεια οικοτόπων που λυμβάνουν ενίσχυση για να αποκτήσουν καλύτερο καθεστώς διατήρησης	20.800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,00	96.328,08	2.391.822,18	1,00	15.000,00	716.872,32	0,00	0,00	0,00	0,00			
	ΕΤΠΑ	6e	Ανάπτυξη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, την ανάπλαση των πόλεων, την αναζωογόνηση και την απολύτωση των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικών εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του	20.862.042	6e1	Αύξηση της λειτουργικότητας των αστικών κέντρων και βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος	T2830	Οφέλομενος πληθυσμός αστικών κέντρων ή/και κέντρων με συγκέντρωση λειτουργιών αστικού τύπου	Σύστημα παρακολούθησης	56.506	2014	65.360	56.506					CO38	Αστική ανάπτυξη: Δημιουργία ή ανάπλαση υπαίθριων χώρων σε αστικές περιοχές	1.564.653,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,00	49.610,87	5.097.502,75	1,00	10.800,00	738.716,70	1,00	10.800,00	628.952,80			
	ΕΤΠΑ																CO39	Αστική ανάπτυξη: Δημιουργία ή εμπορικά κτήρια που κτιζονται ή ανακαινίζονται σε αστικές περιοχές	0,00	0,00	0,00	0,00	3,00	2.743,06	5.883.692,84	2,00	2.613,06	4.271.781,33	2,00	2.613,06	2.630.480,21				
	ΕΤΠΑ	Θ.1.7	Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και της άρσης των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων	60.000.000																																
	ΕΤΠΑ	7a	Στήριξη ενός πολυτροπικού ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μεταφορών μέσω επενδύσεων στο δίκτυο ΔΕΔ-Μ	18.125.000	7a1	Συμβολή στην ολοκλήρωση έργων ΔΕΔ-Μ	Μετακινήσεις επιβατών από και προς την Περιφέρεια μέσω υποδομών ΔΕΔ-Μ	Εurostat/ΕΛΣΤΑΤ				1.939.455,00	2.302.000,00	1.896.398,00				Πρόσθετη δυναμικότητα εξυπηρετούμενων επιβατών					0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	ΕΤΠΑ				7b1	Λειτουργική αναβάθμιση / επέκταση των διανοητικών (ενδοπεριφερειακών) και διαπεριφερειακών λυμενικών - θαλάσσιων συνδέσεων	Μετακινήσεις επιβατών από και προς την Περιφέρεια μέσω υποδομών εκτός ΔΕΔ-Μ	Εurostat/ΕΛΣΤΑΤ				580.155,00	639.885,00	661.867,00				Πρόσθετη δυναμικότητα υποδομών σε εξυπηρετούμενα πλοία					0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	ΕΤΠΑ	7b	Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτογενών κόμβων με τις υποδομές ΔΕΔ-Μ, περιλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων	41.875.000	7b2	Ασφαλής σύνδεση της ενδοχώρας κάθε ηρωσού με τις πόλεις ενδο-εξόχου και κατ' ακολουθία με τα εθνικά και διεθνή εμπορικά, παραγωγικά και αστικά κέντρα	T2832	Χρονοσπάσταση	Έρευνα πεδίου	0,40	2014	0,28	0,40					CO13	Οδικό δίκτυο: Συνακόμο μήκος μέσων οδών	6,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,00	2,64	12.452.322,16	3,00	2,64	11.701.111,71	3,00	2,64	6.713.384,57			
	ΕΤΠΑ																	CO14	Οδικό δίκτυο: Συνακόμο μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων οδών	10,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,00	5,21	7.130.099,51	2,00	5,21	6.686.078,90	2,00	5,21	3.899.415,17			

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΤ.6

**ΠΗΓΕΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΕΙΔΙΚΟ
ΣΤΟΧΟ**

A/A	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΠΗΓΗ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ	ΕΑΣΤΑΤ	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΔΗΜΟΙ	ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ	ΓΤΕΤ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΥΤΟΚΡΟΤΗΣΗΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΥΗΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ	www.psycargos.gov.gr	ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ (ΕΚΤΕΓΝ)	ΕΠΙΤΕΛΕΙΑΣ ΔΟΜΕΣ ΕΣΠΑ	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΓΕΩΔΥΝΑΜΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΑΘΗΝΩΝ	MICRODATA	ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ	ΕΡΕΥΝΑ ΠΕΔΙΟΥ	ΣΧΟΛΙΑ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ		
1	1a1	Αναβάθμιση και διεύρυνση του ισχύοντος ερευνητικού ιστού της Περιφέρειας, για ερευνητική δραστηριότητα, που κατά κύριο λόγο θα εξημερευτεί σε αναπτυξιακές ανάγκες της Περιφέρειας, σύμφωνα με την Περιφερειακή Στρατηγική RIS 3	T2601	Δημοσιεύσεις ερευνητών της Περιφέρειας				✓	✓															
2	1b1	Αύξηση των επιχειρηματικών δαπανών για τεχνολογική και μη τεχνολογική καινοτομία	T2802	Επιχειρηματικές δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη (ως ποσοστό του Περιφερειακού ΑΕΠ)	✓			✓																
3	2b1	Διεύρυνση της ανάπτυξης και χρήσης ΤΠΕ, συμπεριλαμβανομένου και του ηλεκτρονικού εμπορίου από τις επιχειρήσεις	T2803	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία ΤΠΕ	✓			✓																
4	2c1	Αύξηση των παρεχόμενων υπηρεσιών ΤΠΕ από τους δημόσιους φορείς της Περιφέρειας	Κατηγορίες φορέων δημοσίου ή ευρύτερου δημοσίου τομέα που παρέχουν υπηρεσίες μέσω ΤΠΕ		✓				✓														
5	3a1	Επιχειρηματική εκμετάλλευση προϊόντων Ε&Τ και καινοτομιών από υφιστάμενες και νεοειδρυόμενες ΜΜΕ για αύξηση της παραγωγικότητας των ΜΜΕ	T2806	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία στους κλάδους υψηλής προστιθέμενης Αξίας	✓																			
6	3d1	Αξιοποίηση της έρευνας / τεχνολογίας και της καινοτομίας από τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας, ιδιαίτερα για την αύξηση των εξαγωγών	T2809	Αξία Εξαγωγών Περιφέρειας	✓																			
7	8iii1	Μεγέθυνση της επιχειρηματικής βάσης και αύξηση της απασχόλησης	CR06	Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους																		✓		
8	8v1	Αναβάθμιση των δεξιοτήτων των εργαζομένων με σκοπό τη βελτίωση και διατήρηση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις	CR03	Συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους																✓				
9	9i1	Αύξηση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται ή κινδυνεύουν από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό	CR06	Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους																✓				
			10502	Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους																	✓			
10	9ii1	Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες	05503	Αριθμός επωφελομένων των υποστηριζόμενων δομών							✓											Πληροφοριακό Σύστημα / εθνικός οργανισμός του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης		
11	9ii2	Ενίσχυση των ατόμων περιβαρτιστοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά, για την εργασιακή και κοινωνική τους ένταξη	11104	Μετανάστες, συμμετέχοντες αλλοδαπής προέλευσης μεμονωμένες (συμπεριλαμβανομένων περιβαρτιστοποιημένων κοινοτήτων όπως οι Ρομά) που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους																✓				
12	9iii1	Αύξηση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και στην απασχόληση ατόμων που πλήττονται ή κινδυνεύουν από φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό	10502	Συμμετέχοντες που αποδεσμεύονται από τη φροντίδα εξαρτημένων ατόμων και που δραστηριοποιούνται σε αναζήτηση εργασίας, που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, ή που διατηρούν τη θέση εργασίας τους, αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους																✓				
13	9iii2	Βελτίωση της παροχής κοινωνικών υπηρεσιών και υπηρεσιών εκπαιδευτικής υποστήριξης σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες (ΑΜΕΑ, μαθητές με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, καταπονημένες γυναίκες,)	05503	Αριθμός επωφελομένων των υποστηριζόμενων δομών							✓											Πληροφοριακό Σύστημα / εθνικός οργανισμός του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης		
			Οφελούμενοι μαθητές με αναπηρία ή/και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες																		✓	Επιτελική Δομή Παιδείας	
14	9iv1	Βελτίωση της παροχής υπηρεσιών υγείας σε άτομα που πλήττονται από τη φτώχεια και λοιπές ευπαθείς κοινωνικά ομάδες	11202	Αριθμός ατόμων που πλήττονται από τη φτώχεια και ωφελοούνται από τις υπηρεσίες των Τοπικών Ομάδων Υγείας (ΤΟΜΗ)																		Επιτελική Δομή Υγείας		
			11204	Άτομα που ωφελοούνται από υπηρεσίες ψυχικής υγείας									✓											
			11205	Άτομα που ωφελοούνται από υπηρεσίες ψυχικής υγείας για εξαρτήσεις													✓							
15	9iv2	Βελτίωση της προσβασιμότητας των κοινωνικά ευπαθών ομάδων σε ποιοτικές και ολοκληρωμένες κοινωνικές υπηρεσίες	05503	Αριθμός επωφελομένων των υποστηριζόμενων δομών							✓											Πληροφοριακό Σύστημα / εθνικός οργανισμός του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης		
16	9v1	Προώθηση της ίδρυσης και της λειτουργίας κοινωνικών επιχειρήσεων	11303	Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης						✓												Μητρώο Κ.Α.Ο.		
17	9a1	Επίκταση και βελτίωση των υποδομών υγείας και πρόνοιας και εξασφάλιση συνθηκών πρόβρασης στους κατοίκους της Περιφέρειας	T2810	Πρόσβαση και χρήση υπηρεσιών υγείας (Πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια,) Άμεσα ωφελοούμενοι από υποδομές πρόνοιας									✓											
18	10a1	Αύξηση της κλιμακωπότητας και της προσβασιμότητας του μισθιακού και φοιτητικού πληθυσμού στις σχολικές και πανεπιστημιακές μονάδες, αντίστοιχα	T2820	Οφελούμενοι φοιτητές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης													✓				✓			
			T2821	Οφελούμενοι μαθητές όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης (προσχολική, πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση)		✓																	✓	
19	4c1	Μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας του κτιριακού αποθέματος στην Περιφέρεια	T2823	Ετήσια εξοικονόμηση τελικής ενέργειας																		Γενική Διεύθυνση Ενέργειας		
20	5a1	Βελτίωση/διεύρυνση του βαθμού προστασίας του πληθυσμού των νησιών της Περιφέρειας και της περιοσίας του από φυσικές καταστροφές	T2824	Πληθυσμός που επωφελείται από μέτρα διαχείρισης κινδύνου		✓																*Αποκεντρωμένη Διοίκηση: Διεύθυνση Υδάτων **ΥΠΕΝ:ΕΓ/Υ Διεύθυνση Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτων Περιβάλλοντος		
21	5b1	Βελτίωση/διεύρυνση του βαθμού προστασίας του πληθυσμού των νησιών της Περιφέρειας και της περιοσίας του από φυσικές καταστροφές	T2824	Πληθυσμός που επωφελείται από μέτρα διαχείρισης κινδύνου		✓																*Αποκεντρωμένη Διοίκηση: Διεύθυνση Υδάτων **ΥΠΕΝ:ΕΓ/Υ Διεύθυνση Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτων Περιβάλλοντος		
22	6a1	Συμβολή στη ολοκληρωμένη διαχείριση αστικών και ειδικών απόβλητων (απορριμμάτων)	T2825	Κλάσμα στερεών αποβλήτων που οδηγείται σε ανακύκλωση																		Διεύθυνση Βιοτεχνολογίας, εδάφους και διαχείρισης αποβλήτων		
23	6b1	Προστασία των οικολογικά ευαίσθητων ή / και τουριστικών περιοχών, από λύματα	T2826	Πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων																		ΥΠΕΝ: ΕΓ/Υ Διεύθυνση Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτων Περιβάλλοντος		
24	6b2	Βελτίωση της διαχείρισης πόσιμου ύδατος	Πληθυσμός που εξυπηρετείται με νερό κατάλληλο για ανθρώπινη κατανάλωση																		ΥΠΕΝ: ΕΓ/Υ Διεύθυνση Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτων Περιβάλλοντος		
25	6c1	Βελτίωση ελευστικότητα των φυσικών και πολιτιστικών πόρων της Περιφέρειας	T2828	Εποκρίσεις σε πόλους έλξης πολιτιστικής κληρονομιάς	✓																	✓		
26	6d1	Διεύρυνση των παρεμβάσεων προστασίας και ανάδειξης των οικοτόπων της Περιφέρειας	Προστατευόμενοι ή/και αναδεικνυόμενοι οικοτόποι (συμπεριλαμβανομένων και των περιοχών NATURA 2000)																		Διεύθυνση Βιοποικιλότητας, εδάφους και διαχείρισης αποβλήτων		
27	6e1	Αύξηση της λειτουργικότητας των αστικών κέντρων και βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος	T2830	Οφελούμενοι πληθυσμός αστικών κέντρων ή/και κέντρων με συγκέντρωση λειτουργιών αστικού τύπου																	✓			
28	7a1	Συμβολή στην ολοκλήρωση έργων ΔΕΔ-Μ	Μετακινήσεις επιβατών από και προς την Περιφέρεια μέσω υποδομών ΔΕΔ-Μ	✓																			
29	7b1	Λειτουργική αναβάθμιση / επέκταση των διανομητικών (ενδοπεριφερειακών) και διαπεριφερειακών λιμενικών - θαλάσσιων συνδέσεων	Μετακινήσεις επιβατών από και προς την Περιφέρεια μέσω υποδομών εκτός ΔΕΔ-Μ	✓																			
30	7b2	Ασφαλής σύνδεση της ενδοχώρας κάθε νησιού με τις πόλεις εισόδου-εξόδου και κατ' ακολουθία με τα εθνικά και διεθνή εμπορικά, παραγωγικά και αστικά κέντρα	T2832	Χρονοαπόσταση																		✓		
			T3518	Αριθμός ατυχημάτων ανά έτος	✓																			